

LETNO POROČILO 2013

Skupina Telekom Slovenije
in Telekom Slovenije, d. d.

USTVARJAMO
POVEZANOST

<http://porocilo2013.telekom.si/>

TelekomSlovenije

Izdajatelj: Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Priprava besedil, uredništvo: Skupina Telekom Slovenije in Studio Kernel
Lektoriranje: Studio Kernel
Idejna zasnova: Pristop, Ljubljana, d. o. o.
Grafična ureditev: Judita Vegelj
Fotografije: Arhiv Skupine Telekom Slovenije
Spletno mesto Telekoma Slovenije: www.telekom.si
Letno poročilo na spletnem mestu: <http://porocilo2013.telekom.si/>
Ljubljana, april 2014

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE

Telekom Slovenije Avtenta TSmedia GVO Soline Ipko One Blicnet Gibtelecom

LETNO POROČILO 2013

Skupina Telekom Slovenije
in Telekom Slovenije, d. d.

integrirano s poročanjem o kazalnikih trajnostnega razvoja po smernicah GRI

USTVARJAMO POVEZANOST

Pri sodobnih komunikacijah že dolgo ne gre več zgolj za tehnologijo, temveč predvsem za to, kaj nam le-ta omogoča in kako jo znamo združevati. V Skupini Telekom Slovenije zadovoljstvo svojih uporabnikov dosegamo s širokim naborom naprednih storitev in rešitev ter z nenehnim nadgrajevanjem in prilagajanjem tako na področju ponudbe kot najnovejših tehnologij. Z novimi načini uporabe tehnologij želimo soustvarjati družbo priložnosti, pri tem pa tudi v prihodnje dosegati zadovoljstvo uporabnikov, delničarjev, poslovnih partnerjev in zaposlenih.

TelekomSlovenije

KAZALO

1.	SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE V LETU 2013	1
1.1.	O Skupini Telekom Slovenije	1
1.1.1.	Vodilni ponudnik komunikacijskih storitev v Sloveniji in pomemben regionalni operater	1
1.1.2.	Osvežena podoba krovne blagovne znamke	1
1.1.3.	Splošni podatki o obvladujoči družbi Telekom Slovenije, d. d.	2
1.2.	Poudarki poslovanja Skupine Telekom Slovenije v letu 2013	3
1.3.	Pismo predsednika uprave	6
1.4.	Izjava o odgovornosti uprave	8
1.5.	Trgi in družbe	9
1.6.	Spremembe v skupini v letu 2013	9
1.7.	Zaveze in članstvo v združenjih	10
1.8.	Vključevanje deležnikov in načela poročanja	11
1.9.	O letnem poročilu	12
1.10.	Razvojna strategija in načrti	14
1.10.1.	Vizija, poslanstvo in vrednote	14
1.10.2.	Strateške smernice in cilji Skupine Telekom Slovenije	15
1.10.3.	Doseganje načrtovanih letnih ciljev	16
1.10.4.	Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2014–2018	17
1.10.5.	Ključni strateški projekti	18
1.11.	Pomembnejši dogodki in dosežki v letu 2013	18
1.12.	Pomembnejši dogodki po datumu bilance stanja	21
1.13.	Poročilo nadzornega sveta	22
1.14.	Korporativno upravljanje	24
1.14.1.	Politika upravljanja	24
1.15.	Izjava o upravljanju	33
1.16.	Trgovanje z delnico in lastniška struktura	36
2.	POSLOVNO POROČILO	41
2.1.	Finančni rezultati Skupine Telekom Slovenije	41
2.2.	Finančno upravljanje in poslovanje	43
2.3.	Naložbe v osnovna sredstva in finančne naložbe	46
2.4.	Upravljanje tveganj	47
2.4.1.	Ključna tveganja v Skupini Telekom Slovenije in aktivnosti v letu 2013	48
2.4.2.	Ključna tveganja po posameznih družbah in trgih	49
2.5.	Poslovno okolje in trendi v panogi	54
2.5.1.	Vpliv makroekonomskega okolja na poslovanje	54
2.5.2.	Trendi v IKT-panogi	56
2.5.3.	Razvitost IKT-trgov (Slovenija/svet/Evropska unija/jugovzhodna Evropa)	57
2.5.4.	Regulativa elektronskih komunikacij	61
2.5.5.	Varstvo konkurence in postopki pred sodišči	62
2.6.	Trženje in prodaja	63
2.6.1.	Trg in tržni deleži na ključnih storitvenih segmentih	63
2.6.2.	Upravljanje s portfeljem blagovnih znamk	66
2.6.3.	Trženjske in prodajne aktivnosti	70
2.6.4.	Odgovoren odnos do uporabnikov	75
2.6.5.	Zadovoljstvo uporabnikov	77
2.6.6.	Tržno komuniciranje	78
2.6.7.	Nabavna in logistična funkcija z odgovornostjo do okolja	79
2.7.	Omrežja, tehnologije in IT	80
2.7.1.	Raziskave in razvoj storitev	80
2.7.2.	Razvoj in upravljanje omrežij	81
2.7.2.1.	Konvergentno jedrno omrežje	81
2.7.2.2.	Fiksno dostopovno omrežje	82
2.7.3.	Razvoj informacijskih tehnologij	84
2.8.	Odgovornost do družbenega okolja	85
2.9.	Odgovornost do zaposlenih	87

2.9.1.	Kodeks poslovne etike	87
2.9.2.	Struktura zaposlenih	87
2.9.3.	Izobraževanje in razvoj kadrov	89
2.9.4.	Organizacijska klima, zadovoljstvo in kultura zaposlenih	92
2.9.5.	Upravljanje inovacij	92
2.9.6.	Sodelovanje s predstavniki zaposlenih	93
2.9.7.	Skrb za zaposlene in njihove aktivnosti zunaj delovnega okolja	93
2.9.8.	Varnost in zdravje pri delu	93
2.9.9.	Certifikat Družini prijazno podjetje	94
2.9.10.	Komuniciranje z zaposlenimi	95
2.9.11.	Organiziranost	95
2.10.	Odgovornost do naravnega okolja	96
2.10.1.	Pregled izvedbe okoljskih ciljev 2013	97
2.10.2.	Energetsko in okoljsko knjigovodstvo	99
2.10.3.	Ključni okoljski kazalniki v drugih družbah Skupine Telekom Slovenije	102
2.11.	Odgovornost do sistemov kakovosti	103
2.12.	Odgovorno varovanje objektov, sistemov, informacij in informacijskih tehnologij	104
2.13.	Vsebinsko kazalo po smernicah poročanja GRI	105
2.14.	Izjava o preveritvi poročanja o trajnostnem razvoju	112
3.	RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2013	115
3.1.	Uvodna pojasnila	115
3.2.	Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije	116
3.2.1.	Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije	116
3.2.2.	Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom	122
3.2.3.	Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije	171
3.3.	Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.	172
3.3.1.	Računovodski izkazi Telekoma Slovenije, d. d.	172
3.3.2.	Pojasnila postavk računovodskih izkazov Telekoma Slovenije, d. d., in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Telekoma Slovenije, d. d.	179
3.3.3.	Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d. d.	228
4.	PRILOGA	229
4.1.	Družbe v Skupini Telekom Slovenije	229
4.2.	Slovar strokovnih kratic, tujk in strokovnih izrazov	232

KO GRE ZA VAS, VAM NUDIMO LE NAJBOLJŠE.

Smo zaupanja vreden partner svojih uporabnikov, s katerimi skupaj ustvarjamo družbo priložnosti.

1. SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE V LETU 2013

1.1. O Skupini Telekom Slovenije

1.1.1. Vodilni ponudnik komunikacijskih storitev v Sloveniji in pomemben regionalni operater¹

Skupina Telekom Slovenije sodi med najbolj celovite ponudnike komunikacijskih storitev v regiji jugovzhodne Evrope. Poleg tega, da je nacionalni operater telekomunikacij v Sloveniji, prek odvisnih družb deluje tudi na trgih jugovzhodne Evrope, in sicer na Kosovu, v Makedoniji, Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem in v Črni gori, prav tako pa tudi v Nemčiji in Gibraltarju.

Dejavnost Skupine Telekom Slovenije obsega:

- fiksne in mobilne komunikacije,
- digitalne vsebine in storitve,
- multimedijske storitve in digitalno oglaševanje,
- razvoj komercialne televizije,
- sistemsko integracijo in računalništvo v oblaku,
- razvoj in implementacija rešitev za upravljanje poslovnih vsebin in odnosov, orodij za vodenje ter spremljanje poslovanja,
- gradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij ter
- ohranjanje naravne in kulturne dediščine na območju Krajinskega parka Sečoveljske soline.

Delnice Telekoma Slovenije, d. d., so uvrščene v prvo kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Več v poglavju 1.16.

1.1.2. Osvežena podoba krovne blagovne znamke²

Leto 2013 je bilo pomembno v razvoju upravljanja blagovnih znamk Skupine Telekom Slovenije. V skladu z dolgoročno zasnovano marketinško strategijo ter trendi in razvojem na področju telekomunikacij smo nadaljevali konsolidacijo blagovnih znamk in v novembru predstavili osveženo podobo krovne blagovne znamke Telekom Slovenije. V decembru je podobo prevzela tudi družba Blicnet iz Bosne in Hercegovine.

Pod osveženo krovno znamko Telekom Slovenije smo združili vse storitve, ki jih družba ponuja svojim uporabnikom: širokopasovne internetne storitve, fiksne, mobilne in IKT-storitve. Izjema ostajajo specifično profilirane segmentne znamke, kakršna je znamka za mlade Itak, ki bo na trgu še naprej nastopala samostojno, predplačniške storitve Moby ter partnerske znamke, ki jih ima Telekom Slovenije v solastništvu z drugimi poslovnimi subjekti.

Blagovna znamka Telekom Slovenije ter ponudbi storitev Mobitel in SiOL so še naprej med najbolj prepoznavnimi v Sloveniji. V letu 2013 so v svojih kategorijah ponovno prejele nagrade Trusted Brand za najbolj zaupanja vredne blagovne znamke in priznanji Best Buy Award. Več v točki 1.11.

Skladno s procesom konsolidacije je novo podobo dobil tudi kompozitni logotip Skupine Telekom Slovenije.

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE

Telekom Slovenije Avtenta TSmedia GVO Soline Ipko One Blicnet Gibtelecom

Več informacij o blagovnih znamkah predstavljamo v poglavju 2.6.2 Upravljanje s portfeljem blagovnih znamk.

¹ GRI 2.2

² GRI 2.2

1.1.3. Splošni podatki o obvladujoči družbi Telekom Slovenije, d. d.

Telekom Slovenije, d. d., [v nadaljevanju Telekom Slovenije] je obvladujoča družba v Skupini Telekom Slovenije, ki deluje na trgih jugovzhodne Evrope, v Nemčiji in Gibraltarju.

Družba:	Telekom Slovenije, d. d.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Enotna identifikacijska številka:	5014018000
Davčna številka:	SI 98511734
Številka vpisa v sodni register:	vložna številka 1/24624/00, Okrožno sodišče v Ljubljani
Število delnic:	6.535.478
Kosovne delnice – oznaka:	TLSG
Telefon:	00386 1 234 10 00
Telefaks:	00386 1 231 47 36
Spletna stran:	http://www.telekom.si
Elektronski naslov:	info@telekom.si

Pomembnejša področja dejavnosti

Šifra dejavnosti

61.100	Telekomunikacijske dejavnosti po vodih
61.200	Brezžične telekomunikacijske dejavnosti
61.900	Druge telekomunikacijske dejavnosti
60.200	Televizijska dejavnost
42.220	Gradnja objektov oskrbne infrastrukture za elektriko in telekomunikacije
47.410	Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z računalniškimi napravami in programi
47.420	Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s telekomunikacijskimi napravami
47.890	Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah z drugim blagom
47.910	Trgovina na drobno po pošti ali po internetu
62.030	Upravljanje računalniških naprav in sistemov
63.110	Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti
80.200	Nadzorovanje delovanja varovalnih sistemov
82.200	Dejavnost klicnih centrov

Družbe v Skupini Telekom Slovenije. Glej točko 4.1.

Kontakt za investitorje

Vlagateljem, delničarjem in drugim zainteresiranim deležnikom smo za informacije na voljo na elektronskem naslovu ir@telekom.si

Kontakt za informacije o letnem poročilu in za poročanje o trajnostnem razvoju³

Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Služba za odnose z javnostmi
pr@telekom.si

³ GRI 3.4

1.2. Poudarki poslovanja Skupine Telekom Slovenije v letu 2013⁴

V letu 2013 smo:

- ustvarili 799,2 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je za 3,9 milijona evrov več kot leta 2012,
- ustvarili 71,7 milijona evrov dobička iz poslovanja, oziroma 12 % več kot leto prej,
- dosegli 52,6 milijona evrov čistega dobička, kar je 18 % več od doseženega v letu 2012,
- nadaljevali konsolidacijo blagovnih znamk,
- povečali število mobilnih uporabnikov za 5 %, število širokopasovnih priključkov za 1 %, za 3 % pa se nam je zmanjšalo število fiksnih govornih priključkov,
- beležili medletno rast prihodkov na področju mednarodnih veleprodajnih storitev za 7 %,
- zaključili izgradnjo regionalnega optičnega omrežja Telekoma Slovenije, ki predstavlja glavni potencial za rast prihodkov na področju mednarodnih veleprodajnih storitev v prihodnje,
- uvedli številne novosti in izboljšave storitev ter omrežij za še večjo mobilnost uporabnikov,
- v Sloveniji postavili 187 baznih postaj za nadgradnjo širokopasovnega mobilnega omrežja s tehnologijo LTE [Long Term Evolution], [skupaj jih imamo že 233],
- nadaljevali razvoj in ponudbo celovitih komunikacij za poslovne uporabnike s kombinacijo fiksnih in mobilnih komunikacij ter IT-storitev v oblaku,
- izvedli konsolidacijo poslovanja v Sloveniji s prenosom dela dejavnosti družb Avtenta in TSmedia na Telekom Slovenije ter v Albaniji prodali družbo Primo.

Načrte za leto 2014 in bistvene pogoje, ki vplivajo na naše poslovanje, predstavljamo v nadaljevanju v poglavju *Razvojna strategija in načrti* 1.10.

Finančni kazalniki⁵

v tisoč EUR	2013	2012	Ind 13/12
Poslovni prihodki	799.179	795.260	100
EBITDA	237.104	241.162	99
Delež EBITDA v čistih prihodkih od prodaje v %	30,6 %	30,7 %	100
EBIT	71.733	64.169	112
Donosnost prodaje [RoS (EBIT/čisti prihodki od prodaje)] v %	9,2 %	8,2 %	112
Čisti poslovni izid	52.562	44.589	118
Sredstva	1.390.036	1.520.988	91
Kapital	760.129	785.994	97
Donosnost sredstev [ROA]	3,6 %	2,9 %	123
Donosnost kapitala [ROE]	7,0 %	5,8 %	120
Razmerje med kapitalom in sredstvi [Equity Ratio v %]	54,7 %	51,7 %	106
Neto finančni dolg	341.507	346.049	99

Drugi ekonomski kazalniki

v tisoč EUR	2013	2012	Ind 13/12
Distribuirana ekonomska vrednost	642.032	607.375	106
Dodana vrednost	214.204	225.696	95
Dodana vrednost na zaposlenega v EUR	46.016	47.595	97
Investicije v osnovna sredstva [CAPEX]	110.765	122.734	90
EBITDA – CAPEX (v tisoč EUR)	127.339	118.428	108
Delež EBITDA – CAPEX v EBITDA v % [Cash Margin]	53,5%	49,1%	109
Stroški dela	142.440	153.499	93
Davek iz dobička	-2.206	2.942	-75
Plačilo lastnikom – dividende	78.066	45.538	171

⁴ GRI 2.8, EC1

⁵ Računovodski izkazi za primerjalno obdobje so v vseh nadaljnjih tabelah in grafih skladno z zahtevami MRS 1 in MRS 8 prilagojeni za spremembo računovodske usmeritve. Več v računovodskem poročilu, od strani 116 dalje.

Družbeni kazalniki – zaposleni

v tisoč EUR	2013	2012	Ind. 13/12
Število zaposlenih	4.586	4.724	97
Stopnja fluktuacije v družbah v Sloveniji %	4,4 %	4,5 %	98
Število ur izobraževanja na zaposlenega	23,9	28,7	83
Neposredni stroški izobraževanja [v tisoč EUR]	1.662	2.330	71

Družbeni kazalniki – skupnost

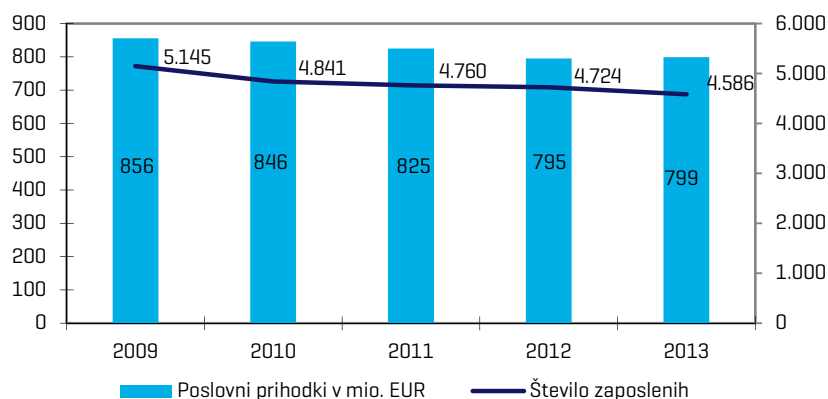
Priključki	2013	2012	Ind. 13/12
Mobilna telefonija	2.206.010	2.096.754	105
Fiksna govorna telefonija	655.468	676.909	97
Širokopasovni maloprodajni priključki	345.668	340.960	101
Delež sredstev za sponzorstva in donacije od poslovnih prihodkov v %	0,4 %	0,5 %	80

Okoljski kazalniki (Telekom Slovenije)

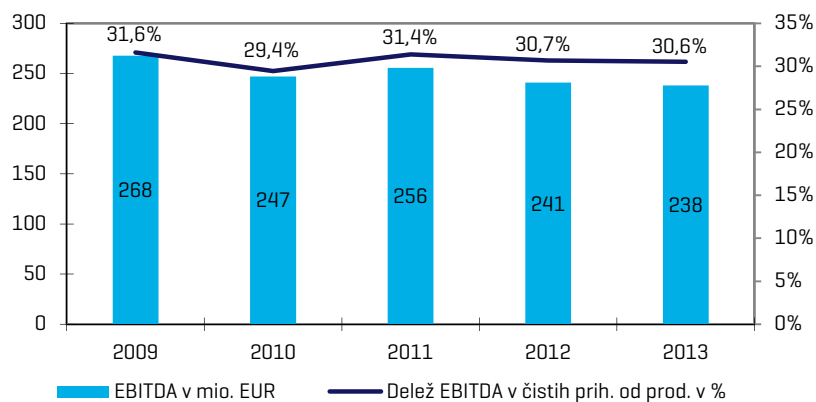
	2013	2012	Ind. 13/12
Poraba električne energije [v milijonih kWh]	79,9	79,9	100
Direktni okoljski stroški* [v milijonih EUR]	12,1	12,2	99

* Direktni okoljski stroški Telekoma Slovenije vključujejo stroške električne energije, goriva za vozni park in ogrevanje ter stroške čiščenja in komunalnih storitev.

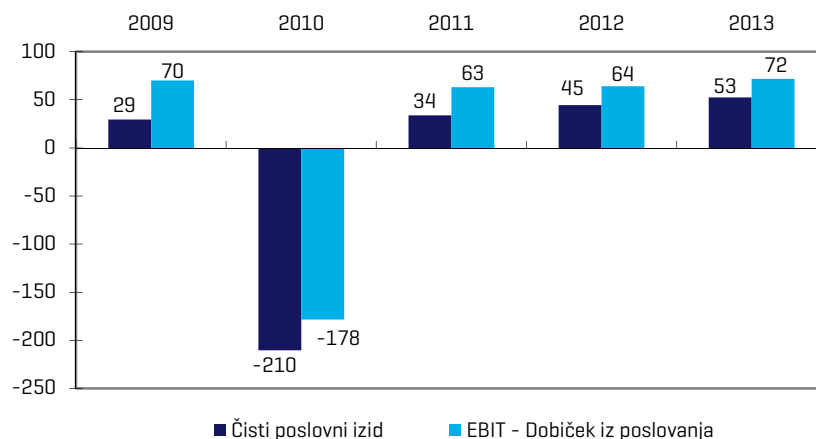
Poslovni prihodki v milijonih evrov in število zaposlenih Skupine Telekom Slovenije

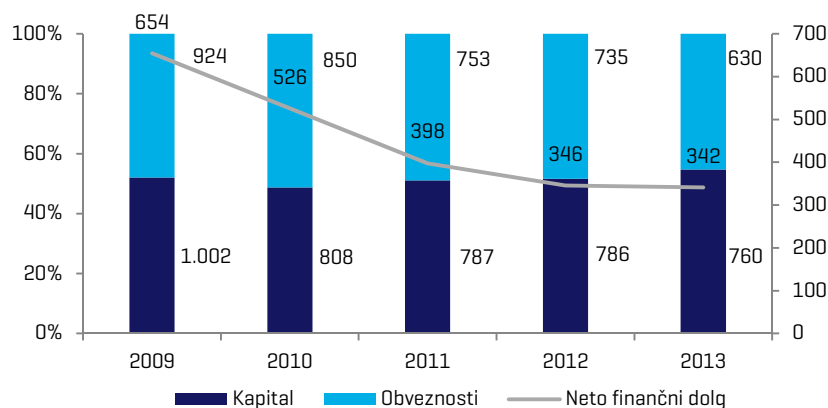
EBITDA v milijonih evrov in delež EBITDA v čistih prihodkih od prodaje Skupine Telekom Slovenije

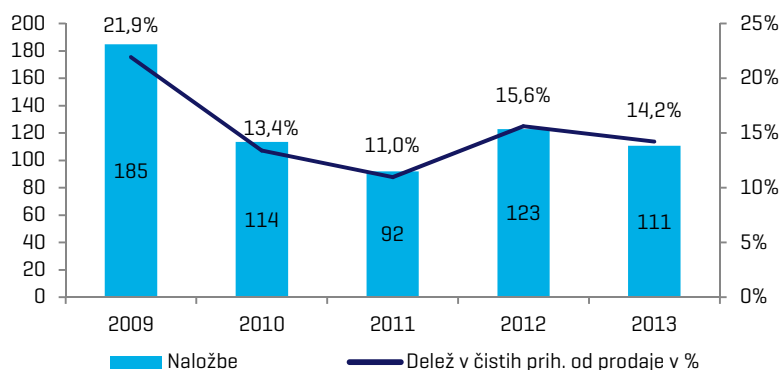
EBIT - dobiček iz poslovanja in čisti poslovni izid Skupine Telekom Slovenije v milijonih evrov

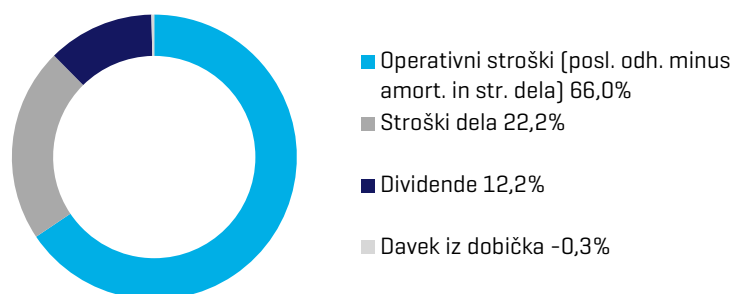
Sestava virov sredstev in neto dolg Skupine Telekom Slovenije v milijonih evrov

Naložbe v osnovna sredstva v milijonih evrov in njihov delež v čistih prihodkih od prodaje v %

Sestava distribuirane ekonomske vrednosti

Več o poslovanju Skupine Telekom Slovenije v poglavjih 2.1. *Finančni rezultati Skupine Telekom Slovenije*, 2.2. *Finančno upravljanje in poslovanje*, ter 2.3. *Naložbe v osnovna sredstva in finančne naložbe*.

1.3. Pismo predsednika uprave⁶

Spoštovani delničarji, vlagatelji, poslovni partnerji in sodelavci,

poslovno leto 2013 so v Skupini Telekom Slovenije zaznamovale hitre spremembe v panogi telekomunikacij in zaostrene makroekonomske razmere na trgih, na katerih delujemo. Vse to od nas zahteva premišljen in hiter odziv, pa tudi spremembe v načinih razmišljanja, delovanja in iskanja rešitev, ki nam odpirajo nove priložnosti.

Poslovni položaj Skupine Telekom Slovenije je stabilen. Kljub zaostrenim gospodarskim in tržnim razmeram smo v letu 2013 poslovne prihodke, v primerjavi z letom prej, povečali za 3,9 milijona evrov, dobiček iz poslovanja pa za 12 %. Čisti dobiček Skupine Telekom Slovenije je v letu 2013 dosegel 52,6 milijona evrov, kar je za 18 % oziroma za 8 milijonov evrov več kot v letu 2012. EBITDA je dosegel 238,1 milijona evrov in ima 30,6 % delež v čistih prihodkih od prodaje. Dolgoročni trajnostni razvoj Skupine Telekom Slovenije uresničujemo s celovito prenovo poslovanja ter stroškovno in procesno optimizacijo. Zadovoljni smo, da je Skupini Telekom Slovenije uspelo povečati število uporabnikov mobilnih storitev in število širokopasovnih priključkov, rahlo pa je upadlo število fiksnih govornih priključkov.

Nenehen razvoj in vedno večja pričakovanja uporabnikov od nas zahtevajo stalno vlaganje v inovativne tehnologije in razvoj novih produktov, s čimer ohranjamo in krepimo svoj položaj na zahtevnem telekomunikacijskem trgu. V Sloveniji smo v letu 2013 nadaljevali intenzivno izgradnjo mobilnega omrežja četrte generacije LTE, s katerim omogočamo storitve najhitrejšega prenosa podatkov že prek 55 % prebivalcev, uporabnikom pa smo med prvimi v svetu ponudili tudi predplačniški paket LTE 4G. Utrdili smo »joint-venture« sodelovanje z grško medijsko korporacijo Antenna Group. Visoko stopnjo zaupanja uporabnikov dosegamo z odprtostjo, prilagodljivostjo ter nadgradljivostjo izdelkov, storitev in privlačnih vsebin. To nam bo v prihodnje uspevalo tudi z izvedeno konsolidacijo blagovnih znamk, ki je bila v strategiji Skupine Telekom Slovenije zapisana vse od združitve Telekoma Slovenije in Mobitela sredi leta 2011. Pod osveženo podobo krovne blagovne znamke smo združili vse storitve, ki jih ponujamo svojim uporabnikom, pa naj gre za

⁶ GRI 1.1, 1.2

širokopasovne internetne, fiksne, mobilne ali IKT-storitve. Uporabniki želijo in pričakujejo, da jim bomo na enem mestu ponudili rešitev za vse njihove komunikacijske potrebe, v prihodnje pa jim bomo ponudili še celovitejše in še bolj inovativne, pa tudi pregledne in enostavne storitve.

Skupina Telekom Slovenije ostaja celovit ponudnik telekomunikacijskih storitev v regiji jugovzhodne Evrope; svoj položaj smo v letu 2013 še okrepili. Družba Ipko je kot prvi operater na Kosovu uporabnikom omogočila uporabo tehnologije 3G, s katero je konec leta pokrivala že skoraj dve tretjini prebivalcev, sredi leta pa je v omrežje vključila 500.000-ega aktivnega uporabnika mobilne telefonije. Družba Blicnet je konec leta 2013 na trgu Bosne in Hercegovine uporabnikom ponudila tudi storitve mobilne telefonije, s čimer je postala eden izmed operaterjev, ki na trgu BiH uporabnikom ponujajo celovite telekomunikacijske storitve – širokopasovne storitve, fiksno in mobilno telefonijo ter digitalno televizijo. Družba One je ob koncu leta s signalom digitalne televizije pokrila že skoraj 95 % gospodinjstev v Makedoniji, s čimer je preseгла zastavljeni cilj 80 % pokritosti, ob tem pa je v lanskem letu pridobila tudi dodatne frekvence, ki ji omogočajo uvedbo mobilnih tehnologij četrte generacije LTE. Pridobitev frekvenc predstavlja pomemben korak k nadaljnji krepitvi položaja družbe One na makedonskem trgu ter uresničevanju zastavljene strategije Skupine Telekom Slovenije, ki temelji na zagotavljanju tehnološko naprednih in sodobnih storitev za svoje uporabnike. K uresničevanju tega cilja bo pomembno prispevalo tudi naše lastno regionalno optično omrežje, ki predstavlja glavni potencial za rast prihodkov na področju mednarodnih veleprodajnih storitev v prihodnje. S ciljem konsolidacije trgov smo v letu 2013 prodali družbo Primo v Albaniji.

V poslovanje, izdelke, storitve in vsebine družb Skupine Telekom Slovenije so vgrajena načela trajnostnega razvoja, odgovorno pa upravljamo tudi ekonomske, družbene in okoljske vplive svojega delovanja. Poslujemo v skladu z zakonodajo ter odgovornim odnosom do uporabnikov in zaposlenih.⁷ V Telekomu Slovenije smo uspešno zaključili certifikacijsko presojo učinkovitega sistema ravnanja z energijo ISO 50001, porabo električne energije smo v zadnjih dveh letih zmanjšali za približno 5 %, v skrb za energetske učinkovitost pa so aktivno vključeni zaposleni, dobavitelji, zunanji izvajalci in poslovni partnerji. V letu 2013 smo okrepili svoja prizadevanja tudi na področju trajnostnega turizma, saj je družba Soline zaključila investicijo v Thalasso spa Lepa Vida, prve terme na prostem v Sloveniji, ki domujejo sredi solinskih polj Krajinskega parka Sečoveljske soline.

Še naprej ostajamo zvesti podporniki športnih, kulturnih, humanitarnih in izobraževalnih organizacij, ustanov in projektov. Verjamemo, da lahko tudi na ta način pomembno prispevamo k razvoju širšega in ožjega družbenega okolja, v katerem delujemo.

Osnovno vodilo vsega, kar počnemo, je zadovoljen uporabnik, pri tem pa inovativnost, ki jo omogoča razvoj novih tehnologij, ne pozna meja. V Skupini Telekom Slovenije verjamemo v svoboden pretok znanja, idej, misli in podatkov. Z odprtostjo, prilagodljivostjo ter nadgradljivostjo izdelkov, storitev in privlačnih vsebin uporabnikom ves čas zagotavljamo učinkovita, uporabna, zanesljiva, zabavna in vedno nova orodja.

Naše prednostne naloge v prihodnje ostajajo stabilizacija prihodkov, zniževanje stroškov ter iskanje in uvajanje novih storitev in poslovnih modelov, s čimer bodo lahko družbe Skupine Telekom Slovenije krepile pozitivne ekonomske in družbene učinke svojega poslovanja. Skupina Telekom Slovenije namerava na trgih jugovzhodne Evrope, na katerih je prisotna, še naprej krepiti svoj položaj močnega regionalnega telekomunikacijskega operaterja, na vsakem izmed trgov pa namerava postati prvi alternativni ponudnik celovitih telekomunikacijskih storitev. Za leto 2014 v Skupini Telekom Slovenije načrtujemo 63 milijonov evrov čistega poslovnega izida, do 212 milijonov evrov EBITDA ter za 137 milijonov evrov naložb.

Delničarjem, vlagateljem, poslovnim partnerjem, dobaviteljem in zaposlenim se zahvaljujem za zaupanje. Pred nami so številni izzivi in ambiciozno zastavljeni cilji. Pri sodobnih komunikacijah že dolgo ne gre več zgolj za tehnologijo, temveč za to, kaj ta omogoča in kako jo znamo združevati. V Skupini Telekom Slovenije smo na izzive prihodnosti dobro pripravljeni.

mag. Rudolf Skobe,
predsednik uprave Telekoma Slovenije, d. d.

⁷ GRI DMA PR, DMA SO

1.4. Izjava o odgovornosti uprave

Člani uprave Telekom Slovenije, d. d., odgovorni za sestavo letnega poročila družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije za leto 2013, zagotavljamo, da je po našem najboljšem vedenju pričujoče letno poročilo z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe, sestavljeno in objavljeno skladno z Mednarodnimi računovodskimi standardi in Zakonom o gospodarskih družbah.

Letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije z računovodskimi izkazi in pojasnili daje resnično in pošteno sliko sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije ter vključuje pošten prikaz informacij o pomembnih poslih s povezanimi osebami skladno s predpisi.

Uprava prav tako izjavlja, da so računovodski izkazi skupine in družbe pripravljene ob predpostavki nadaljevanja poslovanja v prihodnosti, da se izbrane računovodske usmeritve dosledno uporabljajo in da so razkrite njihove morebitne spremembe.

Uprava je odgovorna za ukrepe za preprečevanje in odkrivanje prevar ter nepravilnosti, prav tako za ohranjanje vrednosti premoženja družbe Telekom Slovenije, d. d. in Skupine Telekom Slovenije.

Uprava družbe Telekom Slovenije, d. d.

mag. Rudolf Skobe,
predsednik uprave

mag. Zoran Vehovar,
podpredsednik uprave

mag. Mateja Božič,
članica uprave

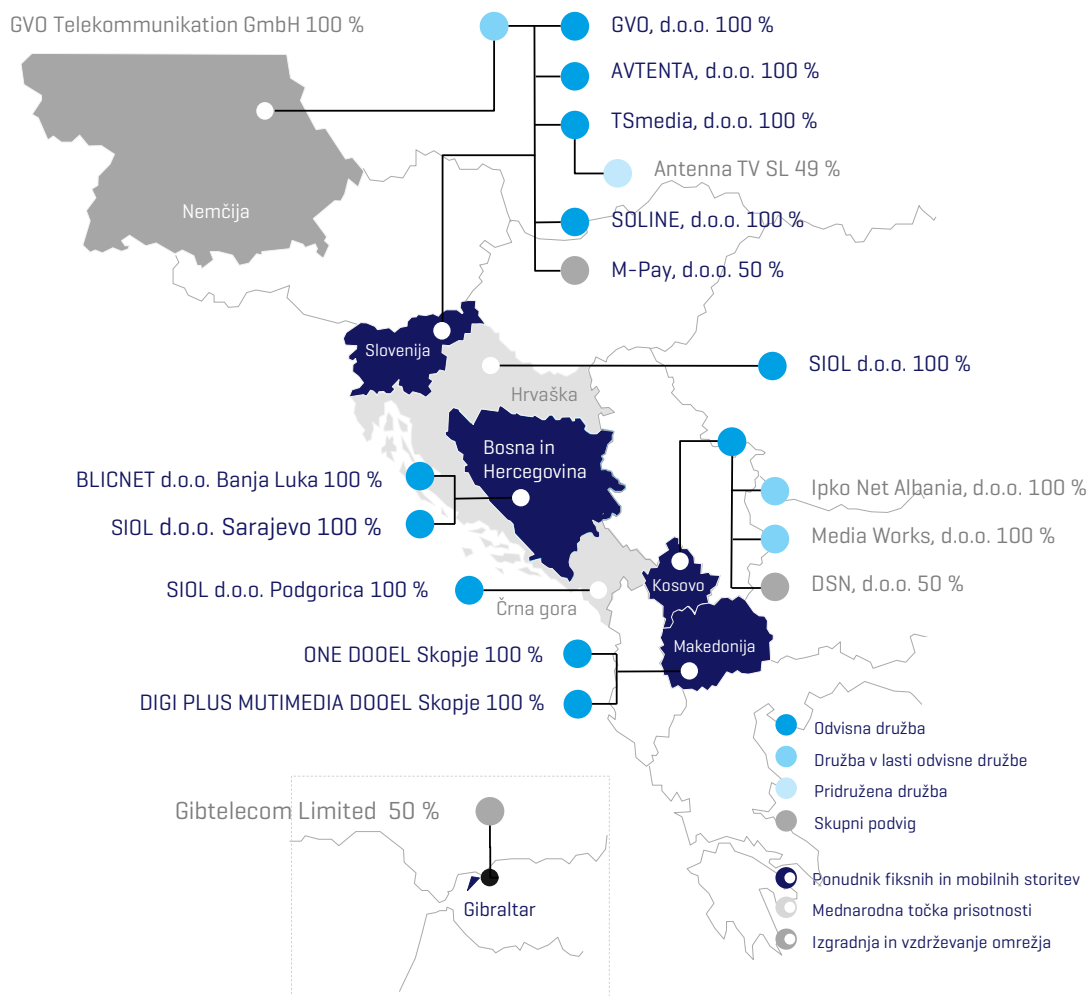
Zoran Janko,
član uprave

1.5. Trgi in družbe⁸

Skupino Telekom Slovenije sestavljajo obvladujoča družba Telekom Slovenije, d. d., hčerinske družbe, pridružene družbe in skupni podvigi (glej sliko v nadaljevanju s prikazanimi lastniškimi deleži).

Podrobnejša sestava Skupine Telekom Slovenije je predstavljena na <http://www.telekom.si/o-podjetju/organiziranost>

Stanje na 31. 12. 2013

1.6. Spremembe v skupini v letu 2013⁹

- Telekom Slovenije je postal lastnik novih poslovnih deležev v družbi Aneks, d.o.o., Banja Luka, (sedaj Blicnet, d.o.o., Banja Luka) na podlagi povečanja osnovnega kapitala z novim vplačilom osnovnega vložka, sprejetih skupščinskih sklepov in registracije v sodnem registru Bosne in Hercegovine:
 - 19. 2. 2013 z vplačilom v višini 954.610,70 BAM in je nato 21. 2. 2013 z vpisom tega poslovnega deleža v poslovni register v Banjaluki postal 100 % družbenik;
 - 15. 5. 2013 z vplačilom v višini 5.867.490,00 BAM;
 - Aneks, d.o.o., Banja Luka, se je na podlagi sklepa edinega družbenika 30. 7. 2013 preimenoval v Blicnet, društvo sa omejenom odgovornostjo za telekomunikacije, Banja Luka. Skrajšano ime je Blicnet, d.o.o., Banja Luka.

⁸ GRI 2.3–2.5, 2.7

⁹ GRI 2.9

- GVO, d.o.o., je v Zvezni republiki Nemčiji kot edini družbenik 26. 2. 2013 ustanovil odvisno družbo GVO Telekommunikation, GmbH. Družba ima sedež v mestu Stadtlohn, njen osnovni kapital znaša 25.000 evrov.
- Telekom Slovenije je na podlagi pogodbe o prodaji 100 % deleža v albanski družbi Primo Communications SHPK, sklenjene 3. 10. 2013, ter soglasja albanskega organa, pristojnega za konkurenco, in z izpolnitvijo ostalih pogojev 6. 11. 2013 dokončno prenesel lastništvo 100 % deleža v tej družbi na kupca AD – TRADE SHPK.

1.7. Zaveze in članstvo v združenjih¹⁰

Družba Telekom Slovenije je dejavna članica Gospodarske zbornice Slovenije in njenega Združenja za informatiko in telekomunikacije ter članica številnih strokovnih organizacij in združenj. Druge družbe skupine so samostojne članice gospodarskih zbornic in združenj v posameznih državah, kjer imajo sedež.

Naši zaposleni so dejavni člani posameznih upravnih odborov, strokovnih in strateških svetov, častnih razsodišč in drugih organov naslednjih organizacij:

Slovenija	Članstva v mednarodnih organizacijah
<ul style="list-style-type: none"> • Elektrotehniška zveza Slovenije, • INIS – Inštitut za neionizirana sevanja za projekt Forum EMS (informiranje na področju elektromagnetnega valovanja), • Zavod za IPv6 – Go6, Slovenska iniciativa za prehod na IPv6, • Zavod tehnološka mreža ICT, • Združenje kabelskih operaterjev Slovenije, • Združenje slovenskih operaterjev digitalnih televizijskih storitev, • Slovenski inštitut za standardizacijo, • ICS – združenje korporativne varnosti, • IGP – Inštitut za gospodarsko pravo v Mariboru, • Inštitut za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, • Združenje delodajalcev Slovenije, • Združenje svetov delavcev Slovenije, • Slovenska oglaševalska zbornica, • Slovensko društvo za odnose z javnostmi, • Društvo za marketing Slovenije, • Slovenski inštitut za revizijo, • Slovensko združenje za projektni management, • Slovensko združenje za tveganja in zavarovanja ter druga združenja in organizacije. 	<ul style="list-style-type: none"> • ETNO – Evropsko združenje telekomunikacijskih operaterjev, • ETSI – European Telecommunications Standards Institute, • Broadband Forum, • GSM Association, • UMTS Forum, • HGI – Home Gateway Initiative, • RIPE NCC Regional Internet Registries, • Union Script, • ISACA – Mednarodno združenje za revizijo in kontrolo informacijskih sistemov. <div data-bbox="809 1256 1401 1330" style="background-color: #cccccc; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p>Družbene, okoljske in gospodarske pobude, v katere so vključeni Telekom Slovenije in družbe skupine</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> • Certifikat Družini prijazno podjetje, • Podpisniki kodeksa Evropske iniciative za varnejšo rabo mobilnih telefonov za otroke in mladostnike, • Slovensko društvo ZN za trajnostni razvoj, • Podpora aktivnostim za varnejšo rabo interneta SAFE.SI (Telekom Slovenije in TSmedia), • Kodeks za regulacijo sovražnega govora na spletnih portalih [portal siol.net], • Mreža družbeno-poslovne koristnosti Sinergija.

¹⁰ GRI 4.12, 4.13

1.8. Vključevanje deležnikov in načela poročanja¹¹

V poslovanju Telekoma Slovenije upoštevamo osnovne gradnike svoje korporativne odgovornosti in trajnostnega razvoja, in sicer gospodarnost, odnos do soljudi (kupcev, uporabnikov, sodelavcev in drugih javnosti) in skrb za naravno okolje. Skupine naših deležnikov in strategija komuniciranja ter sodelovanja z njimi so opredeljene v Politiki upravljanja Telekoma Slovenije. Deležnike vključujemo v svoje aktivnosti in z njimi sodelujemo na osnovi prepoznanih medsebojnih vplivov in vzajemnosti interesov.

Deležniki	Kaj je zanje najpomembnejše	Kako jih vključujemo
Delničarji	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantne in pravočasne informacije. • Poslovanje, ki omogoča izplačilo dividend. • Učinkovito korporativno upravljanje. 	<p>Redno in celovito komuniciranje z obstoječimi in potencialnimi delničarji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spletno središče za vlagatelje, • publikacije za delničarje, • prenos skupščine delničarjev prek spleta, • udeležba na investicijskih konferencah doma in v tujini, • udeležba na »roadshowih« v lastni organizaciji ali organizaciji drugih institucij, • upravljanje odnosov z mediji, • redno objavljane informacij na sistemu Ljubljanske borze vrednostnih papirjev, SEOnet, • izdaja elektronske spletne publikacije TLSSG novice.
Uporabniki	<ul style="list-style-type: none"> • Vrhunska kakovost omrežij in inovativne storitve. • Najboljše razmerje med kakovostjo in ceno storitev. • Napredne in inovativne storitve, ki omogočajo odprtost, prilagodljivost in nadgradljivost izdelkov, storitev in privlačnih vsebin. • Zanesljivo, stabilno in široko razširjeno omrežje. • Preprosto in hitro komuniciranje z nami. 	<p>Komuniciranje z uporabniki o novih storitvah in tehnologijah:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osebni stiki prek visoko usposobljenih strokovnih sodelavcev, • spletne storitve za uporabnike. <p>Redno obveščanje o ponudbi in storitvah prek upravljanja odnosov z mediji ter komuniciranja prek ostalih kanalov (računi, direktna pošta, katalogi ...).</p> <ul style="list-style-type: none"> → komuniciranje prek družbenih omrežij. → Možnost izbire povratnega klica v primeru predvidoma daljših časov javljanja na klice. → Reorganizacija odzivnikov, tako da strankam na različnih izbirnih mestih ponujamo različne vsebine. → V sklopu Pomoč in podpora pripravili novo tematico pomoči, povezano z računi. → Prenovljen in vsebinsko bogat Program zvestobe Telekoma Slovenije, s katerim uporabnike storitev Mobitel in SiOL združujemo v enovit program. → Za uporabnike pametnih mobilnih telefonov z operacijskim sistemom android in iOS razvili novo mobilno aplikacijo Moj Telekom.
Zaposleni	<ul style="list-style-type: none"> • Možnosti razvoja kariere. • Pridobivanje dodatnega znanja. • Strokovno in učinkovito vodenje. 	<p>Ustvarjanje kulture medsebojnega zaupanja, spoštovanja, nenehnega učenja ter učinkovitega in odgovornega dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznanjanje zaposlenih s poslovnimi dogodki v skupini prek uveljavljenih kanalov (portala TIP in Oglasi se, oglasne deske, elektronskih sporočil, utečenega sistema kolegijev...), • sodelovanje s svetom delavcev in sindikati. <p>→ Sprejem pravilnika in navodil s področja uresničevanja človekovih pravic v nekaterih družbah Skupine Telekom Slovenije (preprečevanje in odpravljanje mobinga v družbah, ravnanje delavcev v primeru nasilja tretjih oseb).¹²</p>

¹¹ GRI 4.14–4.17

¹² GRI DMA HR

Deležniki	Kaj je zanje najpomembnejše	Kako jih vključujemo
Dobavitelji in ostali poslovni partnerji	<ul style="list-style-type: none"> • Spoštovanje poslovnih dogovorov. • Dosledno poravnavanje dogovorjenih obveznosti. • Jasna merila za izbor dobaviteljev. 	<p>→ Izboljšanje organizacijske klime v večini družb skupine.</p> <p>→ Razvoj ključnih in perspektivnih kadrov v družbi Telekom Slovenije, izgradnja enakega sistema v družbah Ipko in One.</p> <p>→ Aktivnosti na področju zdravlja zaposlenih prek portala Modro jabolko.</p> <p>Vzpostavljanje dolgoročnih odnosov in strateških partnerstev z dobavitelji.</p> <p>→ Združitev in centralizacija organizacijskih enot na področju logistike in centralne nabave.</p> <p>→ Izdaja navodil za ocenjevanje dobaviteljev in sprejetje Splošnih nabavnih pogojev v Telekomu Slovenije.</p>
Regulatorji in državni organi [APEK¹³ in sorodne agencije na drugih trgih, vlada]	<ul style="list-style-type: none"> • Skladnost s predpisi in upoštevanje odločitev regulatorja. • Zagotavljanje kakovostnega dostopa do telekomunikacijskih storitev. 	<p>Strokovno utemeljeno odzivanje na odločitve regulatorjev.</p> <p>Sodelovanje pri pripravi zakonodaje s strokovnimi pripombami.</p> <p>→ Priprava na razpis za dodelitev mobilnih frekvenc.</p>
Analitiki in druge finančne javnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Redne in celovite informacije o aktualnem in načrtovanem poslovanju. 	<p>Predstavitve in srečanja, ki se jih udeležujeta predsednik uprave ali član uprave, odgovoren za finance (investitorske konference, Webcast predstavitve), izdaja elektronske spletne publikacije TLSSG novice, neposredni prenosi skupščine delničarjev.</p>
Lokalna in širša skupnost	<ul style="list-style-type: none"> • Sponzorsko in donatorsko sodelovanje pri podpori športu, kulturi, znanosti, humanitarnosti. • Dostopnost fiksnih in mobilnih storitev. • Omejevanje vplivov na okolje. • Odgovorna širitev infrastrukture [fiksno in mobilno omrežje]. 	<p>Izbor projektov s poudarkom na družbeni odgovornosti in spremljanje njenih učinkov.</p> <p>Ocena okoljskih učinkov je vsebinski sestavni del vseh razvojnih aktivnosti.</p> <p>→ Med vidnejšimi pokroviteljstvi v letu 2013 je bil največji športni dogodek v Sloveniji, Eurobasket 2013.</p> <p>→ Investicije v osnovna sredstva so znašale 111 milijonov evrov. Največji delež smo namenili širitvi in kakovosti omrežij.</p>
Mediji	<ul style="list-style-type: none"> • Redne in aktualne informacije o poslovanju Skupine Telekom Slovenije. • Redno informiranje o aktualnem dogajanju v Skupini Telekom Slovenije ter novostih pri razvoju storitev in v ponudbi. 	<p>Upravljanje odnosov z mediji prek rednih novinarskih konferenc, rednega obveščanja o storitvenih in produktivnih novostih ter priprave sporočil za medije. Komuniciranje je proaktivno, hkrati pa redno odgovarjamo na novinarska vprašanja.</p>

Legenda: → = novosti v letu 2013

Politika upravljanja Telekoma Slovenije je dostopna na <http://www.telekom.si/o-podjetju/upravljanje-druzbe/Politika%20upravljanja%20Telekoma%20Slovenije%20V1.pdf>

1.9. O letnem poročilu

Načela poročanja – na poti k integriranemu poročanju¹⁴

Z združevanjem poročanja o finančnih in nefinančnih kazalnikih poslovanja v enovitem, integriranem letnem poročilu se odzivamo na spremembe v poslovnem okolju in pojasnujemo svoje gospodarske, družbene in okoljske vplive. Integrirano poročanje nadgrajujemo že tretje leto zapored.

Poročanje o poslovanju Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije poteka skladno z zahtevami nacionalne zakonodaje in po Mednarodnih standardih računovodskega poročanja. O trajnostnem razvoju in

¹³ Agencija za pošto in elektronske komunikacije [APEK] se je januarja 2014 preimenovala v Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve [AKOS].

¹⁴ GRI 1.2

korporativni družbeni odgovornosti poročamo po mednarodnih smernicah trajnostnega poročanja *Global Reporting Initiative* GRI G3.1, upoštevamo njihova priporočila za telekomunikacijski sektor in se pripravljamo na prehod na GRI G4. Postopoma uveljavljamo tudi zahteve za integrirano poročanje po smernicah za integrirano področje [*integrated reporting - IR*], ki jih je sprejel IIRC [*International Integrated Reporting Council*]. Namen poročanja je zagotavljati konsistentno medletno in globalno primerljivost podatkov.

Prilagojeno razvojni strategiji in interesom deležnikov

Osredotočamo se na vsebine, ki so pomembne za naše deležnike, in stremimo k jasnosti in preglednosti podajanja vsebin. Vsebine so opredeljene glede na strateške cilje in interese deležnikov ter usklajene z zakonskimi zahtevami.

Dolgoročna dobičkonosna rast.

- Analiza finančnih kazalnikov poslovanja, prodaje in doseganja strateških ciljev.
- Investicijska vlaganja, ki omogočajo dolgoročno rast.

Optimizacija stroškov.

- Aktivnosti in projekti za povečanje učinkovitosti poslovanja.

Razvoj tehnološko naprednih storitev in omrežij.

- Nove tehnologije, produkti in storitve, s poudarkom na storitvah, ki povečujejo mobilnost uporabnikov.
- Naložbe in aktivnosti posodabljanja omrežij.
- Prijazna in varna uporabniška izkušnja.

Korporativno upravljanje.

- Delovanje organov vodenja in upravljanja ter aktivnosti za strateško uskladitev poslovanja odvisnih družb.

Razvoj kadrov.

- Aktivnosti razvoja kadrov v smeri prenove poslovnih procesov in povečanja produktivnosti dela.

Poslovanje po načelih trajnostnega razvoja.

- Dolgoročno doseganje dobičkonosnosti in poslovne odličnosti.
- Merljivi vplivi na gospodarsko, družbeno in naravno okolje, v katerem delujemo.

Priprava poročila in obseg poročanja o trajnostnem razvoju¹⁵

O trajnostnem razvoju poroča Skupina Telekom Slovenije v okviru letnega poročila za obdobje predhodnega koledarskega leta, nazadnje za leto 2012, ki je bilo objavljeno 25. 4. 2013. Letno poročilo pripravljamo z zbiranjem podatkov s pomočjo strukturiranega vprašalnika v Telekomu Slovenije in odvisnih družbah. Vsebine pripravljajo strokovni sodelavci s posameznih področij. Koordinacijo priprave vsebin in produkcije poročila opravljata Sektor za računovodstvo in kontroling ter Služba za odnose z javnostmi Telekoma Slovenije. Poročilo je namenjeno predvsem delničarjem, finančnim javnostim, uporabnikom in zaposlenim.

Poročanje o nefinančnih kazalnikih se nanaša na Skupino Telekom Slovenije, razen pri vsebinah, kjer enotna vodila poročanja še niso uveljavljena za celotno skupino. V tem primeru se podatki nanašajo na matično družbo, kar je posebej pojasnjeno.

Vpliv organizacijskih sprememb in prenos dela dejavnosti družb Avtenta in TSmedia na matično družbo Telekom Slovenije aprila 2013 bi lahko zmanjšala primerljivost, zato so nekateri podatki za leto 2012 prilagojeni novi organizacijski strukturi, kar je pojasnjeno v točki 2.9.2.¹⁶

Poleg poročanja na ravni skupine in matične družbe Telekom Slovenije o trajnostnem razvoju poročajo tudi druge družbe v skupini, razen družbe Primo, ki smo jo v letu 2013 prodali.

Pri podatkih iz preteklih let ni bilo drugih bistvenih sprememb.

V primerih, ko je prišlo do sprememb v metodologiji prikazovanja podatkov, so spremembe in razlogi zanje pojasnjeni v opombah.

Preveritev poročanja¹⁷

Poročilo o trajnostnem razvoju predložimo v neodvisno zunanjo preveritev, ki vključuje tudi preveritev poročanja po smernicah GRI.

¹⁵ GRI 3.1, 3.2–3.4, 3.5–3.7, 3.8, 3.9

¹⁶ GRI 3.10–3.11

¹⁷ GRI 3.13

1.10. Razvojna strategija in načrti¹⁸

Za panogo telekomunikacij so značilne nenehne spremembe in stalno uvajanje novosti. Ob zaostrenih makroekonomskih razmerah, ki so značilne za celotno regijo jugovzhodne Evrope, razvoj skupine načrtujemo odgovorno in premišljeno. Temeljni cilj poslovanja Skupine Telekom Slovenije je maksimiranje vrednosti za lastnike ter doseganje zadovoljstva zaposlenih, poslovnih partnerjev in uporabnikov. V letu 2013 je uprava družbe s podporo nadzornega sveta sprejela Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2014–2018, s čimer je nadgradila prejšnji strateški načrt do leta 2016.

Poudarki leta 2013

- Sprejem Strateškega poslovnega načrta Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2014–2018.
- Prenova vizije, poslanstva in vrednot Skupine Telekom Slovenije.

1.10.1. Vizija, poslanstvo in vrednote¹⁹

Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2014–2018 prenavlja vizijo, poslanstvo in vrednote Skupine Telekom Slovenije, s čimer povečuje pomen razvojne usmerjenosti, uveljavljanje inovativnih tehnologij ter družbeno odgovorne naravnosti in medsebojne povezanosti zaposlenih.

Vizija

V Skupini Telekom Slovenije smo zaupanja vreden partner svojih uporabnikov, s katerimi skupaj ustvarjamo družbo priložnosti.

Poslanstvo

V Skupini Telekom Slovenije z inovativnimi tehnologijami navdihujemo svoje uporabnike. Odpiramo jim nove poslovne in osebne poti ter skupaj z njimi ustvarjamo okolje za razvoj družbe priložnosti. Z odprtostjo, prilagodljivostjo ter nadgradljivostjo izdelkov, storitev in privlačnih vsebin uporabnikom ves čas zagotavljamo učinkovita, uporabna, zanesljiva, zabavna in vedno nova orodja za posel in prosti čas.

Vrednote

Živimo z uporabnikom.

Naše vodilo je zadovoljen uporabnik. Razumemo in spoštujemo njegove želje in potrebe, zato mu nudimo enostavne, uporabne in njemu prilagojene storitve. Ko potrebuje informacijo, nasvet ali pomoč, smo tu, da jo zagotovimo.

Zagotavljamo zanesljivost in inovativnost.

S kakovostjo, zanesljivostjo, inovativnostjo in prilagodljivostjo uporabnikom nudimo možnost svobodne izbire pri združevanju in prepletanju naših storitev, paketov, vsebin in izdelkov.

Ravnamo odgovorno.

V družbi in okolju, kjer delujemo, se vedemo etično, srčno, odgovorno in trajnostno. Spodbujamo razvoj znanja, izmenjavo izkušenj, ustvarjanje inovativnih rešitev ter okolju in ljudem prijazno delovanje.

Ustvarjamo povezanost.

Zaposleni v Skupini Telekom Slovenije ustvarjamo v kreativnem okolju. Odlične rezultate dosegamo, ker smo medsebojno povezani, proaktivni, izkušeni in cenimo podjetniško miselnost. Spoštujemo dogovore in držimo obljube.²⁰

Ključne strateške usmeritve Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2014–2018 predstavljamo v nadaljevanju, v točki 1.10.4.

¹⁸ GRI 1.2, DMA EC, 4.9

¹⁹ GRI 4.8

²⁰ GRI DMA LA

1.10.2. Strateške smernice in cilji Skupine Telekom Slovenije

Skupina Telekom Slovenije je v letu 2013 uspešno uresničevala večino ciljev, zastavljenih s strateškim poslovnim načrtom za obdobje 2012–2016.

Strateški cilji iz strateškega načrta do leta 2016 in njihovo uresničevanje v letu 2013

Strateški cilj do leta 2016	Koraki v letu 2013
<ul style="list-style-type: none"> • Obraniti tržne deleže Telekoma Slovenije pri obstoječih storitvah. • Pomembno povečevati prihodke od novih storitev. • Postati vodilni ponudnik IKT-storitev. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadaljevali smo aktivnosti konsolidacije blagovnih znamk. • Nove storitve in novi poslovni modeli že ustvarjajo prihodke, vendar še niso njihov pomemben generator. • Dodatne priložnosti oblikujemo z novimi modeli in partnerstvi.
<ul style="list-style-type: none"> • Postati vodilni na področju oglaševanja ter monetizacije digitalnih medijev in aplikacij. 	<ul style="list-style-type: none"> • Za upravljanje in razvoj komercialne televizije smo sklenili strateško partnerstvo z Antenna Group. • TSmedia se je še bolj približala poziciji vodilnega ponudnika digitalnih medijskih vsebin v Sloveniji. • Širjenje mreže digitalnih medijev in na tej osnovi ustvarjanje oglaševalskih prihodkov.
<ul style="list-style-type: none"> • Rast prihodkov iz naslova mednarodnih podatkovnih storitev. 	<ul style="list-style-type: none"> • Okrepili smo trženjske aktivnosti na področju mednarodne veleprodaje. • Dokončali smo izgradnjo regionalnega optičnega omrežja Telekoma Slovenije.
<ul style="list-style-type: none"> • Na domačem veleprodajnem področju je ključni strateški cilj rast kumulativnega števila operaterskih priključkov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Izpeljali smo več aktivnosti za trženje novih širokopasovnih priključkov in zadrževanje trenda upadanja zasedenosti omrežja Telekoma Slovenije.
<ul style="list-style-type: none"> • Optimizirati stroške in vzpostaviti stroškovno konkurenčnost. • Ohranjati vodilni položaj v segmentu tehnologije in omrežja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizacija nabavnih postopkov. • Združitve in racionalizacija organizacijskih enot. • Racionalizacija porabe električne energije. • Številne posodobitve in izboljšave konvergentnega jedrnega omrežja in fiksnega dostopnega omrežja. • Pospešena nadgradnja četrte generacije mobilnega omrežja LTE. • Uporabnikom v Sloveniji smo omogočili širokopasovni dostop prek satelita. • Ipkco je kot prvi operater omogočil uporabo tehnologije 3G na Kosovu. • One je pridobil dodatne frekvence, ki mu omogočajo uvedbo mobilnih tehnologij četrte generacije LTE.
<ul style="list-style-type: none"> • Razvijati kadre. • Povečati produktivnost dela. • Prestrukturirati se iz tehnološkega v prodajno in storitveno naravnano podjetje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje, je bil 77,4 %. • Kot ključne kadre smo opredelili 11 % zaposlenih, od tega je 1,3 % mladih perspektivnih kadrov.
<ul style="list-style-type: none"> • Preobraziti Skupino Telekom Slovenije v regionalnega telekomunikacijskega operaterja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prenova korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije.
<ul style="list-style-type: none"> • Dosegati kakovost, poslovno odličnost in slediti usmeritvam trajnostnega razvoja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uspešno smo zaključili certifikacijo sistema ravnanja z energijo, skladnega z zahtevami ISO 50001, ter uspešno razvijali sisteme kakovosti v hčerinskih družbah. Izpolnili smo bistvene cilje na področju trajnostnih vplivov poslovanja.

1.10.3. Doseganje načrtovanih letnih ciljev

Izpolnitev načrtov za leto 2013

Načrtovano	Doseženo
<ul style="list-style-type: none"> Razvoj segmentov, ki pomenijo nove vire prihodkov (Slovenija). 	<ul style="list-style-type: none"> TSmedia je razširila mrežo zunanjih digitalnih zaslonov. S 1064 zasloni ima največjo mrežo zunanjih digitalnih zaslonov v Sloveniji. Razvijali smo prihodkovno perspektivne rešitve v oblaku.
<ul style="list-style-type: none"> Ohranjanje tržnih deležev v segmentih fiksne in mobilne govorne telefonije ter fiksne širokopasovnega dostopa v Sloveniji. 	<ul style="list-style-type: none"> Telekom Slovenije je kljub rahlemu upadu tržnih deležev ohranil vodilni tržni položaj v segmentih fiksne in mobilne telefonije ter fiksne širokopasovnega dostopa.
<ul style="list-style-type: none"> Povečevanje tržnega deleža ter prihodkov v regiji jugovzhodne Evrope. 	<ul style="list-style-type: none"> Prihodki iz naslova mednarodnih veleprodajnih storitev so bili za 7 % višji v primerjavi z letom prej. Družba Ipko je povečala dobiček iz poslovanja za polovico v primerjavi z letom prej, družba One pa je prvič na letni ravni poslovala pozitivno.
<ul style="list-style-type: none"> Nadaljevanje optimizacije vseh vrst stroškov. 	<ul style="list-style-type: none"> Stalne aktivnosti za zniževanje vseh vrst stroškov. Združevanje organizacijskih enot v Telekomu Slovenije (nabava, logistika in splošne zadeve, centraliziranje upravljanja elektrostrojnih naprav v službi dostopovnih omrežij, novi sektor za storitve je združil informacijsko infrastrukturo Telekoma Slovenije, Avtente in TSmedie). Sprejem novega pravilnika o nabavi blaga in storitev ter splošnih nabavnih pogojev družbe Telekom Slovenije.
<ul style="list-style-type: none"> Povečanje produktivnosti za izvajanje prestrukturiranja iz tehnološkega v prodajno in storitveno podjetje. 	<ul style="list-style-type: none"> V zadnjih letih povečujemo udeležbo na izobraževanjih s področja prodaje in informacijsko telekomunikacijskih tehnologij.
<ul style="list-style-type: none"> Nadaljnja optimizacija kadrovske strukture in stroškov dela. 	<ul style="list-style-type: none"> Število zaposlenih smo zmanjšali za 3 % v primerjavi z letom 2012, in sicer z upokojitvami in s sporazumnimi dogovori. Stroški dela so se zmanjšali za 7 % v primerjavi z letom 2012.
<ul style="list-style-type: none"> Naložbe, s katerimi bomo zagotovili polno konvergenco storitev na področju govornih in multimedijskih komunikacij, informacij ter zabave v fiksnih in mobilnih omrežjih. Na ta način bomo vsem segmentom uporabnikov omogočili ne le dostop do telekomunikacijskih storitev, temveč do celovitih vsebin. 	<ul style="list-style-type: none"> Z 233 LTE-baznimi postajami (od tega 187 v letu 2013) omogočamo storitve najhitrejšega prenosa podatkov že prek 55 % prebivalcem Slovenije. Z uvedbo satelitskega dostopa smo omogočili širokopasovni dostop tudi na geografskih lokacijah, kjer ni možna klasična rešitev polaganja kabla po zemlji (bakrena tehnologija in tehnologija FTTH) ter kjer ni možnosti za mobilni signal oziroma je ta šibek.²¹

Izpolnitev poslovnih pričakovanj Skupine Telekom Slovenije za leto 2013

	Načrtovano	Doseženo v letu 2013
Naložbe	okrog 130 milijonov evrov	111 milijonov evrov
EBITDA	do 245 milijonov evrov	238,1 milijona evrov
Čisti poslovni izid	50 milijonov evrov	52,6 milijona evrov

²¹ GRI PA1

1.10.4. Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2014–2018

Prednostne naloge Skupine Telekom Slovenije ostajajo stabilizacija prihodkov, zniževanje stroškov ter iskanje in uvajanje novih storitev in poslovnih modelov. Na obstoječih trgih jugovzhodne Evrope nameravamo še naprej krepiti položaj močnega regionalnega operaterja:

- na vsakem izmed trgov zunaj Slovenije nameravamo biti najmanj prvi alternativni ponudnik celovitih telekomunikacijskih storitev,
- v Sloveniji želimo ohraniti vlogo vodilnega telekomunikacijskega operaterja.

Ključne strateške usmeritve Skupine Telekom Slovenije v obdobju 2014–2018

- **Konsolidacija na posameznih trgih:**

Strategija Skupine Telekom Slovenije je biti vodilni na trgu v Sloveniji, na trgih zunaj Slovenije pa biti drugi dobičkonosen operater po tržnem deležu. Cilj bomo dosegali tudi z aktivnostmi konsolidacije posameznih trgov.

- **Ohranjanje števila uporabnikov v Sloveniji:**

Telekom Slovenije se že dlje časa sooča z upadanjem števila uporabnikov, kar sicer velja za skoraj vse prvotne operaterje v Evropi in kar je posledica zaostrene konkurence in regulacije. Primarni cilj Telekoma Slovenije je ohranjanje števila uporabnikov ob njihovi čim bolj ustrezni dobičkonosnosti. To bomo dosegali z optimizacijo prodajne mreže, navzkrižno prodajo storitev, razvojem novih storitev in novih naročniškim modelov, diferenciacijo in ponudbo ekskluzivnih vsebin, izboljšanjem uporabniške izkušnje, zagotavljanjem standardiziranih storitev v oblaku ter s celovito ponudbo IKT-storitev in specializirano ponudbo za posamezne vertikale.

- **Rast števila uporabnikov in EBITDA v jugovzhodni Evropi:**

Število uporabnikov bomo še naprej povečevali s prevzemanjem uporabnikov drugih operaterjev, konsolidacijo trgov ter z izkoriščanjem dejstva, da so nekateri segmenti trgov, na katerih delujejo naše odvisne družbe v jugovzhodni Evropi, še nerazviti, kar omogoča rast števila uporabnikov tudi preko rasti trga. V vseh odvisnih družbah v jugovzhodni Evropi bomo še naprej izvajali optimizacijo stroškov.

- **Finančna stabilnost:**

Finančno stabilnost na nivoju Skupine Telekom Slovenije bomo dosegali z zagotavljanjem dolgoročno vzdržne strukture financiranja, izpolnjevanjem finančnih zavez iz posojilnih pogodb, učinkovitim upravljanjem z obratnim kapitalom, naložbenjem denarnih sredstev, skladno s kriteriji tveganosti naložb, ter z vzdrževanjem ustrezne likvidnostne rezerve.

- **Kadrovsko prestrukturiranje:**

Stroške dela bomo optimizirali in zagotovili optimalno število zaposlenih glede na potrebe delovnega procesa posameznih družb.

- **Kakovost:**

Kakovost mora ostati primerjalna prednost vseh storitev, ki jih uporabnikom ponujajo družbe v Skupini Telekom Slovenije. Kakovost bomo krepili z nadaljnjim razvojem, s čimer bomo uporabnikom zagotavljali sodobne IKT-rešitve in storitve.

- **Družbena odgovornost:**

Tudi v prihodnje bomo skrbeli za vse vidike celovite trajnostne odgovornosti ob uravnoteženem upoštevanju treh osnovnih gradnikov: gospodarnosti, odnosa do soljudi [kupcev, uporabnikov, sodelavcev, poslovnih partnerjev in drugih deležnikov] ter odnosa do naravnega okolja.

Več na spletnem mestu <http://www.telekom.si/o-podjetju/za-vlagatelje/javne-objave/755>

Poslovna pričakovanja Skupine Telekom Slovenije za leto 2014

- Naložbe: do 137 milijonov evrov.
- EBITDA: do 212 milijonov evrov.
- Čisti poslovni izid: 63 milijonov evrov.

1.10.5. Ključni strateški projekti

V letu 2013 so v Skupini Telekom Slovenije potekali trije novi strateški projekti:

- **Evolucija mobilnih podatkovnih storitev (LTE):**

S projektom Evolucija mobilnih podatkovnih storitev (EMPS) vzpostavljamo dolgoročni poslovni model za trženje mobilnega podatkovnega omrežja s poudarkom na tehnologiji LTE. Ta predstavlja ključno nadgradnjo obstoječih tehnologij UMTS in HSPA. Omogoča razvoj in visoko konkurenčnost mobilnega omrežja Telekoma Slovenije v prihodnosti. LTE omrežje, postavljeno v letu 2013, bomo v prihodnje še razvijali in nadgrajevali.

- **Atlas:**

S projektom Atlas uvajamo nove storitve v oblaku. Slovenski trg IT-rešitev za velike poslovne uporabnike in sisteme se namreč izrazito spreminja, s tem pa tudi poslovanje, kot smo ga bili vajeni. Trendi v IT-industriji narekujejo ustvarjanje oblaka in storitev, ki temeljijo na oblaku. Ob uspešno izvedenem projektu bomo postali vodilni ponudnik IKT-storitev v oblaku za velike uporabnike.

- **eBadge:**

Osnovni cilj projekta je postavitve mednarodnega pilotnega pametnega elektroenergetskega omrežja (Smart Grid) s poudarkom na storitvah ponudbe in povpraševanja. Sistem bo vzpostavljen v okviru pametnega omrežja, ki bo locirano v Avstriji, Italiji in Sloveniji. Telekom Slovenije bo v okviru projekta zasedel pomembno mesto med deležniki razvoja pametnih omrežij v Sloveniji in EU. Projekt je sofinanciran s strani EU.

Nadaljevali smo prenavo poslovnih procesov, ki je bila zastavljena v letu 2011.

Osnovni cilj projekta **Prenova poslovnih procesov** – 5P je povečanje učinkovitosti poslovnih procesov, doseganje njihove konkurenčnosti na domačem trgu in primerljivosti z mednarodnimi operaterji. Projekt je sestavljen iz dveh delov: racionalizacijskih ukrepov in ukrepov prenove procesov, vsak z opredeljeno časovnico aktivnosti v letih 2011–2014.

Sprejeti racionalizacijski ukrepi se izvajajo v organizacijskih enotah, ki so pristojne za posamezno vsebino, njihove finančne učinke sproti preverjajo in o njih seznanjajo upravo, nadzorni svet in socialne partnerje. Merjeni učinki izvajanja ukrepov se odražajo predvsem v zmanjšanju OPEX (dvig stroškovne učinkovitosti in dvig ravni storitve za kupca), deloma pa tudi v povečevanju prihodkov (optimiranje procesov v maloprodaji, preprečevanje zlorab in odtekanja prihodkov).

Ukrepi prenove poslovnih procesov so bili v prvi fazi osredotočeni na procese, ki so usmerjeni h kupcu in ki vplivajo na hitrost našega delovanja ter zagotavljanja storitev kupcem. Prenove preostalih procesov (od potencialne odpovedi do zadržanja in od pritožbe do rešitve) so se deloma že začele izvajati v letu 2013, nadaljevale pa se bodo še v letu 2014 v okviru projekta Konsolidacije BSS sistemov. Zastavljeni cilji za leta 2011, 2012 in 2013 so bili doseženi.

1.11. Pomembnejši dogodki in dosežki v letu 2013

Prvo četrletje

Januar

- Na zahtevo Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS je bila sklicana 23. skupščina delničarjev družbe.
- Telekom Slovenije je prejel odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev, na podlagi katere se Republiki Sloveniji in še šestim pravnim osebam, v katerih ima Republika Slovenija lastniški delež, prepove uresničevati glasovalne pravice v Telekomu Slovenije.

Februar

- Telekom Slovenije je objavil razpis za drugo generacijo projektov v podjetniški pospeševalnik TSstartup.
- Ustanovitev odvisne družbe GVO GmbH s sedežem v Stadtlohn, ZR Nemčija, z osnovnim kapitalom 25 tisoč evrov.

Marec

- Telekom Slovenije je predstavil svoje komercialno mobilno omrežje LTE 4G ter pripadajočo ponudbo paketov in naprav.
- Družba Ipko je svojim uporabnikom na Kosovu s storitvijo TVim ponudila digitalno televizijo na spletu, pametnih telefonih in tabličnih računalnikih.

Drugo četrletje

April

- Bonitetna agencija Moody's je Telekomu Slovenije znižala bonitetno oceno z Baa3 na Ba1, obete za naprej pa ocenila kot negativne.
- V okviru projekta Itak Job, ki je nastal v sodelovanju Telekoma Slovenije in zaposlitvenega portala MojeDelo.com, se je približno tisoč mladih udeležilo šestih kariernih predavanj.
- Zaključil se je Ekokviz 2013 – tekmovanje v ekoznanju, na katerem se je v šolskem letu 2012/13 pomerilo 4.653 osnovnošolcev iz vse Slovenije.

Maj

- Blicnet je storitvam fiksne telefonije, internetnega dostopa in digitalne televizije v standardni in visoki ločljivosti v Bosni in Hercegovini dodal mobilno telefonijo z uporabo omrežja 2G in 3G operaterja BH Telecom.
- Avtenta je pričela sodelovati s podjetjem VeriPark, vodilnim svetovnim ponudnikom CRM-rešitev [upravljanje odnosov z uporabniki] za finančno industrijo.
- Najbolj obiskan poslovni imenik v Sloveniji, bizi.si, je na voljo tudi kot mobilna aplikacija.

Junij

- Telekom Slovenije je vsem naročnikom paketov Itak omogočil uporabo nove napredne storitve Itak Plejs, ki na enem mestu združuje najnaprednejšo storitev spletne televizije, videa na zahtevo in internetne multimedijske shrambe.
- Telekom Slovenije je uspešno zaključil drugi razpis za podjetniški pospeševalnik TSstartup, prvi program v Sloveniji, ki udeležencem nudi vse potrebno za intenziven razvoj in pripravo poslovanja na področju telekomunikacij.
- One je predstavil nov paket v predplačniškem segmentu, ki vključuje klice v vsa omrežja v Makedoniji, hkrati je osvežil svoje najbolj priljubljene predplačniške pakete in vanje vključil več klicev v svoja omrežja.
- Avtenta se je predstavila na SAP forumu, največjem poslovno-izobraževalnem IT-dogodku v Sloveniji.
- Ipko je zabeležil 500.000-ega aktivnega uporabnika mobilne telefonije v svojem omrežju na Kosovu. V letu dni se je tako število uporabnikov povečalo za 33 %.
- Družba Soline je odprla terme Thalasso Spa Lepa Vida v Krajinskem parku Sečoveljske soline, s katerimi na opuščenem delu Krajinskega parka širi svojo dejavnost na področje zdraviliškega turizma.

Tretje četrletje

Julij

- One je na dražbi makedonske Agencije za elektronske komunikacije pridobil dodatne frekvence, ki mu omogočajo uvedbo mobilnih tehnologij četrte generacije [LTE 4G].
- Telekom Slovenije je svojim uporabnikom ponudil možnost širokopasovnega internetnega dostopa prek satelita.
- One je uspešno prestal pregled organizacije CIS Austria in pridobil certifikat, ki potrjuje skladnost s standardoma upravljanja storitev IT in informacijske varnosti ISO 20000:2011 in ISO 27001:2005.
- Aneks se je s ciljem večje korporativne prepoznavnosti na trgu preimenoval v družbo Blicnet.

Avgust

- Telekom Slovenije je z družbo Tušmobil sklenil Dodatek k Pogodbi o pripoznavi dolga, poroštvu in poplačilu zapadlih obveznosti.

September

- Telekom Slovenije je kot prvi slovenski operater ponudil prednosti hitrega prenosa podatkov LTE tudi uporabnikom predplačniškega mobilnega interneta.
- Avgusta in septembra 2013 se je početverilo število telefonskih števil, prenesenih v Blicnetovo fiksno omrežje.

Oktober

- V Telekomu Slovenije smo predstavili skupno ponudbo storitve Teleoskrba s Prvo zdravstveno asistenco.
- V Telekomu Slovenije smo predstavili nadgradnjo varnostnega sistema za prenos alarmnih sporočil Infranet, ki je zasnovan na tehnologiji IP.
- Slovenska odškodninska družba, d.d., je podpisala Mandatno pogodbo s finančnim svetovalcem Citigroup Global Markets Limited za prodajo delnic v lasti Slovenske odškodninske družbe, d.d., Republike Slovenije, Kapitalske družbe, d.d., Zavarovalnice Triglav, d.d., in Pozavarovalnice Sava, d.d., v družbi Telekom Slovenije.

November

- V Telekomu Slovenije smo predstavili osveženo podobo krovne blagovne znamke, pod katero so združene vse storitve, ki jih ponujamo svojim uporabnikom.
- Telekom Slovenije je na podlagi pogodbe o prodaji deleža v albanski družbi Primo Communications SHPK dokončno prenesel lastništvo 100 % deleža v tej družbi na kupca AD – TRADE SHPK.
- Na Pogačarjevem trgu v Ljubljani smo odprli devetnajsti Telekomov prodajni center.

December

- Telekom Slovenije in Slovenska odškodninska družba, d.d., sta podpisala Pogodbo o medsebojnih razmerjih v postopku prodaje večine delnic Telekoma Slovenije. Slovenska odškodninska družba, d.d. je pogodbo podpisala v imenu konzorcija prodajalcev, ki skupaj predstavljajo 72,75 % osnovnega kapitala Telekoma Slovenije.
- Bonitetna agencija Moody's je Telekomu Slovenije znižala bonitetno oceno z Ba1 na Ba2, obete za naprej pa ocenila kot negativne.
- Dokončana je bila izgradnja regionalnega optičnega omrežja Telekoma Slovenije, ki poteka preko ozemlja 6 držav.
- Ipko je kot prvi operater na Kosovu svojim uporabnikom omogočil uporabo tehnologije 3G.
- Blicnet je uporabnikom na trgu Bosne in Hercegovine ponudil tudi storitve mobilne telefonije.

Prejeta priznanja in nagrade v letu 2013:²²

- naziv zaupanja vredne znamke *Trusted Brand* za blagovne znamke Telekom Slovenije, SiOL in Mobitel;
- priznanje potrošnikov za najboljše razmerje med ceno in kakovostjo na trgu Best Buy Award za blagovni znamki Mobitel in SiOL;
- 4 nagrade Effie 2013 za dokazano učinkovitost komuniciranja; Telekom Slovenije je zlato nagrado prejel za projekt Lepo je verjeti, srebrni nagradi za projekta Posel je tekma in Digitalna ELP platforma Itak, bronasto nagrado za projekt Lupčka mi je dala pa je prejela družba TSmedia; projekt SiOL TVin se je uvrstil med finaliste izbora Effie;
- nagrada Effie Telekomu Slovenije za najbolj učinkovitega oglaševalca v letu 2013;
- priznanje Zlati sempler za najboljšo izkustveno akcijo Itak Ven;
- 5 zlatih priznanj, 2 srebrni priznanji in 2 veliki nagradi SOF na Slovenskem oglaševalskem festivalu;
- Viktor popularnosti v kategoriji spletnih strani za spletni medij Planet Siol.net;
- 4 nagrade Websi za spletni medij Planet Siol.net in zemljevid najdi.si;
- nagrada IABC za komunikacijsko odličnost EMerald Award of Excellence v kategoriji odnosi s strankami za projekt SiOL Beta klub;
- Kristalni Triglav, priznanje za vrhunske dosežke v slovenskem turizmu, za družbo Soline s termami Thalasso Spa Lepa Vida v Krajinskem parku Sečoveljske soline;
- prvo mesto na Fides Awards 2013 za Ipko kot najbolj človekoljubno družbo na Kosovu;
- nagrada za družbeno odgovorno podjetje *Analitskega portala za spremljanje družbenih omrežij – Socialbakers* za družbo One;
- nagrada za filantropijo Centra za institucionalni razvoj CIRa za družbo One;
- Soline so za piransko nerafinirano morsko sol prejele znak SQ – slovenska kakovost;
- certifikat Ugledni delodajalec 2013, ki ga podeljuje Mojdelo.com, za Telekom Slovenije

²² GRI 2.10

Prvo četrletje 2014

Januar

- Telekom Slovenije je prejel mednarodni certifikat ISO 50001, ki predstavlja standard, s katerim organizacijam omogoča, da učinkovito in dosledno upravljajo z energijo.
- Nadzorni svet Telekoma Slovenije je obravnaval in potrdil aktivnosti, povezane s širitvijo poslovanja Skupine Telekom Slovenije na trgu Bosne in Hercegovine. Na mesto člana uprave za tehnične zadeve s pričetkom mandata 1. 5. 2014 je za obdobje štirih let imenoval mag. Tomaža Seljaka. Dosedanjemu članu uprave, mag. Zoranu Vehovarju, mandat poteče 30. 4. 2014. Svet delavcev Telekoma Slovenije je nadzornemu svetu za članico uprave in delavsko direktorico predlagal imenovanje Darje Senica. K navedenemu predlogu nadzorni svet ni podal soglasja. Darji Senica štiriletni mandat članice uprave in delavske direktorice poteče 7. 4. 2014.
- Telekom Slovenije je za razvoj mobilne aplikacije Urbana na pametnih telefonih prejel prestižno nagrado MasterCard plačilni sistemi v prometu [MasterCard Transport Ticketing Awards] v kategoriji Najuspešnejši plačilni sistemi na mobilnih telefonih.

Februar

- Telekom Slovenije je uporabnikom ponudil prenovljene in posodobljene naročniške pakete Mobitel Neomejeni. Zasebnim uporabnikom je ponudil tri sklope cenovno dostopnih in prilagodljivih paketov z vključenimi količinami storitev. Poleg tega je uporabnikom storitev SiOL in uporabnikom storitev Mobitel ob povezavi obeh storitev ponudil nove ugodnosti.
- V začetku februarja so bile v državi razglašene izredne vremenske razmere. Žled je povzročil številne izpade električnega napajanja, zaradi česar smo delovanje mobilnega omrežja vzdrževali z lastnimi agregati. Zaradi žleda je bilo hudo poškodovano tudi kabelsko omrežje Telekoma Slovenije; odprava škode bo potekala dalj časa.
- Microsoft je Avtenti kot edini v regiji Adriatic podelil kompetenco Gold CRM. Partnerje z Gold kompetenco odlikuje najvišja raven znanja in izkušenj. Enajsta pridobljena kompetenca dokazuje, da je družbi Avtenta uspelo vzpostaviti najbolj tesno obliko sodelovanja z Microsoftom in da so v podjetju dobro pripravljeni na izvedbo tudi najobsežnejših projektov.

Marec

- Telekom Slovenije z mobilnim omrežjem LTE/4G pokriva že več kot 90 slovenskih krajev in več kot 60 odstotkov prebivalcev. Tako uporabnikom storitev Mobitel omogoča uporabo najhitrejšega in najzmogljivejšega mobilnega interneta. V letošnjem letu je Telekom Slovenije z nadgradnjo omrežja LTE/4G omogočil še višje prenosne hitrosti podatkov, in sicer do 150 Mb/s proti uporabniku in do 50 Mb/s od uporabnika.
- Telekom Slovenije je predstavil nov paket za poslovne uporabnike, ki je prilagojen potrebam mikro in malih podjetij. Nov konvergenčni paket Telekoma Slovenije Poslovni paket mobitel in internet vključuje internetni priključek in mobilno telefonsko številko z že vključenimi količinami mobilnih storitev.
- Telekom Slovenije se je s storitvijo TViN, ki združuje spletno televizijo, video na zahtevo in multimedijsko shrambo v oblaku, predstavil na enem izmed najpomembnejših in najuglednejših dogodkov v panogi - TV Connect, ki je potekal v Londonu. Da gre za napredno storitev, potrjuje tudi, da so organizatorji storitev TViN uvrstili v ožji izbor za osvojitve prestižne nagrade TV Connect Awards 2014, kjer nagrajujejo odličnost, inovativnost in razvojne dosežke v panogi.

April

- Slovenska odškodninska družba je v okviru postopka prodaje večine delnic izdajatelja Telekom Slovenije, objavila Obvestilo o vabilu k oddaji izjave o interesu, Vabilo k oddaji izjave o interesu je objavljeno tudi na spletni strani SOD www.so-druzba.si.

1.13. Poročilo nadzornega sveta²³

Sestava nadzornega sveta Telekoma Slovenije se je v poslovnem letu 2013 trikrat spremenila. Do poteka mandata 26. 4. 2013 je deloval v sestavi mag. Tomaž Berginc, dr. Tomaž Kalin, dr. Marko Hočevar, dr. Jaroslav Berce, mag. Nataša Štelcer, Franci Mugerle, Milan Richter, Branko Sparavec in Martin Gorišek.

Po poteku mandata tem članom je skupščina delniške družbe februarja imenovala nove člane nadzornega sveta, ki predstavljajo kapital. Imenovani so bili Borut Jamnik, mag. Adolf Zupan, mag. Tomaž Berločnik in mag. Bernarda Babič, ki jim je mandat začel teči 27. 4. 2013. Skupščina delničarjev je julija imenovala še dva člana nadzornega sveta, to sta dr. Marko Hočevar in Matej Golob Matzele.

Članom nadzornega sveta, ki so predstavniki zaposlenih, je mandat potekel 14. 11. 2013. S strani predstavnikov zaposlenih so bili izvoljeni Milan Richter, Martin Gorišek in Dean Žigon.

Nadzornemu svetu konec leta 2013 predseduje Borut Jamnik, njegova namestnika sta mag. Adolf Zupan in Milan Richter.

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet Telekoma Slovenije se je v letu 2013 sestal na skupno 18 sejah, od katerih je bilo 16 rednih, dve seji pa sta bili dopisni. Deset rednih in eno dopisno sejo je izvedel nadzorni svet v novi sestavi. Seje so potekale na sedežu družbe.

Nadzorni svet je skrbno in odgovorno spremljal ter nadziral poslovanje družbe Telekom Slovenije in Skupine Telekom Slovenije kot celote, sprejel je strateški načrt skupine in poslovni načrt skupine za leto 2014, podal soglasja k imenovanju direktorjev hčerinskih družb in odprodaji deležev družb Primo in Media Works. S spremembo statuta družbe v juliju 2013 je uprava dobila večje pristojnosti v zvezi s sprejemanjem odločitev v odvisnih družbah.

²³ GRI 4.9–4.11

Nadzorni svet bo še naprej redno spremljal izvajanje poslovnih načrtov in nove strategije družbe, kar bo omogočalo, da bosta družba in skupina v prihodnjih letih dosegli pričakovane rezultate, njuno poslovanje pa bo primerljivo z najboljšimi v panogi.

Delo komisij nadzornega sveta

Nadzorni svet je imel v letu 2013 oblikovane štiri komisije, ki so obravnavale teme s področja delovanja nadzornega sveta in mu svetovale glede pomembnih vprašanj. S tem so znatno pripomogle k boljšemu delu in večji učinkovitosti nadzornega sveta. Delo komisij je podrobneje opisano v poglavju Korporativno upravljanje v poslovnem delu letnega poročila.

Ocena dela uprave in nadzornega sveta

Na podlagi opisanega tekočega spremljanja ter nadziranja poslovanja in vodenja družbe Telekom Slovenije in družb v skupini v poslovnem letu 2013 ter na podlagi Konsolidiranega letnega poročila Skupine Telekom Slovenije za leto 2013, ki ga je sestavila in predložila uprava, nadzorni svet ocenjuje, da letno poročilo in v njem vsebovana razkritja prikazujejo dejansko stanje in položaj Skupine Telekom Slovenije.

Delo uprave v obstoječih gospodarskih razmerah ocenjujemo kot zelo dobro. Uprava in nadzorni svet sta na sejah dobro sodelovala, v obdobju med sejami pa je potekala tudi redna komunikacija med predsednikom nadzornega sveta in predsednikom uprave. Nadzorni svet je spremljal možnost konflikta interesov svojih članov in v dveh primerih sta se člana nadzornega sveta izločila.²⁴

Potrditev letnega poročila in predlog uporabe bilančnega dobička za leto 2013

Nadzorni svet je letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije za leto 2013 temeljito preveril v zakonitem roku. Nadzorni svet lahko za poslovno leto 2013 ugotovi, da je Skupina Telekom Slovenije poslovala v skladu z napovedjo.

Nadzorni svet se je seznanil in obravnaval tudi revizijsko poročilo, v katerem pooblaščen revizijska družba KPMG, d.o.o., ugotavlja, da računovodski izkazi, ki so del letnega poročila, resnično in pošteno predstavljajo finančno stanje družbe in skupine, njun poslovni in finančni izid ter gibanje kapitala. Nadzorni svet na revizorjevo poročilo ni imel pripomb, prav tako ni imel pripomb oziroma zadržkov, ki bi onemogočili sprejem odločitve o potrditvi letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila.

Na podlagi določil 282. člena Zakona o gospodarskih družbah nadzorni svet potrjuje letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., ter konsolidirano letno poročilo Skupine Telekom Slovenije s pripadajočim revizijskim poročilom za leto 2013.

Borut Jamnik
predsednik nadzornega sveta Telekoma Slovenije, d. d.

²⁴ GRI 4.6

1.14. Korporativno upravljanje²⁵

V odvisne družbe smo prenašali enotne standarde upravljanja, skladne z zakonskimi predpisi posameznih držav. Sledili smo smernicam politike upravljanja in celovite družbene odgovornosti po načelih trajnostnega razvoja. Spoštovali smo veljavno zakonodajo, priporočila slovenskega Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, Kodeks upravljanja družb s kapitalsko naložbo države in mednarodna priporočila, kot so Smernice OECD za korporativno upravljanje.

Poudarki leta 2013

- Telekom Slovenije je v letu 2013 dobil novo sestavo nadzornega sveta.
- Na novo so bile opredeljene pristojnosti članov uprave Telekoma Slovenije.
- Nadaljevali smo prenavo korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije z iskanjem dodatnih sinergijskih točk in nadaljnjo optimizacijo procesov v skupini. Spremembe bodo uveljavljene v prvi polovici leta 2014.

1.14.1. Politika upravljanja

Korporativno upravljanje v Skupini Telekom Slovenije temelji na načelih in usmeritvah Politike upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d., ki velja od decembra 2011. Uprava in nadzorni svet sta pri opravljanju svojih nalog upoštevala interese deležnikov ter oblike sodelovanja z njimi, politiko povezav matične družbe z odvisnimi družbami ter svoje zaveze, pristojnosti in odgovornosti. Te izhajajo iz veljavne zakonodaje in so opredeljene tudi v poslovniki o delu uprave in nadzornega sveta ter v Statutu družbe Telekom Slovenije, d. d. V začetku leta 2013 je nadzorni svet potrdil nov poslovnik o delu uprave, ki na novo opredeljuje pristojnosti članov uprave [več na http://www.telekom.si/_files/2810/Poslovnik_o_delu_uprave23012013.pdf]

Politika upravljanja in drugi naštetih dokumenti so dostopni na spletnem mestu www.telekom.si, podstran Središče za vlagatelje, rubrika Upravljanje družbe [<http://www.telekom.si/o-podjetju/sredisce-za-vlagatelje/upravljanje-druzbe>]

Skupščina delničarjev

Delovanje skupščine delničarjev

V letu 2013 so se delničarji Telekoma Slovenije sestali na dveh skupščinah:

1. Na 23. skupščini delničarjev, ki je potekala 6. 2. 2013, je bilo skupno število zastopanih delnic 723.725 oziroma 41,51 % delnic z glasovalno pravico, kar je na podlagi 40. člena statuta družbe zadostna udeležba ob drugem sklicu.
Delničarji so odločili o izplačilu vmesne dividende ter imenovali člane nadzornega sveta. Izpodbojne tožbe niso bile napovedane.
2. Na 24. skupščini delničarjev, ki je potekala 1. 7. 2013, je bilo skupno število zastopanih delnic 697.156 oziroma 39,98 % delnic z glasovalno pravico, kar je na podlagi 40. člena statuta družbe zadostna udeležba ob drugem sklicu.

Delničarji so sprejeli naslednje sklepe:

- Sprejeli so spremembe in dopolnitve Statuta družbe Telekom Slovenije, d. d.
- Potrdili so predlog uporabe bilančnega dobička za poslovno leto 2012 ter podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu družbe za leto 2012.
- Za revidiranje računovodskih izkazov Telekoma Slovenije za poslovno leto 2013 so imenovali revizijsko družbo KPMG Slovenija, d.o.o., Ljubljana.
- Seznanili so se z odstopom dveh članov nadzornega sveta in izvolili dva nova člana nadzornega sveta.
- Sprejeli so sklep o plačilih članom nadzornega sveta.
- Upravo so pooblastili za nakup lastnih delnic.
- Seznanili so se s poročilom nadzornega sveta o potrditvi letnega poročila za leto 2012. Izpodbojne tožbe niso bile napovedane.

²⁵ GRI 4.1, 4.6–4.7

Uresničevanje pravic delničarjev²⁶

Delničarji uresničujejo svoje pravice prek skupščine delničarjev na način, kot ga opredeljujeta Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) in Statut družbe Telekom Slovenije, d. d. Sklicevanje skupščine in druge zadeve, ki so pomembne za njeno izvedbo, so določene v statutu.

Sistem korporativnega upravljanja in strategija komuniciranja z delničarji ter drugimi deležniki družbe Telekom Slovenije zagotavljata enakopravno obravnavo delničarjev in dosledno uresničevanje njihovih pravic. Interni akti določajo varovanje zaupnosti poslovnih skrivnosti in notranjih informacij, vzpostavljene pa imamo tudi mehanizme za preprečevanje uhajanja notranjih informacij. S pravočasno objavo gradiv za skupščino in pravilnim postopkom sklica obeh skupščin smo delničarjem omogočili aktivno uresničevanje pravic. Vsa gradiva so bila predhodno objavljena na spletni strani družbe, kjer so objavljeni tudi sklepi skupščin in dokumentacija preteklih sej. Na spletnem mestu <http://www.telekom.si/o-podjetju/za-vlagatelje/skupscina-delnicarjev> so dostopni posnetki sej skupščin delničarjev, ki jih je mogoče spremljati tudi v živo.

Mali delničarji lahko naslavljajo svoje predloge in pobude nadzornemu svetu prek naslova za stike z vlagatelji ir@telekom.si. V letu 2013 takšnih pobud nismo prejeli. Člani nadzornega sveta obvladujoče družbe, predstavniki zaposlenih, so sodelavce seznanjali s svojim delovanjem prek internih komunikacijskih kanalov in sej sveta delavcev. Zaposleni jim lahko posredujejo vprašanja in pobude prek e-pošte, telefona ali osebno. Na enak način so za sodelavce dostopni tudi člani sveta delavcev.

Nadzorni svet v letu 2013

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet se je v okviru svojih pooblastil in skladno z načeli korporativnega upravljanja redno seznanjal s poslovanjem Telekom Slovenije ter Skupine Telekom Slovenije. Sestal se je skupno na 16 rednih in dveh dopisnih sejah. Deset rednih sej in eno dopisno sejo je imel nadzorni svet v novi sestavi.

Nadzorniki so sproti obravnavali strateško pomembne aktivnosti in predloge uprave, se nanje aktivno odzivali ter posredovali svoja stališča. Delovanje nadzornega sveta je podrobneje predstavljeno v Poročilu nadzornega sveta.

Pomembnejše aktivnosti:

- seznanjal se je s potekom pomembnejših projektov družbe in s poslovanjem družb skupine,
- obravnaval je Strateški načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2014–2018,
- obravnaval je Poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za leto 2014,
- dajal je soglasja k imenovanju direktorjev hčerinskih družb,
- potrdil je prodajo deleža družbe Primo in Media Works.

Sestava nadzornega sveta²⁷

Nadzorni svet Telekom Slovenije je sestavljen iz devetih članov. Šest je predstavnikov kapitala, trije pa so predstavniki zaposlenih. Predstavniki delničarjev so bili imenovani na predlog lastnikov in izbrani prek javnega razpisa, predstavnike zaposlenih pa je izvolil Svet delavcev. Nadzorniki morajo imeti ustrezna strokovna znanja in kompetence za opravljanje svojih nadzorniških nalog. Vsi člani nadzornega sveta so podali izjave o izpolnjevanju kriterijev neodvisnosti v skladu s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb za leto 2013 [izjave so objavljene na spletni strani družbe <http://www.telekom.si/o-podjetju/upravljanje-druzbe/izjave-2013.pdf>]

V poslovnem letu 2013 se je sestava nadzornega sveta trikrat spremenila. Do poteka mandata 26. 4. 2013 je deloval v sestavi mag. Tomaž Berginc, dr. Tomaž Kalin, dr. Marko Hočevar, dr. Jaroslav Berce, mag. Nataša Štelcer, Franci Mugerle, Milan Richter, Branko Sparavec in Martin Gorišek. Skupščina delniške družbe je februarja imenovala štiri nove člane nadzornega sveta, ki predstavljajo kapital. Imenovani so bili Borut Jamnik, mag. Adolf Zupan, mag. Tomaž Berločnik in mag. Bernarda Babič. Julija je skupščina imenovala še dva, to sta dr. Marko Hočevar in Matej Golob Matzele. S strani predstavnikov zaposlenih so bili novembra izvoljeni Milan Richter, Martin Gorišek in Dean Žigon.

Štiriletni mandat novoimenovanih predstavnikov kapitala traja do 26. 4. 2017, predstavnikov zaposlenih pa do 14. 11. 2017.

²⁶ GRI 4.4

²⁷ GRI 4.7

Nadzorni svet so na 31. 12. 2013 sestavljali:

Predstavniki kapitala:

- 1. Borut Jamnik, predsednik nadzornega sveta**
 - univerzitetni diplomirani inženir matematike,
 - predsednik uprave družbe Modra zavarovalnica, d.d.,
 - predsednik upravnega odbora PDP,
 - predsednik Združenja nadzornikov Slovenije.
- 2. Mag. Adolf Zupan, namestnik predsednika**
 - univerzitetni diplomirani pravnik, magister znanosti.
- 3. Matej Golob Matzele, član**
 - univerzitetni diplomirani ekonomist,
 - izvršni direktor, zaposlen v Abanki Vipava,
 - predsednik nadzornega sveta ALEASING, d.o.o.
- 4. Dr. Marko Hočevar, član**
 - univerzitetni diplomirani ekonomist, doktor ekonomskih znanosti,
 - redni profesor za računovodstvo in revizijo na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani,
 - član nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije.
- 5. Mag. Tomaž Berločnik**
 - univerzitetni diplomirani inženir strojništva, magister ekonomskih znanosti,
 - predsednik uprave Petrola, d.d.,
 - poslovodja IGES, d.o.o.,
 - član nadzornega sveta Geoplina, d.o.o., Ljubljana.
- 6. Mag. Bernarda Babič**
 - magistra znanosti s področja poslovne politike in organizacije, smer bančništvo,
 - članica uprave Perspektive BDP, d.d.,
 - predsednica nadzornega sveta VGP Novo mesto, d.d.

Predstavniki zaposlenih:

- 1. Milan Richter, namestnik predsednika**
 - elektrotehnik – elektronik,
 - zaposlen v Sektorju za dostopovna omrežja, Center za dostopovna omrežja Ljubljana-Kranj,
 - predsednik sindikata SELEKS,
 - predsednik Konference sindikatov Telekom Slovenije,
 - član sveta delavcev.
- 2. Martin Gorišek, član**
 - diplomirani poslovni informatik,
 - zaposlen v Sektorju za dostopovna omrežja, Center za dostopovna omrežja Celje-Novovo mesto,
 - predsednik sveta delavcev.
- 3. Dean Žigon, član**
 - trgovski poslovodja,
 - zaposlen v Sektorju za prodajo, Služba za prodajo zasebnim uporabnikom,
 - predsednik sindikata SINEKS,
 - član sveta delavcev.

Komisije nadzornega sveta – sestava in delovanje

Nadzorni svet ima štiri komisije, ki so obravnavale vsebine s posameznih strokovnih področij, skladno s svojimi pristojnostmi in nalogami, opredeljenimi v politiki upravljanja družbe. V nadaljevanju so navedena pomembnejša področja, ki so jih komisije obravnavale ter sestava posamezne komisije do konca mandata prejšnje sestave nadzornega sveta ter sestava komisij na zadnji dan leta 2013.

Revizijska komisija se je sestala na skupno sedmih sejah, od teh je bilo pet sej sklicanih v novem mandatu. Obravnavala je predvsem poročila Službe za notranje revidiranje in letni načrt njenega dela, obdobjna poročila o poslovanju Skupine Telekom Slovenije ter druga poročila, analize in programe.

Člani komisije do 26. 4. 2013:

- dr. Marko Hočevar, predsednik,
- dr. Jaroslav Berce,
- mag. Nataša Štelcer,
- Branko Sparavec,
- dr. Sergeja Slapničar, zunanja članica.

Člani komisije na 31. 12. 2013:

- mag. Bernarda Babič, predsednica,
- dr. Marko Hočevar,
- Matej Golob Matzele,
- Milan Richter,
- Barbara Nose, zunanja članica.

Pomembnejše obravnavane vsebine:

- pismo poslovodstvu,
- letno poročilo Skupine Telekom Slovenije za leto 2012 in predlog za izbor revizorja,
- poročilo Službe za notranje revidiranje za leto 2012,
- polletno poročilo o poslovanju Telekom Slovenije in Skupine Telekom Slovenije I – VI 2013,
- polletno poročilo Službe za notranje revidiranje in spremembi načrta dela službe za leto 2013,
- poročila o upravljanju terjatev, izpostavljenosti do odvisnih družb in tožbah,
- poročilo o poslovanju Skupine Telekom Slovenije I – IX 2013.

Dveh sej se je udeležil revizor pooblaščen revizijske hiše KPMG, na eni pa je bil prisoten odvetnik (ko je revizijska komisija pregledovala rezervacije in tveganja zaradi tožb). Na seje so bili redno vabljeni predstavniki Službe za notranje revidiranje Telekoma Slovenije.

Tehnična komisija se je sestala na dveh sejah še v okviru prejšnjega mandata. V novem mandatu seja tehnične komisije ni bila sklicana.

Člani komisije do 26. 4. 2013:

- dr. Tomaž Kalin, predsednik,
- Martin Gorišek,
- Franci Mugerle.

Člani komisije na 31. 12. 2013:

- mag. Tomaž Berločnik, predsednik,
- Borut Jamnik,
- Martin Gorišek.

Pomembnejše obravnavane vsebine:

- politika nabave rezervnih delov omrežja,
- konsolidacija obračunskega sistema.

Kadrovska komisija se je sestala na skupno devetih sejah, pet sej je bilo sklicanih v novem mandatu nadzornega sveta. Komisija se je ukvarjala s postopki kadrovanja vodstvenih kadrov in z njihovim imenovanjem.

Člani komisije do 26. 4. 2013:

- mag. Tomaž Berginc, predsednik,
- dr. Tomaž Kalin,
- Milan Richter.

Člani komisije na 31. 12. 2013:

- mag. Adolf Zupan, predsednik,
- Borut Jamnik,
- Milan Richter.

Pomembnejše obravnavane vsebine:

- določitev kompetenc članov nadzornega sveta in postopek predlaganja novih članov,
- določitev ciljev in meril za člane uprave za leto 2013,
- začetek postopka za imenovanje članov uprave, ki jim mandat poteče v letu 2014,
- imenovanje kandidatov za poslovodne funkcije odvisnih družb v skupini.

Komisija za spremljanje strateških projektov in priprave strateškega načrta, ki se je v prejšnjem mandatu imenovala Komisija za spremljanje priprave strateškega načrta in projekta Orion, se je sestala na skupno petih sejah, od tega sta bili dve v novem mandatu. Obravnavala je strateške projekte, potek in vsebino postopkov konsolidacije družb v Skupini Telekom Slovenije ter pripravo strategije Skupine Telekom Slovenije.

Člani komisije do 26. 4. 2013:

- dr. Jaroslav Berce,
- Milan Richter,
- dr. Bogomir Kovač, zunanji član.

Člani komisije na 31. 12. 2013:

- mag. Adolf Zupan, predsednik,
- dr. Marko Hočevar,
- Dean Žigon.

Pomembnejše obravnavane vsebine:

- akti korporativnega upravljanja,
- pregled stanja strateških projektov,
- Strateški poslovni načrt Telekoma Slovenije za obdobje 2014–2018.

Nagrajevanje članov nadzornega sveta²⁸

Delničarji so na 24. skupščini delničarjev sprejeli sklep o razveljavi sklepa 20. skupščine z 31. 8. 2011 in s tem na novo določili plačilo članom nadzornega sveta družbe. Nadzorniki so upravičeni do plačila sejin, osnovnega plačila za opravljanje funkcije in doplačila za sodelovanje v komisijah nadzornega sveta. Zneski plačil so fiksno določeni s sklepom. Določeni so tudi najvišji letni zneski in kriteriji upravičenosti do povračila stroškov prevoza, dnevnih in stroškov prenočevanja. Zneski plačil članom nadzornega sveta so prikazani v Računovodskem poročilu.

Uprava

Delovanje uprave

Uprava Telekoma Slovenije sprejema odločitve v skladu s strateškimi cilji družbe in v korist delničarjev. Samostojno in na lastno odgovornost vodi posle ter zastopa in predstavlja družbo. Uprava se je v letu 2013 sestala in sprejemala odločitve na 75 rednih sejah ter 27 korespondenčnih sejah. Skladno s Strateškim poslovnim načrtom za obdobje 2012–2016 so bili v ospredju prenova poslovnih procesov, stroškovna optimizacija, aktivnosti za krepitev prodaje in razvoj novih storitev ter razvoj omrežij v družbah skupine.

Sestava uprave

Člani uprave so imenovani za štiriletni mandat, ki začne teči od dneva imenovanja. Imenuje jih nadzorni svet, upoštevajoč ustreznost njihovih strokovnih in vodstvenih kompetenc.²⁹

Telekom Slovenije vodi petčlanska uprava v sestavi:

1. Mag. Rudolf Skobe, predsednik uprave

- magister poslovođenja in organizacije, univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike;
- v Telekomu Slovenije in družbah skupine zaposlen od leta 1996, od leta 2004 direktor sektorja prodaje in marketinga, nato direktor družbe SiOL in direktor družbe Planet, ki se je združila z Najdi.si in preimenovala v TSmedia;
- mandat je pričel 1. 9. 2012.

²⁸ GRI 4.5

²⁹ GRI 4.7

2. Mag. Zoran Vehovar, podpredsednik uprave

- magister elektrotehnike, univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike;
- v Mobitelu je 14 let vodil različne organizacijske enote s področja mobilnih komunikacij, kot strokovnjak predava na domačih in tujih strokovnih srečanjih ter konferencah;
- mandat je nastopil 1. 5. 2010 in mu poteče 30. 4. 2014.

S 1. 5. 2014 je na mesto člana uprave za štiriletni mandat imenovan mag. Tomaž Seljak.

3. Zoran Janko, član uprave

- ekonomist;
- od leta 1996 je v Mobitelu vodil področje za finance, računovodstvo in kontroling; marca 2010 je postal glavni izvršni direktor Mobitela, od združitve Telekom Slovenije in Mobitela do začetka mandata pa je vodil sektor za nabavo in logistiko;
- mandat je pričel 27. 10. 2011.

4. Mag. Mateja Božič, članica uprave

- magistra poslovedenja in organizacije, univerzitetna diplomirana inženirka gradbeništva;
- preizkušena notranja revizorka;
- službovala je na več odgovornih in vodilnih delovnih mestih v Petrolu, Kapitalski družbi pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter v Zavarovalnici Triglav;
- mandat je nastopila 1. 1. 2013.

5. Darja Senica, članica uprave in delavska direktorica

- diplomirana ekonomistka;
- delovala na področju financ in trženja v poslovni enoti Telekom Slovenije v Celju in na ravni družbe sodelovala v projektih prestrukturiranja in reorganizacije ter plačnega sistema in kolektivne pogodbe, bila je predsednica sveta delavcev in članica nadzornega sveta Telekom Slovenije;
- tretji mandat je pričela 8. 4. 2010 in se je iztekel 7. 4. 2014.

Več o odgovornostih članov uprave na <http://www.telekom.si/o-podjetju/organiziranost/uprava>

Nagrajevanje uprave³⁰

Sestava in višina prejemkov uprave sta določeni v pogodbah o zaposlitvi članov uprave, skladno z Zakonom o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZPPPOGD). Pogoje za udeležbo uprave pri dobičku ureja statut družbe. Prejemki uprave v letu 2013 so navedeni v Računovodskem poročilu.

Vodenje in upravljanje odvisnih družb

Politika povezav med družbo Telekom Slovenije in njenimi odvisnimi družbami je opredeljena v sprejeti politiki upravljanja. Odvisne družbe na vseh poslovnih področjih delujejo skladno z lokalno zakonodajo, pogodbami o poslovnem sodelovanju s Telekomom Slovenije in internimi pravilniki ter navodili, ki jih sprejema poslovodstvo posamezne družbe, oziroma uprava matične družbe.

Uprava Telekom Slovenije je aktivno spremljala in nadzirala poslovanje odvisnih družb prek članstva v organih nadzora in upravljanja družb ter prek strateških kolegijev posameznih odvisnih družb. Strateški kolegij odvisne družbe sestavljajo člani uprave Telekom Slovenije, pomočnik predsednika uprave, zadolžen za korporativno upravljanje, direktor Sektorja za računovodstvo in kontroling ter direktor oziroma izvršni direktor posamezne odvisne družbe. Predsednik kolegija je predsednik uprave. Strateški kolegiji odvisnih družb so se sestajali enkrat mesečno, kar je omogočilo sprotno in pravočasno izmenjavo informacij med upravo Telekom Slovenije in upravo odvisne družbe. Vodenje in upravljanje odvisnih družb je potekalo skladno s sprejeto politiko upravljanja, upoštevajoč strateške cilje Skupine Telekom Slovenije.

V letu 2013 je potekala prenova korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije, ki bo uveljavljeno v prvi polovici leta 2014.

³⁰ GRI 4.5

Sestava organov vodenja in nadzora v odvisnih družbah Skupine Telekom Slovenije na 31. 12. 2013

Slovenija

GVO, d.o.o.

Direktor: Edo Škufca do 28. 2. 2014

S 1. marcem je vodenje družbe GVO prevzel Borut Radi.

AVTENTA, d.o.o.

Direktor: Vedran Krevatin

TSmedia, d.o.o.

Direktor: mag. Tomaž Pernovšek

SOLINE, d.o.o.

Direktor: Klavdij Godnič

M-Pay, d.o.o.

Direktor: dr. Dean Korošec

Na podlagi podane odstopne izjave je nadzorni svet družbe dr. Deana Korošca razrešil z mesta direktorja z 31. 1. 2014, s 1. 2. 2014 pa je na mesto direktorja imenoval Janeza Stajnika.

Druge države

IPKO Telecommunications LLC, Kosovo

Člani upravnega odbora: mag. Rudolf Skobe, predsednik, Bujar Musa, podpredsednik, Artan Lahaj, dr. Ciril Kafol, mag. Robert Erzin

Glavni izvršni direktor: mag. Robert Erzin

Skupščina družbe je mag. Roberta Erzina s 1. 2. 2014 imenovala na mesto direktorja za nov štiriletni mandat, upravni odbor pa ga je nato izvolil za glavnega izvršnega direktorja.

ONE DOOEL Skopje, Makedonija

Direktor: dr. Ciril Kafol

DIGI PLUS MULTIMEDIA DOOEL, Skopje, Makedonija

Direktor: Janez Marovt

Z 31. 5. 2014 je Janez Marovt podal odstopno izjavo z mesta direktorja, skupščina bo s 1. 6. 2014 imenovala novega direktorja.

Blicnet, d.o.o., Banja Luka, Bosna in Hercegovina

Direktor: mag. Igor Bohorč

Skupščina družbe je s 3. 10. 2013 mag. Igorju Bohorču podaljšala mandat za dve leti.

SIOL, d.o.o., Hrvaška

Direktor: Janez Marovt

SIOL, d.o.o., Podgorica, Črna gora

Direktor: mag. Igor Bohorč

SIOL, d.o.o., Sarajevo, Bosna in Hercegovina

Direktor: mag. Igor Bohorč

Gibtelecom Limited, Gibraltar

Člani upravnega odbora: Hon. dr. Joseph Garcia, predsednik, Tim Bristow, glavni izvršni direktor, Dilip D. Tirathdas, Marko Boštjančič, mag. Zoran Vehovar, mag. Brigita Bohorč

Komuniciranje z deležniki

Pri upravljanju komuniciranja s ključnimi deležniki upoštevamo izhodišča, opredeljena v strategiji komuniciranja, ki je sestavni del naše politike upravljanja. V letu 2013 smo v družbi Telekom Slovenije osvežili komunikacijsko strategijo, ki je usmerjena v doseganje korektnih, stabilnih in dolgoročnih odnosov s ključnimi deležniki. Zasnovana je proaktivno in dvosmerno, njena osnovna vodila pa so razumevanje, odprtost in objektivnost.

Upravljanje komuniciranja vključuje komuniciranje z zaposlenimi in komuniciranje z zunanjimi javnostmi, kot so lastniki, delničarji, uporabniki, regulatorji, državni organi, dobavitelji in drugi poslovni partnerji, analitiki, mediji ter lokalna in širša skupnost. O komuniciranju s posameznimi skupinami deležnikov poročamo v poglavjih, kjer celovito obravnavamo odgovornost do zaposlenih, investitorjev, delničarjev, dobaviteljev ter lokalne in širše skupnosti.

Komuniciranje z mediji

V Telekomu Slovenije namenjamo posebno pozornost uravnoteženi, proaktivni in odprti komunikaciji z mediji. Komuniciranje korporativnih tem Skupine Telekom Slovenije poteka na ravni matične družbe, medtem ko o ostalih temah posamezne hčerinske družbe komunicirajo samostojno, in sicer skladno z načeli, ki veljajo za celotno skupino.

Medije redno obveščamo o novostih na tehnično-tehnološkem, storitvenem, prodajnem in poslovnem področju. Novinarje seznanjamo s svojim poslovanjem na rednih trimesečnih novinarskih konferencah, prek obveznih objav na straneh Ljubljanske borze vrednostnih papirjev in sporočil za medije. Na novinarska vprašanja odgovarjamo redno in sproti, vsekakor pa v zakonsko predpisanem roku.

Pri delu z novinarji ohranjamo visoko profesionalen odnos. V letu 2013 smo zabeležili 15.409 objav v zvezi s Telekomom Slovenije, kar je za 127,9 % več kot v letu 2012. Pozitivne objave so bile povezane predvsem s sponzoriranjem nogometne Prve lige, informacijami o storitvah in ponudbi, organizacijo Siol Pokala in poslovnimi rezultati. Med negativnimi objavami je bila predvsem kriminalistična preiskava poslovne nekedanje uprave Telekoma Slovenije.

Komuniciranje z regulatorji in državnimi organi

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS (AKOS, prej APEK) in sorodni organi v državah, kjer delujejo naše družbe, sodijo med pomembne deležnike, saj je področje telekomunikacij med najbolj reguliranimi gospodarskimi panogami. Pomembno vlogo, zlasti na področju zakonodaje, imajo tudi pristojna ministrstva in drugi državni organi.

V Skupini Telekom Slovenije skrbimo za dosledno upoštevanje veljavnih predpisov, priporočil in odločitev regulatorjev ter se po potrebi odzivamo s strokovno utemeljenimi argumenti. Družbe skupine v različnih državah se s strokovnimi predlogi aktivno vključujejo v proces priprave zakonodaje s področja elektronskih komunikacij.

Notranje kontrole v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Z notranjimi računovodskimi kontrolami v družbi Telekom Slovenije obvladujemo tveganja, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Notranje kontrole sledijo cilju zagotavljanja točnosti, zanesljivosti in popolnosti računovodskih evidenc. S tem zagotavljamo resnične in poštene predstavitve podatkov v računovodskih izkazih, pripravljenih skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

S kontrolnimi postopki zagotavljamo, da se:

- poslovne spremembe izvajajo skladno s standardi, zakoni, pravilniki in navodili,
- stanje v poslovnih knjigah ujema z dejanskim stanjem,
- poslovne spremembe evidentirajo točno in pravilno z namenom realnega izkazovanja sredstev in obveznosti do njihovih virov.

Pomemben del kontrolnih postopkov v zvezi z računovodskim poročanjem je že vgrajenih v informacijski sistem SAP. Tveganja v tem segmentu uspešno znižujemo tudi z ustreznim strokovnim izobraževanjem zaposlenih, tako z vidika računovodenja kot tudi poznavanja informacijskega sistema.

Notranje revidiranje

Služba za notranje revidiranje opravlja naloge notranjega revidiranja za vse družbe v Skupini Telekom Slovenije. Deluje skladno s Standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in Kodeksom poklicne etike. Obseg in področja dela so opredeljeni v Načrtu dela Službe za notranje revidiranje, ki ga vsako leto sprejme uprava in potrdi nadzorni svet.

Poleg načrtovanih rednih pregledov je služba opravila tudi preglede po sklepu uprave in sklepu nadzornega sveta. Služba redno preverja izvajanje priporočil in obdobjno poroča upravi in revizijski komisiji nadzornega sveta o ugotovitvah in predlogih za izboljšave.

V letu 2013 smo se osredotočili na revidiranje področij s ciljem:

- dviga zrelosti projektnega vodenja,
- izboljšanja učinkovitosti procesov,
- izboljšanja varovanja informacij.

Služba je bila vključena tudi v druge svetovalne posle in notranje presoje ISO 14001.

Zunanje revidiranje

Za revidiranje računovodskih izkazov Telekoma Slovenije za poslovno leto 2013 je bila na 24. redni skupščini delničarjev Telekoma Slovenije imenovana revizijska družba KPMG Slovenija, d.o.o. Stroški revizorjev so prikazani v Računovodskem poročilu Telekoma Slovenije, d. d.

1.15. Izjava o upravljanju

Izjava o spoštovanju določb Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

V skladu z 72. točko Kodeksa upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije uprava in nadzorni svet družbe Telekom Slovenije, d. d., izjavljata, da Telekom Slovenije, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje:

- Kodeks upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije z dne 15. 5. 2013, ki ga je na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem državnem holdingu izdala Slovenska odškodninska družba, d.d. (v nadaljevanju: SOD), in je dostopen na spletnih straneh <http://www.so-druzba.si/>
- Priporočila upravljavca posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije z dne 12. 4. 2013, dostopna na spletnih straneh SOD <http://www.so-druzba.si/>
- Kodeks upravljanja javnih delniških družb z dne 8. 12. 2009, dostopen v slovenskem in angleškem jeziku na spletnih straneh Ljubljanske borze, d.d., <http://www.ljse.si>
- Priporočila javnim družbam za obveščanje z dne 1. 2. 2013, izdana s strani Ljubljanske borze, d.d., in dostopna na spletnih straneh Ljubljanske borze, d.d., <http://www.ljse.si>
- Kodeks poslovne etike družbe Telekom Slovenije, d. d., z dne 27. 3. 2012 in 5. 6. 2012, dostopen na spletnih straneh družbe www.telekom.si

Izjava se v skladu s Priporočilom javnim družbam za obveščanje z dne 1. 2. 2013 [tč. 6.3.2.] nanaša na obdobje preteklega poslovnega leta od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013. Od zaključka obračunskega obdobja do objave te izjave je nadzorni svet družbe 29. 1. 2014 spremenil sistem kontrol v zvezi z upoštevanjem Priporočil upravljavca posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije št. 7.

Kodeks upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije

Uprava in nadzorni svet družbe pojasnjujeta, katerih priporočil v navedenem kodeksu upravljanja družba ni uveljavila in iz katerih razlogov:

Vrednotenje učinkovitosti dela nadzornih svetov – tč. 80 do 82:

Zaradi poteka mandatov je v letu 2013 prišlo do sprememb v članstvu nadzornega sveta tako na strani predstavnikov kapitala (novi mandat 27. 4. 2013) kot tudi na strani predstavnikov delavcev (novi mandat 14. 11. 2013). Zaradi navedenega v letu 2013 vrednotenje učinkovitosti dela nadzornega sveta ni bilo izvedeno. Aktivnosti za izvedbo vrednotenja učinkovitosti nadzornega sveta novega mandata za leto 2013 so se začele v januarju 2014.

Izbira kandidatov za člane organov nadzora in oblikovanje predlogov za skupščino – tč. 76:³¹

Eden od ključnih lastniških vzvodov korporativnega upravljanja je pravica in dolžnost lastnikov, da v nadzorne organe družb imenujejo neodvisne in strokovne osebe, ki odgovorno in strokovno nadzirajo delo uprav družb in sodelujejo z upravami pri upravljanju teh družb. Nadzorni svet je v letu 2012 določil Merila in postopke za ugotavljanje primernosti kandidatov za člana nadzornega sveta. Kadrovska komisija nadzornega sveta sestavljajo: dva člana nadzornega sveta, ki predstavljata kapital, in član nadzornega sveta, ki predstavlja delavce. Predsednik kadrovske komisije je predstavnik kapitala. Nadzorni svet ocenjuje, da glede na sestavo komisije ni potrebe po dodatnem zunanjem strokovnjaku, ki bi ga nadzorni svet izbral na predlog SOD in ki bi prevzel vlogo predsednika te komisije (oziroma nominacijskega odbora). Glede na to, da je večinski delničar družbe Republika Slovenija, katere interese zastopa SOD, nadzorni svet kot predlagatelj kandidatov za člane nadzornega sveta upošteva tudi predloge SOD.

Prejemki članov uprave – tč. 86:

V letu 2013 je nadzorni svet pri določanju ciljev članov uprave in meril za variabilna plačila spoštoval Zakon o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti [Uradni list RS, št. 21/10 in 8/11].

³¹ GRI 4.7

Priporočila upravljavca posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju pojasnjujeta, katerih posamičnih priporočil SOD družba ni uveljavila in iz katerih razlogov:

Priporočila 5: Triletno poslovno načrtovanje družbe/skupine:

Družba s petletnim planom izpolnjuje obveznost triletnega poslovnega načrtovanja. Pri razkrivanju poslovnih načrtov bo družba upoštevala svoje obveznosti, predpise in interne akte, ki se nanašajo na zaupne ali poslovno občutljive podatke, ter informacije, ki imajo značaj poslovne skrivnosti in ki so vključene v te načrte, saj bi njihovo razkritje negativno vplivalo na konkurenčni položaj matične družbe, družb v skupini in celotno skupino. S temi podatki in informacijami se seznanjata le uprava in nadzorni svet. Iz navedenega razloga družba ne bo zadostila vsem zahtevam o posredovanju poslovnih načrtov po tem priporočilu.

Priporočila 6: Kvartalno poročanje o poslovanju družbe/skupine:

Družba sledi Priporočilom javnim družbam za obveščanje in določilom Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI) glede objavljanja letnih, polletnih in kvartalnih rezultatov družbe in Skupine Telekom Slovenije, s katerimi pa to priporočilo ni skladno. Družba objavlja rezultate v predpisanem roku, tj. pri kvartalnem poročanju v dveh mesecih po koncu obdobja, letno poročilo pa v 4 mesecih po koncu obdobja. Tudi v prihodnje bo družba objavljala rezultate v teh rokih na svojih spletnih straneh in prek sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, kjer med drugim objavlja finančni koledar s predvidenimi datumi javnih objav in dogodkov, ki se nanašajo na letno, polletno in četrletna poročila. Skladno z operativnimi navodili družba posreduje podatke za matično družbo, za ostale družbe in skupino pa enake objave kot za javno objavo v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, skladno s pravili borze. Pri poročanju o poslovanju družbe oziroma skupine upoštevamo svoje obveznosti po predpisih in internih aktih, ki se nanašajo na zaupne ali poslovno občutljive podatke, ki so opredeljeni kot poslovne skrivnosti. S temi podatki in informacijami se seznanjata uprava in nadzorni svet.

Priporočila 7: Transparentnost postopkov sklepanja poslov, ki zadevajo izdatke družbe/naročilo blaga in storitev, donatorstvo in sponzorstvo:

Nadzorni svet in uprava družbe sta natančno preučila vse dejanske in pravne okoliščine v zvezi z realizacijo tega priporočila. Nadzorni svet ocenjuje, da so postopki izbora in sklepanja poslov, kot jih predvideva priporočilo, že določeni z internimi akti družbe in se jih tudi izvaja. Poraba sredstev za namene sponzorstva, donatorstva ter naročanja blaga in storitev se ugotavlja prek medletnih in letnih poročil o poslovanju. Nadzorni svet je vzpostavil sistem kontrol, ki ga bo izvajal na podlagi obveznega kvartalnega poročanja uprave.

Poročilo vsebuje pojasnilo oziroma utemeljitev, zakaj družba ne bo javno objavila podatkov o sklenitvi posla, kot to določa Priporočilo SOD št. 7.

V skladu s poslovnimi interesi družbe in zaradi varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi lahko škodilo konkurenčnemu položaju družbe ali družbi povzročilo škodo, družba na svoji spletni strani ne objavlja podatkov o poslih (navedba prejemnika v primerih donatorstva/sponzorstva) oziroma izbranem ponudniku (naročilo blaga in storitev), vrstah poslov in vrednosti sklenjenega posla, razen v primerih pomembnejših sponzorstev in donacij, ko se prejemniki teh sredstev tudi predhodno strinjajo z objavo podatkov o prejemniku. Tudi v tem primeru se podatka o vrednosti posla ne objavi.

Priporočila 11: Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb/skupine:

Družba je v letu 2013, skladno s potrjeno strategijo, nadaljevala začrtani razvoj od posameznih sistemov kakovostnega vodenja (skladnih z zahtevami SIST standardov ISO) k integriranemu sistemu vodenja in od tod k poslovni odličnosti. Realizirani so bili naslednji cilji: uspešno je bila zaključena certifikacija sistema učinkovitega ravnanja z energijo (skladnost z EN ISO 50001; integriran s sistemom ravnanja z okoljem – EN ISO 14001), v decembru je bil izveden 1. del certifikacijske presoje sistema vodenja varovanja informacij (skladnost z ISO/IEC 27001), pred zaključkom (v 1. kvartalu 2014) je sistem vodenja neprekinjenega poslovanja (ISO 22301). V odvisnih družbah v tujini sta bila vzpostavljena in certificirana sistema vodenja IT-storitev ISO/IEC 20000 in sistem vodenja varovanja informacij ISO/IEC 27001. Sisteme bo družba v letu 2014 nadalje integrirala v smeri enotnega sistema vodenja. Vzporedno so potekale pripravljalne aktivnosti za doseg krovne strateškega cilja, tj. usposobljenosti za oceno poslovne odličnosti po modelu EFQM do 31. 12. 2015. Izvedeno je bilo usposabljanje notranjih vodij presoj in ocenjevanja poslovne odličnosti po modelu EFQM. V drugi polovici leta 2014 je predvidena izvedba pilotnih ocen poslovne odličnosti.

Kodeks upravljanja javnih delniških družb z dne 8. 12. 2009

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju pojasnjujeta, katerih posamičnih priporočil navedenega kodeksa družba ni uveljavila in iz katerih razlogov:

Poglavje: Razmerje med družbo in delničarji

Priporočilo 4.2: Družba vodi odprto in transparentno politiko komuniciranja in obveščanja. Ker je politika upravljanja in komuniciranja glede naložbe pravica, pristojnost in dolžnost vsakega posameznega delničarja, jim družba tudi prepušča vodenje in komuniciranje z javnostmi glede njegovih namer o politiki upravljanja z naložbo v javni delniški družbi. Med večjimi delničarji so Republika Slovenija, institucionalni ter individualni vlagatelji.

Poglavje: Nadzorni svet

Priporočilo 8.10: V letu 2013 je nadzorni svet pri določanju ciljev članov uprave in meril za variabilna plačila spoštoval Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti [Uradni list RS, št. 21/10 in 8/11].

Poglavje: Uprava

Priporočilo 16: Pri določanju sistema plačil upravi mora družba spoštovati Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti [Uradni list RS, št. 21/10 in 8/11].

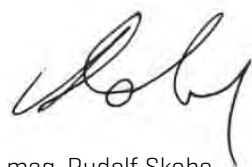
Ob morebitnem odstopanju od te izjave o spoštovanju Kodeksa upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije in posamičnih Priporočil upravljavca posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije bo družba poskrbela za pravočasno ustrezno objavo.

Nekatera priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb za družbo v obravnavanem obdobju niso bila relevantna, zato jih posebej ne izpostavljamo. Obveznosti, naložene družbi oziroma njenim organom za določene primere, bo družba izpolnila, ko bo nastal tak primer. Ob morebitnem odstopanju od podane izjave o spoštovanju tega kodeksa bo družba poskrbela za pravočasno ustrezno objavo.

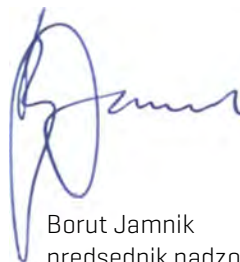
Družba Telekom Slovenije, d. d., bo priporočilom Kodeksa upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije, posamičnim Priporočilom upravljavca posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije in priporočilom Kodeksa upravljanja javnih delniških družb sledila tudi v prihodnje in skladno s tem izpopolnjevala svoj sistem upravljanja.

Vsebina izjave o upravljanju je tudi del letnega poročila za leto 2013.

Izjava o upravljanju je dostopna na spletnih straneh družbe www.telekom.si

mag. Rudolf Skobe
predsednik uprave

Borut Jamnik
predsednik nadzornega sveta

1.16. Trgovanje z delnico in lastniška struktura³²

Delnica Telekom Slovenije (TLSG) je pozitivno zaključila leto na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, njena vrednost se je od začetka leta povečala za dobro četrtino. Uvrstila se je med delnice z najvišjo rastjo tečaja v prvi borzni kotaciji in na drugo mesto med vsemi delnicami na trgu po tržni kapitalizaciji.

Poudarki leta 2013:

- Pozitivno zaključeno leto za delnico Telekom Slovenije (TLSG), njen tečaj je zrasel za 27,3 %.
- V lastniški strukturi ni bilo večjih sprememb; povečanje lastniškega deleža pri individualnih delničarjih za 0,59 odstotne točke, na 11,21 %.
- Tržna kapitalizacija je ob koncu leta znašala 794,39 milijona evrov, kar je uvrščalo delnice TLSG na drugo mesto med vsemi delnicami na trgu.

Osnovni podatki o delnici družbe Telekom Slovenije na 31. 12. 2013

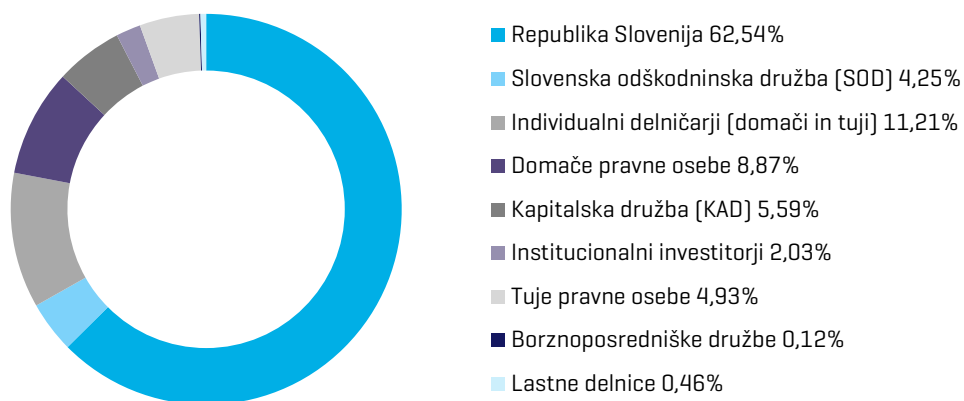
Osnovni podatki o delnici	
Oznaka	TLSG
Kotacija	Prva kotacija Ljubljanske borze
Osnovni kapital [v EUR]	272.720.664,33
Število navadnih imenskih kosovnih delnic	6.535.478
Število lastnih delnic	30.000
Število delničarjev na 31. 12. 2013	11.629

Lastniška struktura in največji delničarji

Na 31. 12. 2013 je bilo v delniški knjigi družbe vpisanih 11.629 delničarjev, kar je 26 več glede na konec leta 2012. Največji porast števila delničarjev, za 34, je bil zabeležen pri kategoriji individualnih lastnikov.

V lastniški strukturi ni bilo opaznejših sprememb. Domače pravne osebe so s prodajo zmanjšale svoj delež za 0,31 odstotne točke, na 8,87 %, individualni delničarji pa so z nakupi lastniški delež povečali za 0,59 odstotnih točk, na 11,21 %. Največji lastnik družbe ob koncu leta 2013 ostaja država s svojimi skladi, Kapitalsko družbo in Slovensko odškodninsko družbo, ter Modro zavarovalnico. V neposrednem in posrednem lastništvu države je bilo ob koncu leta skupaj 73,82 % delnic družbe.

Lastniška struktura, 31. 12. 2013

³² GRI 2.6

Spremembe lastniške strukture po kategorijah delničarjev

Naziv delničarja	% lastništva 31. 12. 2013	% lastništva 31. 12. 2012	Letna sprememba v odstotnih točkah
Republika Slovenija	62,54	62,54	-
Slovenska odškodninska družba, d.d. (SOD)	4,25	4,25	-
Individualni delničarji	11,21	10,62	0,59
Druge domače pravne osebe	8,87	9,18	-0,31
Kapitalska družba, d.d.	5,59	5,59	-
Investicijske družbe in DZU	0,07	0,11	-0,04
Tuje pravne osebe	4,93	4,92	0,01
Banke	0,92	1,02	-0,10
Vzajemni in ostali skladi	0,87	1,02	-0,15
Telekom Slovenije – lastne delnice	0,46	0,46	-
Zavarovalnice	0,17	0,17	-
Borznoposredniške hiše	0,12	0,12	-
Skupaj	100,00	100,00	

10 največjih delničarjev

31. 12. 2013 je imelo 10 največjih delničarjev v lasti 77,77 % osnovnega kapitala družbe, kar je za 0,4 odstotne točke manj kot konec leta 2012. Največji lastniki so ostali isti kot v predhodnem letu, le lastniški delež nekaterih se je zmanjšal.

Delničar na dan 31. 12. 2013	%	Delničar na dan 31. 12. 2012	%
1 Republika Slovenija	62,54	Republika Slovenija	62,54
2 Kapitalska družba, d.d.	5,59	Kapitalska družba, d.d.	5,59
3 Slovenska odškodninska družba, d.d.	4,25	Slovenska odškodninska družba, d.d.	4,25
4 Modra zavarovalnica, d.d. – PPS	1,44	Modra zavarovalnica, d.d. – PPS	1,44
5 Intersvet, d.o.o.	1,10	Intersvet, d.o.o.	1,14
6 Perspektiva FT, d.o.o.	0,75	Perspektiva FT, d.o.o.	0,75
7 NLB, d.d.	0,55	NFD 1, delniški podsklad	0,72
8 Triglav vzajemni skladi – delniški Triglav	0,52	Triglav vzajemni skladi – delniški Triglav	0,62
9 NFD 1, mešani fleksibilni podsklad	0,52	KD Galileo, fleksibilna struktura naložb	0,57
10 KD Galileo, fleksibilna struktura naložb	0,51	NLB, d.d.	0,55
Skupaj	77,77	Skupaj	78,17

Delnice v lasti uprave in nadzornega sveta Telekoma Slovenije

V spodnji tabeli so naštetih člani uprave in nadzornega sveta, ki so bili 31. 12. 2013 skupaj imetniki 1.912 delnic TLŠG. Preostali člani organov upravljanja in nadzora niso imeli v lasti delnic Telekoma Slovenije.

Trgovanje z delnicami družbe s strani predstavnikov družbe in obveščanje o tovrstnih transakcijah v Telekomu Slovenije sledi veljavni zakonodaji in notranjemu Pravilniku o omejitvi trgovanja z delnicami družbe na podlagi notranjih informacij.

Ime in priimek	Funkcija	Število delnic	Delež v kapitalu v %
uprava			
mag. Rudolf Skobe	predsednik uprave	300	0,0046
Zoran Janko	član uprave	31	0,0005
Darja Senica	članica uprave in delavska direktorica	338	0,0052
nadzorni svet			
mag. Adolf Zupan	namestnik predsednika nadzornega sveta	1.094	0,0167
Martin Gorišek	član nadzornega sveta	125	0,0019
Matej Golob Matzele	član nadzornega sveta	22	0,0003
Milan Richter	namestnik predsednika nadzornega sveta	1	0,0000
Dean Žigon	član nadzornega sveta	1	0,0000
Skupaj		1.912	0,0292

Trgovanje z delnico in pomembnejši finančni podatki o delnici

Gibanje vrednosti delnice Telekom Slovenije

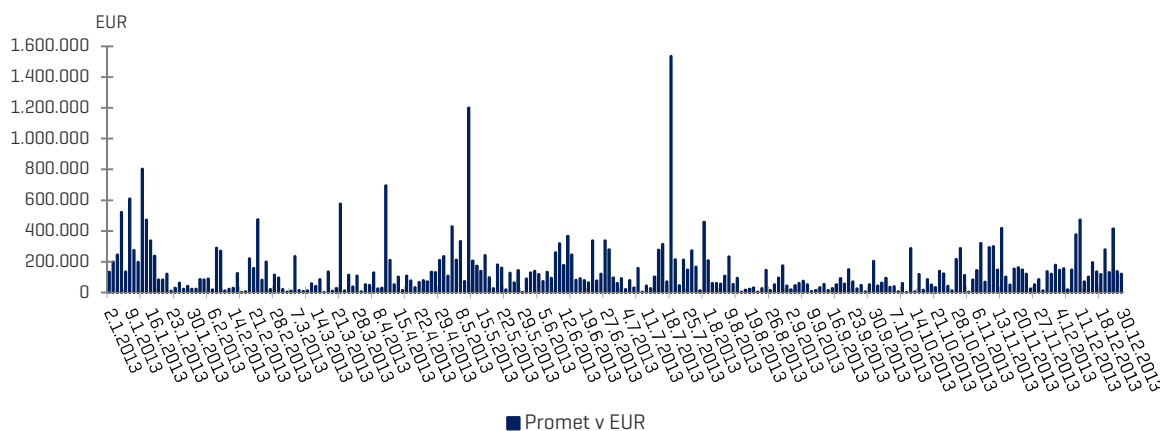
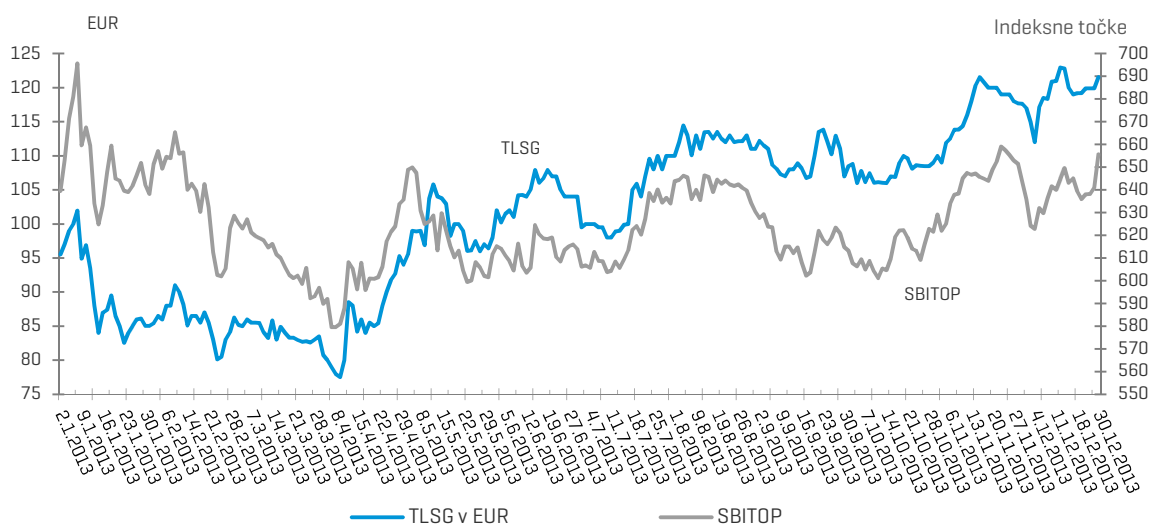
Leto 2013 je delnica TLSG zaključila pozitivno, njen zaključni tečaj pa je na zadnji trgovanjski dan v letu znašal 121,55 evrov. Na letni ravni je tečaj delnice zabeležil 27,28 % rast vrednosti, s čimer je postala delnica z največjim porastom med delnicami v prvi kotaciji. V enakem obdobju se je indeks delnic borzne kotacije SBITOP povečal za 2,53 %.

Tržna kapitalizacija je ob koncu leta znašala 794,39 milijona evrov, kar je uvrščalo delnice TLSG na drugo mesto med vsemi delnicami na trgu, hkrati so bile tretji najprometnejši borzni vrednostni papir v letu 2013.

Statistika trgovanja s TLSG na Ljubljanski borzi v obdobju

Zaključni tečaj v EUR	I – XII 2013	I – XII 2012
Najvišji dnevni	122,95	96,05
Najnižji dnevni	77,50	58,01
Povprečni	101,39	70,06
Promet v tisoč EUR	I – XII 2013	I – XII 2012
Skupni promet v letu	33.632,74	21.264,88
Najvišji dnevni	1.536,83	1.014,28
Najnižji dnevni	1,36	0,13
Povprečni	136,72	87,87

Primerjava gibanja tečaja TLSG z gibanjem indeksa SBITOP in prometa delnic TLSG

Vir: Ljubljanska borza, arhiv tečajev.

Pomembnejši finančni podatki o delnici

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Zaključni tečaj na zadnji trgovalni dan v obdobju v EUR	121,55	95,55
Knjigovodska vrednost delnice v EUR ¹	119,88	123,93*
Čisti dobiček na delnico v EUR ²	7,86	7,96
Razmerje tržna/knjigovodska vrednost	1,01	0,77
Kapitalska donosnost delnice v obdobju v % ³	27,28 %	51,67 %

* Prilagojeno za spremembo računovodske usmeritve.

¹ Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot razmerje med knjigovodsko vrednostjo kapitala Telekom Slovenije na zadnji dan obdobja in tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.

² Čisti dobiček na delnico je izračunan kot razmerje med čistim poslovnim izidom Telekom Slovenije v obravnavanem obdobju in tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.

³ Kapitalska donosnost delnice je izračunana kot: $(\text{tečaj na zadnji trgovalni dan v obdobju} - \text{tečaj na prvi trgovalni dan v obdobju}) / \text{tečaj na prvi trgovalni dan v obdobju}$.

Odnosi z investitorji

V Telekomu Slovenije si prizadevamo za pravočasno, relevantno in kakovostno obveščanje vlagateljev in ostale zainteresirane javnosti, zaupanje v družbo pa utrjujemo z odprto in proaktivno komunikacijo. Transparentnost poslovanja Skupine Telekom Slovenije dosegamo s spoštovanjem meril, določenih za izdajatelje delnic v prvi borzni kotaciji, in skladno s politiko razkrivanja informacij.

Za kakovostne odnose z vlagatelji je družba izvajala naslednje aktivnosti:

- po objavi nerevidiranih poslovnih rezultatov za preteklo leto smo v marcu na sedežu družbe organizirali srečanje z domačimi vlagatelji in finančnimi analitiki,
- v aprilu in decembru smo se udeležili individualnih sestankov na dveh srečanjih z investitorji v Ljubljani, obeh v organizaciji Ljubljanske borze vrednostnih papirjev,
- domačim in tujim vlagateljem, predvsem institucionalnim, smo se v septembru predstavili na Webcast predstavitvi, namenjeni najvidnejšim slovenskim izdajateljem, ki sta jo organizirali Alta Skupina in Alta Invest,
- v decembru smo sodelovali na Investitorski konferenci, ki jo je organizirala Slovenska odškodninska družba skupaj z Alta Skupino, namenjena pa je bila predstavitvi državnih podjetij, predvidenih za prodajo,
- z zainteresiranimi domačimi in tujimi vlagatelji ter analitiki smo komunicirali prek individualnih sestankov in konferenčnih klicev,
- četrtno, po vsaki objavi poslovnih rezultatov, smo izdali elektronske TLSSG novice, poslane vsem prijavljenim domačim in tujim prejemnikom,
- pred redno skupščino delničarjev smo izdali revijo Telekomov delničar, ki delničarjem nudi ključne informacije tako glede skupščine kot poslovanja družbe,
- organizirali smo dve skupščini delničarjev in ju neposredno prenašali prek spleta.

Z vlagatelji, delničarji in tudi ostalo zainteresirano javnostjo smo redno komunicirali tudi prek elektronskih naslovov ir@telekom.si, skupscina@telekom.si in dividenda@telekom.si

Javne objave

Cenovno občutljive in druge pomembne informacije redno objavljamo na svoji spletni strani, in sicer v zavihku Za vlagatelje, in na spletnem portalu Ljubljanske borze SEOnet. V letu 2013 smo imeli 56 javnih objav, sočasno v slovenskem in angleškem jeziku.

Finančni koledar

Finančni koledar za leto 2014 je bil objavljen v sistemu Ljubljanske borze SEOnet, dostopen pa je tudi na spletni strani www.telekom.si, in sicer v zavihku Za vlagatelje. Na istem mestu bodo objavljene tudi vse morebitne spremembe finančnega koledarja v letu 2014.

Dividendna politika

Dividendna politika družbe Telekom Slovenije je oblikovana ob upoštevanju pričakovanj in interesov lastnikov. Prilagojena je naložbeni strategiji ter zagotavljanju dolgoročne rasti in razvoja Skupine Telekom Slovenije. Uprava je pooblaščenca, da po poteku poslovnega leta izplača vmesno dividendo glede na predvideni bilančni dobiček.

Delničarji so na 23. skupščini delničarjev s sklepom pozvali upravo družbe k izplačilu vmesnih dividend. Skladno z določili Statuta družbe Telekom Slovenije, d. d., in glede na ocenjeni čisti dobiček družbe za poslovno leto 2012 je nadzorni svet še isti dan potrdil predlog uprave o izplačilu vmesnih dividend v višini 3,70 evra bruto na delnico. Delničarji so nato na 24. skupščini delničarjev sprejeli sklep o delitvi bilančnega dobička za leto 2012, ki je poleg že izplačanih vmesnih dividend določil izplačilo dividende v višini 8,30 evra bruto na delnico.

Podatki in pojasnila v zvezi z zakonom o prevzemih

Pri vsebinah, povezanih s prevzemno zakonodajo, ni bilo sprememb. 31. 12. 2013 je bilo stanje naslednje:

- V strukturi osnovnega kapitala Telekom Slovenije ni bilo sprememb.
- Vse delnice TLSG so bile neomejeno prenosljive.
- Telekom Slovenije ni imel vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice, in ni imel omejitev glasovalnih pravic.
- Družbi niso bili znani nikakršni dogovori med delničarji, ki bi lahko povzročili omejitev prenosa vrednostnih papirjev ali glasovalnih pravic.
- Poslovodstvo je na 24. skupščini delničarjev prejelo pooblastilo za nakup lastnih delnic.
- Pravila družbe o imenovanju in zamenjavi članov organov vodenja, o spremembah statuta in pooblastila poslovodstva so bila določena v statutu družbe.

Družba je imela na 31. 12. 2013 dva delničarja, ki sta bila pomembna neposredna imetnika njenih vrednostnih papirjev v smislu doseganja kvalificiranega deleža 5 % ali več glasovalnih pravic. Republika Slovenija je imela v lasti 4.087.569 delnic ali 62,54 % delež, Kapitalska družba pa 365.175 delnic ali 5,59 % v osnovnem kapitalu družbe.

Lastne delnice

Na 31. 12. 2013 je družba imela 30.000 lastnih delnic, kar predstavlja 0,46 odstotka kapitala. Število lastnih delnic je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003.

Delničarji so na 24. skupščini delničarjev s sklepom upravi družbe podelili pooblastilo za nakup lastnih delnic.

SKUPAJ GRADIMO **USPEHE.**

Odlične rezultate dosegamo, ker smo medsebojno povezani, proaktivni, izkušeni in ker cenimo podjetniško miselnost.

2. POSLOVNO POROČILO

2.1. Finančni rezultati Skupine Telekom Slovenije

Čisti dobiček Skupine Telekom Slovenije v letu 2013 v višini 52,6 milijona evrov (načrtovanih 50,3 milijona evrov) je rezultat skupnih naporov vseh družb v Skupini Telekom Slovenije ter načrtne optimizacije poslovnih procesov in celotnega poslovanja.

Poudarki leta 2013

- Poslovni prihodki Skupine Telekom Slovenije so v letu 2013 dosegli 799,2 milijona evrov in s tem za 3,9 milijona presegle dosežene v letu 2012.
- Rast prihodkov je predvsem rezultat višjih prihodkov veleprodajnih storitev iz mednarodnega tranzita in krepitve prodaje mobilnih naprav, pametnih telefonov, tablic.
- Čisti dobiček je znašal 52,6 milijona evrov, kar je za 18 % oziroma za 8 milijonov evrov več kot leto prej.

Pomembnejši kazalniki poslovanja Skupine Telekom Slovenije³³

v tisoč EUR	2013	2012	Ind. 13/12	2011
Poslovni prihodki	799.179	795.260	100	824.507
EBITDA	238.104	241.162	99	255.616
Delež EBITDA v čistih prihodkih od prodaje v %	30,6 %	30,7 %	99	31,4 %
EBIT	71.733	64.169	112	63.250
Donosnost prodaje v % = EBIT/čisti prihodki od prodaje (RoS)	9,2 %	8,2 %	112	7,8 %
Čisti poslovni izid	52.562	44.589	118	34.011
Sredstva	1.390.036	1.520.988	91	1.539.768
Kapital	760.129	785.994	97	786.838
Donosnost sredstev (ROA)	3,6 %	2,9 %	123	2,1 %
Donosnost kapitala (ROE)	7,0 %	5,8 %	120	4,4 %
Razmerje med kapitalom in sredstvi (Equity Ratio v %)	54,7 %	51,7 %	106	51,1 %
Neto finančni dolg	341.507	346.049	99	397.649
NFD/EBITDA	1,4	1,4	100	1,6
Investicije v osnovna sredstva (CAPEX)	110.765	122.734	90	91.966
EBITDA – CAPEX	127.339	118.428	108	163.650
Delež EBITDA – CAPEX v EBITDA v % (Cash Margin)	53,5 %	49,1 %	109	64,0 %
Število zaposlenih po stanju na dan	4.586	4.724	97	4.760
Delež naložb v poslovnih prihodkih	13,9 %	15,4 %	90	11,2 %

Analiza izkaza poslovnega izida³⁴

Poslovni prihodki Skupine Telekom Slovenije so dosegli 799,2 milijona evrov, kar je za 3,9 milijona nad doseženimi v letu 2012.

Čisti prihodki od prodaje so bili v primerjavi z doseženimi v letu 2012 nižji za 1 % oziroma za 6,7 milijona evrov in so znašali 779,4 milijona evrov. Za 10,6 milijona evrov so bili višji drugi prihodki od poslovanja.

Čisti prihodki iz poslovanja Telekoma Slovenije so, kljub nadaljnjem zniževanju prihodkov klasične govorne telefonije in nižjih prihodkov mobilnih uporabnikov zaradi prehoda na nove, za naročnike ugodnejše pakete, na ravni doseženih v letu 2012, nižji pa so predvsem prihodki družbe GVO, in sicer zaradi manjšega obsega investicijskih poslov na širokopasovnem omrežju in splošne negativne situacije v gradbeni dejavnosti.

³³ GRI EC1

³⁴ Več glej računovodsko poročilo od strani 115 dalje.

V tujini beležimo rast prihodkov v Makedoniji in Nemčiji, kjer je začel poslovati GVO.

Poslovni odhodki skupine so s 732,5 milijona evrov na ravni leta 2012. V vseh družbah so se nadaljevale optimizacija in celovita prenova procesov ter racionalizacija poslovanja. Večina stroškov je bila v primerjavi z doseženimi v letu 2012 nižja. Izjemo predstavljajo le višja nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter drugi odhodki poslovanja (predvsem zaradi popravka in odpisa vrednosti terjatev na matični družbi), medtem ko so stroški storitev ostali na ravni leta 2012. Za 7 odstotkov so v primerjavi z letom 2012 nižji tudi stroški dela.

Dobiček iz poslovanja pred obrestmi, amortizacijo in davki (EBITDA) je dosegel 238,1 milijona evrov in imel v čistih prihodkih od prodaje 30,6-odstotni delež.

Donosnost prodaje znaša 9,2 % in je za 13 % boljša kot leto prej.

Dobiček iz poslovanja (EBIT) je dosegel 71,7 milijona evrov in je za 7,6 milijona evrov oziroma za 12 % presegel doseženi EBIT v letu 2012.

Finančni prihodki so bili v primerjavi z letom prej nižji za 38 % oziroma za 3,1 milijona evrov. Finančni odhodki v višini 21,4 milijona evrov so bili nižji za 13 % ali 3,3 milijona evrov.

Po obračunu davka iz dobička v višini 2,2 milijona evrov je Skupina Telekom Slovenije leto 2013 zaključila s **čistim poslovnim izidom** v višini 52,6 milijona evrov. S tem je za 18 % oziroma za 8 milijonov evrov preseгла rezultat iz predhodnega leta.

Analiza izkaza bilance stanja

Bilančna vsota je bila na 31. 12. 2013 1.390,0 milijona evrov. Znižanje za 9 % oziroma za 131,0 milijona evrov v primerjavi s predhodnim letom je predvsem posledica zmanjšanja dolgoročnih sredstev za 53,5 milijona evrov in kratkoročnih sredstev za 77,4 milijona evrov.

Dolgoročna sredstva so znašala 1.096,8 milijona evrov in so se zmanjšala za 5 %, predvsem zaradi za 63,1 milijona evrov nižjih opredmetenih osnovnih sredstev. Njihov delež v premoženju družbe je višji za 3,3 odstotne točke in znaša 78,9 %.

Kratkoročna sredstva so konec leta znašala 293,3 milijona evrov. V primerjavi z letom prej so bila nižja za 21 %, predvsem zaradi za 50,9 milijona evrov nižjih kratkoročnih finančnih naložb in za 32,0 milijona evrov nižjih poslovnih ter drugih terjatev.

Vrednost kapitala in rezerv je na 31. 12. 2013 znašala 760,1 milijona evrov. V strukturi bilančne vsote je predstavljala 54,7-odstotni delež in pomeni zvišanje za 3 odstotne točke.

Dolgoročne obveznosti v višini 429,7 milijona evrov so predstavljale 30,9 % v strukturi bilančne vsote. V primerjavi z letom prej so bile za 7 % nižje, in sicer predvsem zaradi 32,9 milijona evrov nižjih dolgoročnih posojil.

Kratkoročne obveznosti v višini 200,2 milijona evrov predstavljajo 14,4 % v strukturi bilančne vsote in so predvsem zaradi nižjih poslovnih in drugih obveznosti nižje za 26 % oziroma za 71,7 milijona evrov glede na konec leta 2012.

Poročanje po segmentih

Poročani segmenti poslovanja so: Slovenija, Makedonija, Kosovo in druge države, kjer je kot merilo segmenta poročanja uporabljen sedež opravljanja dejavnosti posamezne družbe.

Predstavitev poslovanja po segmentih temelji na osnovnih računovodskih izkazih družb Skupine Telekom Slovenije, prodaja med segmenti pa se opravlja po tržni vrednosti.

Podrobnejše informacije so podane v poglavju 3.2.2 Pojasnila postavk skupinskih računovodskih izkazov in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Skupine Telekom Slovenije v točki 4. Poročanje po segmentih.

2.2. Finančno upravljanje in poslovanje

Kapitalsko ustreznost in plačilno sposobnost družb v Skupini Telekom Slovenije zagotavljamo z rednim načrtovanjem in spremljanjem denarnih tokov vseh družb, uravnavanjem obsega zadolževanja in financiranja znotraj skupine, učinkovitim upravljanjem z obratnim kapitalom in denarnimi sredstvi ter obvladovanjem ključnih finančnih tveganj.

Poudarki leta 2013:

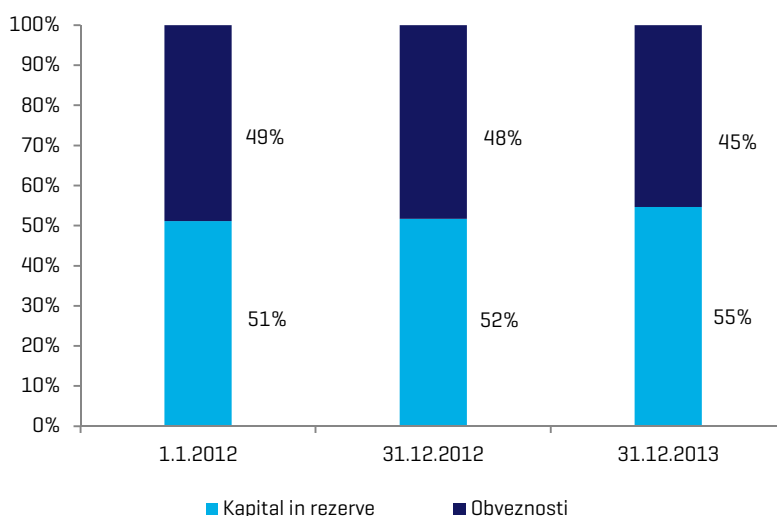
- Izboljšana sestava financiranja v korist kapitala v primerjavi s celotnimi obveznostmi. Sestava je dosegla razmerje 1,2 : 1.
- 8,9 % nižje celotne finančne obveznosti v primerjavi z letom 2012.
- Neto finančni dolg se je znižal za 1,3 %.

Pri financiranju družb v skupini ima nosilno vlogo matična družba. Optimizacijo neto finančnega rezultata zagotavljamo z uporabo notranjega financiranja v okviru skupine. S tem izrabljamo sinergije, ki izhajajo iz ugodnejših pogojev financiranja matične družbe in učinkovitejšega upravljanja s sredstvi. Tovrstno financiranje zmanjšuje posojilno izpostavljenost skupine navzven in zagotavlja večjo fleksibilnost pri uravnavanju likvidnosti vseh družb v skupini.

Sestava financiranja in neto finančni dolg

Skupina Telekom Slovenije je ob koncu leta 2013 izboljšala sestavo financiranja, ki je doseglo razmerje 1,2 : 1 v korist kapitala v primerjavi s celotnimi obveznostmi, razmerje ob koncu leta 2012 je znašalo 1,07 : 1. S tem se je njena finančna trdnost še okrepila. Kapital skupine se je znižal za 3,3 % v primerjavi s predhodnim letom, vendar je hkrati prišlo do precej večjega znižanja obveznosti [za 14,3 %]. Celotne obveznosti so se znižale predvsem iz naslova odplačil dolgoročnih posojil in iz naslova znižanja kratkoročnih poslovnih obveznosti.

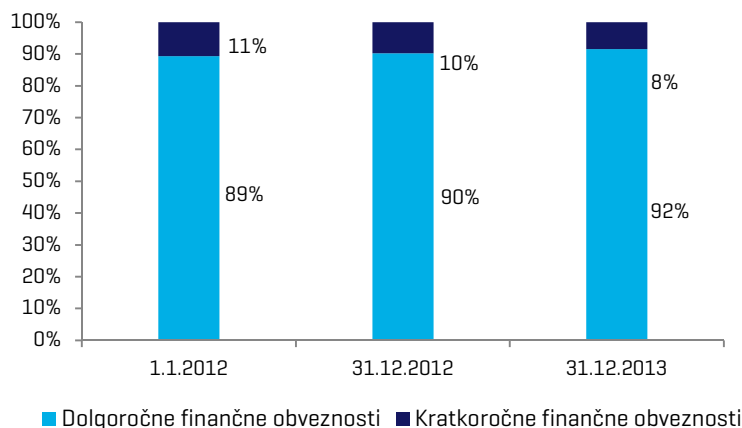
Struktura financiranja

Celotne finančne obveznosti skupine so ob koncu leta 2013 znašale 411,6 milijona evrov in so bile v primerjavi z letom 2012 nižje za 8,9 % kot rezultat rednega odplačevanja posojil.

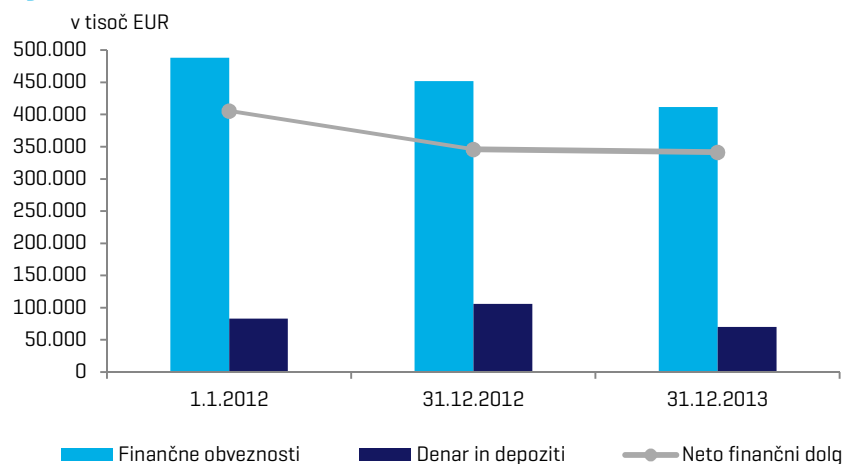
Poleg zmanjšanja finančnih obveznosti je prišlo tudi do spremembe strukture njihove ročnosti, in sicer se je delež dolgoročnih finančnih virov povečal, kar je še dodatno prispevalo k doseganju finančne stabilnosti.

Struktura ročnosti finančnih obveznosti

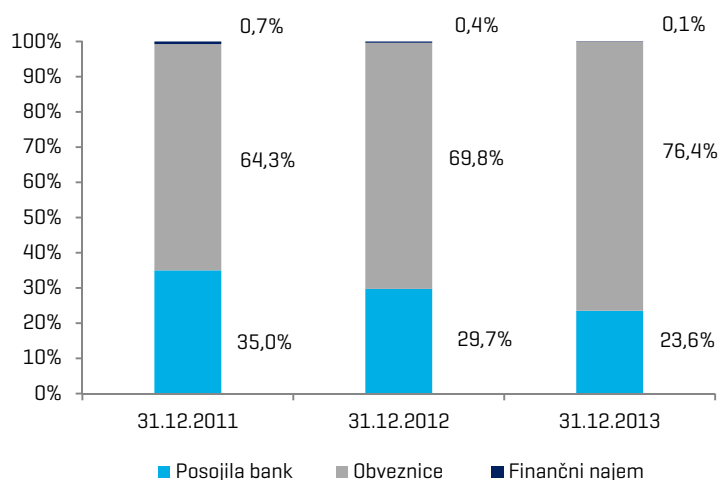
Neto finančni dolg skupine je na zadnji dan v letu 2013 znašal 341,5 milijona evrov. Glede na predhodno leto se je neto dolg ob bistveno večjem znižanju finančnih obveznosti znižal le za 1,3 %. To pripisujemo nižjemu stanju denarja in depozitov kot posledici izplačila dividend v višini 78,1 milijona evrov.

Neto finančni dolg

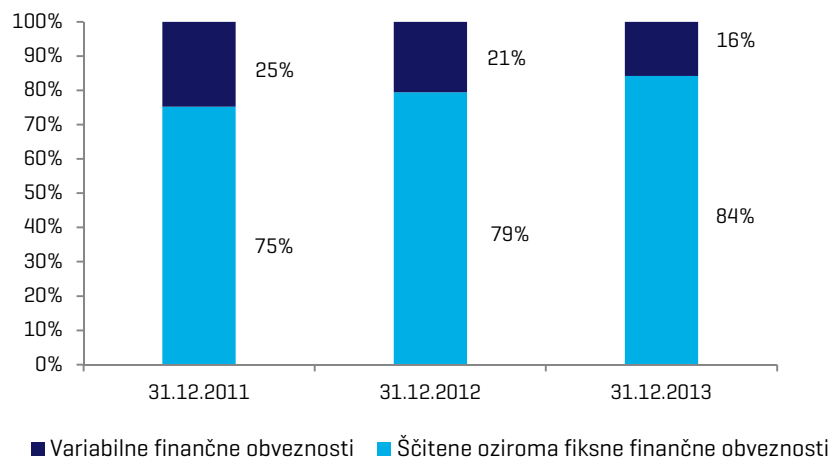
Tržni viri financiranja in stroški zadolževanja

Struktura tržnih virov financiranja

Ponderirani pribitek na spremenljivi del obrestne mere vseh posojil v skupini je konec leta znašal 25 bazičnih točk. Kuponska obrestna mera izdanih obveznic znaša 4,875 %.

Razmerje med variabilnimi in fiksnimi (in ščitenimi) tržnimi viri financiranja

Vsa prejeta posojila se obrestujejo z uporabo spremenljivih obrestnih mer, obrestna mera izdanih obveznic pa je fiksna. Z izvedenimi finančnimi inštrumenti je bila v skupini ščitena obrestna izpostavljenost pri 33 % vseh posojil.

Izpolnjevanje finančnih zavez

Banke v posojilnih pogodbah zahtevajo vzdrževanje opredeljenih vrednosti določenih finančnih postavk in finančnih kazalnikov, pri čemer je posledica nedoseganja predpisanih vrednosti kazalnikov lahko razlog za predčasno zapadlost posojil v plačilo. Na 31. 12. 2013 so se dosegala vsa določila pogodb na ravni skupine. Zaradi spremembe računovodske usmeritve merjenja po pripoznavanju za kabelsko kanalizacijo z modela prevrednotenja na model nabavne vrednosti je pri matični družbi na 31. 12. 2013 prišlo do kršenja finančne zaveze, vezane na višino kapitala družbe, za kar pa je družba pri banki pridobila potrdilo o spregledu finančnih obveznosti [t. i. waiver].

Razpoložljivi likvidnostni viri

Na 31. 12. 2013 je imela Skupina Telekom Slovenije na voljo naslednje vire likvidnosti v skupni višini 158,9 milijona evrov:

v tisoč EUR	31. 12. 2013
Denar, depoziti in kratkoročni vrednostni papirji	68.894
Nečrpane dolgoročne in kratkoročne revolving linije	80.000
Nečrpane odprte kreditne linije	9.000
Skupaj	157.894

Revizija bonitetne ocene

Mednarodna bonitetna hiša Moody's je aprila Telekomu Slovenije znižala oceno za eno stopnjo, in sicer na Ba1, obete za naprej pa ocenila kot negativne. Ocenili so, da je družba v preveliki meri izpostavljena domačemu bančnemu sistemu, s čimer naj bi bilo omejeno njeno uravnavanje likvidnosti. Hkrati naj bi zaostrene makroekonomske razmere v državi in ostri regulatorni ter konkurenčni pritiski negativno vplivali na poslovanje družbe in njene poslovne rezultate.

V decembru so pri Moody's objavili novo bonitetno poročilo in znova znižali bonitetno oceno z Ba1 na Ba2, obete za naprej pa ohranili kot negativne. Spremembo so utemeljili z večjim pritiskom na likvidnost družbe glede na pretekle [višje izplačilo dividend od načrtovanih] in pričakovane [negotovost glede izdatkov za nakup frekvenc v letu 2014] finančne odlive ter glede na visoko odvisnost od nestabilnega domačega bančnega sistema.

Upravljanje tveganj

Pri upravljanju finančnih tveganj smo največ pozornosti namenjali tveganju likvidnosti in solventnosti ter obrestnemu in kreditnemu tveganju. Podrobnejši opis procesov upravljanja finančnih tveganj v družbi je podan v poglavju 2.4 *Upravljanje tveganj*.

2.3. Naložbe v osnovna sredstva in finančne naložbe

Naložbe v osnovna sredstva³⁵

Kljub neugodnemu gospodarskemu okolju smo v Skupini Telekom Slovenije v letu 2013 namenili 110,8 milijona evrov za naložbe v gradnjo, posodobitev in razvoj omrežij ter storitev. To je za 10 % manj kot leto prej in predstavlja 14 % delež v poslovnih prihodkih. Od tega smo dve tretjini namenili za naložbe v Sloveniji, preostali del pa za naložbe v jugovzhodni Evropi.

Nenehen razvoj in vedno večja pričakovanja uporabnikov od nas zahtevajo stalno vlaganje v inovativne tehnologije in razvoj novih produktov, s čimer ohranjamo in krepiamo svoj položaj na zahtevnem trgu. V Sloveniji smo v letu 2013 nadaljevali intenzivno izgradnjo mobilnega omrežja četrte generacije LTE, s katerim storitve najhitrejšega prenosa podatkov omogočamo že prek 55 odstotkom prebivalcev, visoko stopnjo zaupanja uporabnikov pa dosegamo z odprtostjo, prilagodljivostjo ter nadgradljivostjo izdelkov, storitev in privlačnih vsebin. Skupina Telekom Slovenije ostaja najbolj celovit ponudnik telekomunikacijskih storitev v regiji jugovzhodne Evrope, nadaljnja strategija pa temelji na zagotavljanju tehnološko naprednih in sodobnih storitev za uporabnike. K uresničevanju tega cilja bo pomembno prispevalo tudi naše lastno regionalno optično omrežje, katerega izgradnjo smo dokončali v minulem letu. V Makedoniji je bila največja investicija za LTE-licenco, na Kosovu pa v 3G-omrežje, ki je zaživelo decembra 2013.

Naložbe v osnovna sredstva

v tisoč EUR	2013	2012*	Ind. 13/12
Telekom Slovenije	71.174	81.771	87
Druge družbe v Sloveniji	3.034	15.262	20
Skupina Ipko – Kosovo	13.070	16.695	78
Družbe v Makedoniji	20.455	9.131	224
Druge družbe v tujini	5.837	5.232	112
Izločitve in prilagoditve	-2.805	-5.358	-
Skupina Telekom Slovenije	110.765	122.734	90

* Telekom Slovenije je 30. 4. 2013 v sodni register vpisal oddelitev s prevzemom dela družb Avtenta in TSmedia. Podatki primerjalnega obdobja so za navedene transakcije prilagojeni, kot da bi bila oddelitev s prevzemom obeh družb izvedena že v primerjalnem obdobju.

Finančne naložbe

Nosilec večine finančnih naložb v skupini je družba Telekom Slovenije.

Glavnino finančnih naložb predstavljajo naložbe v odvisne družbe in skupne podvige ter naložbe v obliki danih posojil družbam v skupini.

V letu 2013 so bile realizirane naslednje naložbe v odvisne družbe v skupini:

- dokapitalizacija družbe Aneks, d.o.o., Banja Luka (sedaj Blicnet, d.o.o., Banja Luka), v višini 6.822 tisoč BAM,
- dokapitalizacija družbe Siol, d.o.o., Podgorica, v višini 280 tisoč evrov.

³⁵ GRI EC8, IO1

2.4. Upravljanje tveganj

V Skupini Telekom Slovenije pristopamo k obvladovanju tveganj načrtno in sistematično. V letu 2013 smo vzpostavili portal tveganj, s katerim smo v celoti zaključili projektne aktivnosti vzpostavitve sistema celovitega obvladovanja tveganj skupine. Izvajali smo sprejeto politiko upravljanja tveganj in dopolnjevali sistem z namenom, da bi bila ključna tveganja, ki jim je skupina izpostavljena, pravočasno prepoznana, ustrezno ovrednotena in obvladovana. Določili smo sprejemljive stopnje tveganj in v primeru odstopanj opredelili dodatne ukrepe za njihovo obvladovanje.

Poudarki leta 2013

- Vzpostavitev portala tveganj.
- Redno posodabljanje seznama prepoznanih sedanjih in možnih tveganj ter poročanje.
- Opravljen popis in ocenjevanje tveganj na ravni celotne skupine.
- Razdelitev tveganj v posamezne skupine, enotni opisi tveganj ter izdelava kartice tveganja.
- Opredelitev sprejemljivih stopenj tveganj.
- Dodatni predlogi ukrepov za obvladovanje tveganj pri vseh skupinah zaznanih tveganj.

Sistem upravljanja tveganj

Osnova našega sistema upravljanja tveganj je Politika obvladovanja tveganj v Skupini Telekom Slovenije. Dokument je zavezujoč za vse družbe v skupini in vsebuje osnovne smernice za obvladovanje tveganj, vključno s pristojnostmi in odgovornostmi. Tveganje za nas pomeni negotovost neželenega dogodka, ki lahko pozitivno ali negativno vpliva na doseganje ciljev, in je po svoji naravi vgrajeno v vse poslovne procese in odločitve.

Koordiniranje sistema upravljanja tveganj poteka v okviru Sektorja za finance Telekoma Slovenije, kar pomeni:

- poročanje o pomembnih tveganjih,
- razvoj metodologije in orodij,
- opozarjanje na potencialna tveganja na posameznih področjih in v poslovnih funkcijah ter
- sodelovanje in nudenje strokovne pomoči pri izvajanju procesov upravljanja tveganj.

Koordinacija poteka tudi v sodelovanju s Službo notranjega revidiranja, ki načrtuje letne revizijske preglede na podlagi ocene in popisa tveganj. Posebno vlogo pri usmerjanju in koordinaciji aktivnosti na področju obvladovanja tveganj ima Odbor za tveganja, ki ga vodi pristojni član uprave. Poleg ostalih nalog odbor svetuje in nudi pomoč pri integraciji upravljanja s tveganji v poslovne procese.

Proces prepoznavanja in obvladovanja tveganj

Vsak poslovni načrt in vse večje poslovne odločitve ter projekti vključujejo tudi prepoznavanje, analizo in načrt nadaljnjega obvladovanja možnih tveganj. Ta proces zajema sistematično komuniciranje in posvetovanje, opredelitev tveganj, analizo, vrednotenje, spreminjanje, kontrolo, spremljanje in pregledovanje tveganj.

Vsa zaznana tveganja smo razvrstili v štiri glavne skupine:

- strateška oziroma poslovna tveganja,
- finančna,
- operativna,
- regulatorna oziroma tveganja skladnosti poslovanja.

Ocenjevanje tveganj poteka po sprejeti metodologiji, pri čemer je stopnja tveganja izračunana kot zmnožek med verjetnostjo za uresničitev tveganja in njegovim vplivom [posledico]. Pri obvladovanju tveganj se odločamo med strategijami sprejetja tveganja, izogibanja tveganju, prenosa tveganja na tretjo osebo in zmanjšanja tveganja.

Za zmanjševanje tveganj smo uporabljali naslednje ukrepe:

- vzpostavitev notranjih kontrol,
- izpeljava scenarijev za znižanje tveganj na sprejemljivo raven,
- transakcije na denarnem trgu in
- uporaba izvedenih finančnih instrumentov, najpogosteje obrestne zamenjave [IRS – interest rate swaps] in obrestne kapice.

V procesu obvladovanja tveganj imajo pomembno vlogo naslednji lastniki tveganj:

- člani uprave,
- direktorji družb v skupini,
- direktorji sektorjev,
- vodje služb in drugih organizacijskih enot,
- vodje projektov ter strokovno osebje s pooblastili.

Ti so odgovorni za začetno prepoznavanje tveganj na svojih področjih, njihovo spremljanje in uresničevanje ukrepov. Seznam prepoznanih sedanjih in možnih tveganj redno posodabljam. Izvajanje ukrepov smo spremljali redno, trimesečno, in o tem poročali upravi in nadzornemu svetu. Priloga o zaznanih tveganjih je tudi sestavni del gradiv, ki se predložijo upravi v postopkih odločanja.

2.4.1. Ključna tveganja v Skupini Telekom Slovenije in aktivnosti v letu 2013

Bistvena tveganja v Skupini Telekom Slovenije so:

- **tveganja iz zunanjega okolja:** tržna in regulatorna tveganja ter tveganja neizpolnitve obveznosti s strani naročnikov in s strani operaterjev, tveganja klimatskih sprememb,
- **notranja tveganja:** tveganje nadzora ter učinkovitosti in procesov, tveganje korporativnega upravljanja in tveganja, ki so povezana z zaposlenimi.

Tržna tveganja, vpliv gospodarske krize in konkurenčnega okolja

Zaradi nadaljevanja zaostrenih gospodarskih razmer pri uporabnikih še naprej zaznavamo veliko cenovno občutljivost, kar vpliva tudi na nižjo dobičkonosnost storitev. Med tržnimi tveganji in tveganji, ki so povezana s konkurenco, ostaja tveganje prehoda poslovnih in rezidenčnih uporabnikov na konkurenčna omrežja.

Konkurenčno-tržna tveganja smo obvladovali:

- s prilagojeno ponudbo,
- z izvajanjem aktivnosti za pospeševanje prodaje,
- z izvajanjem aktivnosti za zadržanje obstoječih naročnikov,
- z izboljšanjem procesov za podporo uporabnikom.

Še naprej obstaja tveganje pasivne vloge pri oblikovanju uporabnikovih pričakovanj. Pričakovanja, navade in potrebe uporabnikov se namreč spreminjajo z vedno hitrejšim tehnološkim razvojem, ki ga narekujejo globalna tehnološka podjetja. V Telekomu Slovenije smo zato jasno predstavljali svoje prednosti, zlasti vrednost, ki jo predstavlja naše vrhunsko omrežje, pa tudi druge vire dodane vrednosti. Oblikovali smo ponudbo, ki je v koraku s časom in ki se razlikuje od konkurence.

Naravne katastrofe, kot so poplave in žled, predstavljajo tveganje s finančnimi posledicami za infrastrukturo Telekoma Slovenije. Povzročijo lahko izpad storitev in s tem manjše prihodke ter povečana vlaganja v vzdrževanje infrastrukture.³⁶

Regulatorna tveganja

Razmere na področju regulacije na trgih fiksnih in mobilnih telekomunikacij ostajajo negotove. V Sloveniji je januarja 2013 začel veljati novi Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1), ki v nacionalno zakonodajo prenaša spremenjene določbe evropskega regulativnega okvira s področja elektronskih komunikacij. Ker nekateri ključni izvedbeni akti še niso sprejeti, bodo celotni učinki na poslovanje znani šele po njihovem sprejetju in dokončni implementaciji.

Septembra 2013 je Evropska komisija predstavila predlog Uredbe za evropski enotni trg elektronskih komunikacij. Ob njenem morebitnem sprejetju bo možnost vplivanja na vsebino zakonodajnega akta z vidika posameznega operaterja minimalna.

Kljub uvedenim ukrepom za zmanjšanje regulatornih tveganj [ukrepi so navedeni v pregledu tveganj Telekoma Slovenije], tveganja postopkov pred regulatorji ter pravna tveganja, povezana s tožbami in zakonodajo, še vedno ostajajo.

³⁶ GRI EC2

Tveganje nadzora in učinkovitosti procesov

Proces prenove poslovnih procesov v Skupini Telekom Slovenije prinaša obsežne spremembe v procesih in organiziranosti. V letu 2013 smo tako sprejeli metodologijo za poslovne procese, ki jo sedaj vpeljujemo. Prenavljamo ključne procese, usmerjene h kupcu, in vzpostavljamo sistem za upravljanje sprememb oziroma zahtev v družbi. Za zmanjševanje tveganja nadzora in učinkovitosti procesov opravljamo popise procesov, določamo skrbnike in izvajamo aktivnosti za optimizacijo.

Eden ključnih strateških ciljev je optimizacija stroškov, njeno izvajanje pa je v določenih segmentih lahko v nasprotju z našimi prizadevanji za povečanje števila uporabnikov ali vsaj njegovo ohranitev. Za zmanjševanje tovrstnih tveganj smo zato uvajali nove storitve, s poudarkom na povečevanju mobilnosti, z naložbami v tehnološko napredna omrežja, kot je omrežje četrte generacije LTE 4G. Z učinkovito podporo uporabnikom pa krepimo njihovo zadovoljstvo.

Tveganje korporativnega upravljanja

S prenovljenim sistemom korporativnega upravljanja smo pomembno zmanjševali tveganje, ki bi lahko izhaja iz eventualnega neučinkovitega poslovanja odvisnih družb. Usklajeno upravljanje prek strateških kolegijev, delovanje v upravnih odborih odvisnih družb ter podpora pri vzpostavljanju in prenosu tehnoloških rešitev in skupna nabava tako že prinašajo sinergije na tem področju.

Tveganje delovanja in varnosti na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT)

Posebno pozornost smo posvečali obvladovanju operativnih tveganj na področju IKT-omrežij, storitev in naprav, kjer je izpostavljenost posameznim tveganjem, ob upoštevanju učinkov uvedenih ukrepov, nizka ali srednja. Ključni ukrepi za obvladovanje tveganja delovanja in varnosti IKT-tehnologij so navedeni v nadaljevanju, v točki 2.4.2, v preglednici Tveganja delovanja – operativna tveganja.

Tveganja, povezana z zaposlenimi

Tveganja, povezana z zaposlenimi, se nanašajo predvsem na doseganje načrta notranjega prestrukturiranja, ki lahko ogrozi strateški cilj optimalne kadrovske strukture, števila izvajalcev in znanj za nadaljnji razvoj družbe. Zaposlene razporejamo na področja, kjer je identificiran kadrovski primanjkljaj, študentsko delo pa postopno nadomeščamo z notranjimi viri.

2.4.2. Ključna tveganja po posameznih družbah in trgih³⁷

V naslednjem pregledu predstavljamo ključna tveganja v posameznih družbah in na trgih ter tveganja, za katera ocenjujemo, da jim bo skupina izpostavljena tudi v bodoče. Pri vsakem od zaznanih tveganj so prikazani ukrepi za njihovo obvladovanje. Preverjanje in analiza izvedenih ukrepov potekata v okviru Sektorja za finance Telekoma Slovenije v tesnem sodelovanju z lastniki tveganj. V primeru neučinkovitosti sprejetih ukrepov se analizira razloge zanje in na tej osnovi pripravi korektivne ukrepe.

Tveganja za Telekom Slovenije

Strateška – poslovna tveganja

Strateška oziroma poslovna tveganja so povezana z uspešnim uresničevanjem strategije skupine, s sposobnostjo kratkoročnega in dolgoročnega ustvarjanja poslovnih prihodkov ter z ohranjanjem vrednosti premoženja in ugleda.

Zaznana strateška – poslovna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje prehajanja uporabnikov h konkurenci in izpad prihodkov »high margin« produktov	<ul style="list-style-type: none">• Zagotavljanje konkurenčnih rešitev v okviru omrežja Telekom Slovenije.• Izboljšanje procesov za podporo uporabnikom.• Optimizacija ponudbe.• Marketinške aktivnosti.• Novi prodajni kanali.
Tveganje spremembe navad uporabnikov zaradi ekonomskih razmer	<ul style="list-style-type: none">• Analiza baze obstoječih naročnikov, njihovega prometa in navad ter ustrezna prilagoditev ponudb navadam naročnikov in gospodarskim razmeram.• Pregled možnosti uvedbe nizkocenovnih paketov ponudbe v mobilnem, širokopasovnem in poslovnem segmentu za splošno ciljno skupino uporabnikov po segmentih.

³⁷ GRI DMA PR

Tveganje zmanjšanja zadovoljstva uporabnikov zaradi neizpoljenih pričakovanj in zahtev	<ul style="list-style-type: none"> Izboljšanje procesov za podporo uporabnikom. Mentorstvo in spremljanje dela zaposlenih v klicnem centru; merjenje zadovoljstva strank po vsakem stiku. Interna in zunanja izobraževanja.
Tveganje zmanjšanja dobičkonosnosti naročnikov	<ul style="list-style-type: none"> Vsebinska in cenovna optimizacija ponudbe. Redno izobraževanje prodajnih ekip. Definirane pristojnosti in pravila za dodeljevanje popustov.
Tveganje, da trg ne zazna prenosa kapitala in moči blagovnih znamk na korporativno znamko v zastavljenem časovnem okviru	<ul style="list-style-type: none"> Prilagoditev obsega, zvrsti in dinamike vseh komunikacijskih aktivnosti.
Tveganje pri uvajanju novih storitev in produktov ter spreminjanju obstoječih storitev	<ul style="list-style-type: none"> Sledenje ciljem enostavnosti in jasnosti ponudbe ter usmerjenosti na določen segment uporabnikov pri uvajanju novih storitev. Testiranje novih produktov in opreme v laboratoriju in pri testnih uporabnikih ter opazovanje vpliva na ostale segmente; izboljšave pri vodenju projekta in pri izračunih ekonomičnosti; postopen zagon novih storitev; spremljanje vpliva novih storitev na obstoječe storitve po zagonu. Spremljanje ključnih tržnih trendov, motivacija zaposlenih za inovacije in izboljšave, pravočasen odziv na potrebe kupcev, skrajševanje časa od ideje do realizacije. Definiranje in obvladovanje poslovnih procesov ter njihova podpora z IT. Intenzivno spremljanje kakovosti storitev takoj po uvedbi in hitro ukrepanje ob ugotovljenih pomanjkljivostih.
Tveganje pridobitve neustreznega bloka frekvenc in/ali višje cene frekvenc, kot je načrtovana [dražba za vse frekvenčne pasove, ki jih uporabljajo mobilni operaterji]	<ul style="list-style-type: none"> Najem izkušenega in usposobljenega zunanjega svetovalca ter zagotovitev optimalnih pogojev za notranjo in zunanjo ekipo.

Vrsta tveganja	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganje prehajanja uporabnikov k drugim ponudnikom storitev	3	3	9
Tveganje spremembe navad uporabnikov zaradi ekonomske situacije	3	3	9
Neizpolnjena pričakovanja in zahteve uporabnikov	3	3	9
Tveganje zmanjšanja dobičkonosnosti naročnikov	3	3	9
Tveganje pozne zaznave trga glede krepitev moči korporativne znamke	3	2	6
Tveganje pri uvajanju novih storitev in produktov	2	2	4
Tveganje v zvezi s pridobitvijo frekvenc	4	3	12

Vpliv: 1 – majhen, 2 – zmeren, 3 – velik, 4 – zelo velik

Verjetnost: 1 – malo verjetno, 2 – možno, 3 – zelo verjetno, 4 – skoraj gotovo

Stopnja tveganja: – nizka [1–3], – srednja [4–6], – visoka [8–9], – zelo visoka stopnja pomembnosti tveganja [12–16]

Finančna tveganja

V tabeli so povzeta ključna finančna tveganja in načini njihovega obvladovanja. Podrobneje so tovrstna tveganja obravnavana v Računovodskem poročilu.

Zaznana finančna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje plačilne sposobnosti	<ul style="list-style-type: none"> Načrtovanje in uravnavanje denarnih tokov. Kratkoročne kreditne linije pri domačih bankah. Nalaganje presežkov denarnih sredstev pri bankah v obliki depozitov. Merila spremljanja in načrtovanja denarnih tokov tudi v ostalih družbah v skupini. Kratkoročno financiranje znotraj skupine in uporaba metode »cash pooling«. Zagotavljanje ustrezne višine obratnega kapitala in kapitalske ustreznosti.
Tveganje neustrezne kapitalske strukture	<ul style="list-style-type: none"> Zagotavljanje ustreznega razmerja med dolgom in kapitalom. Ohranjanje bonitetne ocene in posledično zmožnosti za zagotavljanje dolgoročnih virov financiranja.
Tveganje pridobivanja virov financiranja	<ul style="list-style-type: none"> Pravočasno zaznavanje potreb po virih s pomočjo napovedi denarnih tokov. Vzdrževanje poslovnega sodelovanja z bankami. Zagotavljanje ustrezne bonitetne ocene.
Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani naročnikov	<ul style="list-style-type: none"> Spremljanje dnevniških odmikov prometa naročnika glede na povprečno porabo in obveščanje naročnikov o povečani porabi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Zavarovanje potencialnih terjatev pri sklepanju pogodb z dobavitelji. • Upoštevanje kreditne ocene naročnikov pri prodaji in izvajanje ukrepov. • Redno izvajanje izterjave po terminskem planu. • Ureditev šifranta kupcev.
Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani operaterjev	<ul style="list-style-type: none"> • Uvedba sistema upravljanja s kreditnim tveganjem pri operaterjih v letu 2013. • Redno spremljanje terjatev in obveznosti, izterjava po obstoječih predpisih. • Izvajanje navodila za izvajanje postopkov v primeru neplačevanja računov na domačem veleprodajnem trgu. • Preverjanje bonitet operaterjev pri sklepanju novih pogodb.
Obrestno tveganje	<ul style="list-style-type: none"> • Tekoče spremljanje finančnih trgov, uporaba instrumentov za zavarovanje obrestne mere pred tveganjem za 30 % posojil.

Vrsta tveganja	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganje plačilne sposobnosti	4	1	4
Tveganje neustrezne kapitalske strukture	4	1	4
Tveganje pridobivanja virov financiranja	4	1	4
Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani naročnikov	3	3	9
Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani operaterjev	3	3	9
Obrestno tveganje	1	2	2

Tveganja delovanja – operativna tveganja

V tabeli navajamo zaznana operativna tveganja. To so tveganja izgub, ki so posledica neprimerne ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanj ljudi ali delovanja sistemov oziroma zunanjih dejavnikov.

Zaznana operativna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje, povezana z optimizacijo kadrovske strukture	<ul style="list-style-type: none"> • Razporejanje zaposlenih na področja, kjer je identificiran kadrovski primanjkljaj. • Nadomeščanje študentov z notranjimi viri. • Odhodi delavcev iz poslovnih razlogov.
Tveganje kot posledica nižje pripadnosti in zavzetosti zaposlenih	<ul style="list-style-type: none"> • Kadrovske kolegiji z direktorji sektorjev. • Nadgrajevanje sistema ciljnega vodenja. • Izobraževanje in razvoj vodij na vseh ravneh, skrb za zaposlene. • Transparentno in jasno komuniciranje z vsemi deležniki.
Tveganje korporativne medijske izpostavljenosti in negotovosti med zaposlenimi zaradi napovedane privatizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Izvajanje preventivnih ukrepov z namenom detekcije morebitnih težav in kritičnih točk, testiranje in usposabljanje osebja za pravilno ukrepanje. • Izvajanje SVVI (sistema vodenja varovanja informacij) za redno delovanje ter posodabljanje programa UNP (upravljanje neprekinjenega poslovanja) za ukrepanje v primeru izrednih dogodkov.
Tveganje delovanja in varnosti IKT-omrežij in naprav	<ul style="list-style-type: none"> • Stalno pridobivanje ekspertnih znanj z vseh področij. • Testiranje in validacija rešitev. • Nепrestano spremljanje trendov.
Tveganje načrtovanja in razvoja IKT-tehnologij	<ul style="list-style-type: none"> • Izvajanje strategije <i>Dual Vendor</i> (dveh dobaviteljev), kjerkoli je to mogoče. • Prenova sistema nagrajevanja posrednikov in optimizacija posredniške mreže. • Opredelitev postopkov upravljanja s partnerji v procesu razvoja IT-rešitev, formalizacija procesa upravljanja IT-potreb. • Oblikovanje strateškega partnerstva z dobavitelji.
Tveganje odvisnosti od zunanjih izvajalcev	<ul style="list-style-type: none"> • Prilagoditev IT-sistemov avtomatskega obveščanja in sprotne obveščanje o načrtovanih delih na omrežjih operaterjev. • Ureditev procesov za spremljanje in poročanje o kazalnikih po sporazumu nivoja storitev SLA na najetih omrežjih. • Priprava procesa določitve standardiziranih zahtev Telekom Slovenije do ponudnikov omrežij za nova najemna omrežja.
Tveganje nedelovanja povezav in storitev, ki jih zagotavljajo drugi subjekti	<ul style="list-style-type: none"> • Uvajanje novih tehnoloških rešitev in prenova omrežja ob upoštevanju realnih razpoložljivih sredstev.
Tveganje staranja omrežij in tehnologij	

	<ul style="list-style-type: none"> Preventivno vzdrževanje, zamenjava kritičnih elementov, pridobitev dodatne rezervne opreme iz odstranjene opreme, selitev storitev z bakrenega na optično omrežje.
Tveganje zlorab	<ul style="list-style-type: none"> Uporaba in nadgradnja sistemov za preprečevanje zlorab (FMS). Uporaba obstoječih sistemov varovanja objektov družbe. Dvigovanje varnostne kulture zaposlenih. Vpeljava novih tehnologij za povišanje varnosti storitev.
Tveganje izgub zaradi razkritja poslovnih skrivnosti	<ul style="list-style-type: none"> Graditev primerne komunikacijske kulture za zmanjševanje nenadzorovanega odliva informacij, ki škodujejo ugledu, iz podjetja. Izvajanje splošnih aktov, krepitev varnostne kulture.
Tveganje izgube prihodkov v procesih »Switch to Bill«	<ul style="list-style-type: none"> Vzpostavljen sistem za preprečevanje odtekanja prihodkov (RAS) za fiksno telefonijo.
Tveganje izvedbe in kakovosti projektov	<ul style="list-style-type: none"> Prioritizacija, upravljanje portfelja in kakovostna priprava projektov. Nadzor izvajanja, porabe resursov in kakovosti rezultatov projekta na več ravneh in z več metodami. Pravočasno zaznavanje projektov v težavah in priprava ustreznih ukrepov za njihovo odpravo.
Tveganje učinkovitosti procesov	<ul style="list-style-type: none"> Izdelana je metodologija poslovnih procesov. V teku je projekt prenove poslovnih procesov.
Pravna tveganja	<ul style="list-style-type: none"> Aktivna obramba pred sodišči in oporekanje tožbam, prizadevanje za izvensodno reševanje sporov, posvetovanje z notranjimi in zunanji pravnimi strokovnjaki v izogib nadaljnjim tožbenim zahtevkom pri občutljivih poslovnih odločitvah. Vpliv na zakonodajne rešitve prek sodelovanja v zakonodajnem postopku in z državnimi organi s podajo strokovno utemeljenih predlogov.
Tveganje poškodovanja/uničenja premoženja – neposredne škode	<ul style="list-style-type: none"> Tveganje je preneseno na zavarovalnico v okviru določenih limitov kritja.

Vrsta tveganja	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganja, povezana z optimizacijo kadrovske strukture	3	3	9
Tveganje kot posledica nižje pripadnosti in zavzetosti zaposlenih	2	2	4
Tveganje korporativne medijske izpostavljenosti	2	4	8
Tveganje delovanja in varnosti IKT-omrežij in naprav	3	2	6
Tveganje načrtovanja in razvoja IKT-tehnologij	3	1	3
Tveganje odvisnosti od zunanjih izvajalcev	3	2	6
Tveganje nedelovanja povezav in storitev, ki jih zagotavljajo drugi subjekti	3	3	9
Tveganje staranja omrežij in tehnologij	3	1	3
Tveganje zlorab	2	3	6
Tveganje izgub zaradi razkritja poslovnih skrivnosti	3	2	6
Tveganje izgube prihodkov v procesih »Switch to Bill«	3	3	9
Tveganje izvedbe in kakovosti projektov	2	3	6
Tveganje učinkovitosti procesov	3	2	6
Pravna tveganja	3	3	9
Tveganje poškodovanja/uničenja premoženja – neposredne škode	3	2	6

Regulatorna tveganja oziroma tveganja skladnosti poslovanja

Regulatorna tveganja so tveganja, ki izhajajo iz zakonskih in regulatornih zahtev.

Zaznana regulatorna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje pritiska regulatorja z vidika cenovnih, tehničnih in tehnoloških obveznosti	<ul style="list-style-type: none"> Aktivno sodelovanje v vseh regulatornih postopkih s podajanjem pripomb, stališč ter ustreznih analiz.
Tveganje implementacije samoregulacijskega kodeksa	<ul style="list-style-type: none"> Aktivno sodelovanje v regulatornem postopku s podajanjem pripomb, stališč ter ustreznih analiz.
Tveganja postopkov pred Javno agencijo za varstvo konkurence	<ul style="list-style-type: none"> Aktivna obramba v postopkih, posvetovanje z zunanjimi in notranji pravniki pri občutljivih poslovnih odločitvah.

Tveganja s področja kakovosti in pri ravnanju z okoljem	<ul style="list-style-type: none"> • Načrti za vzdrževanje in dograjevanje formaliziranih sistemov kakovostnega vodenja. • Zagon aktivnosti za projekt učinkovite rabe energije in spremljanje kazalnikov.
---	--

Stopnja pomembnosti	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganje pritiska regulatorja	3	3	9
Tveganje implementacije samoregulacijskega kodeksa	2	4	8
Tveganja postopkov pred Javno agencijo za varstvo konkurence	4	2	8
Tveganja s področja kakovosti in pri ravnanju z okoljem	2	3	6

Ključna tveganja na področju gradnje in vzdrževanja omrežij (GVO)

- Prihodkovno tveganje obvladujemo s širitvijo poslovanja na nove, tuje trge in nova področja.
- Tveganje kratkoročne plačilne sposobnosti obvladujemo z načrtovanjem in uravnavanjem denarnega toka ter s kreditno linijo pri matični družbi, tveganje solventnosti pa z ohranjanjem stabilne in optimalne kapitalske strukture. Za zmanjšanje tovrstnih tveganj načrtujemo dodatne ukrepe: periodične likvidnostne koordinacije z matično družbo, nadgradnjo spremljave terjatev, obveznosti in zalog ter uskladitev cen.
- Tveganje neustreznih odločitev glede razširitve nabora obstoječih storitev obvladujemo s predhodnimi analizami glede možnosti vstopa na trg in s presojo stroškov za dodatno usposabljanje kadrov.

Ključna tveganja na področju razvoja digitalnih vsebin in medijev (TSmedia)

- Tveganje zmanjšanja zakupljene količine oglasov obvladujemo z vlaganji v tehnični in oblikovni razvoj produktov.
- Tveganje neuspešne prodaje novih storitev, kljub pozitivnim odzivom trga, na podlagi predhodnih tržnih raziskav. Zmanjšujemo ga z intenzivno tržno komunikacijo in pripravo prodajnih predstavitev.

Ključna tveganja za družbo Soline

- Tveganje, da sanacija poškodovanih nasipov ne bo izvedena v predvidenem obsegu zaradi varčevalnih ukrepov Vlade RS. Njena izvedba je pogoj, da bo Evropska komisija sofinancirala projekt, namenjen ohranitvi ogroženih vrst in habitatov v Krajinskem parku Sečoveljske soline.

Ključna tveganja na makedonskem trgu

- Tveganje zniževanja cen na trgu končnih uporabnikov kot posledico znižanja veleprodajnih cen obvladujemo z iskanjem novih trgov in trženjskih pristopov. Nadomeščanje potencialnega izpada prihodkov načrtujemo z dodatnimi projekti, kot so storitve računalništva v oblaku in tehnologija LTE.
- Tveganje staranja omrežij in tehnologij bomo zmanjšali z modernizacijo omrežja na področju dostopa, jedrnega omrežja in prenosa.

Ključna tveganja na Kosovu

- Tveganja, ki izhajajo iz agresivnega delovanja konkurence, zmanjšujemo s proaktivnim tržnim pristopom za pridobitev novih naročnikov in ohranitev obstoječih naročnikov v vseh segmentih.
- S skrbnim spremljanjem dogajanja na trgu in izdelavo poslovnih analiz obvladujemo tveganje manjših prihodkov zaradi zaključevanja klicev iz tujine.
- Tveganje spremembe pogojev, pod katerimi je omogočena uporaba prenosnega omrežja energetskega operaterja, obvladujemo z analizo pravnih podlag in načrtovanjem različnih tehničnih scenarijev.
- Zaradi zastarelosti omrežja in s tem omejene možnosti ponudbe storitev načrtujemo investicije v posodobitve omrežja.

Ključna tveganja v Bosni in Hercegovini

- Z iskanjem alternativnih lokacij obvladujemo pravna tveganja v zvezi z namestitvijo opreme.
- Tveganja pritiskov konkurence z vidika cen in ponudbe storitev ostajajo. Delovanje konkurence zato redno spremljamo, prav tako redno osvežujemo svojo ponudbo storitev.

2.5. Poslovno okolje in trendi v panogi

2.5.1. Vpliv makroekonomskega okolja na poslovanje

Slovenija

Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2013, Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) kaže na zaostrovanje gospodarskih razmer v Sloveniji. Ob nadaljevanju javnofinančne konsolidacije, negotovem gospodarskem okolju, negotovih razmerah na trgu dela in sanaciji bančnega sistema se bo BDP tudi v letu 2014 predvidoma zmanjšal, in sicer za 0,8 %. Padec državne potrošnje bo manjši, ponovno pa se bo poglobil padec investicij. Vse to bo vplivalo tudi na potrošnjo v sektorju telekomunikacij.

Po zadnjih podatkih Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (februar 2014, UMAR) se je v zadnjem četrtletju lanskega leta bruto domači proizvod občutno povečal. Ob boljših razmerah v mednarodnem okolju se je nadaljevala rast izvoza, izboljšala pa so se tudi gibanja domače potrošnje in nekaterih storitvenih dejavnosti. Pomembno je na gibanje bruto domačega proizvoda znova vplivala tudi sprememba zalog, tokrat v pozitivno smer. Ob uresničitvi načrtovanih pozitivnih premikov pri konsolidaciji javnih financ in stabilizaciji razmer v bančnem sistemu v letu 2014 je pričakovati skromno okrevanje gospodarske aktivnosti (za 0,4 %) šele v letu 2015.

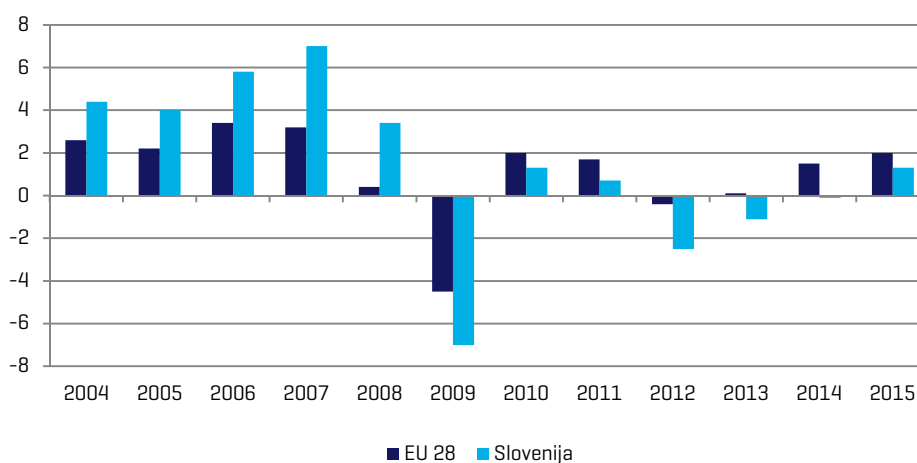
Pomembnejši makroekonomski kazalniki v Sloveniji

	2010	2011	2012	Jesenska napoved 2013		
				2013	2014	2015
BDP (realna rast v %)	1,4	-0,2	-2,5	-2,4	-0,8	0,4
BDP v mio. EUR (tekoče cene)	35.416	35.639	35.319	34.908	35.132	35.747
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	10,7	11,8	12,0	13,3	13,6	13,5
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	4,0	1,6	-1,7	-0,1	0,6	1,1
Inflacija (konec leta)	1,9	2,0	2,7	2,3	1,4	1,7
Inflacija (povprečje leta)	1,8	1,8	2,6	2,0	1,9	1,4
Zasebna potrošnja (realna rast v %)	-0,7	-0,3	-4,8	-3,5	-2,7	0,5
Državna potrošnja (realna rast v %)	1,5	-0,9	-1,3	-2,5	-1,5	-1,0

Vir podatkov: SURS, BS, ECB, preračuni in napovedi UMAR (Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2013, september 2013).

Razmere v mednarodnem okolju po daljšem času ne predstavljajo dodatnega tveganja za gospodarsko aktivnost v Sloveniji. Evropska komisija je sporočila svojo zimsko gospodarsko napoved za leto 2014. EK za Slovenijo napoveduje javnofinančni primanjkljaj v višini 3,9 odstotka BDP, tudi za naprej pa je pesimističen, saj bo ta v letu 2015 znašala 3,3 odstotka BDP. Slovenija in Ciper bosta po napovedi EK letos edini državi EU v recesiji. BDP naj bi se letos v naši državi skrčil še za 0,1 odstotka, v letu 2015 pa naj bi po oceni EK zvišal za 1,3 odstotka.

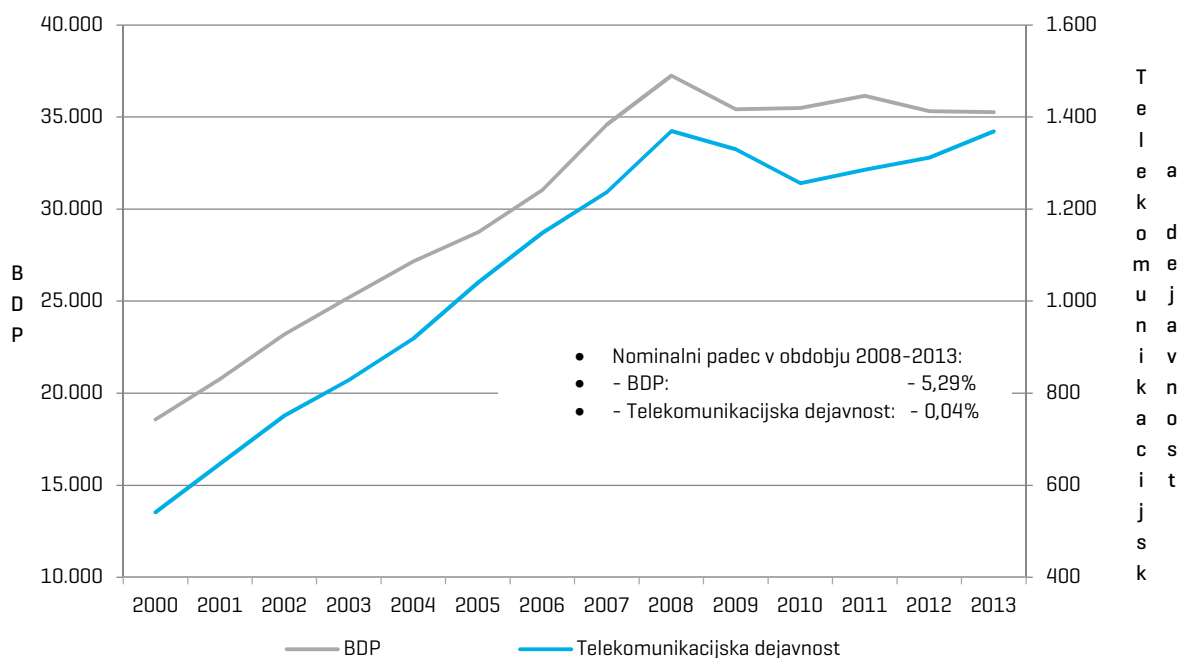
Sprememba realnega BDP glede na preteklo leto v %

Vir: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2014/pdf/ee2_en.pdf
European Economic Forecast 2/2014, Winter 2014

Povezava med gibanjem BDP in prihodki od celotne telekomunikacijske dejavnosti je izredno velika. V zadnjih letih prihodki od celotne telekomunikacijske dejavnosti v Sloveniji upadajo bolj kot BDP, kar je v skladu s trendom padanja deleža prihodkov od telekomunikacijske dejavnosti v razvitih državah EU. Zaostrene makroekonomske razmere v Sloveniji vplivajo na zasebno in poslovno potrošnjo, kar se odraža v cenovni občutljivosti njihovih uporabnikov. Nižja državna potrošnja vpliva na manjše število IKT-projektov javne uprave.

Primerjava gibanj BDP in prihodkov od celotne telekomunikacijske dejavnosti v Sloveniji [tekoče cene, v mio. EUR]

Vir: SURS

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0300220S&ti=6&path=../Database/Ekonomsko/03_nacionalni_racuni/10_03002_BDP_cetrletni/&lang=2

Jugovzhodna Evropa

Bruto domači proizvod držav jugovzhodne Evrope, kjer deluje Skupina Telekom Slovenije, je na ravni držav v razvoju oziroma je v nekaterih državah tudi šestkrat manjši kot v Sloveniji. Za te trge je značilna visoka brezposelnost, zaradi česar prihaja do znatno nižjih ravni cen telekomunikacijskih storitev, kot so v Sloveniji.

Makedonija ima po oceni IMF dobre obete za ponovno gospodarsko rast, na podlagi postopnega okrevanja v Evropi. Rast okoli 2,5 odstotka v letu 2013 je dosegljiva, največ pa k temu vplivajo javne investicije in boljši kazalniki neto izvoza.

Kosovsko gospodarstvo zaznamujejo na eni strani šibki carinski prihodki, skromen uvoz in umirjanje kreditne rasti ter po drugi strani dobri davčni prihodki in zanesljiv izvoz. Na splošno so vhodni podatki po mnenju IMF skladni s skromno rastjo od 2 do 3 % v letu 2013. Gospodarstvo je še vedno odvisno od gospodarskega in zaposlitvenega razvoja v Nemčiji ter Švici, ki sta glavni gostiteljski državi zdomcev, od katerih so odvisna nakazila in neposredna tuja vlaganja.

IMF ocenjuje da bo **Bosna in Hercegovina** v letu 2013 dosegla rast realnega BDP na okoli 1 %. Povečano zunanje povpraševanje in zmanjšani pretresi finančnega trga v Evropi, skupaj s preudarno gospodarsko politiko, so pomagali gospodarstvu pri skromnem okrevanju, ki se je pričelo v začetku leta.

Pomembnejši makroekonomski kazalniki na trgih jugovzhodne Evrope

BDP/prebivalca v EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	BIH
2012	17.172	3.623	2.761	3.468
Napoved 2013	16.942	3.826	2.868	3.669
Napoved 2014	17.027	4.079	3.021	3.773
Rast BDP v %				
2012	-2,5	-0,3	2,3	-0,7
Napoved 2013	-2,4	2,2	2,6	0,5
Napoved 2014	-0,8	3,2	4,2	2,0
Inflacija (cene življenjskih potrebščin) v %				
2012	2,7	3,3	2,5	2,0
Napoved 2013	2,3	2,8	2,1	1,8
Napoved 2014	1,4	2,1	1,8	1,8
Stopnja nezaposlenosti v %				
2012	12,0	31,3	30,9	28,0
Napoved 2013	13,3	30,0	n. p.	27,0
Napoved 2014	13,6	29,0	n. p.	25,5

Vir: Slovenija, Umar, Jesenska napoved 2013; jugovzhodna Evropa, IMF Outlook October 2013, (razen Kosovo stopnja nezaposlenosti); Kosovo nezaposlenost, Statistični urad, konec leta 2012.

2.5.2. Trendi v IKT-panogi

Tehnološki trendi v IKT-panogi

Panogo informacijsko-komunikacijskih tehnologij je v letu 2013 pomembno zaznamovala skokovita rast aktivnosti na področju brezžičnega prenosa podatkov in mobilne telefonije. Vzpostavljane LTE-omrežij po svetu je najhitreje rastoča mobilna tehnologija do sedaj. LTE³⁸ je s 45 % rastjo v letu 2013 na voljo že pri 251 operaterjih v 93 državah. Temu trendu sledimo tudi v Telekomu Slovenije z intenzivnim razvojem omrežja LTE. Več v poglavju 2.7.2.2.

Nadaljnjo rast prenosnih hitrosti bo ob manjši porabi energije in nižji ceni omogočila integracija fotonike in elektronike na enem čipu. Zadnji dosežek je predstavil Intel, ki s prenosno hitrostjo 100 Gb/s po valovni dolžini integrira vse bistvene komponente, kot so laser, modulator, detektor, optični vodnik in kontrolna elektronika. Na brezžičnem področju je bil potrjen nov Wi-Fi standard IEEE 802.11ad s prenosnimi hitrostmi do 7 Gb/s. Naprave, ki bodo to omogočale, lahko pričakujemo na trgu v letu 2014.³⁹ V sklopu raziskovalnih projektov Evropske komisije FP7 pa se je začel triletni projekt razvoja 5G-mobilne telefonije.

Izredno pomembno vlogo pri razvoju v IKT-panogi imajo družbeni mediji, ki največ prispevajo h globalnemu pretoku podatkov. Facebook je presegel milijardo uporabnikov, od tega kar 70 % iz mobilnih naprav in s 60 % dnevno aktivnostjo. Izjemno rast beleži delitev fotografij in filmov na aplikacijskih platformah Facebook (vključno z Instagramom) in Snapchat, dnevno jih je več kot 500 milijonov. Na YouTubeu se vsako minuto pretoči več kot 100 ur posnetkov. Od tega je več kot 15 % podatkovnega prometa iz mobilnih naprav, ki izkazuje 50 % letno rast. Prav tako hitro letno rast beležijo tudi prihodki iz oglaševanja na mobilnih napravah (30 %), hkrati pa se je povišal povprečni prihodek na uporabnika, za 15 % na leto.

Prenos sporočil v mobilnem svetu se je preselil z SMS na Facebook, medtem ko je zaznati trend uporabe instantnih mobilnih sporočilnih aplikacij (npr. WhatsApp, WeChat, KakaoTalk). Te delujejo v podatkovnem prometu, ki povsem obide telekomunikacijski arhitekturni kontrolni sloj in s tem možnost prihodkov operaterja. Popolno prevlado na trgu mobilnih operacijskih sistemov imata iOS (Apple) in Android (Google) z več kot 90 % deležem. Microsoftovemu Windows 8 ni uspel tržni preboj na mobilnih napravah (telefoni, tablice).

Število prodanih tabličnih računalnikov je prvič preseglo število prodanih osebni in prenosni računalnikov. Ta trend napoveduje prehod s tablični na senzorsko podprte, povsod prisotne računalnike in pričetek interneta stvari («Internet of Things») s predvidenim številom naprav 10 milijard do 2020. GSMA v svoji raziskavi o mobilnosti v avtomobilih, v povezavi z evropsko regulativo eCall in vgradnjo več SIM-kartic v nove avtomobile (ob trku avtomobil o nesreči sam obvesti najbližjo reševalno postajo), predvideva v letu 2016 prodajo 7

³⁸ Vir: Globalno združenje mobilnih dobaviteljev (Global Mobile Suppliers Association), december 2013

³⁹ Vir: IEEE, 2013

milijonov enot. Prav tako predvideva širokopasovno povezljivost vsakega avtomobila do leta 2025, kar bo ta novi tržni segment razširilo na 40 milijard evrov do leta 2018 (od tega 30 za storitve in 4 za povezljivost).

Masivno odprto on-line izobraževanje (MOOC) se bo z enostavno uporabo tabličnih računalnikov in dostopnostjo širokopasovnih podatkovnih omrežij zasedlo kot nov medij in način prenosa znanja s ponudniki povsod po svetu (npr. Coursera, Khan Academy, MIT, Open University).

Z dostopnostjo mobilnih in vedno povezanih naprav je vse večji trend tudi elektronsko, brezkartično in brezgotovinsko poslovanje, zaradi česar si lahko zaslužek obetajo tudi telekomunikacijski operaterji. Nekateri večji operaterji že spreminjajo mobilni telefon v e-denarnico v povezavi z bankami. Tehnologija, ki to omogoča, NFC, je na voljo na vedno več napravah.

Gibanje prihodkov iz telekomunikacijskih storitev v EU-27

	Stopnja rasti (2010–2011)	Stopnja rasti (2011–2012)	Delež glede na prihodke iz e-komunikacij
Fiksna telefonija in internetne storitve	-2,2 %	-1,1 %	39 %
Fiksna telefonija	-7,2 %	-7,0 %	24 %
Internetne storitve	2,0 %	2,4 %	15 %
Mobilna telefonija in prenos podatkov	-1,0 %	0,4 %	54 %
Mobilna telefonija	-4,4 %	-2,7 %	34 %
Mobilni prenos podatkov	6,3 %	6,3 %	19 %
Prenos podatkov za poslovni segment	0,3 %	1,1 %	7 %
Telekomunikacijske storitve skupaj	-2,2 %	-1,1 %	100 %

Vir: Evropska komisija, electronic communications market indicators, digital agenda scoreboard 2012.

Na ravni EU operaterji že vrsto let beležijo padanje prihodkov iz telekomunikacijskih storitev, v letu 2012 pa je bil ta padec nekoliko nižji kot leto prej. Pri fiksnih storitvah se nadaljuje trend nižanja prihodkov, pri mobilnih pa je opazna rahla rast. Največjo rast dosegajo mobilni prenos podatkov (6,3 %) in internetne storitve (2,4 %). Kljub padcu prihodkov pri fiksni in mobilni telefoniji je njihov skupni delež znotraj vseh telekomunikacijskih storitev še vedno 58 %.

V analitski in svetovalni hiši Analysys Mason za zahodno Evropo napovedujejo upad prihodkov telekomunikacijskih storitev do leta 2018, predvsem na račun upadanja prihodkov v mobilni in fiksni telefoniji. Največjo rast bodo dosegali storitve komunikacije med napravami M2M in mobilni prenos podatkov na mobilnem telefonu. Nekoliko nižjo rast bosta še vedno dosegala fiksni širokopasovni dostop in plačljiva TV.

Za srednjo in vzhodno Evropo v Analysys Mason napovedujejo rast prihodkov iz telekomunikacijskih storitev do leta 2014, v obdobju do 2018 pa upad. Tudi na tem območju bodo največjo rast dosegali storitve komunikacije med napravami M2M in mobilni prenos podatkov na mobilnem telefonu. Za razliko od zahodne Evrope, kjer je za mobilni širokopasovni dostop napovedan padec prihodkov do leta 2018, je za srednjo in vzhodno Evropo napovedana rast.

2.5.3. Razvitost IKT-trgov (Slovenija/svet/Evropska unija/jugovzhodna Evropa)

Načrti Evropske komisije za razvoj telekomunikacijskega trga v Evropi

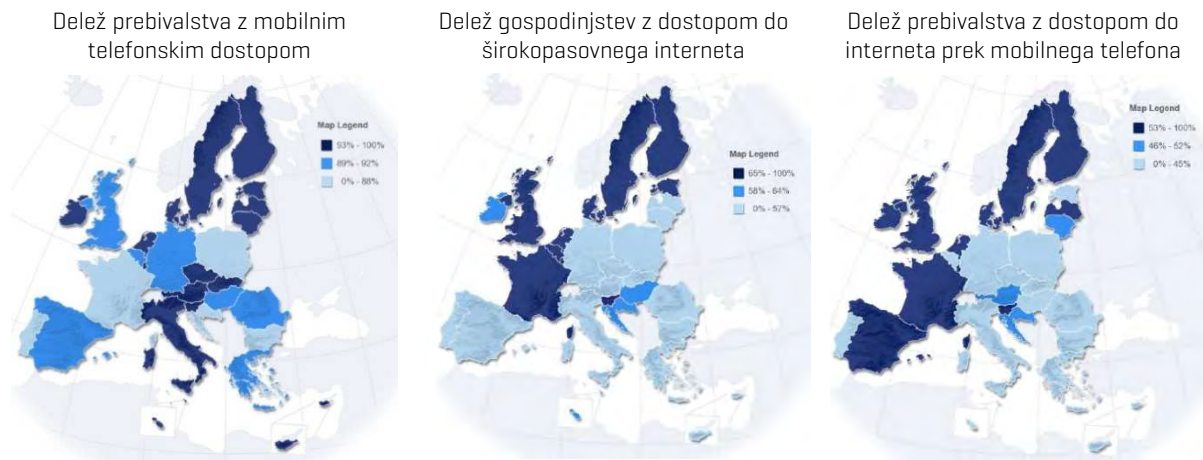
Dostop do interneta bo v prihodnjih letih večinoma potekal prek brezžičnih naprav, kot so pametni telefoni, tablice, stroji in tipala. Za prenos podatkov bo potrebna bolj učinkovita in vseprisotna tehnologija. Po napovedih naj bi se do leta 2020 samo mobilni prenos podatkov povečal za 33-krat v primerjavi z letom 2010.

Evropska komisija bo tako v naslednjih letih namenila 50 milijonov evrov za raziskave, s katerimi bodo akademiki in raziskovalni inštituti skupaj z vodilnimi telekomunikacijskimi operaterji ter proizvajalci telekomunikacijske opreme do leta 2020 razvili mobilno tehnologijo 5G. S tem naj bi Evropo vrnili na sam vrh globalne mobilne industrije.

Izboljšanje hitrega dostopa do interneta, predvsem s spodbujanjem naložb v širokopasovna in optična omrežja, ostaja med prednostnimi nalogami Evropske komisije. Predvidena subvencija v višini 9,2 milijarde evrov je bila sicer s sklepi Evropskega sveta februarja 2013 znižana na eno milijardo evrov (finančni okvir EU za obdobje 2014–2020). Digitalna agenda predvideva, da bodo do konca leta 2020 vsa gospodinjstva v EU

imela vsaj 30-megabitni dostop do interneta, polovica prebivalstva pa naj bi uporabljala že 100-megabitnega. Tovrstne investicije so priložnost tudi za skupino Telekom Slovenije in naj bi prispevale k ustvarjanju na tisoče delovnih mest v Evropi in višji gospodarski rasti.

Primerjava razvitosti slovenskega trga telekomunikacijskih storitev z državami EU

Vir: European Commission: E – Communications Household Survey; Avgust 2013.

Zgornja slika kaže, da je slovenski telekomunikacijski trg po razvitosti primerljiv z razvitejšimi zahodnoevropskimi državami, saj je Slovenija v vrhu EU po deležu prebivalstva z mobilnim telefonskim dostopom, deležu gospodinjstev z dostopom do širokopasovnega interneta, pa tudi po deležu prebivalstva z dostopom do interneta prek mobilnega telefona.

Rast mobilne glasovne telefonije v primerjavi s fiksno telefonijo

Fiksna telefonija je prisotna v okoli 70% gospodinjstev v Evropi. Slovenija je z okoli 80% penetracijo fiksne telefonije v gospodinjstvih v primerjavi z Evropo nadpovprečna (vendar je potrebno opozoriti, da nekatera gospodinjstva kljub temu, da imajo fiksni telefonski priključek, tega sploh ne uporabljajo), medtem ko je pri mobilni telefoniji Slovenija pod povprečjem. Delež gospodinjstev, ki imajo tako fiksno kot mobilno telefonijo, je v Sloveniji višje v primerjavi z EU 27 in nasprotno je delež gospodinjstev, ki imajo samo mobilno telefonijo (ne pa tudi fiksno telefonijo) v Sloveniji nižji kot je v EU 27, vendar pa delež teh gospodinjstev narašča in se približuje povprečju EU27, tako da lahko tudi v prihodnje za Slovenijo pričakujemo povečevanje deleža gospodinjstev, ki bodo imeli samo mobilno telefonijo, in posledično upadanje fiksni telefonskih priključkov.

Za trg mobilne telefonije v EU je značilno prehajanje iz predplačniška v naročniška razmerja, kjer je Slovenija med državami z najvišjim deležem naročniških razmerij.

Tudi pri prometu se dogaja fiksno mobilna substitucija, saj se povečuje delež prometa iz mobilnega omrežja in znižuje delež prometa iz fiksne omrežja.

Podobno kot na trgu fiksne širokopasovnega dostopa do interneta se tudi na trgu mobilne telefonije tržni deleži prvotnih operaterjev v Evropi znižujejo, vendar pa Telekom Slovenije dosega nadpovprečni tržni delež in je med prvotnimi operaterji na 3. mestu po tržnem deležu.

Rast mobilnega širokopasovnega dostopa

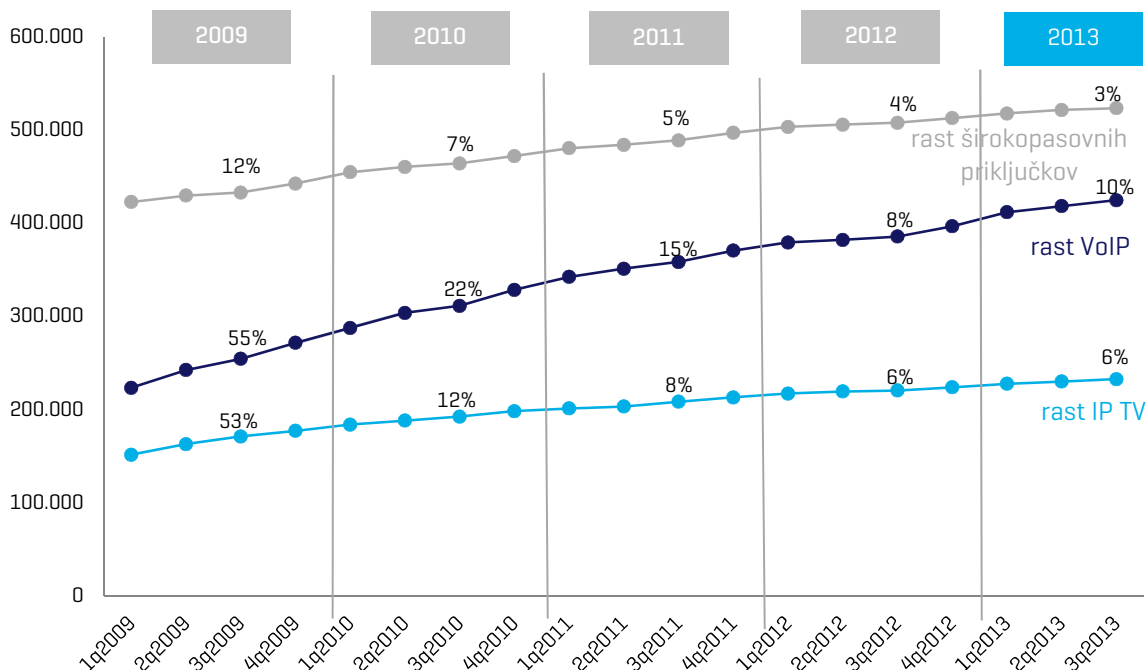
Rast pametnih telefonov, pojav novih platform in cenovna politika ponudnikov vplivajo na povečano uporabo mobilnega interneta. Slovenija ima najnižjo 2,7 % penetracijo mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta prek USB modemov in kartic, povprečje v EU27 je bilo januarja 2013 9,0 %. Vodilna država na tem področju je Finska z 71 % penetracijo. (Vir: Evropska komisija, Digital Agenda Scoreboard 2013, junij 2013).

V Sloveniji dosega mobilni internet največjo rast na mobilnih telefonih predvsem v govornih paketih, ki že vključujejo tudi določeno količino prenosa podatkov. S postavitvijo LTE-omrežja, ki prinaša višje hitrosti in boljše uporabniško izkušnjo, imamo v Sloveniji in še posebej v Telekomu Slovenije veliko potenciala in prostora za nadaljnjo rast mobilnega prenosa podatkov. Z omrežjem LTE 4G pokrivamo že 86 slovenskih krajev in 55 odstotkov prebivalcev.

Umirjanje rasti trga fiksnih širokopasovnih priključkov

Rast števila fiksnih širokopasovnih priključkov v EU se umirja, v letu 2012 je bila najnižja vse od leta 2004. Prvotni operaterji pri tem pridobivajo nižji delež prirasta kot alternativni operaterji (januarja 2013: 25 %) in zato izgubljajo tržni delež. Po podatkih Evropske komisije je Slovenija po penetraciji širokopasovnega dostopa glede na prebivalstvo pod povprečjem EU-27, po rasti v penetraciji pa tik nad povprečjem EU-27.

Rast storitev na trgu fiksnih širokopasovnih priključkov v Sloveniji

Vir: APEK, SURS 3Q2013.

Razvoj optičnih povezav za visoke hitrosti in nove multimedijske storitve

Slovenija je glede penetracije optičnega dostopa (FTTx) na gospodinjstva še vedno med vodilnimi državami v svetu in Evropi. V letu 2011 smo bili v evropskem merilu na petem mestu, konec leta 2013 pa na desetem.

Krepitev trga plačljive TV

IPTV in storitve multimedijskih vsebin, kot so video na zahtevo, HD-vsebine, interaktivnosti TV-vsebin in internetna televizija postajajo vse pomembnejše in so tudi pri operaterjih glavno gonilo razvoja. IP-televizijo smo že leta 2004 začeli ponujati tudi v Skupini Telekom Slovenije, kjer dosegamo najvišji tržni delež, 54,4 % konec četrtega četrtletja 2013. Povečuje se tudi penetracija IPTV-priključkov na gospodinjstva v Sloveniji, ki s tem ostaja med vodilnimi v Evropi (takoj za Francijo). Plačljiva televizija je po podatkih APEK prisotna v 67 % gospodinjstev v Sloveniji.

Trg plačljive televizije v zahodni Evropi bo po napovedih analitske in svetovalne hiše Analysys Mason med 2013 in 2018 zrasel za 24 %, k čemur bosta največ prispevali rast IPTV in storitve videovsebin OTT. Digitalna kabelska televizija bo rasla na račun upadanja analogne kabelske televizije, vendar bo do leta 2018 skupaj upadla za 6 %. Penetracija plačljive televizije na gospodinjstva v zahodni Evropi bo v letu 2018 presegla 60 %.

Obsežnejša ponudba paketov (dvojčki, trojčki, četverčki)

Z namenom ohranjanja obstoječih kupcev in pridobivanja novih ponujajo evropski operaterji vse bolj raznolike pakete, ki združujejo fiksno telefonijo, internet, TV in mobilno telefonijo (dvojčki, trojčki, četverčki).

Priljubljenost takih paketov se povečuje, število priključkov samostojnega širokopasovnega dostopa pa upada in je v letu 2013 predstavljalo le še okoli 34 % (64 % pred šestimi leti).

Tudi v Sloveniji se povečuje njihovo število, še najbolj trojčkov in četverčkov. Telekom Slovenije je operater z največjim številom uporabnikov na trgu širokopasovnih priključkov in na trgu mobilnih uporabnikov. Z največjim in najboljšim omrežjem ima dobro izhodišče za nadaljnjo rast in ponudbo konvergenčnih paketov.

IT-trg in računalništvo v oblaku

Vodilni trend v panogi sta konvergenca in medsebojna okrepitev konceptov družabnosti, mobilnosti, računalništva v oblaku in informacij.⁴⁰ Njihovo prepletanje omogoča uporabnikom medsebojno sodelovanje in dostopanje do informacij s pomočjo privlačno oblikovanih in vsepovsod razpoložljivih tehnologij. Pomemben trend je tudi vertikalizacija poslovnih rešitev, ki od ponudnikov IT zahteva »ready-made« vsebinske rešitve za posamezne industrije (npr. za zavarovalništvo, bančništvo, energetiko, upravno poslovanje itd.), ki vsebinsko nadgrajujejo splošne rešitve na uveljavljenih platformah (SAP, MS Dynamics itd.). Tako se naročniki izognejo dolгим razvojnim projektom in obenem dobijo v ceni projekta najboljše poslovne prakse.

Trgi v jugovzhodni Evropi

Družbe Skupine Telekom Slovenije z zagotavljanjem visokokakovostnega omrežja in s prilagojenimi storitvami za uporabnike pomembno prispevajo k razvoju telekomunikacijskega trga v jugovzhodni Evropi in dostopu do IT-tehnologij.

Na Kosovu je bilo ob koncu tretjega četrletja 2013 po podatkih regulatorja ARKEP⁴¹ 157.270 širokopasovnih priključkov kar pomeni 52,9 % penetracijo gospodinjstev oziroma 8,7 % penetracijo prebivalstva. Ipko je imel 50,9 % tržni delež. Na področju mobilne telefonije je bilo skoraj 1,8 milijona uporabnikov, kar pomeni 98,4 % penetracijo prebivalstva (Ipko s 33,5 % tržnim deležem). Ocenjujemo, da je bilo konec tretjega četrletja okoli 150 tisoč priključkov digitalne televizije, njena penetracija pa je dosegla okoli 51 % gospodinjstev (Ipko z ocenjenim 52 % tržnim deležem).

V Makedoniji je število fiksnih širokopasovnih dostopov ob koncu tretjega četrletja po podatkih regulatorja AEK⁴² znašalo 330.798 priključkov, kar pomeni 16,1 % penetracija prebivalstva. Trg mobilne telefonije je nasičen, ob koncu tretjega četrletja je penetracija na prebivalstvo znašala 110,5 %, skupno število mobilnih uporabnikov je bilo skoraj 2,3 milijona. Trg fiksne telefonije še naprej pada, tako je bilo konec tretjega četrletja 399 tisoč fiksnih telefonskih priključkov, kar pomeni 19,4 % penetracijo prebivalstva.

V Bosni in Hercegovini je Skupina Telekom Slovenije prek družbe Blicnet v letu 2013 področjem kableske televizije, interneta in fiksne govorne telefonije dodala še ponudbo mobilne telefonije. Po podatkih regulatorja RAK⁴³ je mobilna telefonija konec tretjega četrletja dosegla 89,7 % penetracijo prebivalstva. Število širokopasovnih priključkov je doseglo 500 tisoč priključkov, kar pomeni ocenjeno 13 % penetracijo prebivalstva.

Telekom Slovenije je v letu 2013 zaključil izgradnjo **regionalnega optičnega omrežja**, ki predstavlja glavni potencial za rast prihodkov in marže na področju mednarodnih veleprodajnih storitev v nadaljnjih letih. Omrežje omogoča povezave prenosne hitrosti 100Gb/s ter zagotavlja možnost realizacije najširše palete storitev, vključno z MPLS-funkcionalnostjo (grajenje navideznih zasebnih omrežij).

⁴⁰ Gartner: The Nexus of Forces: Social, Mobile, Cloud and Information

⁴¹ Vir: kosovski regulator ARKEP, poročilo 3Q 2013

⁴² Vir: makedonski regulator AEK, poročilo 3Q 2013

⁴³ Vir: BiH regulator RAK, poročilo 3Q 2013

2.5.4. Regulativa elektronskih komunikacij⁴⁴

Slovenija

Zakonske novosti

V Sloveniji je januarja 2013 začel veljati novi Zakon o elektronskih komunikacijah [ZEKom-1], ki v nacionalno zakonodajo prenaša spremenjene določbe evropskega regulativnega okvira. Določila zakona in podzakonski akti zahtevajo prilagoditev pogojev poslovanja družbe. Telekom Slovenije tudi sodeluje s pristojnim ministrstvom, ki pripravlja strategijo o razvoju elektronskih komunikacij v Sloveniji.

Agencija za pošto in elektronske komunikacije (APEK), od 1. 1. 2014 Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS [AKOS], je konec leta 2013 objavila razpis za dodelitev frekvenc za mobilno tehnologijo. Javna dražba se bo pričela predvidoma v aprilu 2014, odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc pa bodo izdane najpozneje do konca junija 2014.

Upoštevni trgi

- APEK je aprila izdal odločbo za trg 1 – Dostop do javnega omrežja na fiksni lokaciji (maloprodajni trg), s katero je Telekom Slovenije določil za operaterja s pomembno tržno močjo. Z odločbo je APEK naložil obveznosti dopustitve dostopa, ločitve računovodskih evidenc, enakega obravnavanja, preglednosti in cenovnega nadzora veleprodajnih in maloprodajnih cen do leta 2016.
- Skladno z odločbo na trgu 7 so se januarja 2013 znižale cene zaključevanja klicev v mobilna omrežja, na podlagi uredbe Evropskega parlamenta pa so se julija ponovno znižale cene mednarodnega »roaming« prometa.
- APEK je junija opravil novo analizo trga 10 – Tranzitne storitve v javnem fiksnem telefonskem omrežju (medoperaterski trg). Ugotovil je, da pogoji za nadaljnjo regulacijo niso več podani. Z odločbo, ki je bila izdana oktobra 2013, je trg tudi uradno dereguliral.
- APEK je marca objavil novo analizo na trgu 7 – Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg). Z njo bo na novo določil nižje cene zaključevanja v mobilnih omrežjih.
- APEK je junija in julija 2013 ustavil dva postopka nadzora glede upoštevanja prepovedi škarij cen za storitve razvezane optične zanke in širokopasovnega dostopa do interneta z bitnim tokom. APEK je ugotovil, da izpolnjujemo vse z odločbo naložene obveznosti.

Področje mednarodnih operaterskih govornih in podatkovnih storitev v večji meri ni regulirano. Kljub temu se lokalna regulacija odraža na komercialnem področju, tako na domačem kot na tujih trgih.

Regulativni razvoj v jugovzhodni Evropi

Kosovo

Regulatorna agencija na Kosovu nadaljuje analize trgov. Na večini trgov je operater s pomembno tržno močjo PTK, na enem pa tudi Ipko (trg zaključevanja klicev v fiksnem omrežju).

Ipko je v okviru javnega razpisa za dodelitev radijskih frekvenc oddal ponudbo za dva bloka v frekvenčnem pasu 3400–3800 MHz za najnižjo možno skupno ceno 110.200 evrov. Glede na to, da je bil Ipko edini ponudnik, bo v kratkem prejel odločbo o dodelitvi frekvenc (za obdobje 15 let).

Makedonija

Pristojni organi v Makedoniji že dlje časa izvajajo usklajevanje nacionalne zakonodaje z zakonodajo EU. Podatki kažejo na relativno visoko stopnjo regulacije, kar bi lahko bilo v korist alternativnim operaterjem, kakršen je One. Nekatera področja pa so preveč regulirana, kar omejuje svobodno poslovanje.

Bosna in Hercegovina

V septembru 2013 je nacionalni regulatorni organ Bosne in Hercegovine [RAK] objavil analizo na trgu zaključevanja klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji. Blicnet je opredeljen za operaterja s pomembno tržno močjo. Analiza predvideva znižanje cen zaključevanja klicev.

⁴⁴ GRI DMA SO

RAK je junija 2013 sprejel odločitev za odstranitev nadležnega glasovnega sporočila o preneseni številki, kar bo omogočilo večje število prenosov številke med operaterji.

2.5.5. Varstvo konkurence in postopki pred sodišči⁴⁵

Pred Agencijo za varstvo konkurence (AVK) je bilo v letu 2013 zoper Telekom Slovenije v teku 7 pomembnejših postopkov glede kršenja pravil konkurence in monopolnega ravnanja. Proti Telekomu Slovenije v tem letu ni bil uveden noben nov postopek. Telekom Slovenije in njegove hčerinske družbe so bili v letu 2013 udeleženi v naslednjih pomembnejših postopkih pred sodišči in organi varstva konkurence:

- Telekom Slovenije je od Okrožnega sodišča v Ljubljani prejel sodbo v gospodarskem sporu tožeče stranke T-2. Sodišče je zavrnilo tožbeni zahtevek za plačilo zneska 129.556.756,00 evrov z zakonskimi zamudnimi obrestmi. T-2 je dolžan plačati pravdne stroške v višini 27.197,22 evra z zakonskimi zamudnimi obrestmi.
- Z družbo Tušmobil je Telekom Slovenije sklenil dodatek k Pogodbi o priznanju dolga, poroštvo in poplačilu zapadlih obveznosti. Tušmobil je del svojega dolga do družbe Telekom Slovenije poravnal v enkratnem znesku, preostanek pa se je zavezal poravnati v desetih trimesečnih obrokih. Tušmobil je umaknil tožbo zoper Telekom Slovenije na ugotovitev obstoja pogodbe ter prepoved unovčenja instrumentov zavarovanja v postopku, ki teče pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani.
- Telekom Slovenije je od Agencije za varstvo konkurence (AVK) prejel odločbo v ponovljenem postopku v zvezi z ugotavljanjem zlorabe prevladujočega položaja z vezavo ISDN – ADSL. AVK je ugotovila, da je Telekom Slovenije v časovnem obdobju od 1. 12. 2002 do 5. 9. 2005 zlorabljal prevladujoči položaj na medoperaterskem trgu širokopasovnega dostopa z bitnim tokom preko bakrenega omrežja v RS, in sicer s tem, da je operaterjem – internetnim ponudnikom pogojeval priključitev ADSL s predhodnim zakupom ISDN-priključka s strani končnih uporabnikov. Telekom Slovenije bo odločbo AVK preučil in se nato odločil glede nadaljnjih ukrepov.
- V zvezi z družbo Ipko potekata dva postopka. V prvem primeru Ipko toži prvotnega operaterja Vala in njegovega MVNO-operaterja Z mobile zaradi MVNO-pogodbe med Valo in Z mobilom. Sodišče je v tem primeru odločilo, da ni pristojno za odločanje. Primer je trenutno v pritožbi. V drugem primeru teče tožbeni postopek zoper prvotnega operaterja Vala zaradi zlorabe dominantnega položaja.
- Blicnet je (skupaj z družbama Elta Kabel in TX TV) sprožil postopek proti Fox International Channels, Viasat World in Discovery Communications za ugotavljanje prepovedanih sporazumov. Postopek je v teku. Skupaj z družbama Elta Kabel in Telrad Net pa je sprožil postopek za ugotavljanje obstoja zlorabe prevladujočega položaja zoper družbo Pošte Srpske.
- Na podlagi zahteve družbe One je makedonska Komisija za varstvo konkurence začela postopek proti družbi Makedonski Telekom in ugotovila, da z višjimi cenami za klice uporabnikov v omrežje One, kot so v omrežja ostalih operaterjev, krši zakon o varstvu konkurence.

⁴⁵ GRI S07

ŽIVIMO POVEZANO.

Razumemo in spoštujemo želje in potrebe uporabnika, zato mu nudimo enostavne, uporabne in njemu prilagojene storitve.

2.6. Trženje in prodaja

S ciljno usmerjeno prodajo in segmentirano ponudbo celotnega spektra IKT-storitev smo ohranjali in povečevali zadovoljstvo uporabnikov ter izboljšali njihovo uporabniško izkušnjo. Uporabnikom smo ponujali številne novosti v naboru sodobnih tehnologij in storitev, s katerimi smo zagotavljali vrhunsko kakovost in dostop do najnaprednejših storitev – tudi v krajih, kjer to doslej ni bilo mogoče.

Poudarki leta 2013

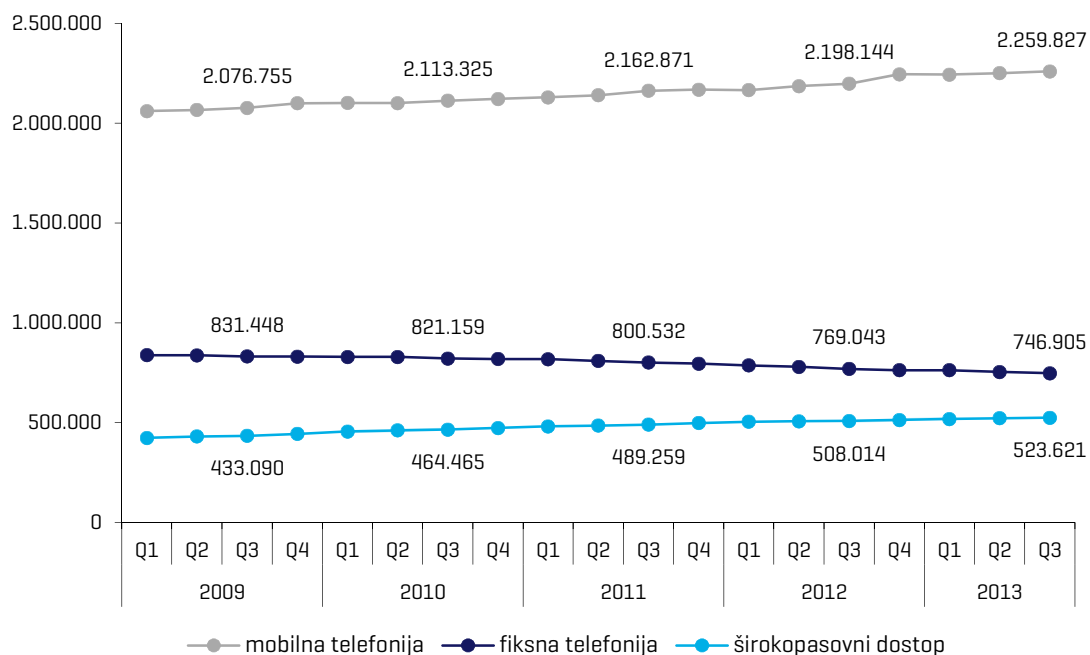
- Povečevanje zadovoljstva uporabnikov in izboljšanje uporabniške izkušnje.
- Konsolidacija in krepitev moči blagovnih znamk za ohranjanje konkurenčne prednosti.
- Prenova paketov fiksne in mobilne telefonije, ki uporabnikom omogočajo svobodo komuniciranja.
- Krepitev mobilnih internetnih storitev s poudarkom na omrežju LTE.
- Razvoj in ponudba celovitih komunikacij za poslovne uporabnike, s kombinacijo fiksnih in mobilnih komunikacij ter IT-storitev v oblaku.
- Na trgu Bosne in Hercegovine smo uvedli mobilno telefonijo.
- Optimizacija prodajne mreže.
- Reorganizacija področja logistike in centralne nabave.

2.6.1. Trg in tržni deleži na ključnih storitvenih segmentih⁴⁶

Slovenija

Za slovenski telekomunikacijski trg je značilna visoka stopnja konkurenčnosti, kjer uporabniki izbirajo med konkurenčnimi ponudbami številnih operaterjev. Telekom Slovenije ohranja najvišji tržni delež v vseh segmentih. Alternativni operaterji pridobivajo tržni delež predvsem z agresivno cenovno politiko, čemur Telekom Slovenije ne sledi zaradi omejitev s strani regulatorja in načela dobrega gospodarjenja. Položaj na trgu branimo s ponudbo novih, naprednih storitev in z vlaganji v omrežje.

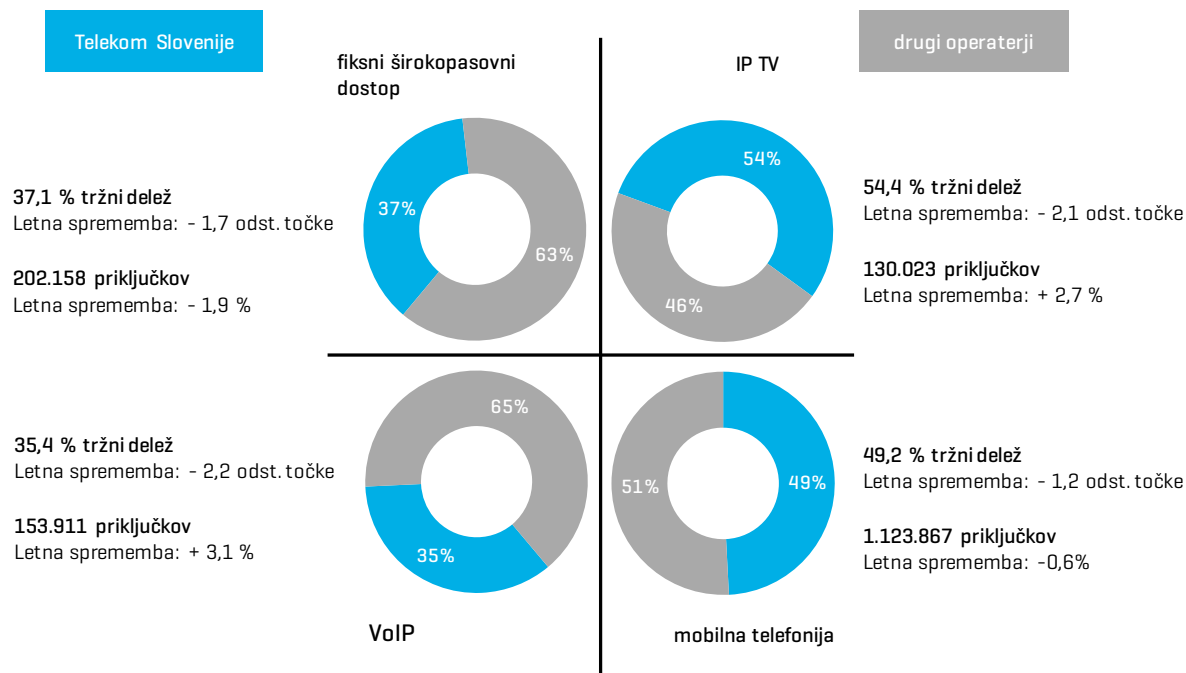
Število priključkov v Sloveniji

Vir: Poročilo za tretje četrtletje 2013, SURS.

⁴⁶ GRI PA4

Pregled tržnih deležev konec četrtega četrletja 2013 na ključnih segmentih

Vir: Poročilo za četrto četrletje 2013, APEK; interni podatki Telekom Slovenije.

Fiksni širokopasovni dostop

Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa v Sloveniji stalno narašča, v četrtem četrletju 2013 je bila glede na gospodinjstva 69,7 %, ⁴⁷ penetracija glede na prebivalstvo pa je bila 26,5 %. Konec četrtega četrletja 2013 je bilo v Sloveniji skupaj okoli 530.000 širokopasovnih priključkov, od tega predstavljajo rezidenčni priključki 85 %. ⁴⁸ Telekom Slovenije ohranja vodilni tržni delež na trgu širokopasovnih priključkov, sledita T-2 in Telemach.

Pri fiksnih širokopasovnih priključkih je zaznaven trend višanja hitrosti. K temu prispevata rast deleža tehnologije FTTH (optična omrežja) in ponudba višjih hitrosti v paketih ponudnikov. Tudi Telekom Slovenije je ponudil višje hitrosti interneta v prenovljenih paketih TopTrio. Konec četrtega četrletja 2013 je število aktivnih optičnih priključkov v Sloveniji presežlo 100.000, kar predstavlja 20,1 % vseh priključkov. Na optičnem omrežju Telekom Slovenije ponujata svoje storitve tudi T-2 in Amis.

V Telekomu Slovenije smo v letu 2013 začeli uporabnikom ponujati tudi možnost širokopasovnega dostopa do interneta prek satelita. Tako bodo lahko širokopasovni dostop do interneta pridobili tudi prebivalci tistih krajev, kjer zagotavljanje fiksnih ali brezžičnih širokopasovnih storitev ni bilo možno. ⁴⁹

Trg televizije

Penetracija priključkov fiksne televizije glede na gospodinjstva je konec četrtega četrletja 2013 dosegla 66,8 %. Največji tržni delež ima še vedno kabelska televizija s 48,0 %, vendar ji s 45,2 % pospešeno sledi IP-televizija.

Telekom Slovenije ima s 54,4 % še vedno največji tržni delež IP-televizije, sledita mu T-2 in Amis. Na celotnem trgu plačljive televizije ima Telekom Slovenije največji, 27,7 % tržni delež.

⁴⁷ Vir: APEK – nova metodologija štetja gospodinjstev (EU-SILC), izračunana je kot število rezidenčnih in poslovnih priključkov na število gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

⁴⁸ Vir: APEK, 4Q2013, SURS, 3Q2013

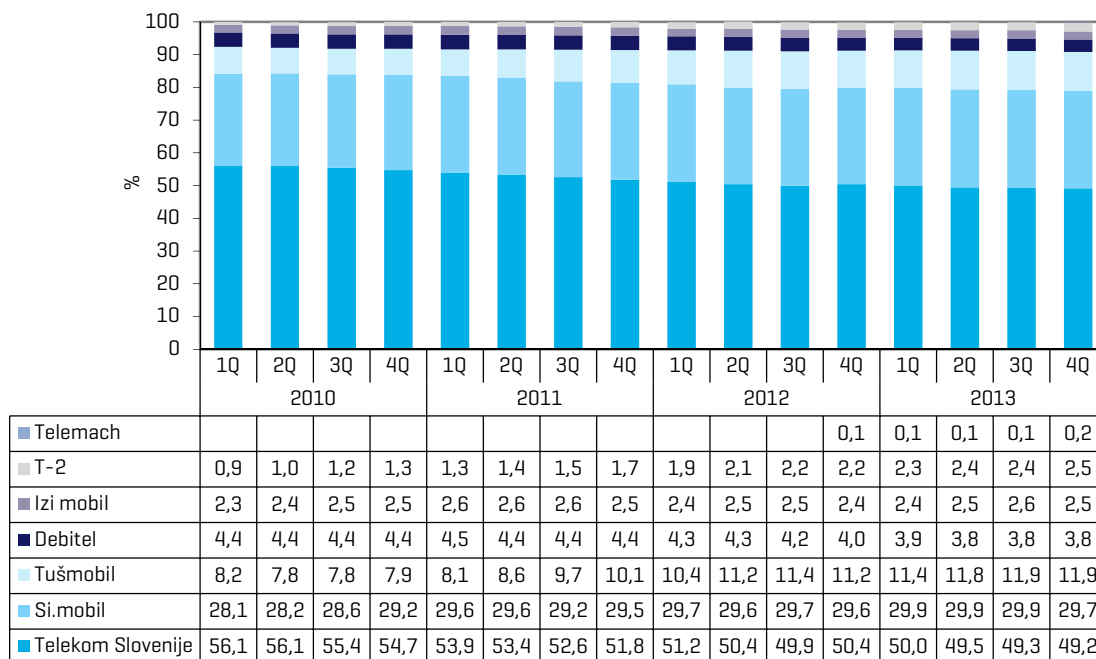
⁴⁹ GRI PA1

Trg mobilne telefonije in mobilnega širokopasovnega dostopa

Penetracija mobilne telefonije je v četrtem četrtletju dosegla že 110,8 %, kar pomeni, da je v Sloveniji več aktivnih SIM-kartic, kot je njenih prebivalcev. Število teh uporabnikov se povečuje zaradi dvojnih SIM-kartic. Njihovo število se povečuje tudi zaradi rasti podatkovnih storitev.

Na trgu aktivnih uporabnikov mobilne telefonije ima Telekom Slovenije še naprej vodilni tržni delež. Konec četrtega četrtletja 2013 je delež predstavljal 49,2 %. Sledi Simobil z 29,7 % tržnim deležem. Vodilni tržni delež imamo tudi na trgu mobilnega širokopasovnega dostopa (42,9 %), ki se nam je v četrtem četrtletju povišal glede na začetek leta 2013.

Tržni delež Telekoma Slovenije na trgu mobilne telefonije

Vir: Poročilo za četrto četrtletje 2013, APEK.

Medoperatersko poslovanje [veleprodaja]

Mednarodno operatersko okolje ponuja številne poslovne priložnosti in tudi možnosti za rast, čeprav tudi nanj močno vpliva trenutna gospodarska kriza. To se kaže v upadanju stopenj rasti ali negativnih trendih prometa klasične fiksne in mobilne telefonije v mednarodnem okolju, vključno s storitvami gostovanja. Telekom Slovenije ne glede na navedene negativne trende krepi svojo prisotnost na področju mednarodnih veleprodajnih storitev v regiji, kar se odraža v močni medletni rasti prihodkov. Telekom Slovenije tako v največji možni meri izkorišča svoj geografski položaj in regionalno prisotnost. S tem lahko postane prevladujoči ponudnik podatkovnih mednarodnih storitev v regiji in hkrati eden najpomembnejših regionalnih ponudnikov mednarodnih govornih storitev.

Sistemska integracija in računalništvo v oblaku

Slovenija sodi med države z visoko stopnjo zrelosti na področju IKT, investicije so usmerjene predvsem v storitve in ne v nakupe materialne opreme. Gospodarska kriza se je odrazila zlasti v nesorazmernem nižanju cen ponudnikov in krčenju investicij ter stroškov na področju IT. Pri glavnih konkurentih se je nadaljevalo padanje prihodkov in profitabilnosti. Na področju računalništva v oblaku je trg izjemno razdrobljen. Štiri največja IT-podjetja, med njimi tudi Telekom Slovenije, imajo skupaj le 15 % delež celotnega trga.

Investicije so v zadnjih letih usmerjene predvsem v rešitve, ki prinašajo njihovo hitro povračilo ali nižje stroške poslovanja (optimizacija poslovnih procesov, konsolidacije IT-opreme in virtualizacija). Telekom Slovenije dobro pokriva ta področja, zato pričakujemo, da bodo naše rešitve konkurenčne.

Trgi jugovzhodne Evrope

Makedonija

Tržni delež družbe One na trgu mobilne telefonije je ob koncu tretjega četrtertletja 2013 dosegel 23,1 %, ⁵⁰ kar je 0,2 odstotne točke manj kot v enakem obdobju leta 2012. Na trgu širokopasovnega dostopa je bil njen tržni delež 12,3 % in je bil za 0,3 odstotne točke manjši. Na trgu fiksne telefonije je imela družba 16,2 % delež, kar pomeni povečanje za 0,7 odstotne točke.

Kosovo

Ipko ostaja vodilni ponudnik širokopasovnih povezav na kosovskem trgu in eden vodilnih ponudnikov mobilne telefonije. Njegov tržni delež na širokopasovnem dostopu je konec tretjega četrtertletja znašal 50,9 % ⁵¹ in je za 0,5 odstotne točke manjši kot v enakem obdobju lani. Na trgu mobilne telefonije je imel ob koncu tretjega četrtertletja 33,5 % tržni delež, kar je za 7,4 odstotne točke več kot v enakem obdobju leta 2012.

Bosna in Hercegovina

Blicnet namerava s širitvijo poslovanja postati pomemben operater na področju celotne BiH. Njegov ocenjeni tržni delež pri širokopasovnem dostopu je ob koncu tretjega četrtertletja 2013 znašal 4,1 %, na trgu televizije pa je ocenjen na 6 %.

2.6.2. Upravljanje s portfeljem blagovnih znamk ⁵²

Moč in vrednost svojih blagovnih znamk smo v letu 2013 prenesli na krovno blagovno znamko Telekom Slovenije. Tako smo skladno z dolgoročno zasnovano marketinško strategijo ter trendi in razvojem na področju telekomunikacij nadaljevali konsolidacijo blagovnih znamk. Vso svojo ponudbo, naj gre za širokopasovne internetne storitve, fiksne storitve ali mobilno telefonijo, komuniciramo pod krovno blagovno znamko Telekom Slovenije. Dosedanje blagovne znamke Mobitel, Mobi in SiOL ostajajo imena ponudb v posameznem segmentu naših storitev. Združena znamka uporabnikom prinaša drugačno zavezo, ki temelji na odprtosti, pretočnosti, fleksibilnosti, nadgradljivosti in svobodni izbiri pri sestavljanju naših izdelkov, storitev in paketov. Spremembe se pomembno odražajo v komunikaciji Telekom Slovenije z naročniki in uporabniki naših storitev.

KORPORATIVNA BLAGOVNA ZNAMKA				
blagovna znamka/produkt	opis	opis storitve/opomba	trg	trg
 Telekom Slovenije	Krovna blagovna znamka	Pokriva celoten portfelj storitev družbe in se uporablja tudi v komunikaciji z vsemi skupinami deležnikov (uporabniki, vlagatelji, zaposleni in mediji).	zasebni	poslovni

Samostojne ostajajo jasno profilirane segmentne znamke, kakršna je znamka za mlade Itak, ter partnerske znamke, ki jih ima Telekom Slovenije v solastništvu z drugimi poslovnimi subjekti, kot sta Moneta in WiFreeLjubljana.

PORTFELJ BLAGOVNIH ZNAMK Telekom Slovenije				
blagovna znamka/produkt	opis	opis storitve/opomba	trg	trg
	Samostojna segmentna znamka	Pokriva segment mladih.	zasebni	

⁵⁰ Vir: AEK

⁵¹ Vir: ARKEP

⁵² GRI 2.2

	Partnerska znamka	Pokriva storitve brez gotovinskega plačevanja z mobilnikom.		B2B poslovna prodaja
	Partnerska znamka	Pokriva storitve brezplačnega omrežja Wi-Fi.	zasebni	poslovni

Na ravni Skupine Telekom Slovenije smo vpeljali nekatere novosti na področju storitvenih in produktnih blagovnih znamk, spremembe pa so bile tudi v korporativnih podobah nekaterih odvisnih družb.

Skladno s procesom konsolidacije je novo podobo dobil tudi kompozitni logotip Skupine Telekom Slovenije. Kompozitni logotip je sestavljen iz zapisa imen družb in je pripravljen v slovenski in angleški različici.

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE

Telekom Slovenije Avtenta TSmedia GVO Soline Ipko One Blicnet Gibtelecom

Z jasno vsebino in sistematičnim komuniciranjem krepimo tudi blagovne znamke odvisnih družb.

V Sloveniji so to Avtenta, TSmedia, GVO in Piranske soline.

V portfelju odvisnih družb v Sloveniji so poleg korporativne znamke opisane tudi ključne podznamke posameznih družb in storitve, ki jih zagotavlja posamezna družba. Podrobnejši opis posameznih blagovnih znamk in storitev se nahaja na spletnih straneh družb.

PORTFELJ BLAGOVNIH ZNAMK hčerinskih družb v Sloveniji				
blagovna znamka/produkt	opis	opis storitve/opomba	trg	trg
	Korporativna blagovna znamka	Korporativna blagovna znamka TSmedia	zasebni	poslovni
	Planet Siol.net	Vodilni slovenski spletni medij	zasebni	poslovni
	Planet TV	Splošna komercialna televizija [49-odstotno lastništvo] joint-venture« z grško medijsko korporacijo Antenna Group	zasebni	poslovni
	najdi.si	Vstopna točka v slovenski splet	zasebni	poslovni
	bizi.si	Poslovni imenik		poslovni

 Telefonski imenik Slovenije	Telefonski imenik Slovenije	Univerzalni telefonski imenik	zasebni	poslovni
	1188	Storitev klicnega centra z dodano vrednostjo	zasebni	poslovni
	1977	Storitev klicnega centra z dodano vrednostjo	zasebni	poslovni
dajmedol	Dajmedol	VOD-znamka	zasebni	
	Korporativna blagovna znamka	Deluje na področju velikih gospodarskih družb in javnih ustanov v Sloveniji in širši regiji ter združuje razvite in preverjene poslovne rešitve za optimizacijo in izboljšanje učinkovitosti podjetij, organizacij in javne uprave		poslovni
	Avtenta.iqt	Izobraževanje s področja informacijsko-komunikacijske tehnologije, ki temelji na osebnem stiku in posamezniku prilagojenem programu		poslovni
	Krovna blagovna znamka	Celovite storitve s področij projektiranja, gradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektroomrežij		poslovni
	Krovna blagovna znamka	Krovna blagovna znamka Piranske soline	zasebni	poslovni
 solnce	Solnce	Prehrambena linija	zasebni	poslovni
 lepa vida	Lepa Vida	Kozmetična linija in Thalasso spa Lepa Vida	zasebni	poslovni
 Krajinski park Sečoveljske soline Parks Remonte delle Saline di Sciole	KPSS [Krajinski park Sečoveljske soline]	Naziv parka in ekoturizem, spominki iz parka	zasebni	poslovni

Med odvisne družbe poleg družb Ipko, One in Blicnet v jugovzhodni Evropi prištevamo še finančno naložbo Gibtelecom.

PORTFELJ BLAGOVNIH ZNAMK družb v JV Evropi in Gibraltarju				
država/družba	opis	produkti/storitve	trg	trg
blagovna znamka/produkt				
Bosna in Hercegovina – Blicnet	Korporativna in storitvena blagovna znamka; prenova: 1. 12. 2013	Internet, fiksna telefonija – VoIP, izbira/predizbira operaterja, zakup pasovne širine, medomrežno povezovanje, kabelska televizija, konvergenčne storitve – paketi storitev, spletno gostovanje, spletno oblikovanje, rešitve elektronske pošte, registracija domen, integrirane rešitve, razvoj programske opreme – programiranje	zasebni	poslovni
Kosovo – Ipko	Korporativna blagovna znamka	Mobilna telefonija – GSM, SMS, MMS, WAP, VMS, mobilni prenos podatkov – 3G, GPRS/EDGE, internet, fiksna telefonija – VoIP, zakup pasovne širine, medomrežno povezovanje, digitalna kabelska televizija, konvergenčne storitve – paketi storitev, web portal – novice in zabava, rešitve elektronske pošte	zasebni	poslovni
Makedonija – One, Digi Plus	 <p>Korporativna blagovna znamka, Boom tv in On.net – storitvene blagovne znamke</p>	Fiksna telefonija, mobilna telefonija – GSM/UMTS, SMS, MMS, WAP, VMS, mobilni prenos podatkov – GPRS/EDGE/UMTS/HSDP, internet, fiksna telefonija – PSTN, VoIP, zakup pasovne širine, medomrežno povezovanje, mobilni portal [wap], Live TV – mobilna TV, novice in zabava, fundial – uverture, digitalna prizemna televizija [DVB-T], web portali – novice in zabava	zasebni	poslovni
Gibraltar – Gibtelecom	 <p>Finančna naložba Telekom Slovenije</p>	Nacionalni operater elektronskih komunikacij; fiksna telefonija, internet, mobilna telefonija		poslovni

Pomembnejše aktivnosti navedenih družb:

- Antenna Group in Telekom Slovenije sta ustanovila skupno družbo Antenna TV SL, ki upravlja TV-program Planet TV in se ukvarja z razvojem komercialne televizije v Sloveniji.

- Ukinitve znamke Avtenta.now in prenos procesov z IKT-dejavnostjo v matično družbo.
- Prestrukturiranje in konsolidacija poslovanja hčerinske družbe TSmedia. Prenos klicnega centra za splošne informacije 1188 in tehnični razvoj na matično družbo. Prenos znamke DKino na matično družbo.
- Konsolidacija blagovnih znamk in izvedba priročnika osvežene celotne grafične podobe Telekoma Slovenije. Poenotena je ikonografija, prenovljena je terminologija, s katero poenostavljamo ponudbo.

V prihodnje nameravamo še utrditi položaj Skupine Telekom Slovenije kot vodilnega regionalnega operaterja. Med strateškimi cilji družbe je zato tudi postopno poenotenje vizualne podobe krovnih blagovnih znamk odvisnih družb, ki opravljajo enotno osnovno dejavnost. Prenovljeno identiteto smo že prenesli na Blicnet v Bosni in Hercegovini

2.6.3. Trženjske in prodajne aktivnosti⁵³

Nadaljeval se je trend upadanja klasične govorne telefonije na slovenskem trgu, na trgih jugovzhodne Evrope, pa smo zabeležili 12 % rast števila priključkov mobilne telefonije. S kakovostno ponudbo nam je uspelo nekoliko zmanjšati upad fiksnih širokopolosovnih priključkov v Sloveniji (število priključkov je upadlo za 2 %) v primerjavi z letom 2012. Največji upad prodaje širokopolosovnih priključkov novim uporabnikom je bil v zadnjem četrtletju, predvsem zaradi okrnjene programske TV-sheme športnih programov in višjih cenovnih pozicij od konkurentov. Število širokopolosovnih priključkov smo povečali na vseh trgih jugovzhodne Evrope, največ na Kosovu, za 13 %.

Priključki in storitve Skupine Telekom Slovenije po vrstah in trgih

Širokopolosni priključki

Stanje maloprodajnih širokopolosovnih priključkov na dan	31. 12. 2013	31. 12. 2012	Ind. 13/12
Slovenija	202.158	206.056	98
Makedonija	39.563	38.379	103
Kosovo	82.427	72.977	113
BiH	21.520	20.238	106
Albanija	0	3.310	-
JV Evropa	143.510	134.904	106
Skupina Telekom Slovenije	345.668	340.960	101

Priključki fiksne in mobilne telefonije

Stanje maloprodajnih priključkov na dan	31. 12. 2013	31. 12. 2012	Ind. 13/12
Slovenija, mobilna telefonija	1.123.867	1.130.400	99
Slovenija, fiksna govorna telefonija	421.701	450.978	94
JV Evropa, mobilna telefonija, od tega:	1.082.143	966.354	112
Makedonija	527.928	532.315	99
Kosovo	554.010	434.039	128
Blicnet	205	-	-
JV Evropa, fiksna govorna telefonija	54.929	65.503	84
Skupina Telekom Slovenije	2.682.640	2.613.235	103
VoIP priključki			
Slovenija	153.911	149.263	103
JV Evropa	24.927	11.165	223
Skupina Telekom Slovenije	178.838	160.428	111

Skupaj priključki/storitve mobilne in fiksne telefonije

Stanje maloprodajnih priključkov na dan	31. 12. 2013	31. 12. 2012	Ind. 13/12
Skupaj mobilna telefonija	2.206.010	2.096.754	105
Skupaj fiksne govorne storitve*	655.468	676.909	97
Skupina Telekom Slovenije	2.861.478	2.773.663	103

* Seštevek priključkov fiksne govorne telefonije in storitev VoIP.

⁵³ GRI PA4, TA2

Čisti prihodki od prodaje v skupini

Čisti prihodki od prodaje Skupine Telekom Slovenije so v letu 2013 za odstotek nižji od doseženih v letu 2012 in so dosegli 779,4 milijona evrov.

Struktura čistih prihodkov od prodaje po družbah⁵⁴

v tisoč EUR	2013	2012	Ind. 13/12
Telekom Slovenije	658.493	660.679	100
Druge družbe v Sloveniji:	52.409	58.192	90
TSmedia	11.083	13.334	83
Avtenta	6.759	6.699	101
GVO	30.910	35.188	88
Soline	3.657	2.971	123
Skupina Ipko – Kosovo	68.388	69.377	99
Družbe v Makedoniji	75.468	72.155	105
Druge družbe v tujini	21.266	18.645	114
Skupaj – nekonsolidirano	876.024	879.048	100
Izločitve in prilagoditve	-96.664	-92.962	-
Skupina Telekom Slovenije	779.360	786.086	99

Telekomu Slovenije je uspelo zadržati čiste prihodke na ravni preteklega leta. Nižji so prihodki v mobilnem in fiksnem segmentu končnega trga zaradi nadaljnega zniževanja prihodkov klasične govorne telefonije ter nižjih prihodkov mobilnih naročnikov zaradi prehoda v nove promocijske pakete.

Višji od doseženih v preteklem letu so čisti prihodki od veleprodaje, predvsem zaradi povečanja prihodkov mednarodnega tranzita in zaključevanja klicev na mobilno omrežje Telekoma Slovenije iz tujine ter drugih slovenskih omrežij. Prihodki iz tranzitnega prometa prek makedonskega trga se še ohranjajo, dosegli so skupno 11 % rast prometa. Usmerjeni promet je prihajal iz Telekoma Slovenije. Prihodke iz naslova mednarodnega prometa na Kosovu je zaznamoval visok delež migracije kličočih v internetne storitve Skype in Viber.

Pri **Avtenti** so čisti prihodki od prodaje za odstotek nad doseženimi iz leta 2012. Povečuje se delež prihodkov, doseženih izven Skupine Telekom Slovenije.

Zmanjšanje prihodkov **družbe GVO** je posledica zaključka izgradnje odprtih širokopasovnih omrežij v letu 2012 in velikega zmanjšanja drugih naročil na slovenskem gradbenem trgu. Delno smo izpad nadomestili z izgradnjo omrežij v Nemčiji.

Čisti prihodki od prodaje družbe **TSmedia** so za 17 % nižji glede na leto prej. To je predvsem posledica nižjih prihodkov od posredovanja informacij uporabnikom, ki že več let konstantno padajo, in zaradi nižjih prihodkov od oglaševanja, saj je zaradi recesije na trgu manj povpraševanja.

V primerjavi z letom 2012 so čisti prihodki od prodaje kosovske družbe **Ipko** za 1 % nižji. Negativno so vplivali prihodki iz naslova mednarodnega prometa, ki ga je zaznamoval visok delež migracije kličočih v internetne storitve Skype in Viber. Izpad je podjetje nadomestilo z višjimi prihodki na končnem trgu mobilnega in fiksnega segmenta.

Pri **družbah v Makedoniji** so čisti prihodki od prodaje višji za 5 %. Nanje so v največji meri vplivali višji prihodki tranzita na veleprodajnem trgu, prihodki v mobilnem in fiksnem segmentu končnega trga pa so primerljivi z lanskoletnim obdobjem.

⁵⁴ GRI EC1

Trženje in prodaja na slovenskem trgu

Storitve fiksne govorne telefonije

Na področju klasične telefonije smo uporabnikom v letu 2013 ponudili številne novosti:

- Navzkrižno ponudbo z možnostmi ugodnejše uporabe mobilnih storitev za rezidenčne uporabnike.
- Fiksne poslovne zakupe po zgledu mobilnih poslovnih zakupov, kar je novost na našem trgu. Poslovni uporabniki lahko prilagajajo število fiksnih priključkov, spreminjajo zakupe in izbirajo količino zakupljenega prometa.
- Ponudbo klicnih opcij v mednarodnem prometu, ki omogočajo ugodnejšo ceno klicev v tujino, smo z zasebnih razširili še na poslovne naročnike.

Mobilne govorne storitve

Na število uporabnikov mobilnih storitev, pri čemer smo zabeležili rahel upad, sta vplivali agresivna promocijska ponudba konkurentov ter cenovna občutljivost uporabnikov. V Telekomu Slovenije smo prenovili naročniške pakete, s katerimi se želimo še bolj približati uporabnikom in jim omogočiti svobodo komuniciranja. Med drugim smo:

- v pakete dodali skupno količino vključenih enot storitev, kar uporabniku daje večjo fleksibilnost pri porabi enot,
- po vzoru tujih operaterjev v paketno ponudbo vpeljali neomejenost vključenih storitev (telefonija in sporočila SMS/MMS).

Internetne in multimedijske storitve (širokopasovne storitve)

Telekomovi prodajni centri zagotavljajo redno izvajanje prodajnih aktivnosti na terenu, v sodelovanju z zunanjimi prodajnimi kanali. V vseh Telekomovih prodajnih centrih smo postavili plačilne avtomate, ki uporabnikom olajšajo plačevanje mesečnih računov.

Nadgradili smo ponudbo fiksnih in mobilnih paketov na vseh omrežjih, na katerih tržimo internetne in multimedijske storitve.

Pri mobilnih internetnih storitvah smo:

- uvedli zadnjo generacijo prenosne tehnologije LTE v povezavi s prenovljeno ponudbo paketov,
- vpeljali videovsebine tudi v pakete mobilnega interneta.

Aktivno smo nadaljevali krepitev konkurenčnih prednosti v fiksnih paketih, kjer smo:

- ponudbo obogatili s HD-programi,
- nadgradili uporabniško izkušnjo pri spremljanju Lige prvakov,
- uvedli lastno storitev v oblaku (TViN Shramba),
- vpeljali mobilni predplačniški internet v pakete TopTrio.

Premijske storitve⁵⁵

Trend rasti plačevanja prek mobilnika je bil tudi v letu 2013 v porastu. Sistem Moneta smo posodobili z novimi funkcionalnostmi in izboljšavami:

- izboljšali smo rešitve Monete v telefonski prodaji, Monete Internet in Monete SMS, za hitro in enostavno sprejemanje plačil na daljavo,
- Moneto smo vključili v projekt TS Startup in mladim podjetnikom približali najnovejše možnosti plačevanja prek mobilnika,
- v sodelovanju z večjimi ponudniki Monete smo njenim uporabnikom omogočili številne ugodnosti,
- priključili smo se projektu razvoja aplikacije Urbana za pametne telefone. Moneta bo omogočala priročno polnjenje dobroimetja znotraj aplikacije.

V letu 2013 smo nadgrajevali vmesnike M:Vrata za različne poslovne oblike rabe mobilne telefonije (plačljive številke, nagradne igre, obveščanje ipd.). Začeli smo prenavljati infrastrukturo in prenovljena M:Vrata graditi na novi platformi TWSS, postopno pa bodo v celot prešla na novo platformo. Poseben poudarek smo namenili prodaji rešitev za nepremijsko SMS- in MMS-obveščanje, za katere ocenjujemo, da bodo prihodkovno zanimive tudi v prihodnjem letu.

Pri klicnih storitvah z dodano vrednostjo smo nadaljevali razvoj ter uvajanje novih rešitev in funkcionalnosti, ki jih omogočajo nove tehnologije. V aktivnejšem dialogu s ponudniki želimo Telekom Slovenije pozicionirati kot vodilnega operaterja premijskih rešitev.

⁵⁵ GRI TA2

Upravljanje storitve za poslovne uporabnike

Upravljanje storitve vključujejo produktni portfelj komunikacijskih, aplikacijskih in konvergenčnih storitev za poslovne uporabnike. Malim in srednjim podjetjem smo ponudili:

- napredne rešitve v segmentih upravljanega podatkovnega omrežja (ULO),
- najem prostora v podatkovnem centru (DCaaS) in podatkovnih komunikacij.

Ponudbo smo intenzivno širili tudi na področju zagotavljanja upravljanega brezžičnega dostopa (Wi-Fi), tako v segmentu stalnih implementacij kot tudi pokrivanja večjih, časovno omejenih javnih dogodkov.

Multimedijaska telefonija združuje govorne in video storitve ter prenos tekstovnih informacij in vsebin.

- Predstavili smo novo rešitev predplačniške fiksne telefonije, namenjeno specifičnim uporabnikom, kot so domovi za ostarele, zapori, bolnišnice ipd.
- Poenotili smo sistem obračunavanja klicev v realnem času (Monitor).
- S ponudbo enotnega poslovnega omrežja (EPO), ki združuje storitve fiksne in mobilnega omrežja, smo poslovnih naročnikom zagotavljali optimalno uporabniško izkušnjo in prilagodljivost storitev.

Celostne rešitve

Uporabna vrednost storitev varovanja se v zadnjem obdobju vidno povečuje. Z uvedbo nadgrajenega sistema IP Infranet (za svoje delovanje uporablja fiksno in mobilno omrežje) se povečujeta tržni potencial in poslovna zanimivost naših storitev. V tem segmentu smo ponudili tri nove pakete.

Pri Teleoskrbi (SOS Doma, SOS Mobilni, SOS Zdravnik) smo s partnerskim podjetjem Doktor 24 uspešno povečali prodajno mrežo. Izboljšane rezultate pričakujemo v letu 2014. Pripravili smo predlog strategije za področje eZdravja (Teleoskrba, Telemedicina in eZavod).

Veleprodajne storitve (medoperatersko poslovanje)

Zabeležili smo rast prihodkov iz širokopasovnih storitev za operaterje, povsem razvezanega dostopa. Narašča tudi delež prihodkov od zakupa optičnih vlaken za dostop do končnih poslovnih uporabnikov. Te storitve smo na veleprodajni trg uvedli v letu 2012.

Na področju širokopasovnega dostopa z bitnim tokom še vedno opažamo veliko prehodov končnih uporabnikov med različnimi operaterji in prodajnimi modeli.

Za vključevanje novih širokopasovnih priključkov in preprečitev trenda upadanja zasedenosti omrežja Telekoma Slovenije smo v letu 2013 izpeljali več tržnih aktivnosti. Z operaterji smo podpisali več pogodb za zakup storitev navideznega zasebnega omrežja do končnih uporabnikov prek bakrenih SHDSL in optičnih dostopovnih povezav ter jedrnega omrežja Telekoma Slovenije.

Mednarodna veleprodaja

Na področju mednarodne veleprodaje smo dosegli izrazito rast prihodkov. To je rezultat proaktivne osebne prodaje in udeležbe na specializiranih dogodkih za mednarodne operaterje, kjer smo povečevali prisotnost in prepoznavnost Telekoma Slovenije kot regionalnega ponudnika telekomunikacijskih storitev.

IKT-standardizirane rešitve

S pripojitvijo dobršnega dela dejavnosti hčerinske družbe Avtenta je Telekom Slovenije vstopil na trg sistemske integracije in storitev v oblaku. IT-storitve ponujamo v obliki projektov na ključ in zunanjega izvajanja celotnega IT-okolja. V ponudbi »s police« bomo širili portfelj storitev, namenjen predvsem malim in srednjim uporabnikom.

TSmedia

V začetku leta sta Antenna Group in Telekom Slovenije ustanovila skupno družbo Antenna TV SL, ki upravlja televizijski kanal Planet TV.

TSMedia je vpeljala posebne uporabniško-prodajne projekte, namenjene uporabnikom in oglaševalcem. Ti omogočajo nove oziroma dodatne možnosti prihodkov na področju oglaševanja ter prodaje digitalnih vsebin in storitev. Izvedeni so bili projekti: Mega poletna nagradna igra Planet za polet, EP v košarki, Avantbon, Planet izzivov, Mesec otroka in Delimo lepe želje.

Prenovili smo vstopno stran spletnega medija Planet Siol.net in mu dodali nov sklop Popusti, uvedli e-novice in rubriko Junaki za jutri. Novosti so bile podprte z oglaševalsko kampanjo »Povezani z dobro zgodbo«.

Prenovljene sklope vstopne točke v slovenski svet Najdi.si smo obogatili s sklopoma Recepti in Dogodki, kjer so zbrani najrazličnejši dogodki iz vse Slovenije. Najbolj obiskan poslovni imenik Bizi.si je od maja 2013 na voljo tudi kot mobilna aplikacija.

Povečali smo mrežo zunanjih digitalnih zaslonov, ki se je razširila tudi na poslovalnice Pošte Slovenije in bencinske servise Petrol. S 1.064 zasloni ima tako družba TSmedia največjo mrežo zunanjih digitalnih zaslonov v Sloveniji in se je s tem še bolj približala poziciji vodilnega ponudnika digitalnih medijskih vsebin v Sloveniji.

Sistemska integracija in računalništvo v oblaku

Družba Avtenta je maja 2013 prenesla del svoje dejavnosti na Telekom Slovenije. Temu primerno je zastavila in izvajala izobraževanja ter komunikacijsko-tržne strategije za prevrednotenje blagovne znamke iz vodilnega podjetja za sistemsko integracijo v specialista za vsebinske poslovne rešitve.

Prodajne aktivnosti so podpirale uveljavljeno ponudbo [SAP-vzdrževanje, splošne CRM-rešitve, DMS-sistemi za podjetja in javne uprave], ob tem pa so bile usmerjene v nove rešitve, prilagojene vsebinskim vertikalnim [zavarovalništvo, bančništvo, zdravstvo, energetika itd.].

Po področjih so bili doseženi naslednji cilji:

- SAP-rešitve: pridobili smo nove pogodbe za SAP-vzdrževanje in zagnali storitvi za vodstva podjetij [poročila za menedžment in mobilno potrjevanje dokumentov]. S tema storitvama se je Avtenta na tekmovanju SAP Partner Challenge uvrstila med 10 najboljših oziroma med prve tri v regiji.
- DMS-rešitve: ohranili smo vodilni položaj na slovenskem trgu in razvili vertikalni modul za vodenje kreditne dokumentacije v bančništvu.
- CRM-rešitve: nadgradili in ponudili smo novo rešitev za zavarovalnice, ki smo jo predstavili na šestih tujih trgih v regiji. Na področju CRM-rešitev za bančništvo smo sklenili partnerstvo z vodilnim svetovnim ponudnikom rešitev za finančno industrijo, podjetjem Veripark.
- Izobraževanje: uspešno smo ohranili tržni delež in vodilno vlogo na slovenskem trgu. Poleg tega smo razvili nove vsebinske delavnice za IT-strokovnjake in prodrli v širšo javnost s pomočjo delavnic za otroke, ki združujejo učno in tehnološko komponento.

GVO

Čisti prihodki od prodaje družbe GVO so bili v letu 2013 sicer za desetino nižji kot v letu prej, vendar na ravni načrtovanih. Nižji obseg prihodkov glede na leto prej je predvsem posledica zaključka večjih projektov gradnje odprtih širokopasovnih omrežij v letu 2012 ter izostanka večjih investicij na trgu v letu 2013. Kljub pomanjkanju večjih investicij na trgu je GVO uspelo povečati obseg prihodkov v segmentu ostalih investicij [kjer so izvzeti projekti javno-zasebnega partnerstva] ter na področju gradnje elektroinstalacij.

V letu 2013 je GVO prevzel v upravljanje nova odprta širokopasovna omrežja, ki jih je v obliki javno-zasebnega partnerstva zgradil v letu 2012, ter nanje začel priključevati zainteresirane uporabnike. Nadaljnjo rast penetracije so beležili tudi na ostalih odprtih širokopasovnih omrežjih, ki jih GVO upravlja od leta 2011 dalje.

Tržne in prodajne aktivnosti na trgih jugovzhodne Evrope

V **Makedoniji** je družba One v predplačniškem segmentu uvedla nove dnevne, tedenske in mesečne pakete mobilnega širokopasovnega dostopa z vključenim visokim obsegom prenosov podatkov. To so nadgradili z novim paketom neomejene telefonije v vsa makedonska fiksna in mobilna omrežja ter uvedli uspešno akcijo, imenovano »100 MKD = 300 MKD«.

V naročniškem segmentu je družba nadaljevala ponudbo različnih novih promocij za domače medkrajevne klice, SMS, MMS in mobilni internet z ugodno mesečno naročnino. Uvedli so nov inovativni koncept lastne izbire tarifnega modela, imenovan SELECT, kjer si lahko uporabniki sami sestavijo paket tarifnih modelov glede na svoje potrebe. Med uporabniki je bil dobro sprejet tudi SELECT Promo Plus z neomejenimi pogovori in visokim obsegom vključenega mobilnega prenosa podatkov, kar se je odrazilo v rasti števila naročnikov. One je v letu 2013 pridobil frekvenčni pas, ki bo omogočal LTE-storitve.

V fiksnem segmentu je leto 2013 zaznamoval prehod iz analognega v digitalno prizemno oddajanje televizijskega signala (DVB-T), kjer je bila družba One na razpisu makedonske agencije za elektronske komunikacije (AEK) izbrana za izvedbo digitalizacije TV-signala. Hkrati s prehodom so izvedli različne promocije, ki so povečale bazo naročnikov, in obogatili programsko shemo BoomTV. Predstavili so tudi akcijo Total Promo, ki ponuja brezplačne klice, povečane hitrosti prenosov podatkov in dvojne »set-top-boxe« za BoomTV.

Družbi One in Digi plus multimedija sta povečali poslovne prihodke za 8 % v primerjavi z doseženimi v letu 2012. Za devetino so bili višji medoperaterski prihodki, ki v strukturi zavzemajo več kot tretjino vseh poslovnih prihodkov. V vseh segmentih se nadaljujejo ostra konkurenca in cenovna občutljivost ter prehajanje uporabnikov.

Na **Kosovu** je bil Ipko prvi operater, ki je vpeljal 3G-tehnologijo, kar je ena največjih sprememb na kosovskem mobilnem trgu. Uvedli so nove pakete mobilnega širokopasovnega dostopa. V želji povečati bazo mobilnih uporabnikov, kar je ključni strateški cilj, je bil Ipko v letu 2013 zelo aktiven z različnimi ponudbami za pridobivanje in ohranjanje uporabnikov. Uvedli so enotno tarifo za klice v omrežja vseh domačih operaterjev v času veselih uric, promocijsko ponudbo Preidi k Ipku, Poletni krog za vse zasebne predplačniške mobilne uporabnike in nov zasebni enotni paket »Fol me ton« [Govori z vsemi]. Kot del promocij ob koncu leta je Ipko uvedel nove naročniške pakete Mujore S in Mujore M.

V fiksnem segmentu je Ipko ponudil posebne ponudbe digitalne TV za nove naročnike na določenih delih Kosova, brezplačno aktivacijo in koncept »preizkusi in kupi«. Nadaljeval je širitve programske sheme in povečanje ponudbe paketov digitalne TV. Razširili so Ipkov lojalnostni program in preoblikovali pakete fiksne telefonije. Čisti prihodki mobilnega segmenta za končni trg so večji za 6 %. Povečali so se tudi prihodki fiksnega segmenta za končni trg (internet, TV, telefonija) za 8 %.

V **Bosni in Hercegovini** je družba Blicnet v letu 2013 dosegla nekaj pomembnih razvojnih prelomnic. Spremenila je ime iz Aneks v Blicnet s ciljem dokončne konsolidacije blagovnih znamk družbe v eno blagovno znamko. Družba je spremenila tudi vizualno podobo in jo uskladila z osveženo podobo Telekom Slovenije. Uspešno so vstopili na trg mobilne telefonije [kot MVNO], kar so podprli z medijskimi dogodki in marketinškimi promocijami. Blicnet zdaj uporabnikom ponuja celovite telekomunikacijske storitve: digitalno TV, internet, fiksno in mobilno telefonijo. Podjetje je razširilo geografsko področje poslovanja z nakupi uporabnikov družb DUOS in NF-TEL v vzhodnem delu BiH.

Pri storitvi digitalne TV so razširili programsko shemo, pri storitvah fiksne telefonije pa ponudili privlačne cene in bonuse za klice v Blicnetovo mobilno mrežo. Dvignili so tudi hitrosti internetnih paketov z vključenim prometom, s čimer so ostali med boljšimi ponudniki te storitve.

2.6.4. Odgovoren odnos do uporabnikov⁵⁶

V okviru projekta konsolidacije blagovnih znamk (glej točko 2.6.2.) je nemoteno potekala prenova vseh obrazcev, predlog, pogojev in ostale dokumentacije. Nadaljevali smo optimizacijo poslovnih procesov, kakovostno uporabniško izkušnjo pa zagotavljali s privlačno ponudbo, premišljenimi storitvami in vsebinami ter z odlično podporo.

Zadovoljstvo uporabnikov spremljamo na vseh ključnih kontaktnih točkah. Tudi v tem letu zadovoljstvo uporabnikov ostaja visoko, okrog 90 %.⁵⁷ Ocenam uporabnikov, ki predvidevajo izboljšave, namenimo posebno skrb in individualno obravnavo.

Pomembnejše aktivnosti:

- Program zvestobe Telekom Slovenije: v prenovljenem in vsebinsko bogatem programu smo združili storitve za uporabnike storitev Mobitel in storitev SiOL. V kontaktnem centru smo oblikovali posebno skupino specializiranih svetovalcev.
- Kontaktne številke klicnih centrov: z reorganizacijo odzivnikov smo uporabnikom na različnih izbirnih mestih ponudili različne vsebine. Izboljšali smo dosegljivost, saj se klici enakomerno porazdelijo med razpoložljive veščine.
- Kontaktni center 1188: Telekomu Slovenije se je pridružila Služba za kontaktni center 1188 (prej TSmedia).

⁵⁶ GRI DMA PR

⁵⁷ GRI PR5

Zaradi vse večje uporabe internetnih storitev (imenik na spletu, mobilnih telefonih in DVD) je število klicev na številko 1188 upadlo za 25,28 % v primerjavi z letom 2012.

- Portal Moj Telekom: razširili smo nabor možnosti upravljanja in storitev. Prenovili smo del portala za uporabnike predplačniškega interneta in ponudbo predplačniškega mobilnega interneta ter vključili sklop Program zvestobe. Portal je namenjen časovnim zakupom, preverjanju stanja na računu in porabe prenosa podatkov ter polnitvi računa. Na voljo je v slovenskem in angleškem jeziku.
- Mobilna aplikacija Moj Telekom: za uporabnike pametnih telefonov z operacijskim sistemom Android in iOS smo razvili novo mobilno aplikacijo za pregled stroškov in storitev ter pomoč pri uporabi storitev. Aplikacijo si lahko naložijo tudi uporabniki drugih operaterjev in pregledujejo aktualno ponudbo, poiščejo prodajna mesta Telekoma Slovenije in ostale uporabne informacije.

Skrb za uporabnike naših storitev in njihovo zadovoljstvo je ključnega pomena za naše poslovanje. Za čim bolj učinkovito in samostojno delo imajo zato vsi zaposleni na voljo interni portal – Telekomov portal znanja – TPZ, na katerem najdejo vse informacije, ki so ključnega pomena pri delu z uporabniki. Na voljo so tudi naše spletne strani: **Telekom Slovenije, Tehnik, TViN**.

Komuniciranje z uporabniki in tehnična pomoč

V pisnem komuniciranju z uporabniki smo odgovorili na 314.534 sporočil, kar pomeni 48 % rast v primerjavi z letom 2012. Razlog je predvsem v tem, da so se uporabniki v večji meri odločali za pisno kot osebno komunikacijo. Med najbolj dinamične kanale za komuniciranje poleg e-pošte še vedno sodijo Facebook, Twitter in forum SiOL. Pri pisni komunikaciji ohranjamo visoko zadovoljstvo, saj je kar 91 % uporabnikov menilo, da bi tak način komuniciranja priporočilo tudi drugim.⁵⁸ Z dobro organizacijo dela nam je uspelo na vse zahtevnejše primere odgovoriti prej kot v pol ure, kar ostaja tudi cilj za naprej.

V segmentu poslovnega in osebnega svetovanja smo izvajali različne klicne kampanje, s katerimi so bili zvesti uporabniki prvi obveščeni o ponudbi.

Uporabnikom smo v trenutku težav pri delovanju storitev ali opreme na voljo 24 ur na dan in vse dni v letu. Za tehnično pomoč smo dosegljivi prek družbenih omrežij, elektronske pošte, spletnih orodij za samopomoč ali v živo prek spletnih klepetov in klicev.

Čeprav se delež klicev manjša na račun povečanja rabe drugih komunikacijskih kanalov, smo za še prijaznejšo uporabniško izkušnjo letos vpeljali možnost izbire povratnega klica v primeru predvidoma daljših časov javljanja na klice.

Preglednost zaračunavanja storitev⁵⁹

Za zadovoljstvo uporabnikov in zmanjšanje števila reklamacij skrbimo s poenoteno kontrolo računov za stacionarne in mobilne storitve. Morebitne systemske napake odpravljamo pravočasno, pred izdajo računov za storitve. Na spletnem mestu smo v sklopu zavihka Pomoč in podpora pripravili novo vsebino glede pomoči, povezane z računi.

Delež vseh reklamacij glede na poslane račune je bil v povprečju 0,14 %. Rezultat je v primerjavi s preteklim letom boljši, saj je delež vseh reklamacij tedaj znašal 0,35 %. Za mobilni del storitev smo v letu 2013 prejeli 20.523 reklamacij. Poslali smo več kot 18 milijonov računov za storitve, kar pomeni, da je delež iz naslova reklamacij 0,11 %. Večina se jih je nanašala na željo po kopiji računa, sledile so reklamacije na dodatne storitve. Za fiksni del smo prejeli 26.299 reklamacij in poslali več kot 15 milijonov računov za storitve. Delež reklamacij je znašal 0,18 %. Večina reklamacij se je nanašala na internetne storitve.

Skrb za varnost otrok na internetu⁶⁰

Med pomembnimi aktivnostmi ostaja skrb za spodbujanje varne rabe interneta, zlasti pri otrocih in mladih. S tem namenom Telekom Slovenije sodeluje s slovensko pobudo varne rabe interneta Safe.si in je podpisnik Kodeksa mobilnih operaterjev in internetnih ponudnikov za zaščito uporabnikov. Prav tako smo podpisnik listine o odgovornosti podjetij evropskih telekomunikacijskih operaterjev ETNO (ETNO Corporate Responsibility Charter).

⁵⁸ GRI PR5

⁵⁹ GRI PA10

⁶⁰ GRI SO10

Uporabnike seznanjamo z varno in odgovorno rabo mobilnih naprav na spletnem mestu telekom.si v rubriki **Nasveti za varno rabo mobilnih naprav**. Mladostnikom in staršem smo v pomoč pripravili **10 zlatih pravil za varno uporabo spleta**, ki si jih lahko natisnejo ali prenesejo na svoj računalnik. Dostopna so tudi prek mobilnega telefona.

Projekt Safe.si prav tako podpirajo v družbi TSmedia, kjer s strogo uredniško politiko skrbijo za to, da so prosto dostopne vsebine na njihovih medijih varne oziroma ustrezno označene.

Širok dostop do naših storitev⁶¹

Že več let zapored zagotavljamo ugodnejši dostop do naših storitev tudi posebnim skupinam uporabnikom, kar smo nadaljevali v letu 2013. Študentom, uporabnikom s posebnimi potrebami in upokojencem nudimo posebne, cenovno ugodnejše pakete širokopasovnih storitev in storitev fiksne in mobilne govorne telefonije.

Dostop do IKT-storitev zagotavljamo tudi prebivalcem oddaljenih in manj naseljenih območij. Naš signal mobilne telefonije je dostopen na celotnem ozemlju Slovenije, velik del ozemlja pa smo pokrili s širokopasovnim dostopom do interneta in fiksno telefonijo. Možnost dostopa do širokopasovnih storitev smo v letu 2013 še povečali z nadgradnjo LTE-omrežja in z uvedbo širokopasovnega dostopa prek satelita. GVO je v letu 2013 zaključil gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij v javno-zasebnem partnerstvu.

Gluhim omogočamo paket z nizko ceno SMS-sporočil in z brezplačnimi videoklici, prostovoljna društva za zaščito in reševanje pa imajo na voljo paket mobilnih storitev brez naročnine.

K preseganju digitalnega razslojevanja so v svojih okoljih prispevale tudi naše družbe v jugovzhodni Evropi. Makedonska družba One kot podizvajalec sodeluje v vladnem projektu zagotavljanja brezžičnega internetnega dostopa tudi na bolj oddaljenih območjih. Do septembra 2013 je bila ponudnica interneta za vse osnovne in srednje šole v Makedoniji. Ipko zagotavlja visoko pokritost Kosova z mobilnim signalom, Blicnet pa prebivalcem ruralnih področij omogoča dostop do sodobnih telekomunikacij prek brezžičnega paketa TRIO.

2.6.5. Zadovoljstvo uporabnikov⁶²

Zadovoljstvo uporabnikov fiksnih storitev

Zadovoljstvo naročnikov storitev SiOL v Telekomu Slovenije merimo dvakrat letno. Na podlagi rezultatov sprejemamo izhodišča in usmeritve za oblikovanje in izboljšanje produktov po meri uporabnika. V letu 2013 smo glede na ugotovljene potrebe uporabnikov prenovili pakete TopTrio, dodajali HD-programe, nadgradili SiOL TViN (omogoča gledanje televizije kjerkoli) ter izpopolnjevali uporabniško izkušnjo z dodajanjem funkcij na BOX-u, ki uporabnikom omogoča gledanje televizije po njihovi meri.

Novosti, ki smo jih dodajali, so se pokazale tudi v večjem splošnem zadovoljstvu uporabnikov s storitvami SiOL. To se je v letu 2013 izboljšalo predvsem na račun povečanja zadovoljstva s SiOL TV in SiOL telefonijo. K zadovoljstvu s SiOL TV največ prispevata SiOL TViN in DKino, ki mu sledi SiOL BOX. Uporabniki storitvam SiOL v primerjavi s konkurenčnimi ponudniki pripisujejo stabilnejše delovanje storitev, deležne so večjega zaupanja in se lahko pohvalijo s kakovostno in učinkovito pomočjo uporabnikom. Kot največje prednosti storitev SiOL uporabniki izpostavljajo razširjenost omrežja, popuste pri mesečni naročnini, stabilnost delovanja interneta ter hiter odziv v primeru nedelovanja, prav tako pa tudi napredno televizijo in najhitrejši internet.

Zadovoljstvo uporabnikov mobilne telefonije

Za mobilne storitve Telekoma Slovenije so značilne odlična prepoznavnost, izbira in uporaba. Uporabniki storitev Mobitel so najbolj zadovoljni s pokritostjo in stabilnostjo omrežja ter s kakovostjo delovanja, kar je tudi največja prednost pred konkurenčnimi ponudniki. Kot prednost uporabniki izpostavljajo tudi najhitrejšo mobilno omrežje in najboljši mobilni internet. Ponudba za mlade prinaša trendovsko podobo, kreativnost in inovativnost.

⁶¹ GRI PA1, PA2

⁶² GRI PR5

Zadovoljstvo uporabnikov v drugih družbah

Družba TSmedia izvaja meritve zadovoljstva na spletnih produktih vsakodnevno s spletno statistiko in sprejemanjem mnenj uporabnikov, vsaj enkrat letno pa še z raziskavo. V GVO s pomočjo anketnega vprašalnika redno merijo zadovoljstvo uporabnikov ob zaključenih gradnjah in enkrat letno z analizo v skladu z ISO 90001.

V družbi Ipko na Kosovu enkrat na leto opravljajo kvantitativno raziskavo zadovoljstva uporabnikov za mobilni in fiksni segment. Visoka stopnja zadovoljstva in lojalnosti uporabnikov mobilnih storitev se je v letu 2013 še povečala. Na lestvici od 1 do 5 je znašala 4,4, v letu prej pa 4,2. V segmentu fiksnih storitev se je zadovoljstvo uporabnikov zmanjšalo pri vse operaterjih na Kosovu. Ipko je dosegel rezultat 3,7, v letu 2012 pa 3,8. Družba One raziskav zadovoljstva uporabnikov ni izvajala.

V družbi Blicnet spremljajo zadovoljstvo uporabnikov prek števila pritožb in intervencij na mesečni ravni.

2.6.6. Tržno komuniciranje⁶³

Aktivnosti na področju tržnega komuniciranja družbe so zaznamovale ponudbeno-storitvene novosti, in izrazite tržnokomunikacijske aktivnosti nekaterih konkurentov. V komunikacijo produktivnih blagovnih znamk smo vpeljali logotip Telekom Slovenije in novembra vzpostavili enotno krovno blagovno znamko Telekom Slovenije, ki odtelej združuje produktne in korporativne vsebine družbe. Temu smo prilagodili strukturo tiskovin in zunanjo podobo ter pripravili več kot 100 tiskovin in 70 tržnokomunikacijskih kampanj.

Na korporativni ravni smo v maju izvedli korporativno komunikacijsko kampanjo za blagovno znamko Telekom Slovenije »Ko gre za vas, vam nudimo le najboljše«. Kreativno zasnovo smo uporabili tudi pri komuniciranju Mobilnevega paketa Pomlad 2013 in SiOL-ove ponudbe. Telekom Slovenije je novembra s pozicijsko kampanjo »Živi svobodno« predstavil osveženo krovno blagovno znamko.

Na področju **poslovnih uporabnikov** smo nagovarjali SOHO-segment [mali podjetniški segment] z oglaševalsko kampanjo »Verjamemo v vas«. Kot novost na trgu so sledili Mobilni poslovni zakupi. Mala in srednje velika podjetja smo nagovorili tudi z oglaševalsko kampanjo »Sestavite si vse po svoje«.

Najpomembnejše aktivnosti v **ponudbi mobilnih storitev** so bile:

- Tržna komunikacijska podpora LTE, paket Pomlad 2013 in predplačniški mobilni internet.
- Mobilnevega paket EuroBasket, ki je bil na voljo ugodneje za naročnike storitev SiOL, ter akcijska ponudba paketov TopTrio. Glasbena podlaga, ki je bila ključni del skupne komunikacije od maja [skladba GoodLife skupine One Republic], je bila v septembru postavljena v ospredje s priredbo, ki jo je zapelo 42 mladih talentiranih glasbenikov.
- Paket 2014 in prenovljena ponudba Mobilnega interneta, ki vključuje tudi multimedijske vsebine, ter novost – storitev TVin Shramba.
- Posebne ugodnosti za uporabnike predplačniškega paketa Mobi, ki je v letu 2013 zabeležil petnajst let.

Blagovno znamko za mlade Itak smo predstavljali:

- s tržnokomunikacijsko akcijo pri storitvi Petka, prenovljeni ponudbi paketov Džabest, storitvi Itak Plejs ter Itak Internet,
- s projektom Itak Ven ter s prisotnostjo na Red Summer Partyju,
- s projektom Itak Job, s katerim smo mladim pomagali v boju za prvo zaposlitev,
- s kampanjo Mega foun v akciji, z izvedbo natečaja začasne urednike spletne skupnosti Itak na Facebooku,
- s kampanjo »1x Itak, zmeraj Itak!« ter uvedbo promocijskih paketov Džabest za zmeri.

Pri **spletnem komuniciranju** je obsežna prenova zajemala pojavnost spletnih mest in mobilnih aplikacij ob konsolidaciji blagovnih znamk in centralizaciji spletnega nastopa Telekoma Slovenije. Prenovljen in poenoten spletni nastop nudi funkcionalno prepletanje vsebin in poenoteno uporabniško izkušnjo. Na spletnih mestih telekom.si, mobilnel.si in siol.net/storitve smo zabeležili 4,8 milijona obiskovalcev, 13,2 milijona obiskov in prek 60 milijonov ogledov strani. Povsod je izmerjena opazna rast v primerjavi z letom prej.

⁶³ GRI DMA PR

Z usmerjeno prisotnostjo na družbenih omrežjih smo obiskovalcem omogočili možnost soustvarjanja vsebin in s tem obogateno uporabniško izkušnjo, ki je vse bolj odločilna za prodajo.

Za **mednarodne veleprodajne storitve** smo izdali brošuro »Bringing You Closer«, kjer je na enem mestu predstavljena celotna ponudba mednarodnih telekomunikacijskih storitev Telekom Slovenije s poudarkom na regionalnem optičnem omrežju Telekom Slovenije. Z enakim sporočilom smo optično omrežje predstavljali na več poslovnih dogodkih v tujini in v Sloveniji.

Družbe Telekom Slovenije, GVO in TSmedia so podpisniki Slovenskega oglaševalskega kodeksa. Kršitev kodeksa ali prostovoljnih standardov ni bilo, spoštovanje kodeksov pa družbe preverjajo redno pri vsakem načrtovanju komunikacijskega projekta. V TSmedii dodatno spoštujejo primere dobre prakse, ki jih je pripravila Slovenska oglaševalska zbornica [dostopni prek: www.soz.si/projekti_soz/dobra_praksa/], implementirali pa so tudi povezave za prijavo sovražnega govora na Spletno oko. Tudi hčerinski družbi One in Ipko spoštujeta splošne profesionalne kodekse na področju oglaševanja.⁶⁴

2.6.7. Nabavna in logistična funkcija z odgovornostjo do okolja⁶⁵

Nabavna funkcija

Najpomembnejše izvedene aktivnosti za večanje učinkovitosti nabavnih postopkov, optimizacijo procesa in doseganja sinergijskih učinkov v Skupini Telekom Slovenije:

- reorganizacija področja logistike in centralne nabave z združitvijo organizacijskih enot v začetku leta,
- izdaja Navodil za ocenjevanje dobaviteljev, s katerimi smo formalizirali metodologijo ocenjevanja obstoječih in možnih novih dobaviteljev,
- sprejetje novega Pravilnika o nabavi blaga in storitev v družbi Telekom Slovenije,
- sprejetje Splošnih nabavnih pogojev družbe Telekom Slovenije, ki določajo minimalni standard družbe pri sklepanju nabavnih poslov, s ciljem, da jih uveljavimo tudi v odvisnih družbah v Sloveniji in tujini.

Za zmanjševanje tveganj v nabavnem procesu smo uvedli različne ukrepe za dodaten nadzor nad izvedbo. V teku so postopki formalnega uvajanja korporativnega upravljanja nabave, sodelovanje v skupini pa se je glede na predhodna leta močno okrepilo.

Logistična funkcija

V letu 2013 smo izvedli nekaj pomembnih aktivnosti za dvig produktivnosti na področju logistike, opredeljenih že v strateških ciljih iz leta 2012. Septembra smo združili dve centralni skladišči, ki sta bili ločeni lokacijsko in organizacijsko. S tem smo optimizirali dostavo blaga na lokacije naših internih naročnikov po vsej Sloveniji. Postopoma smo opustili skladiščno dejavnost na lokacijah prevzemno-distribucijskih mest v Novem mestu, Kopru, Novi Gorici in Murski Soboti. Produktivnost smo povečali tudi s pomembnimi spremembami na področju IT-podpore s posodobitvijo ERP-transakcij.

Zmanjševanje vplivov na okolje z učinkovito nabavo in logistiko⁶⁶

Pri izvajanju nabavne in logistične funkcije posvečamo posebno pozornost zmanjševanju vplivov na okolje. Vsi dobavitelji se morajo v pogodbenem odnosu obvezati k spoštovanju veljavnih zakonskih zahtev in najboljših praks s področij ravnanja z energijo in okoljem ter povezanih področij, še posebej pa določil, ki urejajo varstvo in zdravje pri delu, ravnanje s kemikalijami in drugimi nevarnimi snovmi, prevoz nevarnega blaga, varstvo pred požarom ter energetska učinkovitost. Upoštevati morajo naše zahteve glede okoljske in energetske politike, načrt gospodarjenja z odpadki in navodila za ločeno zbiranje odpadkov po lokacijah ter vzdrževati stike z našimi odgovornimi osebami, pristojnimi za ravnanje z energijo in okoljem po lokacijah.

⁶⁴ GRI PR6, PR7, PR9.

⁶⁵ GRI DMA EC.

⁶⁶ GRI DMA HR.

2.7. Omrežja, tehnologije in IT

Pospešeno smo posodabljali in krepili zanesljivost delovanja konvergentnega jedrnega omrežja. Dosegli smo vse ključne ciljne kazalnike na področju upravljanja dostopovnih naprav za fiksne storitve, sistemov prenosa, elektrostrojnih naprav in tehnoloških nepremičnin. Izvajali smo ukrepe za večanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje stroškov vzdrževanja sistemov v upravljanju.

Poudarki leta 2013:

- V letu 2013 smo uvedli najboljše komercialno LTE-omrežje v Sloveniji.
- Stabilizirali smo hrbtenično omrežje in izboljšali kakovost, predvsem pa razpoložljivost fiksnih sistemov in storitev.
- Izvedli smo konsolidacijo številnih storitvenih sistemov.
- Nadaljevali smo postopno modernizacijo zastarelega fiksnega TDM-omrežja na IP-tehnologijo.
- Uspešno smo zaključili pogajanja za pridobitev evropskega razvojnoraziskovalnega projekta Sunseed.
- Kot prvi operater v Sloveniji smo izvedli povezavo 100 Gb/s prek hrbteničnih sistemov prenosa.

2.7.1. Raziskave in razvoj storitev

Nadaljevali smo program Mladi raziskovalci iz gospodarstva, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad. Za program je Telekom Slovenije v letu 2013 prejel 89.692 evrov, leto prej pa 230.045 evrov.⁶⁷ Šest mladih raziskovalcev izvaja študije z različnih področij elektronskih komunikacij, kot so:

- mobilna širokopasovna omrežja četrte generacije [LTE],
- internet stvari,
- komunikacije med napravami,
- brezžična senzorska omrežja,
- računalništvo v oblaku,
- rudarjenje podatkov,
- pametni domovi,
- kontekst mobilnih uporabnikov,
- učinkovito premoščanje širokopasovne vrzeli in
- različne optimizacijske metode s področja telekomunikacij.

Sodelovali smo z javnimi raziskovalnimi organizacijami, zlasti z Institutom Jožef Stefan in s Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani. Podpisane imamo krovne pogodbe o sodelovanju, ki jih podpirajo konkretni razvojnoraziskovalni projekti.

V letu 2013 smo se prijavi na več nacionalnih in mednarodnih razvojnoraziskovalnih razpisov. Kot vodilni partner konzorcija devetih partnerjev iz šestih držav v programu FP7 smo uspešno zaključili pogajanja za pridobitev projekta Sunseed. V okviru projekta bo potekal razvoj sinergične IKT-infrastrukture med energetske in telekomunikacijskimi operaterji za energetska pametna omrežja [Smart Grid]. Projekt bo trajal tri leta in ima proračun 4,7 milijona evrov, od katerih 3 milijone evrov zagotavlja Evropska komisija. Uspešno smo zaključili prvo obdobje tekočega projekta FP7 eBadge in imeli tehnični ter finančni pregled s strani Evropske komisije.

V sklopu programa eZdravje smo podprli projekt za portal eZdravje, izvajali pilotske projekte [UKC Maribor], selitev infrastrukture za SOS Zdravnik in SOS Mobilni ter izdelali mobilno aplikacijo Prva pomoč. Izvajali smo integracijske teste na platformi TWSS za zunanje ponudnike prek sodobnih API-vmesnikov. Sodelujemo tudi pri raziskovalnih projektih, kot so Gen6, eCall in M2M.

Precejšnjo pozornost smo namenjali razvoju odprtokodnih rešitev.⁶⁸ Pri tem smo razvijali nadzorne sisteme ter avtentikacijske sisteme v širokopasovnem fiksnem in mobilnem jedru. Razvoj na področju nadzornih sistemov smo interno nagradili v sklopu našega sistema spodbujanja inovacij Brihta.

⁶⁷ GRI EC4

⁶⁸ GRI PA6

Potekale so tudi aktivnosti v mednarodnih organizacijah, kot so UMTS Forum, ETNO, ETSI in druge. V okviru delovanja znotraj organizacije ETNO smo začeli sodelovati z delovnimi skupinami za pripravo smernic internetnega upravljanja [Internet Governance] za Mednarodno telekomunikacijsko unijo [ITU]. Naše delovne skupine sodelujejo znotraj ETNA tudi v letnem energetske-okoljskem zgledevalnem primerjanju; več o tem pišemo v točki 2.10.2.

2.7.2. Razvoj in upravljanje omrežij⁶⁹

2.7.2.1. Konvergentno jedrno omrežje⁷⁰

Konvergentno jedrno omrežje obsega tehnologije za omogočanje fiksne telefonije, mobilne telefonije, mobilnega širokopasovnega podatkovnega dostopa, fiksne širokopasovnega dostopa in ostalih omrežnih storitev. Prek teh tehnologij se stekajo vsi signalizacijski in prometni storitveni tokovi omrežij Telekom Slovenije, brez katerih nobena storitev ne deluje. Segmenti konvergentnega jedra obsegajo:

- fiksno in mobilno agregacijo prometa dostopovnega omrežja,
- fiksno in mobilno jedro,
- hrbtenično omrežje in medomrežne povezave,
- poslovno omrežje,
- platforme za storitve z dodano vrednostjo,
- nadzor nad celotnim omrežjem in storitvami 24 ur na dan, vse dni v letu, zagotavljanje varnosti, razvoj nadzornih in podpornih sistemov ter kontrolo kakovosti.

Na področju upravljanja in vzdrževanja konvergentnega jedrnega omrežja smo dosegli vse ciljne ključne kazalnike razpoložljivosti, dostopnosti, integritete in zdržljivosti, na katere imamo vpliv. Ob tem smo nadaljevali uspešno obvladovanje stroškov in v največji možni meri obvladovali tveganja.

S pomočjo pripravljene strategije in načrta smo uresničevali zastavljene cilje v smeri petih krovnih strateških smernic za zagotavljanje:

- zanesljivosti delovanja omrežja in storitev,
- modernizacije in razvoja,
- stroškovne učinkovitosti,
- optimalnega delovanja Skupine Telekom Slovenije na področju jedrnih omrežij,
- razvoja in sodelovanja zaposlenih oziroma delovanja organizacije.

V hrbteničnem delu konvergentnega jedrnega omrežja smo izvedli številne aktivnosti za povečanje zmogljivosti, zanesljivosti in varnosti. Med drugim smo:

- nadgradili zmogljivosti jedrnega dela IP/MPLS-omrežja ter sistema za korekcijo in hitri prekop IPTV-kanalov, dokončali drugo fazo modernizacije BRAS/BNG-segmenta MPLS-omrežja,
- začeli razvoj sistema za dinamično prilagajanje lastnosti bakrenih linij, kar bo izboljšalo zanesljivost delovanja dostopovnega dela omrežja,
- izvajali aktivnosti za poenotenje poslovnega [intranet] omrežja Telekom Slovenije,
- na področju agregacije mobilnega dostopovnega prometa predstavili 400 3G-baznih postaj na IP-prenos, vključili čez 100 TCU-elementov [Traffic Control Unit] za povezovanje baznih postaj v jedrno omrežje prek IP, vključili 85 novih optičnih povezav in preselili 70 2G-baznih postaj na Abis prek IP,
- omogočili satelitski internet ter pripravili rešitev za omogočanje sobivanja med našimi javnimi Wi-Fi dostopi in mobilnim omrežjem.

Skupina Telekom Slovenije upravlja eno najkompleksnejših hrbteničnih omrežij v regiji jugovzhodne Evrope. V letu 2013 smo izvedli različne aktivnosti, tudi glede posodobitve infrastrukture iPOP – lokacije dostopa do interneta. V sklopu posodobitev smo celovito prenovili iPOP Zagreb, vzpostavili manjši iPOP v Beogradu, posodobili iPOP v Frankfurtu in vzpostavili iPOP v Prištini.

Na področju **sistemov storitvenega omrežja** smo izvajali razvoj in vzdrževanje, organizirali operativo in konsolidirali platforme. Med drugim smo:

- omogočili storitev eFax za poslovne uporabnike,

⁶⁹ GRI EC8, IO1

⁷⁰ GRI PA4, PA6

- preselili storitve 080 s starega TDM-omrežja na novi SX NGN, v novo okolje preselili rešitev za storitev SMS Zgrešeni klic,
- začeli prvo fazo konsolidacij storitev na konvergenčni OCMP-platforni in pri tem razvili ter preselili predplačniški IVR-sistem,
- izvedli prvo fazo konsolidacije in selitve različnih odzivnikov fiksnega omrežja iz starega sistema DICTA in pripravo konvergenčne platforme Televoting za izvedbo glasovnih ali USSD-glasovanj,
- v upravljanje prevzeli sistem za klicne centre ENVOX ter sistem za 1188 klicni center ADAS,
- nadgrajevali in vzdrževali odjemalski del storitve Komunikator,
- razvijali videokonferenčne rešitve ter razvoj enotnega poslovnega omrežja EPO, reorganizirali operativo za videokonferenčni sistem,
- optimizirali TDM-omrežja s prehodom na IP in preselili prek 20.000 uporabnikov POTS in ISDN,
- omogočili avtomatski provisioning za fiksno omrežje za xDSL, neplačnike in upravljanje prenosljivosti števil.

Zaradi zahtev novega zakona o elektronskih komunikacijah smo izvedli različne prilagoditve in rešitve. Med drugim smo omogočili beleženje poskusov vzpostavljanja zvez v mobilnem in fiksnem omrežju ter pripravili posebne varnostne aplikacije za iskanje pogrešanih oseb prek mobilnega omrežja.

Na mobilnem paketnem jedru smo med drugim izvedli nadgradnjo obstoječega 2G- in 3G-paketnega jedra ter omogočili funkcionalnost EPC [Evolved Packet Core] za LTE-omrežje ter generacijsko menjavo centralne požarne pregrade zaradi povečanih potreb po pasovni širini in varnostnih zahtevah. Prav tako smo posodobili sistem sprotnega obračunavanja mobilnega podatkovnega prometa glede na kontekst. Podprli smo razpis za modernizacijo RAN-omrežja One [dograditev 2G- in 3G-omrežja z izgradnjo LTE v jedru in dostopu].

Ključni kazalniki delovanja konvergentnih jedrnih omrežij v letu 2013⁷¹

Hrbtenično omrežje	Fiksno jedrno omrežje	Mobilno jedrno omrežje
<ul style="list-style-type: none"> • Razpoložljivost delovanja krovnege IP/MPLS omrežja: 99,997 % • Razpoložljivost delovanja jedrnega dela IP/MPLS omrežja RAR in BRAS: 99,999 % • Max. število PPPoE-uporabnikov: 204.845 • Max. bitne hitrosti: 46,9/30,2 Gbps • Razpoložljivost delovanja mobilnega jedrnega paketnega omrežja: 99,998 % • Max. število PDP kontekstov: 140.459 PDP/18.612 EPSB • Max. bitne hitrosti: 2,1/0,37 Gbps 	<ul style="list-style-type: none"> • Razpoložljivost IX: 99,999 % • Razpoložljivost SX NGN: 99,999 % • Razpoložljivost IPCTX Mediator: 99,999 % • Razpoložljivost IPCTX BW: 99,999 % • Razpoložljivost SBC: 99,996 % • Razpoložljivost CP: 99,997 % 	<ul style="list-style-type: none"> • Razpoložljivost delovanja: 99,998 % • Uspešnost vzpostavljanja dohodnih zvez: 95,6 % • Uspešnost vzpostavljanja odhodnih zvez: 99,7 % • PESQ 2G: 4,2 • PESQ 3G: 4,1 • Čas vzpostavljanja 2G-zveze: 6,8 s • Čas vzpostavljanja 3G-zveze: 3,7 s

Izvedli smo vse potrebno za ureditev prostorov in opremo skupnega NOC-centra v Stegnah. To bo omogočilo najprej združitve celotnega nadzora vseh sistemov za Slovenijo, kasneje pa za celotno skupino.

2.7.2.2. Fiksno dostopno omrežje

Dosegli smo ključne ciljne kazalnike upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskega kablanskega omrežja, dostopovnih naprav za fiksne storitve, sistemov prenosa, elektrostrojnih naprav in tehnoloških nepremičnin. Kazalniki razpoložljivosti storitev zaradi našega vpliva, število incidentov in časi trajanja ter poraba električne energije so znotraj načrtovanih ciljnih vrednosti. Uspešno smo obvladovali stroške, ki so v vseh segmentih znotraj načrtovanih okvirjev.

Upravljanje in vzdrževanje telekomunikacijskega kablanskega omrežja

Nadaljevali smo s prenovo postopkov vzdrževanja in upravljanja kablanskega omrežja. Z novo organiziranostjo smo zmanjšali število centrov na štiri ter poenostavili proces gradnje in vzdrževanja kablanskega omrežja. Zagotovili smo boljši operativni nadzor nad zunanjimi izvajalci del, hitrejšo in kakovostnejšo odpravo okvar, izvedbo označitev poteka kablanskega omrežja v prostoru v lastni režiji, posledično pa tudi bolje obvladovali stroške vzdrževanja.

⁷¹ GRI PA3

Med pomembnejše projekte spadata razvoj in implementacija vodenja evidenc o kabelskem omrežju v informacijskem sistemu Network Engineer. Uvedli smo brezpapirno poslovanje tudi za obravnavo zavarovanih in drugih škodnih dogodkov v SAP.

Dostopovne naprave

Pri izpolnjevanju evropskih in državnih ciljev projekta Digitalna agenda 2020 je Telekom Slovenije naredil nov korak. Na podlagi študije izvedljivosti iz leta 2012 smo pristopili k implementaciji teh rešitev in v praksi dokazali, da je pouporaba obstoječe infrastrukture bolj ekonomična kot izgradnja popolnoma novih optičnih omrežij.

Izvedli smo optimizacijo opreme za govorno telefonijo, s čimer bomo prihranili zaradi sproščenih rezervnih enot, pridobitve prostora in zmanjšanja porabe električne energije za napajanje in hlajenje naprav.

Produkcijsko smo oživili največji projekt Wi-Fi omrežja v državi. Na omrežju WiFree v Ljubljani lahko uporabniki dostopajo do predstavitvenih strani Mestne občine Ljubljana. Mobilni uporabniki Telekoma Slovenije pa lahko vsak dan za eno uro brezplačno dostopajo do svetovnega spleta.

V poslovnem in rezidenčnem segmentu smo komercialno ponudili širokopasovni dostop prek satelita.

Sistemi prenosa

Število dobaviteljev opreme v segmentu sistemov prenosa smo optimizirali in s tem občutno zmanjšali stroške podpore in vzdrževanja. Na dostopovnem segmentu sistemov prenosa smo na 62 lokacijah stare elemente nadomestili s stroškovno in energijsko učinkovitejšimi.

Kot prvi operater v Sloveniji smo v letu 2013 izvedli povezavo 100 Gb/s prek hrbteničnih sistemov prenosa. Omenjena hitrost je tudi do 10-krat višja od najvišjih hitrosti, ki se trenutno uporabljajo na posameznih optičnih povezavah v optičnem hrbteničnem omrežju. Poleg višje hitrosti povezava omogoča tudi boljšo kakovost storitev tako na fiksnem kot mobilnem delu.

V sklopu gradnje mednarodnega hrbteničnega transportnega omrežja smo popolnoma razklenili obroč v Zagrebu in odpravili potencialno kritično točko odpovedi. Kot operater se srečujemo z do 35 % rastjo prometa v hrbteničnem omrežju letno, čemur sledimo z razvojem kapacitet omrežja.

Elektrostrojne naprave

Upravljanje elektroenergetskih in klimatskih sistemov ter skrbništvo investicijskih in vzdrževalnih pogodb smo iz treh služb združili v Službi za upravljanje dostopovnih omrežij. Z združitvijo in povečanim obsegom vzdrževanja v lastni režiji smo za več kot 30 % znižali stroške zunanjega vzdrževanja glede na leto prej. Večjih prekinitev telekomunikacijskega prometa zaradi prekinitve elektroenergetskega napajanja ali klimatizacije v letu 2013 ni bilo. Nadaljevali smo menjavo iztrošenih ter zakonsko in energetske neustreznih klimatskih naprav, enosmernih in izmeničnih sistemov za zagotavljanje brezprekinitvenega in rezervnega napajanja na fiksnem, mobilnem in na področju poslovnih nepremičnin. V sklopu sistema ravnanja z energijo bo prihodnje leto izvedena prva faza energetskega menedžmenta z vključenim energetskega knjigovodstvom. O porabi električne energije in pridobitvi standarda ravnanja z energijo ISO 50001 poročamo v točki 2.10.

Radijsko omrežje

Začeli smo modernizacijo radijskih dostopovnih omrežij v Sloveniji. Z novimi baznimi postajami družine RBS600 nadomeščamo staro GSM- in UMTS-radijsko opremo in uvajamo najhitrejše mobilno omrežje LTE 4G, s katerim pokrivamo 55 % prebivalcev Slovenije. Konec leta imamo v Sloveniji vključenih 233 LTE-baznih postaj (od tega smo jih letos na novo vključili 187), 1.051 GSM, 882 UMTS-baznih postaj in 1.144 repetitorjev. Pri tem so pomemben okoljski vidik elektromagnetna sevanja, o čemer poročamo v točki 2.10.2.

Hčerinskemu podjetju Ipko smo nudili tehnično podporo pri načrtovanju, radijskih meritvah in testiranju omrežja UMTS. S tem je kot prvi operater na Kosovu uporabnikom omogočil uporabo tehnologije 3G.

2.7.3. Razvoj informacijskih tehnologij

S številnimi aktivnostmi smo zagotavljali kakovostno informacijsko okolje za delovanje družbe. Naše aktivnosti so sledile dolgoročnim ciljem in strategiji razvoja informacijske arhitekture družbe.

Poudarki leta 2013

- Izvedbene aktivnosti so se osredotočale na:
- optimizacijo procesov upravljanja IT in upravljanja poslovno informacijskega sistema SAP,
- konsolidacijo zalednih rešitev po združitvi mobilnega in fiksnega operaterja,
- optimizacijo stroškov zagotavljanja informacijske funkcije,
- podporo strateškim projektom in iniciativam, vpeljavi novih storitev in marketinškim akcijam,
- podporo tekočemu poslovanju družbe (optimizacija/nadgradnje rešitev in zagotavljanje podpore) ter hčerinskim družbam.

Projekti in iniciative konsolidacije IT-arhitekture

Ključni projekti in novosti pri nadgradnji IT-rešitev v letu 2013:

- Projekt Phoenix: Poenotili smo sisteme za upravljanje odnosov s kupci in obračun storitev za vse fiksne storitve, s čimer smo zmanjšali stroške izvajanja procesov izpolnitve storitev, skrajšali čas izdaje računov in omogočili skrajševanje rokov poročanja.
- Projekt Work Force Management (WFM): Z izvedbo projekta zagotavljamo integracijo informacijskega sistema za optimizacijo terenskega dela v celovite rešitve za podporo procesom izpolnitve, zagotavljanja in obračuna storitev.
- Projekt LTE: S prilagoditvijo informacijskih rešitev za upravljanje naročil, upravljanje odnosov s kupci, aktivacijo in obračun storitev smo omogočili uspešno vpeljavo storitev, ki temeljijo na uporabi tehnologij LTE.
- Projekt Digital Spectrum Management (DSM): Zasnovali smo sistem, ki omogoča zajem in obdelavo podatkov digitalnih linij v skoraj realnem času. Končana je prva faza, kjer sistem izdela poročilo za tehnično osebje. V nadaljevanju bomo omogočili tudi samodejne spremembe.
- Projekt Kiosk: V centrih Telekom Slovenije smo postavili 18 plačilnih kioskov, ki našim naročnikom omogočajo brezosebno gotovinsko plačevanje telekomunikacijskih storitev.
- Konsolidacija rešitev za upravljanje odnosov s kupci: Nadaljevali smo s postopno konsolidacijo rešitev za upravljanje odnosov s kupci in izvedli večji del aktivnosti za poenotenje rešitev za upravljanje poslovnih partnerjev in upravljanje stikov.

Podpora poslovanju (dopolnitve/izboljšave/operacije)

- Upravljanje potreb, sprememb in incidentov na področju IT: Prenovili smo procese in jih informacijsko podprli na enotni platformi, kar nam omogoča pregled nad vsemi zahtevami na enem mestu.
- Optimizacija procesa in vzpostavitve sistema evidentiranja in spremljanja sprememb v SAP-sistemu: Zagotovili smo transparentnost vseh sprememb na SAP-sistemih; dograditev programske opreme; boljše obveščenost poslovnih uporabnikov in dokumentacijo na enem mestu.
- Podpora zahtevam regulatorja in zahtevam odprtih širokopasovnih omrežij: Prilagoditev in optimizacija informacijske podpore procesom izpolnitve naročil, zagotavljanja storitev in obračuna storitev.
- Dopolnitve in optimizacije sistema Moneta: Vpeljali smo avtomatsko izdajo e-certifikatov nove Telekom CA s podaljšano dobo veljavnosti in tako znižali število prekinitev delovanja sistema. Vzpostavili smo večnivojsko preverjanje delovanja celotne plačilne poti in tako skrajšali odzivni čas ob morebitnih prekinitvah delovanja kateregakoli sistema, potrebnega za delovanje te storitve.

Podpora hčerinskim družbam

- TVim aplikacija za hčerinsko družbo Ipko. Podoben projekt pripravljamo za družbo Blicnet.
- Podpora hčerinski družbi One: zaključili smo projekt migracije predplačniškega obračunskega sistema na platformo v Ljubljani; zagotovili informacijsko podporo za vpeljavo novih storitev in sprememb ponudbe BoomTV, pakete LEGO in druge; zagotovili integracijo novih omrežnih sistemov v celovito arhitekturo informacijskega sistema operaterja.

Podpora storitvam

V letu 2013 smo združili informacijsko infrastrukturo Telekoma Slovenije in hčerinskih podjetij Avtenta ter TSmedia. Pomembnejše aktivnosti so bile:

- Konsolidacija strežnikov v interni oblak (cloud): iz prejšnjih petih smo vso informacijsko infrastrukturo koncentrirali na treh lokacijah – sistemskih prostorih.
- Elektronska pošta SiOL: zaključili smo postavitev in migracijo uporabnikov največjega sistema elektronske pošte SiOL Mail za rezidenčne uporabnike v Sloveniji.
- Strateški projekt Atlas: junija smo zagnali projekt Atlas za ponudbo storitev v oblaku. Ena prvih nalog je bila konsolidacija produktov, infrastrukture ter kadrov v skupini s področja tehnike in prodaje.
- Nadgradnja SiOL TV in aplikacije TViN: za spremljanje UEFA Lige prvakov smo na naši nogometni aplikaciji razvili obvestilni sistem za spremljanje posnetkov golov in drugih akcij med gledanjem tekem z zamikom 3 minut na vseh ekranih (SiOL BOX, tablice, splet, mobilne aplikacije).
- Uvedba storitve TViN Shramba za aplikacijo TViN in SiOL BOX: uvedli smo aplikacijo TViN Shramba, ki v enotnem prostoru v internetni shrampi (v oblaku) omogoča shranjevanje in ogled videoposnetkov, glasbe, fotografij in drugih dokumentov.
- Sistem oglaševanja ponudbe (interstitials) na SiOL TV: razvili smo sistem, ki omogoča poljubno frekvenco prikaza oglasov na trenutno gledanih programih.
- Storitve ItaK Plejs: razvili smo storitev ItaK Plejs, agregat produkta TViN Shramba z dodatnimi funkcionalnostmi, namenjen mlajši populaciji.

2.8. Odgovornost do družbenega okolja⁷²

V Skupini Telekom Slovenije s svojim znanjem, finančnimi sredstvi in z drugimi viri prispevamo k razvoju družbenega in gospodarskega okolja. To omogočamo s podporo športnim, kulturnim, izobraževalnim, humanitarnim in okoljskim projektom, spoštovanjem človekovih pravic, zavračanjem vseh oblik diskriminacije in odgovornim odnosom do uporabnikov.

Poudarki leta 2013

- Še naprej smo med najvidnejšimi pokrovitelji in donatorji v okoljih, v katerih delujemo.
- Podpiramo projekte, v katerih prepoznavamo priložnosti in možnosti pomoči ranljivejšim skupinam in posameznikom.
- Sponzorstvo največjega športnega dogodka v Sloveniji, EuroBasket 2013.

Odgovoren odnos do družbenega okolja uresničujemo z vpetostjo zaposlenih in njihovih družinskih članov v delovanje podjetja, s podporo delovanju slovenskega športa in kulture, s podporo ranljivejšim skupinam ali posameznikom, s podporo znanosti in izobraževanju ter s podporo ohranjanju okolja. O družbenih vplivih poročamo tudi v poglavjih in podpoglavjih Skrb za uporabnike, Tržno komuniciranje, Odgovornost do zaposlenih in Regulativa elektronskih komunikacij.

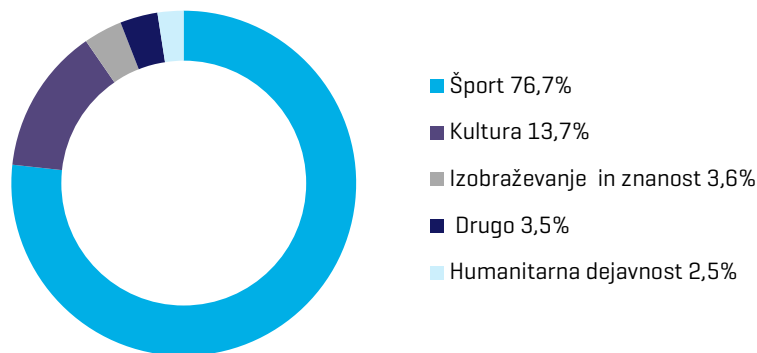
V nadaljevanju izpostavljamo podporo prek sponzorstev in donacij. Področja delovanja, ciljne skupine in obseg podpore družbeno odgovornim projektom izbiramo na podlagi sponzorskih in donatorskih strategij posameznih družb v skupini. Pri tem upoštevamo dodano vrednost za naše uporabnike.

Skupina Telekom Slovenije je med najvidnejšimi pokrovitelji in donatorji športnih, kulturnih, izobraževalnih, humanitarnih in okoljskih projektov. Sredstva so v letu 2013 znašala 3,4 milijona evrov ali 0,4 % poslovnih prihodkov skupine.

Najpomembnejšo sponzorsko aktivnost v letu 2013 je predstavljal največji športni dogodek v Sloveniji, EuroBasket 2013. Sponzorstvo prvenstva smo prepletli s tržnokomunikacijskimi, promocijskimi, ponudbenimi in družbeno odgovornimi aktivnostmi družbe Telekom Slovenije. Tako smo za uporabnike pripravili poseben naročniški paket Eurobasket, donirali socialno ogroženim otrokom v humanitarnem projektu Botrstvo ter izvajali promocijske aktivnosti za športne navdušence.

⁷² GRI EC1

Porazdelitev sponzorstev po namenu

Pomembnejša sponzorstva in donacije

Šport

Sponzorsko sodelovanje z Olimpijskim komitejem Slovenije, Nogometno zvezo Slovenije (reprezentanca in Prva liga), podpora panogam Smučarske zveze Slovenije, Atletski zvezi Slovenije in Hokejski zvezi Slovenije.

- Sponzorstvo košarkarskih klubov Union Olimpija, Slovan, Krka, Helios Domžale, roketnih klubov Pivovarna Laško, Krim, Gorenje Velenje, Cimos Koper, nogometnega kluba Maribor in številnih drugih klubov.
- Sponzorsko sodelovanje s športniki (Peter Mankoč, Primož Kozmus, Jakov Fak, Filip Flisar, Peter Kauzer, Vasilij Žbogar in drugi).
- Sponzorstvo športnih dogodkov Eurobasket 2013, Zlata Lisica, Planica, Maraton Franja, Ljubljanski maraton, DM tek za ženske, kolesarska Dirka po Sloveniji, mednarodni plavalni miting v Radovljici idr.

Kultura

- Podpora Festivalu Ljubljana, Festivalu Lent, LIFFe, prenosi iz Metropolitanske opere New York idr.
- Pokroviteljstvo Cankarjevega doma, SNG Maribor, Lutkovnega gledališča Ljubljana.

Znanost, izobraževanje, konference

- Podpora Maturantski paradi.
- Sodelovanje z društvom Bralna značka in podpora Veseli šoli.
- Sponzorstvo Hiše eksperimentov.
- Sponzorstvo projekta Gazela 2013 in podpora Strateškega foruma Bled.

Okoljski projekti

- Partnersko sodelovanje v projektu Ekokviz z namenom okoljskega izobraževanja za osnovnošolce.
- Projekti za ohranjanje naravne in kulturne dediščine v Krajinskem parku Sečoveljske soline (prek družbe Soline).

Humanitarni projekti

- Podpora številnim humanitarnim organizacijam, kot so Zveza prijateljev mladine Slovenije, Rdeči križ Slovenije, Slovensko društvo Hospic, Zveza slovenskih društev svetovalcev za telefonsko pomoč v stiski ter drugim manjšim humanitarnim ustanovam in socialno ogroženim posameznikom.
- Podpora Gasilski zvezi Slovenije.
- Podpora akcijam zbiranja sredstev za ljudi v socialni stiski (donacije SMS, klicni centri).

SKUPAJ IZBOLJŠUJEMO ŽIVLJENJA.

V družbi in okolju delujemo etično, srčno,
odgovorno in trajnostno. Spodbujamo razvoj
znanja, izmenjavo izkušenj in inovativnih rešitev.

2.9. Odgovornost do zaposlenih⁷³

Meritve organizacijske klime so v večini družb skupine pokazale izboljšanje. Poudarjamo strokovni razvoj, zdravje in varnost pri delu, spoštovanje človekovih pravic ter uravnoteženost poklicnega in zasebnega življenja. Z rednim seznanjanjem zaposlenih o storitvah in aktivnostih na trgu ter s krepitvijo njihove motiviranosti uresničujemo ključni cilj kadrovske strategije, povezan s prenovo poslovnih procesov in produktivnostjo.

Poudarki leta 2013

- Povprečna ocena organizacijske klime v Skupini Telekom Slovenije je bila višja za 0,02 točke (povišanje s 3,64 v letu 2012 na 3,66 v letu 2013), ocena zadovoljstva zaposlenih pa nižja za 0,05 točke.
- Število zaposlenih se je zmanjšalo za 3 %.
- Sprejem Pravilnika o preprečevanju in odpravljanju mobinga v družbi Telekom Slovenije, Pravilnika o prepovedi uživanja alkohola, drog in drugih prepovedanih snovi ter Navodila za ravnanje delavcev v primeru nasilja tretjih oseb.

2.9.1. Kodeks poslovne etike⁷⁴

V družbi Telekom Slovenije ravnamo v skladu s **Kodeksom poslovne etike**, ki opredeljuje temeljna načela in pravila, po katerih se ravna zaposleni, člani nadzornega sveta in druge osebe, ki opravljajo delo v družbi. Svoje kodekse poslovne etike imajo tudi druge družbe v skupini. Kodeks vključuje med drugim načela etičnega delovanja, odnose med zaposlenimi, do delodajalca, strank, delničarjev in širše skupnosti, varovanje informacij in podatkov ter načela komuniciranja. Predstavlja standard delovanja, upravljanja in vodenja matične družbe ter drugih družb v skupini.

Skladno s kodeksom v Skupini Telekom Slovenije spoštujemo dostojanstvo zaposlenih in zavračamo vse oblike posredne ali neposredne diskriminacije, kot so naštetje v kodeksu. Obstojajo možnosti uporabe otroškega ali prisilnega dela nismo prepoznali pri nobeni dejavnosti družb skupine, tudi pri dobaviteljih ne.

Omogočanje enakih možnosti za zaposlene, ne glede na osebne okoliščine, je tudi eno od načel politike upravljanja Telekoma Slovenije. Mehanizmi za ugotavljanje morebitne diskriminacije so določeni v posameznih kodeksih poslovne etike matične družbe in odvisnih družb. Sprejeli smo Pravilnik o preprečevanju in odpravljanju mobinga v družbi Telekom Slovenije, prav tako v družbah GVO in TSmedia. V družbi One so z namenom preprečevanja diskriminacije dosledno določeni delovni postopki. V družbi Ipko so ti mehanizmi določeni v kodeksu ravnanja, vzpostavljen pa je tudi e-poštni naslov, kamor je mogoče posredovati zaupne pritožbe o tem.

V družbah skupine v tem letu in v letu 2012 ni bilo zabeleženih primerov pritožb zaradi diskriminacije.

2.9.2. Struktura zaposlenih⁷⁵

Na 31. 12. 2013 je bilo v Skupini Telekom Slovenije 4.586 zaposlenih, od tega 3.571 v Sloveniji. Število zaposlenih se je zmanjšalo za 3 %, predvsem zaradi sporazumnih odhodov in upokojitev. Struktura zaposlenih v Sloveniji se je nekoliko spremenila zaradi organizacijskih sprememb, na območju jugovzhodne Evrope pa zaradi prodaje družbe Primo. *O tem več v točki 1.6.*

⁷³ GRI 4.8

⁷⁴ GRI DMA LA, DMA HR, DMA SO, DMA PR, HR4, HR6, HR7, 4.8

⁷⁵ GRI LA1, LA2, LA4, LA11, EC3

Struktura zaposlenih po družbah v Skupini Telekom Slovenije

po stanju na dan	31.12.2013	31.12.2012 prilagojeno*	31.12.2011	Sprememba v letu 2013	Ind 13/12
SLOVENIJA	3.571	3.616	3.597	-45	99
Telekom Slovenije	2.887	2.926	2.773	-39	99
Druge družbe v Sloveniji	684	690	824	-6	99
TSmedia	103	140	226	-37	74
Avtenta	52	60	118	-8	87
GVO	437	394	388	43	111
Soline	92	96	92	-4	96
JUGOVZHODNA EVROPA	1.015	1.108	1.163	-93	92
Ipko - Kosovo	482	488	482	-6	99
Družbe v Makedoniji	423	437	493	-14	97
Druge družbe JVE	110	183	188	-73	60
Blicnet - BiH	110	103	95	7	107
Primo - Albanija	0	80	93	-80	0
SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE	4.586	4.724	4.760	-138	97

* Podatki za leto 2012 so zaradi primerljivosti z letom 2013 prilagojeni organizacijski strukturi po prenosu dela dejavnosti Avtente in TSmedia na Telekom Slovenije, ki je bila sicer izvedena aprila 2013.

V Skupini Telekom Slovenije ima 98,2 % zaposlenih sklenjene pogodbe o zaposlitvi na podlagi kolektivne pogodbe oziroma tipske pogodbe o zaposlitvi. Preostalih 1,8 % delavcev ima pogodbe zunaj sistema kolektivne pogodbe, to so predvsem vodstveni delavci.

Delež zaposlenih glede na tip pogodbe⁷⁶

na dan 31. 12. 2013	Skupina Telekom Slovenije	Telekom Slovenije	Druge družbe v Sloveniji	Druge družbe v jugovzhodni Evropi
Delavci po kolektivni pogodbi	98,2 %	98,3 %	98,4 %	97,6 %
Delavci izven sistema kolektivne pogodbe	1,8 %	1,7 %	1,6 %	2,4 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %

Zaposleni glede na vrsto zaposlitve in spol

V Skupini Telekom Slovenije je za nedoločen čas zaposlenih 82,6 % delavcev, za določen čas pa 17,4 %. V družbah v Sloveniji so za določen čas zaposleni predvsem delavci, ki jih družba zaposli zaradi nadomeščanja odsotnosti ali začasno povečanega obsega dela. Od skupno 2.887 zaposlenih v Telekomu Slovenije na 31. 12. 2013 so bili 104 zaposleni za določen čas. V družbah v tujini je delavcev, zaposlenih za določen čas, več kot v Sloveniji, kar je odraz zakonodaje posamezne države in politike zaposlovanja družbe.

Delež zaposlenih glede na vrsto pogodbe⁷⁷

na dan 31. 12. 2013	Skupina Telekom Slovenije	Telekom Slovenije	TSmedia	Avtenta	GVO	Soline	Druge družbe v jugovzhodni Evropi
Za nedoločen čas	82,6 %	96,4 %	87,7 %	95,5 %	91,0 %	76,3 %	43,7 %
Za določen čas	17,4 %	3,6 %	12,3 %	4,5 %	9,0 %	23,7 %	56,3 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Razmerje med spoloma na ravni skupine je 66,5 % zaposlenih moških in 33,5 % žensk. To razmerje se v družbah razlikuje tudi glede na dejavnost posameznih družb. V Sloveniji prevladuje moška populacija, v družbah v tujini pa je razmerje skoraj izenačeno.

⁷⁶ GRI LA4

⁷⁷ GRI LA1

Na ravni skupine prevladujejo zaposlitve za polni delovni čas [97,5 %], manjši delež zaposlenih [2,5 %] pa dela s skrajšanim delovnim časom.

Zaposleni v Skupini Telekom Slovenije, ki se upokojijo, so upravičeni do odpravnine skladno z veljavno pozitivno zakonodajo in z določili kolektivne pogodbe, kjer je ta v veljavi. V Telekomu Slovenije ne izvajamo posebnih programov izobraževanja za zaposlene pred upokojitvijo, v večini drugih družb pa tovrstni programi niso potrebni, saj je povprečna starost zaposlenih nizka.

Izobrazbena struktura zaposlenih

Izobrazbena struktura zaposlenih je bila konec leta na podobni ravni kot v prejšnjem letu. Nekoliko se izboljšuje v korist števila tistih s VI. in višjo stopnjo izobrazbe.

Zaposlovanje invalidov

V skupini je bilo konec leta zaposlenih 138 invalidov različnih kategorij. Med njimi je bilo 50,7 % takih, ki delajo polni delovni čas, 49,3 % pa jih dela skrajšan delovni čas. Večina družb v Sloveniji si prizadeva omogočiti nadaljnje zaposlitve invalidnim sodelavcem, zaradi česar redno presega zakonsko določeno kvoto zaposlovanja invalidov. Ta kvota znaša v informacijski in komunikacijski dejavnosti 2 %, za gradbeništvo pa 3 %. Zato so bile te družbe upravičene do nagrade v višini 25 % minimalne plače na mesec za vsakega zaposlenega invalida nad predpisano kvoto. Družbe v tujini nimajo tovrstnega sistema nagrad.

Število zaposlenih glede na kazalnik FTE

V Skupini Telekom Slovenije spremljamo kazalnik FTE (full time employee), ki predstavlja število zaposlenih iz ur. Vse opravljene in plačane ure v breme družbe se delijo s planiranim letnim fondom ur. Na ta način spremljamo FTE zaposlenih, študentov in najetih delavcev (zaposlitvene agencije).

Število zaposlenih glede na kazalnik FTE (povprečno v obdobju)

	2013	2012	2011	Sprememba v letu 2013	Indeks 13/12
1. Število polno zaposlenih delavcev (FTE) iz rednega dela	3.742,42	3.807,86	3.867,99	-65,44	98
2. Število polno zaposlenih delavcev (FTE) iz nadur	51,29	56,51	39,55	-5,22	91
3. Število polno zaposlenih delavcev iz nerealiziranih ur (FTE) - (letni dopust, prazniki, vse vrste izobraževanj, izredno plačan dopust, bolniška v breme podjetja)	713,51	718,51	658,81	-5	99
I. Skupaj [1 + 2 + 3]	4.507,22	4.582,89	4.566,34	-75,67	98
II. Preračun realiziranih ur študentov v FTE	155,46	309,93	278,63	-154,47	50
III. Preračun realiziranih ur zaposlenih prek zaposlitvenih agencij v FTE	114,97	149,17	167,06	-34,2	77
Skupaj [I + II + III]	4.777,65	5.041,99	5.012,03	-264,34	95

2.9.3. Izobraževanje in razvoj kadrov⁷⁸

Hitre tehnološke spremembe prinašajo stalen razvoj storitev v panogi elektronskih komunikacij in telekomunikacij, kjer je konkurenca izredno močna. S strategijo razvoja kadrov sledimo tovrstnim trendom in zagotavljamo visoko kakovost. Velik poudarek dajemo stalnemu pridobivanju in prenosu znanj zaposlenih, zlasti na področju informacijsko-telekomunikacijskih tehnologij in prodaje. Spodbujamo inovativnost, učinkovitost, zavzetost in fleksibilnost zaposlenih ter hitro prilagajanje zahtevam trga in dela z naprednimi tehnologijami. Posebno pozornost namenjamo ključnim in perspektivnim kadrom, ki s svojimi rezultati izstopajo iz povprečja.

V posebej pripravljenih izobraževalnih programih smo:

- sledili razvoju na področju informacijsko-telekomunikacijskih tehnologij, storitev in prodaje ter temu prilagajali vsebino izobraževanj zaposlenih,
- spodbujali interni prenos znanja uveljavljenih strokovnjakov ter pomen internih predavateljev,
- usposabljali interne predavatelje za kakovosten, enostaven in učinkovit način podajanja strokovnih vsebin,

⁷⁸ GRI LA10, LA11, DMA LA

- spodbujali pomen zavzetosti in motiviranosti zaposlenih za visoko kakovost na vseh področjih,
- nadgrajevali sistem ciljnega vodenja,
- posebno pozornost namenjali ključnim in perspektivnim kadrom.

V procese izobraževanja in usposabljanja je bilo vključenih 77,4 % zaposlenih. 79,8 % vseh izobraževanj in usposabljanj je bilo interno organiziranih, kar pomeni, da so bila posebej prilagojena našim delovnim posebnostim in potrebam ter časovno, cenovno in krajevno ugodna. V izobraževanje je bilo vključenih 66 % moških in 34 % žensk, kar je enako razmerju med spoloma vseh zaposlenih v skupini.

Zaradi zmanjševanja skupnih neposrednih stroškov izobraževanj na ravni skupine se zmanjšujeta tudi število ur izobraževanja [za 19 %] ter povprečno število ur izobraževanja na zaposlenega [za 17 %].

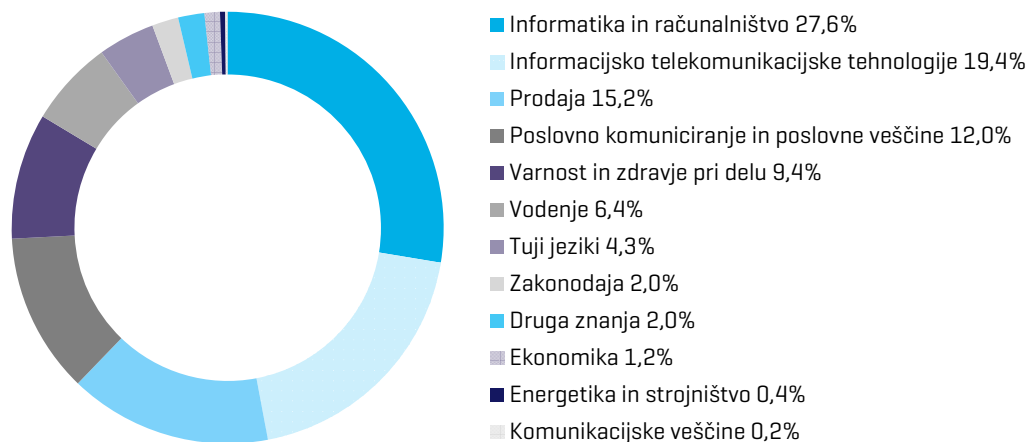
Ključni podatki o izobraževanju zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije

	2013	2012	2011	Indeks 13/12
Število udeležencev izobraževanja	3.548	4.263	3.493	77
Število ur izobraževanja	109.380	135.531	104.669	81
Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje	77,4 %	90,2 %	73,4 %	-
Povprečno število ur izobraževanja na zaposlenega	23,9	28,7	22,0	83

Struktura izobraževalnih področij

Največji poudarek je na vsebinah s področja informatike in računalništva ter informacijsko-telekomunikacijskih tehnologij in prodaje. Tudi varovanju osebnih podatkov naših uporabnikov namenjamo posebno skrb, zato smo v letu 2013 med drugim izvedli delavnice s področja varnostne kulture.⁷⁹ Struktura izobraževanja po področjih je razvidna iz spodnje slike.

Struktura izobraževanja po področjih v letu 2013

Ključni in perspektivni kadri

V družbi Telekom Slovenije je sistem identifikacije in upravljanja perspektivnih in ključnih kadrov vzpostavljen že več let. Z novo metodologijo in kriteriji smo v letu 2012 identificirali ključne in perspektivne kadre ter izpeljali psihološka testiranja in razgovore. Zaradi reorganizacije smo v letu 2013 izvedli revizijo seznama perspektivnih in ključnih kadrov. Kot ključne kadre smo identificirali 11 % zaposlenih, od tega je 1,3 % mladih perspektivnih kadrov. Vodje so bili tudi letos udeleženi v usposabljanjih na temo vodenja, drugi pa so se razvijali v okviru svoje stroke. Začeli smo program kroženja perspektivnih in ključnih kadrov po organizacijskih enotah, v okviru katerega se seznanjajo z različnimi načini dela v njih. Vključeni so bili tudi v projektne skupine in v vodenje projektov.

Po enaki metodologiji kot v Telekomu Slovenije so ključne kadre v predhodnem letu identificirali tudi v družbi TSmedia, zaradi številnih organizacijskih sprememb v letu 2013 pa tega niso nadgradili. Izgradnja tega sistema poteka tudi v odvisnih družbah Ipko in One.

⁷⁹ GRI HR3

Vseživljenjsko izobraževanje, štipendije in pridobivanje novih kadrov⁸⁰

Za širitev in poglobljanje strokovnih znanj tudi financiramo študij zaposlenih in jim omogočamo s tem povezano odsotnost z dela. Pogodbo za pridobitev višje stopnje izobrazbe je imelo konec leta 2013 podpisano 66 zaposlenih, leta 2012 pa 168. Ena zaposlena opravlja volontersko sodniško pripravništvo.

V Skupini Telekom Slovenije štipendiramo 11 dijakov in študentov, lani smo jih 17. V letu 2013 so študij uspešno zaključili trije štipendisti, nekaterim pa smo zaradi posebnosti študija (podaljšan študijski program zaradi absolventskega staža ali možnosti odhoda na prakso v tujino) pogodbe podaljšali.

V okviru projekta Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje Prvi izziv smo v letu 2012 zaposlili 5 brezposelnih mladih, ki še niso dopolnili 30 let, za obdobje 15 mesecev za polni delovni čas. Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. V ta namen smo v letu 2012 prejeli 11.250 evrov, v tem letu pa 25.000 evrov.⁸¹

Motivacija zaposlenih

V Telekomu Slovenije zaposlene materialno in nematerialno nagrajujemo. Nagrade izplačujemo na podlagi podjetniške kolektivne pogodbe in drugih internih aktov. Skupinsko nagrajevanje je pogojeno z doseženimi poslovnimi rezultati, individualno nagrajevanje pa je odvisno od doseganja osebnih ciljev (stimulacija, nagrade in življenjsko zavarovanje).

Zadovoljstvo in motiviranost za delo zaposlenih spodbujamo tudi z nematerialnimi oblikami nagrajevanja (izobraževanje po izbiri zaposlenega, plačana odsotnost z dela, tečaji tujega jezika, obdarovanje otrok, obiski strokovnih sejmov, članarine v strokovnih združenjih). Zaposleni imajo tudi možnost porabe izrednega neplačanega dopusta ob dogovoru z vodjo in če to omogoča delovni proces. Zaposleni imajo ob vrnitvi z daljše bolniške možnost preventivnega in rekreativnega zdravljenja v zdravilišču.

Zaposleni za nedoločen in določen čas imajo enake ugodnosti, razen v primeru plačevanja premije prostovoljnega pokojninskega zavarovanja, ki se novozaposlenim začne plačevati po enem letu zaposlitve.⁸² Premijo po prvem letu delovnega razmerja plačujemo zaposlenim v družbah Telekom Slovenije, GVO, TSmedia in Avtenta. Znesek vplačila znaša 5,844 % od določene osnove, razen za Avtento, ki ima fiksno premijo v višini 26,70 evra.⁸³

Družbe zunaj Slovenije plačujejo svojim zaposlenim obvezne prispevke za pokojninsko zavarovanje v skladu z lokalno zakonodajo, premij za dodatno pokojninsko zavarovanje pa jim še ne vplačujejo.

Osnovna plača zaposlenega je enaka vrednosti plačnega razreda delovnega mesta, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi, in ni odvisna od spola, lokacije ali dejavnosti.⁸⁴

Strokovna knjižnica

Najobsežnejšo strokovno knjižnico ima matična družba. Knjižnico, ki je na voljo vsem zaposlenim, imata tudi družbi One in Ipko. Skupno je v naših knjižnicah prek devet tisoč enot knjižnega gradiva s področja telekomunikacij, informatike, ekonomije, prava, menedžmenta in drugih ved. Knjižni fond se je povečal za 94 knjig, 134 naslovov serijskih publikacij in standardov ter 89 enot e-gradiv. Urejeno je bilo članstvo v 42. strokovnih združenjih in dostop do 17. poslovnih podatkovnih baz. Interna izobraževalna poročila so objavljena na intranetnih straneh knjižnice.

Sodelovanje z raziskovalnimi institucijami

V Telekomu Slovenije sodelujemo z različnimi raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami z namenom doseganja najboljših rezultatov pri razvoju novih storitev, vsebin, poslovnih praks ter razvoja in upravljanja našega tehnološko naprednega omrežja. O tem več poročamo v točki *2.7.1 Raziskave in razvoj storitev*.

Tudi hčerinske družbe na območju jugovzhodne Evrope sodelujejo z univerzami, inštituti in raziskovalnimi organizacijami v svojih okoljih, predvsem družbi One in Ipko.

⁸⁰ GRI LA11

⁸¹ GRI EC4

⁸² GRI LA3

⁸³ GRI EC3

⁸⁴ GRI LA14

2.9.4. Organizacijska klima, zadovoljstvo in kultura zaposlenih

Merjenje organizacijske klime za celotno Skupino Telekom Slovenije smo jeseni izvedli že peto leto zapored. Družba Primo je nazadnje merjenje izvedla konec leta 2012. Primerjava z rezultati v predhodnem letu kaže povišanje povprečne ocene za 0,02 točke, in sicer s 3,64 na 3,66.

Izboljšanje klime opažamo v večini družb, prvič doslej pa je bilo zaznati tudi nižanje skupnega indeksa klime. Ta je bila nižje ocenjena v družbah GVO, Ipko in Blicnet [prej Aneks].

Odzivnost zaposlenih v raziskavi o merjenju klime je bila boljša kot v letu 2012, saj je anketne vprašalnike v vseh družbah skupine izpolnilo 3.150 zaposlenih, kar je enako 68 % [66 % v letu 2012].

Spremembe organizacijske klime v obdobju 2010–2013

Družba	2013	2012	2011	2010	Sprememba 2012 - 2013
Telekom Slovenije	3,76	3,71	3,67	3,71	+0,05
GVO	3,36	3,61	3,30	3,29	-0,25
Avtenta	3,66	3,63	3,46	3,38	+0,03
TSmedia	3,62	3,42	3,42	3,36	+0,20
Družba	2013	2012	2011	2010	Sprememba 2012 - 2013
Blicnet	3,57	3,62	3,33	3,36	-0,05
Ipko	3,64	3,76	3,56	3,56	-0,12
One	3,42	3,23	3,08	3,49	+0,19

Zadovoljstvo zaposlenih

Povprečna ocena zadovoljstva zaposlenih se je v primerjavi z letom 2012 nekoliko znižala, in sicer s 3,82 na 3,77. Oceno si je mogoče razlagati kot posledico splošnih razmer v gospodarskem okolju ter s tem povezanih racionalizacij in nižanj stroškov na vseh področjih. Rezultati raziskave so bili poslani direktorjem in vodjem organizacijskih enot, ki so se o njih pogovorili z zaposlenimi. Pogovori z zaposlenimi bodo dali izhodišča za ukrepe za izboljšanje klime na področjih, kjer odstopajo od povprečja. Zaposleni so se z rezultati raziskave na ravni družbe seznanili prek intraneta.

Letni ocenjevalni razgovori⁸⁵

Ciljno vodenje izvajamo v Telekomu Slovenije že več let. Tudi v letu 2013 so v večini družb potekali letni ocenjevalni razgovori z zaposlenimi. Vključevali so oceno doseganja ciljev in delovne uspešnosti zaposlenih, postavitve ciljev za tekoče leto ter načrt izobraževanja in razvoja zaposlenih.

V družbah v Sloveniji so bili opravljeni letni ocenjevalni razgovori z vsemi zaposlenimi (izjema so delavci na daljši bolniški in porodniški odsotnosti, novozaposleni in prerazporejeni delavci ter delavci v postopku prenehanja delovnega razmerja). Glede na spol je bilo razmerje podobno kot pri strukturi zaposlenih.

Da bi poudarili pomen pravičnega in usklajenega postavljanja in spremljanja ciljev, motiviranja zaposlenih ter zagotavljanja dajanja povratne informacije, smo v letu 2013 izvedli delavnice z naslovom Nadgradnja ciljnega vodenja.

2.9.5. Upravljanje inovacij

V Telekomu Slovenije spodbujamo inovativnost prek posebnega inovacijskega portala Brihta. Prek posebne elektronske aplikacije lahko zaposleni podajajo svoje predloge za racionalizacijo ali optimizacijo delovnih procesov in postopkov ter inovativne predloge. Vse predloge obravnavajo posebne komisije, tisti, ki so ocenjeni kot koristni za družbo, pa so tudi nagrajeni.

Prenova portala Brihta je zaposlenim zagotovila hitrejšo in bolj metodično obravnavo podanih predlogov. Med njimi je večina takšnih, ki prinašajo družbi finančno korist ali poenostavljanje delovnih procesov. Precej predlogov je tudi takšnih, ki vplivajo na boljše počutje zaposlenih in njihov občutek pripadnosti družbi.

⁸⁵ GRI LA12

Možnosti podajanja predlogov za izboljšave, idej in inovacij na posameznih področjih imajo prek svojih internih postopkov tudi zaposleni v družbah Avtenta in TSmedia. V Ipku lahko predloge podajajo na tedenskih sestankih s svojimi vodji, v družbi One pa prek spletnega mesta *Big Idea Box* v okviru spletnega portala družbe.

2.9.6. Sodelovanje s predstavniki zaposlenih⁸⁶

V Skupini Telekom Slovenije konstruktivno sodelujemo s sveti delavcev, skladno z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju (informiranja, skupna posvetovanja, dajanje soglasij), in izvajamo stalni socialni dialog s sindikalnimi zaupniki. V nadzornem svetu Telekom Slovenije so trije predstavniki zaposlenih, v upravi pa delavska direktorica. Rok za obveščanje zaposlenih oziroma njihovih predstavnikov o uvedbi pomembnih sprememb je 8 dni in ga ureja 10. člen Zakona o delovnih razmerjih.

2.9.7. Skrb za zaposlene in njihove aktivnosti zunaj delovnega okolja

V Skupini Telekom Slovenije smo podporo zaposlenim zagotavljali na različne načine, tudi pri prostočasnih aktivnostih in zunaj delovnega okolja. Posebno skrb smo namenjali otrokom naših zaposlenih in upokojujencem.

Aktivnosti smo izvajali po posameznih družbah različno, skladno s politiko družb:

- organizirali smo športna in družabna srečanja zaposlenih,
- ob koncu leta smo pripravili obdaritev otrok zaposlenih ter mladoletnih in šolajočih se otrok umrlih delavcev (nekateri družbe jih podpirajo tudi s štipendijami),
- v primerih posebnih socialnih in zdravstvenih okoliščin so bile izplačane solidarnostne pomoči,
- za rekreacijo zaposlenih smo zakupili športne objekte in podprli športne sekcije, ki delujejo v okviru naših družb,
- podprli smo klube upokojujencev Telekom Slovenije,
- sodelovali smo s Planinskim društvom Pošte in Telekom Slovenije,
- ustanovili smo športno društvo TSsport,
- omogočili smo nakup vstopnic s popustom za nekatere športne in kulturne prireditve.

2.9.8. Varnost in zdravje pri delu⁸⁷

V Telekom Slovenije smo pripravili novo Izjavo o varnosti z ocenami tveganj ter prilogami. V tem sklopu so bili pripravljene in na upravi sprejeti še Pravilnik o preprečevanju in odpravljanju mobinga v družbi Telekom Slovenije, Pravilnik o prepovedi uživanja alkohola, drog in drugih prepovedanih snovi ter Navodilo za ravnanje delavcev v primeru nasilja tretjih oseb.

Opravili smo redne meritve ekoloških razmer in osvetlitve delovnega okolja na vseh lokacijah, kjer je bilo to potrebno. Zaposleni so se udeležili različnih usposabljanj iz varnosti pri delu, s poudarkom na poškodbah pri delu, požarni varnosti, delu na višini in usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje evakuacije. Redno smo pregledovali osebno varovalno opremo in nadzirali njeno uporabo.⁸⁸

V letu 2013 je zelo dobro zaživel portal za zdravje Modro jabolko, ki smo ga pripravili v predhodnem letu. Zaposlene prek portala obveščamo o preventivnih pregledih in cepljenju proti različnim nevarnim boleznim ter aktualnih zdravstvenih vsebinah in promoviramo zdrav način življenja z objavo koristnih člankov ter informacij o gibanju in zdravi prehrani.

Ureditev področja varnosti in zdravja pri delu je v Telekom Slovenije in GVO vključena v kolektivno pogodbo. To področje prav tako ureja Izjava o varnosti z ocenami tveganj, tudi v družbah, kjer nimajo kolektivne pogodbe.

V drugih družbah v tujini je to področje urejeno z zakonodajo posameznih držav oziroma s politiko poslovanja posameznih družb. V družbi One so bile izdelane ocene tveganj za posamezna delovna mesta in na osnovi

⁸⁶ GRI DMA LA, LA5

⁸⁷ GRI DMA LA

⁸⁸ GRI IO3

ocene zagotovljena potrebna osebna varovalna oprema. Potekala so tudi izobraževanja iz varnosti pri delu. Izobraževanja so potekala tudi v družbah Ipko in Blicnet, pri slednji s poudarkom na delu na višini.⁸⁹

Zdravstveno varstvo

Preventivne zdravstvene preglede za zaposlene v Telekomu Slovenije, TSmedii in drugih odvisnih družbah v Sloveniji smo izvajali v skladu z zakonodajo. Nadaljevali smo akcijo cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu za delavce, ki se pri delu zadržujejo v gozdovih. Vsem zaposlenim smo omogočili cepljenje proti gripi. Informacije o zdravstvenih temah in preventivi smo posredovali zaposlenim tudi z internim komuniciranjem prek intranetnega portala. Upad zanimanja za cepljenje proti gripi beležimo že nekaj let, manj cepljenj proti klopnemu meningoencefalitisu (KME) pa pripisujemo že obstoječi precepljenosti zaposlenih, ki so pri svojem delu bolj izpostavljeni okužbi. Tovrstna cepljenja v družbah v tujini za zdaj še niso sistematično organizirana.

Občutno manj je bilo poškodb pri delu [za 29 %] in s tem povezanih izgubljenih delovnih dni ter ur.⁹⁰

Zdravstveno varstvo in poškodbe pri delu⁹¹

	2013	2012	2011	Ind.13/12
Število poškodb pri delu	43	71	48	61
Število izgubljenih delovnih dni	1.136	2.197	1.176	52
Število izgubljenih delovnih ur	8.862	16.267	8.183	54
Število zdravstvenih pregledov	1.690	989	1.597	171
• Predhodni pregledi	159	226	54	70
• Obdobni pregledi	1.536	808	2.114	190
Število cepljenih proti gripi	116	177	258	66
Število cepljenih proti KME	133	281	136	47

Požarna varnost

Usposabljanje za požarno varnost je sestavni del izobraževanj iz varnosti pri delu. V naših družbah v letu 2013 nismo zabeležili požara. Izdelali smo požarne rede in revidirali načrte evakuacij ter požarne načrte po objektih, kjer je prišlo do pomembnejših sprememb. Imeli smo 19 inšpekcijskih pregledov s področja varstva pred požarom. V vseh objektih so bili pregledani in servisirani gasilniki ter hidrantne mreže, izvedli pa smo tudi več vaj evakuacij iz objektov. Imenovane so bile odgovorne osebe za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije.

2.9.9. Certifikat Družini prijazno podjetje

V Telekomu Slovenije nadaljujemo z uspešnim izvajanjem aktivnosti, ki smo se jim zavezali v okviru certifikata Družini prijazno podjetje. Skupno sprejetih ukrepov je 21 in so močno vpeti v organizacijsko kulturo podjetja. V njihovem okviru smo izvedli nekaj odmevnih akcij s področja družbene odgovornosti:

- sodelovanje s Slovensko filantropijo, Unicefom in fundacijo Anina zvezdica na področju korporativnega prostovoljstva,
- počitniške aktivnosti za otroke v času šolskih počitnic v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Ljubljana,
- aktivnosti na področju varovanja in promocije zdravja, o katerih z zaposlenimi komuniciramo prek vseh internih medijskih kanalov: intraneta, aplikacije Oglasi.se in elektronskega naslova, ki smo ga vzpostavili za sprejemanje predlogov, pobud in idej zaposlenih s področja usklajevanja poklicnega in družinskega življenja.

Kot družbeno odgovorno podjetje sodelujemo tudi z zunanjimi deležniki (fakultete, šole, prostovoljci Zveze prijateljev mladine ipd.), za katere smo organizirali dneve odprtih vrat. Ukrepi, ki jih izvajamo, pozitivno vplivajo na organizacijsko klimo v podjetju in so zgled dobre prakse ravnanja z zaposlenimi v smislu usklajevanja poklicnega in družinskega življenja.

⁸⁹ GRI LA9

⁹⁰ GRI LA7

⁹¹ GRI LA7

Starševski dopust⁹²

V Telekomu Slovenije v okviru certifikata spremljamo tudi koriščenje starševskega dopusta. Zaposleni, ki dobijo pravico do koriščenja starševskega dopusta, ga v celoti tudi izkoristijo. V večini se za koriščenje dopusta odločijo ženske, v letu 2013 so se zanj odločali tudi moški. V družbah Skupine Telekom Slovenije je v letu 2013 starševski dopust koristilo 179 zaposlenih, od tega jih je bilo 111 v družbah v Sloveniji. Po koriščenju starševskega dopusta se na delovno mesto na ravni skupine ni vrnilo 34 zaposlenih, v družbah v Sloveniji pa 4.

	Skupina Telekom Slovenije	Telekom Slovenije			
	2013	2013	2012	2011	2010
Število zaposlenih, ki so koristili starševski dopust	179	89	90	221	202
od tega: ženske	164	81	79	124	108
moški	15	8	11	97	94
Število zaposlenih, ki so se po koriščenju starševskega dopusta vrnili na delovno mesto	145	86	89	214	202
od tega: ženske	130	78	79	117	108
moški	15	8	10	97	94

2.9.10. Komuniciranje z zaposlenimi⁹³

Komuniciranje z zaposlenimi v Skupini Telekom Slovenije zagotavljamo prek različnih komunikacijskih kanalov. To so redni sestanki z vodji organizacijskih enot, intranetni portali, delovna srečanja in delavnice, pa tudi osebni nagovori predsednika uprave prek e-pošte in osebna srečanja z zaposlenimi. Zaposlene Skupine Telekom Slovenije o novostih obveščamo prek portala Oglasi.se, ki je obenem namenjen tudi nekdanjim zaposlenim. Za ključne projekte imamo posebna spletna mesta znotraj intranetnih portalov (npr. projekt prenove poslovnih procesov 5P), kjer lahko zaposleni dobijo podrobnejše informacije. Zaposleni imajo možnost izražanja svojega mnenja in postavljanja vprašanj upravi po elektronski pošti.

2.9.11. Organiziranost

V družbah Skupine Telekom Slovenije v Sloveniji smo izpeljali nekatere spremembe za učinkovitejšo organiziranost:

- S 1. januarjem 2013 so bile uveljavljene spremembe organizacijske strukture in sistemizacije delovnih mest v Telekomu Slovenije, ki so vključevale tudi ukinitve tretje ravni vodenja, razen v prodaji.
- Z 31. januarjem 2013 je bil izveden prenos televizijske dejavnosti Planet TV in zaposlenih na tem področju iz TSmedie na družbo Antenna TV SL. Del dejavnosti in zaposlenih je bil iz TSmedie prenesen na družbo Telekom Slovenije.
- S 30. aprilom 2013 je bila uveljavljena sprememba organiziranosti in pripojen del dejavnosti in zaposlenih iz TSmedie in Avtente na družbo Telekom Slovenije.
- S 1. julijem je bila uveljavljena sprememba organizacijske strukture in sistemizacije delovnih mest v GVO, s čimer je bila zagotovljena večja fleksibilnost.

⁹² GRI LA15

⁹³ GRI DMA LA

2.10. Odgovornost do naravnega okolja⁹⁴

Skrb za okolje in racionalno rabo energije je vgrajena v strategijo Skupine Telekom Slovenije. Napredek spremljamo s pomočjo merljivih energetskega in okoljskega kazalnikov na podlagi energetskega in okoljskega knjigovodstva ter računovodstva.

Poudarki leta 2013

- Uspešno zaključena certifikacija sistema učinkovitega ravnanja z energijo (SURE), skladnega z zahtevami ISO 50001, v Telekomu Slovenije.
- Zaradi širitve mobilnega omrežja četrte generacije LTE smo izvedli 163 dodatnih celovitih meritev vplivov na okolje. V celoti izpolnjujemo vse okoljske zahteve glede elektromagnetnih sevanj (EMS).
- V času trajanja projekta prihranjenih skoraj 3,9 milijona kWh ali skoraj 5 % letne porabe električne energije.
- Povečujemo delež ločeno zbranih odpadkov.
- Krepimo odgovornost za energetske in okoljske vplive v hčerinskih družbah v Sloveniji in jugovzhodni Evropi.
- Uvedeni sistemi kakovostnega vodenja so skladni s priporočili ISO; učinki se odražajo v merljivih rezultatih.

Naše poglobitve usmeritve so:⁹⁵

- načrtno preprečevanje in zmanjševanje vplivov naše dejavnosti na okolje in življenjski prostor,
- redno spremljanje rabe in porabe virov, zlasti porabe energije in stroškov,
- zastavljanje strateških (okvirnih) in izvedbenih energetskega in okoljskega ciljev, ki so uravnoteženi s posebnostmi našega poslovanja in razvoja,
- nenehno izboljševanje zaščite okolja,
- prenos najboljših lastnih in drugih energetskega in okoljskega dobrih praks na vse družbe skupine,
- upoštevanje svetovno priznanih smernic energetskega in okoljskega razvoja pri razvoju naših storitev,
- spremljanje in izpolnjevanje vseh zahtev slovenskega in evropskega pravnega reda ter
- izpolnjevanje normativnih in etičnih energetskega in okoljskega zavez, ki presegajo zakonodajne okvire.

Sistemi kakovostnega vodenja v letu 2013

Za Telekom Slovenije je bila na področju sistemov kakovostnega vodenja najpomembnejša uspešno zaključena certifikacija sistema učinkovitega ravnanja z energijo, skladnega z zahtevami ISO 50001, ključni dosežek hčerinskih družb pa je bila uspešna certifikacija sistema vodenja varovanja informacij in zagotavljanja IKT-storitev (ISO/IEC 27001 in ISO/IEC 20000) v odvisni družbi One.

Že v letu 2012 smo zabeležili povečan interes poslovnih uporabnikov za certifikate kakovosti. Trend se je nadaljeval tudi v 2013. Dokazila o pridobljenih certifikatih smo v tem letu priložili okoli 50 zahtevkom za ponudbo ali vprašalnikom. Opazen je porast zanimanja za okoljski certifikat ISO 14001, ki smo ga prav tako uspešno obranili na recertifikacijski presoji v decembru. Poizvedb zasebnih uporabnikov ni bilo.

Naš strateški cilj, usposobljenost za prijavo na ocenjevanje poslovne odličnosti po zahtevnem EFQM-modelu do konca leta 2015, ostaja v celoti uresničljiv.

Vodstvo Telekoma Slovenije je med vodstvenim pregledom ISO-sistemov kakovostnega vodenja izpostavilo potrebo po okrepljenem prizadevanju, da se vsa poraba (kWh elektrike, litri goriva) še natančneje opredeli po nosilcih in spremlja. K temu bo pripomogel tudi sistem ciljnega spremljanja rabe energije (CSRE). Njegovo uvedbo v redno delo bomo zaključili v letu 2014. V okviru sistema za sedaj razpolagamo z brezhibno urejenimi podatki za vse energente na 20 lokacijah, kjer so bili že izvedeni razširjeni energetske pregledi. V letu 2013 smo izvedli 3 dodatne energetske preglede lokacij z zunanji partnerji, 5 v lastni režiji in več kot 20 poenostavljenih energetske pregledov. S skupno 47 izvedenimi energetske pregledi v dveh letih smo med vodilnimi v Sloveniji. Ocenjeni prihranek zaradi sistema pri energetske pregledih in izkaznicah po novem energetske zakon je nad 300 tisoč evrov letno. En član ožje projektne ekipe je opravil izpit za izdelovalca energetske izkaznic.

⁹⁴ GRI EN5, EN6

⁹⁵ GRI DMA EN

V Telekomu Slovenije posvečamo precejšnje skrb osveščanju in usposabljanju sodelavcev ter drugih deležnikov. V tej smeri predstavlja preboj v letu 2013 prvo elektronsko usposabljanje z energetske-okoljskega področja. Bodočim generacijam kupcev storitev Telekoma Slovenije pa je še naprej namenjena naša podpora Eko-kvizu.

Pomemben del naših energetskih in okoljskih aktivnosti predstavlja redno in pregledno poročanje regulatorjem in drugim državnim organom (ARSO, SURS, CURS, APEK, ETNO). Na oddana poročila v letu 2013 nismo prejeli nobenih pripomb.

Od začetka leta 2013 je oddajanje odpadkov, regulirano s strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje, Agencije RS za okolje, dopolnjeno z vzpostavitvijo enotnega slovenskega informacijskega sistema o ravnanju z odpadki IS-Odpadki. Skladno z zahtevami smo za vlaganje in podpisovanje elektronskih evidenčnih listov [skupaj 870 v 2013] v sistemu pooblastili dolgoletne in zanesljive partnerje, s katerimi skupno in skladno z zakonodajo izvajamo storitve oddajanja in beleženja nastalih odpadkov.

V letu 2013 smo prejeli eno [minimalno] kazen zaradi prospekta, ki je bil poslan v tiskarno brez oznake energetskega razreda pri televizorju. Prospekt smo takoj umaknili in oddali v reciklažo ter sprejeli dodatne ukrepe za zmanjšanje možnosti tovrstnih napak.⁹⁶

2.10.1. Pregled izvedbe okoljskih ciljev 2013⁹⁷

Ocena uspešnosti izvajanja okoljskih ciljev 2013

ZAVEZA I: Zmanjšujemo porabo energije in emisije v okolje

Okvirni cilj A: Zmanjšanje porabe električne energije do 31. 12. 2013 za 5 % [v kWh; izhodiščno leto 2009]

Izvedbeni cilji	Ocena	Učinek
A1. Vzpostavitev centraliziranega sistema nadzora porabe – vgradnja analizatorjev ob vsaki predelavi električnih priključkov: cilj 2013 – pokritih 70 lokacij.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Nadaljevanje izboljšav nadzora in optimizacije porabe z multifunkcijskimi merilniki. Vzpostavitev celovitega sistema ciljnega spremljanja. Cilj dosežen, analizatorji vgrajeni na več kot 80 lokacijah tudi zaradi dodatne cenejše rešitve domačega proizvajalca.
A2. Ureditev klimatizacije v sistemih enostavnega prezračevanja na manj toplotno obremenjenih lokacijah: cilj 2013 – 10 lokacij.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Na 7 lokacijah dela zaključena, na 4 še potekajo, na dodatnih uveden sistem »poleti kompresor, pozimi ventilator«.
A3. Zamenjava okvarjenih klim z energetske učinkovitejšimi.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Izvedeno skladno z napovedmi – 157 zamenjav. Novovgrajene klime so energetske učinkovitejše. Po podatkih proizvajalcev in prvih lastnih ocenah porabijo 30 do 40 % manj električne energije za enako hladilno moč.
A4. Identifikacija in izločitev ali zmanjšanje priključne moči tehnološko nepotrebni odjemnih mest in porabnikov [katodne zaščite, konverterji v hladno rezervo itd.].	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Izvedeno. Za navedeni segment zaključeno. Nadaljujejo se aktivnosti pri demontaži nepotrebne opreme starejših tehnoloških generacij (PSTN, ISDN itd.)
A5. Dvig mejnih vrednosti temperature v ključnih tehnoloških prostorih: [diferencirano po ravneh omrežja, oddaljenosti od centrov] – faza 2 – upoštevanje zimsko-letnega režima in premestitve senzorjev.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Izvedeno skladno z internimi pravili in podpornimi sezname po napravah na lokacijah. Na podlagi izkušenj drugih pomeni vsaka stopinja hlajenja manj 5 do 6 % prihranka energije. V 2013 začete obsežnejše aktivnosti na baznih postajah.
Okvirni cilj B: Izboljšanje učinkovite rabe goriva in zmanjšanje emisij za vozni park za 10% do 31. 12. 2013 [v l/100 km, izhodiščno leto 2009]		
B1. Zmanjšanje števila službenih vozil za 2 % glede na stanje 31. 12. 2012.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Cilj dosežen. Redefiniran podaljšan v leto 2014. Vzpostavljena evidenca je osnova za nakupe in zniževanje emisij voznega parka do 2015.

⁹⁶ GRI EN 28

⁹⁷ GRI EN5, EN6, EN7, EN26, EN29

B2. Zmanjšanje števila kilometrov službenih prevozov za 2 % glede na leto 2012.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Zaradi sprememb strukture voznega parka (najemna – lastniška) je število km nižje le za 1 %, a je bil izkoristek vozil [km/vozilo in l/100km] boljši in ob 5 % prihranku pri gorivu cilj kljub temu ocenjujemo kot uspešen.
B3. Izboljšanje starostne strukture voznega parka; povprečna starost manjša za tri mesece glede na stanje 1. 7. 2012.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Cilj izpolnjen. Učinek je manj emisij ter večja gospodarnost. Načrtujemo nadaljnje zmanjšanje starosti v letu 2014.
B4. Uveljavitev kriterijev za nakup novih vozil po rednem postopku [max. 162 gCO _{2eq} /km].	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Kriterij upoštevan pri vseh nakupih novih vozil iz rednih nabav. V letu 2014 bomo zaostriili kriterije [še za 2 gCO_{2eq}/km].
B5. Optimizacija dostav na skupne lokacije – faza 2.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Cilj dosežen. Z manj opravljenimi službenimi potmi je bilo manj emisij.

ZAVEZA II: Povečujemo delež ločeno zbranih odpadkov in zmanjšujemo emisije

Okvirni cilj C: Zmanjšanje količine mešanih komunalnih odpadkov za 10 % do 31. 12. 2013 [izhodiščno leto 2009]

C1. Izločitev 10 lokacij, kjer ni komunalnih odpadkov, iz sistema zbiranja odpadkov.	Cilj delno dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Uspešnost nižja kot v prejšnjih letih – izločenih 6 v regiji Ljubljana. Načrtujemo nadaljevanje aktivnosti v letu 2014, uspešnost aktivnosti pa bo odvisna od sprememb lokalnih odlokov.
C2. Uvedba fiksne povratne embalaže.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Aktivnosti uspešno zaključene. Z njo imamo manj odpadkov in lažje rokovanje z njimi.

Okvirni cilj D: Doseči 100 % priključenost sanitarnih odpadnih voda na javne kanalizacijske sisteme do 31. 12. 2013 in obvladovanje stroškov ter porabe vode.

D1. Izdelava akcijskega načrta za področje javne kanalizacije in individualnih čistilnih naprav.	Cilj delno dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Cilj delno izpolnjen. V 2014 se aktivnosti nadaljujejo. Pričakovani učinek: zmanjšanje stroškov in izpolnitev zakonodajnih zahtev.
D2. Posodobitev evidence lokacij, ki niso priključene na kanalizacijsko omrežje.	Cilj delno dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Cilj delno izpolnjen. Evidenca še ni v celoti dodelana, aktivnosti se nadaljujejo do uskladitve z zahtevami regulative.
D3. Preveritev razpoložljivosti in ažurnosti dokumentacije oljnih lovilcev.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Cilj izpolnjen. Izdelane nove verzije Poslovnikov oljnih lovilcev po lokacijah, vključno za nov lovilec na lokaciji MB – Titova.

Okvirni cilj E: Zagotavljanje polne varnosti pri ravnanju z nevarnimi snovmi [zmanjšanje nevarnosti razlitij ipd.]

E1. Nabava in vzdrževanje brezhibnosti opreme za ukrepanje v primerih razlitij nevarnih snovi.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Vsa potrebna oprema nabavljena in pripravljena za uporabo.
E2. Prenova dokumentacije cistern, oljnih lovilcev, hidrantov in kanalizacij.	Cilj delno dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Pri cisternah izvedeno, pri kanalizaciji v zaključevanju. Potekajo postopki za izločanje ne več potrebnih hidrantov. Skladnost z regulativo dosežena.
E3. Zamenjava klimatov s freonom 22 z okoljsko prijaznejšimi.	Cilj delno dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Z namenom večje energetske in okoljske učinkovitosti ter uskladitve z regulativo izločeni vsi v fiksnem segmentu, ostali bodo v celoti izločeni v 2014 in 2015.

Okvirni cilj F: Zmanjšanje emisij hrupa in emisij v ozračje prek posodabljanja tehnoloških naprav

F1. Energetski pregled vsaj ene večje poslovne zgradbe letno. V letu 2013 dodatno posnetek stanja in analiza za 4 zgradbe.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Cilj presežen – 3 energetski pregledi z zunanjim partnerjem in 4 interni strokovni energetski pregledi. Poudarek sedaj na realizaciji priporočil in prihrankih, ne na številu pregledov.
F2. Identifikacija in ureditev lokacij, kjer so mogoči prihranki pri ogrevanju.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Etapni cilj dosežen, aktivnosti se nadaljujejo. Opravljenih 6 izklopov centralnega ogrevanja brez dodatnih investicij.

Drugi cilji sistema v letu 2013*

G1. Požarno varstvo: meritve in prenova dokumentacije strelovodov.	Cilj delno dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Nadaljevanje meritev na strelovodih, doslej zaključene na približno več kot 250 lokacijah. Nadaljevanje v letu 2014. Pričakovani učinek: izboljšana požarna varnost in uskladitev z zakonodajo.
--	--------------------	--

G2. Prenova okoljskega komunikacijskega načrta in sodelovanje v vsaj treh okoljskih akcijah z zunanjimi izvajalci.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Energetsko-okoljski komunikacijski načrt pripravila in izvajala služba za odnose z javnostmi v sodelovanju s skrbnikom sistema ravnanja z energijo in okoljem. Številčni cilj sodelovanja v okoljsko-energetskih akcijah presežen
G3. Izvedba okoljskih usposabljanj; v letu 2013 – najmanj 2 seminarja v lastni režiji in 400 sodelavcev skupine na energetsko-okoljski osnovni šoli (E00Š), ki se je bodo v triletnem ciklu udeležili vsi sodelavci	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Cilj presežen. V izobraževanje E00Š vključenih 873 sodelavcev družb skupine v Sloveniji. V okviru aktivnosti projekta ISO 50001 izvedeni 3 večji in več manjših seminarjev. Izdelan e-tečaj.
G5. Evidenca lokacij v SAP – dograditev tehnične dokumentacije, kolokacije, solastništva.	Cilj delno dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Za poslovni segment v večji meri izvedeno. Nadaljevanje v letu 2014.
G6. Eksplozijski prostori – zaključek operativnih aktivnosti za vse lokacije in usposabljanja.	Cilj delno dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Elaborat izdelan, a še ni formalno potrjen. Ker se tovrstne lokacije demontirajo, pomen problematike hitro upada.
G7. Požarne lopute – pregled in evidenca stanja po lokacijah, ureditev pogodbenih razmerij, sanacija po inšpekcijskih pregledih.	Cilj dosežen	<ul style="list-style-type: none"> Izvedeno na ključni lokaciji v Mariboru. Podrobni pregledi po lokacijah se nadaljujejo v 2014.

* Cilji, ki niso neposredno povezani z SURE/O, vendar se zaradi učinkovitosti izvedbe vodijo z istim mehanizmom kot energetski in okoljski cilji.

	Cilj dosežen
	Cilj delno dosežen
	Cilj ni dosežen
	Cilj opuščen

2.10.2. Energetsko in okoljsko knjigovodstvo

Primerljivost učinkovitosti rabe energije že nekaj let zapored zagotavljamo znotraj mednarodnega energetskega in okoljskega zgledovalnega primerjanja [»benchmarking«] v okviru panožnega združenja evropskih telekomunikacijskih operaterjev ETNO. Pri primerjanju se izvede preračun količine porabe energije v kilograme ekvivalentnega CO₂ [ogljčni odtis]. Največji delež posrednih emisij pri tem nastane zaradi porabe električne energije, saj ima Slovenija z več kot pol kilograma CO_{2eq} na kWh dobavljene električne energije enega najvišjih ogljičnih odtisov v Evropi.

V primerjalne podatke so vključeni še nekateri drugi okoljski vidiki, kot je poraba papirja. V letu 2013 je na tem področju prišlo do izboljšanja, tudi zaradi manj povpraševanja po tiskanih telefonskih imenikih in prehoda na spletne načine proizvodnje. K manjši porabi papirja so prispevali tudi učinkovitejše pisarniško poslovanje s centraliziranim tiskanjem ter videokonferenčne povezave z družbami v jugovzhodni Evropi.

Električna energija⁹⁸

Energetski in okoljski stroški so v zadnjih letih pred zagonom projekta ISO 50001 znašali skoraj 20 milijonov evrov za Skupino Telekom Slovenije in 14 milijonov evrov za matično družbo. V letu 2013 so bili za 2 milijona evrov manjši [slika]. Dve tretjini tega stroška predstavlja strošek električne energije.

Upad porabe električne energije [v kWh] in lokalni minimum cen na mednarodnih trgih se le deloma odražata tudi na skupnem strošku, saj omrežnine in prispevki [vezani v večini na priključno moč in ne na porabo] predstavljajo že več kot polovico stroška. Ta je kljub rasti obsega poslovanja [TV-studio in vselitev Avtente v Stegnah, vključevanje LTE-naprav] in močno povišanemu prispevku za obnovljive vire energije [dodatnih 330 tisoč evrov stroškov v letu 2013] še vedno za 100 tisoč evrov nižji kot v letu pred tem. Največji je prihranek v segmentu fiksne omrežja [dobrih 9 %].

Proizvodnja lastnih sončnih elektrarn je v 2013 znašala 194.374 kWh ali 0,24 % porabe.

⁹⁸ GRI EN3, EN4

Stroški porabe električne energije, goriva in higienskih ukrepov v Telekomu Slovenije⁹⁹

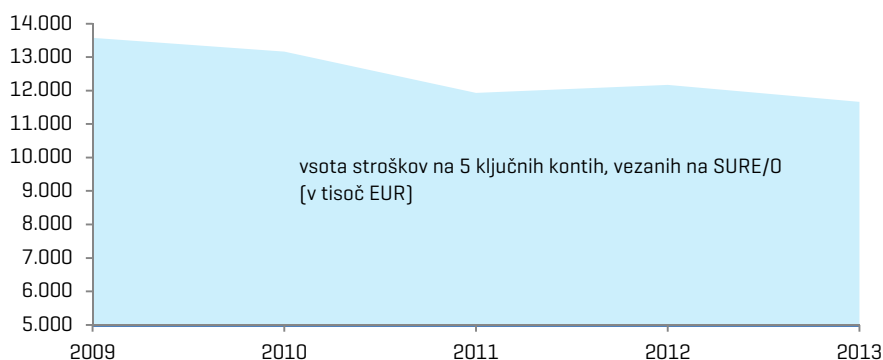
	2013	2012	Ind. 13/12
Strošek električne energije [v EUR]	8.171.251*	8.263.377*	98,9*
Poraba električne energije [MWh]			
• vse plačane MWh**	79.968	79.933	100
• plačane – poraba ost. uporabniki**	73.374	74.343	98,7
Strošek goriva za vozni park [v EUR]	1.360.443	1.505.880	90
Strošek goriva za ogrevanje [v EUR]	788.044	900.869	87
Strošek higienskih ukrepov*** [v EUR]	1.346.545	1.502.848	90

* Dejansko plačano po kontu 4020000 – s sistemom dodatno ugotovljenih 2,5 mio. kWh ni upoštevano.

** Vse plačano (vključno 2,5 mio. kWh), ostali uporabniki (kolokacije – 2012 – 5.590 MWh, 2013 – 5.663 MWh, ostalo 2013 – Avtenta, Planet TV studio Stegne in TSmedia; poraba hčerinskih družb za prostore v ceni m² in je še ni mogoče izločiti).

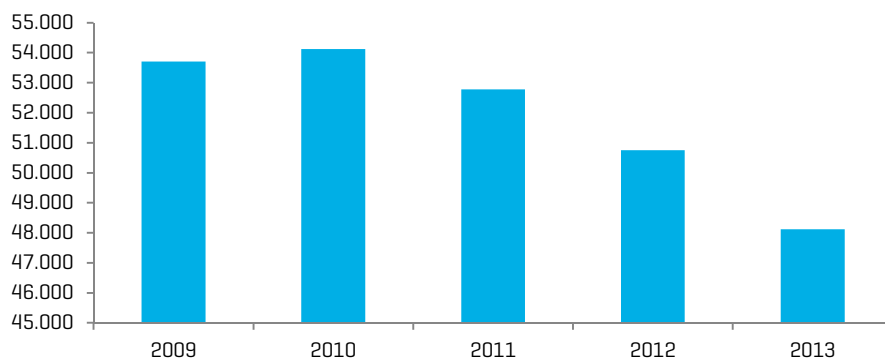
*** Strošek higienskih ukrepov obsega stroške čiščenja, komunalnih storitev, vode, ravnanja z odpadki, dimnikarskih storitev ter ostale higienske ukrepe (deratizacija, dezinfekcija itd.).

Energetski in okoljski stroški Telekoma Slovenije

Op.: vezano na SURE/O = vsota kontov električna energije, gorivo za vozni park, gorivo za ogrevanje, higienske in komunalne storitve.

Poraba električne energije v Telekomu Slovenije [fiksni segment] v tisoč kWh

Gorivo za vozni park in ogrevanje¹⁰⁰

Cene **naftnih derivatov** so bile že v letu 2012 na najvišjih ravneh, odkar poteka sistematično spremljanje. V letu 2013 se je rast upočasnila, a so cene še vedno bistveno višje kot leta prej. Kljub temu so bili vsi energetsko-okoljski cilji doseženi, pri čemer so nam pri ogrevanju pomagale tudi ugodne vremenske razmere [topla jesen in začetek zime].

Vozni park smo v Telekomu Slovenije v letu 2013 zmanjšali za 2 %. Podatki o številu vozil in porabi goriva za vozni park so navedeni v spodnji tabeli.

⁹⁹ Z uvedenimi mehanizmi energetskega menedžmenta smo v Telekomu Slovenije prepoznali dodatnih 2,5 mio. kWh [dobrih 200 tisoč evrov] električne energije, ki se je prejšnja leta drugače knjižila, zaradi česar so bili podatki, objavljeni v letnih poročilih za leto 2012 in predhodna leta, za ta znesek nižji.

¹⁰⁰ GRI EN3, EN29, EN 18

Število vozil po vrsti goriva in poraba v litrih v Telekomu Slovenije

Telekom Slovenije	Dizel število vozil	Dizel poraba v litrih	Bencin število vozil	Bencin poraba v litrih	Skupaj število vozil	Skupaj poraba v litrih
2012	236	421.745	537	634.893	773	1.056.638
2013	235	378.698	523	628.993	758	1.007.691

Vir: SAP

S 136 tisoč manj prevoženih kilometrov je bila z 7,1 l/100 km za tretjino litra manjša tudi poraba goriva na 100 km [ob tem je treba upoštevati, da so v teh številkah zajeta tudi kombinirana gospodarska vozila].

Za dodatno zmanjšanje okoljskih vplivov in stroškov pri gorivu smo sprejeli tudi druge pobude. Uvedli smo prevoze s kombijem za zaposlene med lokacijami v Ljubljani, samoiniciativno pa se izvaja t. i. deljenje avtomobila (>car-pooling<) med sodelavci na relaciji Ljubljana–Celje–Maribor. Akcije na področju zelenega voznega parka sta izvajali tudi družba v Makedoniji in povezana družba Antenna TV SL, ki upravlja s komercialno televizijo Planet TV [večino njenega voznega parka predstavljajo hibridna vozila].

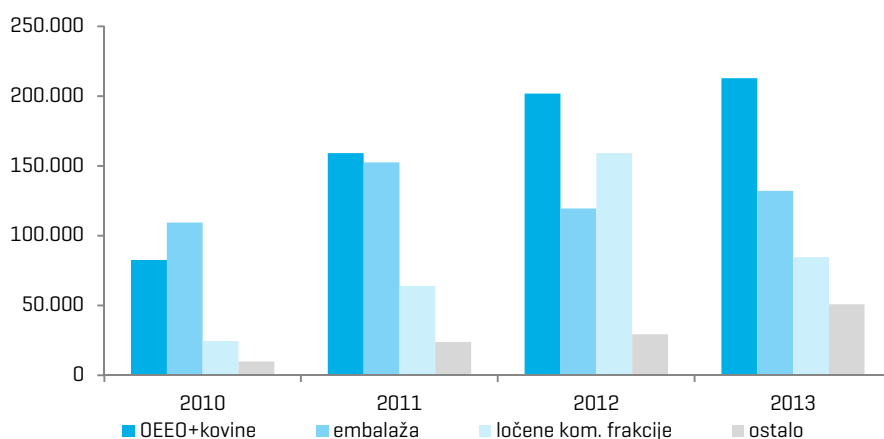
Ravnanje z odpadki¹⁰¹

Telekom Slovenije že zaradi narave dejavnosti ni med večjimi onesnaževalci v Sloveniji ali drugih državah, v katerih je prisoten. V letu 2013 smo zabeležili nekoliko spremenjeno strukturo oddanih odpadkov kot prejšnja leta. Tako smo v tem letu oddali dobrih 520 ton ločeno zbranih odpadkov (brez gradbenih odpadkov), v letu 2012 pa 510 ton. Od tega je bilo 70 ton (v 2012 60 ton) nevarnih odpadkov. Več kot dve tretjini nevarnih odpadkov Telekoma Slovenije predstavljajo svinčevi akumulatorji, ki jih v celoti kot vhodno surovino predajamo lokalni industriji. GVO je zabeležil 188 kg nevarnih odpadkov, 18 kg odpadne električne in elektronske opreme (OEEO) in 170 kg odpadnih olj, ostale odvisne družbe pa oddajajo odpadke v sistem Telekoma Slovenije.

Količinsko prevladujejo gradbeni odpadki, ki jih s svojo dejavnostjo povzroči predvsem odvisna družba GVO [273,1 tone]. Kot investitor je v letu 2013 zbrala za 200 ton gradbenih odpadkov tudi matična družba, leto prej pa 350 ton. Med ločeno zbranimi frakcijami po teži prevladujejo papir in kosovni odpadki, med ostalimi odpadki pa odpadni optični kabli.

Kakovost spremljanja nastajanja komunalnih odpadkov po Sloveniji se močno razlikuje, saj so poročila različnih družb v različnih enotah (kg, m³, m², populacijskih enotah). Še bolj se spremljanje razlikuje na drugih trgih jugovzhodne Evrope, kjer so standardi okoljskega ravnanja še vedno blažji kot v zahodni Evropi. Ocenjena letna količina nastalih komunalnih odpadkov Telekoma Slovenije je dobrih 200 ton, po s strani ARSO in SURS predpisani formuli [1m³ = 1.000 l = 177 kg] pa skoraj 600 ton.

Količine ločeno zbranih odpadkov v Telekomu Slovenije v letu 2013 v kg

Elektromagnetna sevanja¹⁰²

Zaradi širitve mobilnega omrežja četrte generacije smo v letu 2013 izvedli 163 dodatnih celovitih meritev vplivov na okolje. Sevanje se je nekoliko povečalo na baznih postajah, kjer dodatno uvajamo LTE. Vendar so vse postaje okoljsko sprejemljive in v mejah slovenske zakonodaje, ki je v določenih vidikih strožja od evropske. Vsa

¹⁰¹ GRI EN22

¹⁰² GRI PA8, SO10

poročila meritev elektromagnetnega sevanja smo predali Agenciji RS za okolje, kjer hranijo zadnje podatke o vplivih na okolje in jih nudijo v vpogled vsem prebivalcem.

Meritve vplivov na okolje v skladu z lokalno zakonodajo izvajajo tudi naše družbe zunaj Slovenije.

2.10.3. Ključni okoljski kazalniki v drugih družbah Skupine Telekom Slovenije

Večji delež energetskih in okoljskih storitev za družbe v Sloveniji operativno izvaja matična družba. Kljub temu krepijo odgovornost za svoje okoljske vplive tudi odvisne družbe. Družba GVO je stara vozila nadomestila z novjšimi, okolju prijaznejšimi in energetsko učinkovitejšimi motorji. Za prevoz ekip v Nemčijo in iz nje so uvedli skupni prevoz z avtobusom. Na področju rabe električne energije so vzpostavili celovito spremljanje mesečne porabe električne energije za vse funkcijske lokacije OŠO in postavili cilj zmanjšanja porabe za 3 % v letih 2013–2015.¹⁰³

Družba Soline ostaja simbol ekološke ozaveščenosti in družbene odgovornosti Skupine Telekom Slovenije, zato v nadaljevanju več poročamo o njeni dejavnosti.

Soline

Podjetje Soline je po koncesijski pogodbi, sklenjeni z Republiko Slovenijo, upravljavec državnega zavarovanega območja Krajinski park Sečoveljske soline [KPSS]. Območje meri 650 ha, vsa zemljišča in druge nepremičnine znotraj parka pa so v državni lasti.¹⁰⁴ KPSS je uvrščen na seznam mednarodno pomembnih mokrišč pod okriljem ramsarske konvencije in je del ekološkega omrežja EU Natura 2000. Solinski ekosistem je specifično obalno mokrišče.

Celoten proces pridelave soli sloni na tradicionalnih, stoletja starih postopkih in sestavinah iz lokalnega okolja. Uporaba grajene in prometne infrastrukture je omejena na minimum. V procesu pridelave soli ne nastajajo okolju škodljivi stranski produkti.

Proces pridelave soli v prostor ne vnaša invazivnih tujerodnih vrst. Raziskave so potrdile, da njihov obseg in številčnost za zdaj nista tolikšna, da bi to imelo bistvene posledice na ekosisteme in združbe. Število različnih vrst v KPSS v zadnjih letih vztrajno raste. Z dodatnimi ukrepi, namenjenimi stanju hidrološkega režima, se povečuje tudi obseg naravnih habitatov, za katere so značilne slanophilne rastline. Večje spremembe ekoloških procesov niso bile zaznane.

Vlada Republike Slovenije je za obdobje 2011–2021 sprejela Ključne upravljavske cilje. Zapisani so v Načrtu upravljanja za KPSS in zajemajo ohranitev mokriščnega značaja solinskega ekosistema, njegove biodiverzitete in ekonomskih ter kulturnih vrednosti območja.¹⁰⁵ Dosegamo jih z naslednjimi aktivnostmi:

- vzdrževanjem solinskega ekosistema,
- ohranjanjem tradicionalnih postopkov pridelave soli in stoletja starih tehnoloških postopkov,
- izvajanjem solinarske dejavnosti, ki je sestavni del ekonomskega razvoja kraja še iz preteklih časov.

Lokalna skupnost se vključuje v upravljanje parka prek sodelovanja v Odboru KPSS. Sodelovanje poteka tudi pri organizaciji skupnih dogodkov.

V KPSS ni ogroženih vrst z globalnega seznama ogroženih vrst IUCN.¹⁰⁶ Okoli 20 ptičjih vrst, dve ribi, štiri dvoživke in ena vrsta plazilca so vključeni v dodatke k Ptičji in Habitatni direktivi EU. Vsaj 45 rastlin je uvrščenih na nacionalni seznam ogroženih rastlinskih vrst. Območje je prepoznano kot eno od dveh, ki sta na državni ravni pomembni za selitev ptic po določenih Ptičje direktive. Še mnogo več vrst pa je na nacionalnih seznamih ogroženih skupin in vrst.

V parku smo v letu 2013 uvedli vozilo na električni pogon za prevoz zaposlenih in gibalno omejenih obiskovalcev. Ostalim obiskovalcem vožnja z avtomobili in avtobusi v park ni več dovoljena. V park lahko vstopajo samo še vozila za nujno pomoč in osnovno vzdrževanje ter nekatere druge službe. S tem ukrepom

¹⁰³ GRI EN 18

¹⁰⁴ GRI EN11

¹⁰⁵ GRI EN14

¹⁰⁶ GRI EN15

smo skupno količino izpustov v parku zmanjšali za nekaj več kot 9 ton CO₂ na leto. Nakup skupinskega vozila za južni del parka (Fontanigge) je prek evropskih sredstev predviden v naslednjem letu.¹⁰⁷

Sprejeli smo številne ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti in posledično zmanjšanje porabe električne energije. S spremembami v režimu uravnavanja klimatskih naprav in ogrevanja v objektu za obiskovalce smo zmanjšali porabo električne energije za 20 %. Zmanjšali smo število službenih poti na področju mednarodnega sodelovanja pri upravljanju s parki (za 20 %).¹⁰⁸

Družbe v jugovzhodni Evropi

Države jugovzhodne Evrope postopoma zaostrejuje okoljske standarde, prav tako pa se soočajo z naraščanjem cen energentov. V družbah Skupine Telekom Slovenije, skladno s strateško usmeritvijo trajnostnega delovanja, uresničujemo načela odgovornega ravnanja z energijo in z okoljem. S pomočjo okoljskega in energetskega knjigovodstva ter računovodstva spremljamo kazalnike porabe električne energije, naftnih derivatov, ogrevanja in komunalnih storitev – za sedaj le stroškovni vidik.

Del rasti tudi na tem segmentu lahko, enako kot pri matični družbi, pripišemo izboljšanemu sistemu spremljanja, delno (npr. pri Blicnetu) pa je treba upoštevati tudi rast obsega poslovanja. Večji delež goriv je deloma posledica manj stabilne električne oskrbe na nekaterih trgih, ki pa se je predvsem pri lpku v primerjavi s predhodnimi leti močno izboljšala. Stroški komunalnih storitev so v primerjavi s slovenskimi nižji, tudi če jih normiramo na obseg poslovanja. Če na 1000 evrov prihodka normiramo energetske stroške, je energetska učinkovitost družb v Makedoniji in na Kosovu nekoliko nižja od matične družbe, Blicnet pa ostaja energetsko bolj učinkovit.

Stroški električne energije v družbah jugovzhodne Evrope

v EUR	2013	2012	Ind. 13/12
One	1.778.315	1.288.020	138
lpko	1.094.843	1.045.748	105
Blicnet (prej Aneks)	80.482	69.070	117

Stroški goriva v družbah jugovzhodne Evrope

v EUR	2013	2012	Ind. 13/12
One	376.741	275.583	137
lpko	413.041	687.755	60
Blicnet (prej Aneks)	53.365	43.232	123

2.11. Odgovornost do sistemov kakovosti

Zunanje presoje so ob notranjih presojah in vodstvenih pregledih ključni mehanizem neodvisnega preverjanja sistemov kakovostnega vodenja. V letu 2013 smo uspešno prestali presoje za vse že pridobljene certifikate, pomembne korake k njim pa smo naredili na področju osnovnih dejavnosti poslovanja, tako na infrastrukturnih (zagotavljanje energije) kot na storitvenih (vodenje varovanja informacij in neprekinjenega poslovanja). V 2013 izvedene aktivnosti so opisane v nadaljevanju v tabeli.

Na nekaterih drugih podpornih področjih (varstvo pri delu s povezanimi področji) se za certifikacijo še nismo odločili. Zunanje ocene kažejo, da smo se tudi pri tem precej približali oceni: vzpostavljen sistem brez certifikacije (SDS – »self-declared system«).

Z novim Energetskim zakonom se zakonodaja na področju energetike v Sloveniji zaostrejuje (obvezni energetski pregledi, obvezne energetske izkaznice ob prometu z nepremičninami itd.). Z uvedbo integriranega sistema učinkovitega ravnanja z energijo in z okoljem (SURE/O) smo na to optimalno pripravljani.

¹⁰⁷ GRI EN18

¹⁰⁸ GRI EN7, EN 18

Pregled aktivnosti na področju sistemov kakovostnega vodenja v Skupini Telekom Slovenije

Telekom Slovenije	
ISO 50001	Sistem ravnanja z energijo – uspešno zaključena certifikacija v decembru 2013.
ISO 14001	Sistem ravnanja z okoljem – opravljena recertifikacija v decembru 2013.
ISO/IEC 27001	Sistem vodenja varovanja informacij – opravljena CP1 (prva faza certifikacijske presoje) v decembru 2013.
ISO 22301	Projekt vodenja neprekinjenega poslovanja – projekt predvidoma zaključen do začetka II. četrtertletja 2014; aktivnosti se nadaljujejo v hčerinskih družbah.
GVO	
ISO 9001	Sistem vodenja kakovosti poslovanja – opravljena redna presoja v decembru 2013.
ISO 14001	Sistem ravnanja z okoljem – opravljena redna presoja v decembru 2013.
Avtenta	
ISO 9001	Sistem vodenja kakovosti poslovanja – opravljena recertifikacija v aprilu 2013.
ISO/IEC 27001	Sistem vodenja varovanja informacij – opravljena recertifikacija v aprilu 2013.
SiHramba.eu	Sistem elektronskega arhiviranja – opravljena reakreditacija s strani Arhiva RS v marcu 2013.
One	
ISO 9001	Sistem vodenja kakovosti poslovanja – opravljena redna presoja v juniju 2013.
ISO/IEC 27001	Sistem vodenja varovanja informacij – opravljena certifikacijska presoja v juliju 2013.
ISO/IEC 20000	Sistem vodenja zagotavljanja IKT-storitev – opravljena certifikacijska presoja v juliju 2013.
Gibtelecom	
ISO 9001	Opravljena eksterna presoja v maju 2013.

2.12. Odgovorno varovanje objektov, sistemov, informacij in informacijskih tehnologij¹⁰⁹

V Skupini Telekom Slovenije se zavedamo dinamičnega poslovnega okolja in izpostavljenosti različnim oblikam varnostnih tveganj, zato nadaljujemo razvoj korporativne varnosti. Varnostna politika je sestavni del naše poslovne politike. Z namenom zagotavljanja varnega poslovnega in delovnega okolja skrbimo za pravno urejenost področja in načrtujemo organizacijske ter funkcionalne rešitve informacijske varnosti in tehničnega ter fizičnega varovanja.

Izvajanje varnostne politike

Naš varnostni sistem sloni na sprejeti varnostni politiki, ki opredeljuje naše poslanstvo in vrednote. Naša skrb so tako osebna varnost zaposlenih, varovanje premoženja in infrastrukture, informacijska varnost poslovnih procesov in podatkov, spoštovanje zakonov in na njihovi podlagi opredeljenih nalog, spoštovanje internih aktov in izvajanje varnostnih standardov ter že uveljavljenih dobrih praks.

Varovanje objektov in sistemov

Na podlagi sprejete poslovne politike družbe smo z različnimi organizacijskimi in kadrovskimi rešitvami zagotavljali učinkovitost v procesih racionalizacije in s tem povezanih finančnih stroških. Vse večje vključevanje zaposlenih in zagotavljanje varnostnih rešitev z lastnim kadrom dajeta pozitivne rezultate.

Varnost informacij in informacijskih tehnologij

Nadaljevali smo širjenje varnostne kulture in usposabljanje zaposlenih v segmentu varne uporabe informacijskih tehnologij in preventivnega varnostnega delovanja ter osebne samozaščite. Dodatno smo se posvečali problematiki izpostavljenosti naših delavcev pred nasiljem tretjih oseb, ki je večinoma posledica dolgotrajne družbeno-ekonomske krize.

¹⁰⁹ GRI DMA PR

2.13. Vsebinsko kazalo po smernicah poročanja GRI

Kazalo po GRI G3.1				
Stopnja poročanja B +			Zunanja preveritev	
STANDARDNA RAZKRITJA 1. DEL: Podatki o organizaciji				
1. Strategija in analiza				
Razkritje	Opis	Obseg poročanja	Poglavje/stran	Razlogi za opustitev/pojasnila
1.1	Izjava predsednika uprave o pomenu trajnostnega razvoja za organizacijo in strategija.		1.3./str. 6-7	
1.2	Opis ključnih vplivov, tveganj in priložnosti.		1.3./str. 6-7 1.9./str. 12-13, 1.10./str. 14-18	
2. Predstavitev organizacije				
2.1-2.4	Ime, blagovne znamke, produkti in storitve.		1.1.1., 1.1.2./str. 1, 2.6.2./str. 66-70	
2.3-2.5	Organiziranost, sedež, število držav, v katerih organizacija deluje, trgi.		1.5./str. 9, 4.1./str. 229	
2.6	Lastništvo in pravna oblika.		1.16./str. 36-40	
2.7	Trgi (geografska, sektorska razdelitev in tipi odjemalcev).		1.5./str. 9 Pojasnilo 4./str. 139	
2.8	Velikost organizacije.		1.2./str. 3-5	
2.9	Pomembnejše spremembe glede sestave in lastništva.		1.6./str. 9-10 1.16./str. 36-41	
2.10	Priznanja in nagrade.		1.11./str. 20	
3. Parametri poročanja				
3.1	Obdobje poročanja.		1.9./str. 13	
3.2-3.4	Datum predhodnega poročila, cikel poročanja in kontakti.		1.9./str. 13, 1.1.2./str. 2	
3.5-3.7	Opredelitev vsebine, meje poročila (države, divizije ...) in posebne omejitve v zvezi z zamejitvijo obsega poročila.		1.9./str. 13	
3.8	Osnove za poročanje o skupnih podvigih, odvisnih družbah (...) in drugih subjektih, ki lahko bistveno vplivajo na primerljivost obdobj in/ali organizacij.		1.9./str. 13	
3.9	Tehnike pridobivanja podatkov in osnove za izračune.		1.9./str. 13	
3.10-3.11	Razlaga učinkov sprememb podatkov iz preteklih poročil in razlogi zanje, pomembnejše spremembe glede na predhodno obdobje poročanja.		1.9./str. 13	
3.12	Kazalo po smernicah GRI.		2.13./str. 105-111	
3.13	Politika in praksa zagotavljanja zunanje preveritve poročila.		1.9./str. 13, 2.14./str. 112	
4. Upravljanje in zaveze organizacije ter vključevanje deležnikov				
4.1-4.3	Upravljavska struktura.		1.14./str. 24-32	Zaradi dvotirnega sistema upravljanja točki 4.2 in 4.3 nista relevantni.

4.4	Mehanizmi za posredovanje priporočil in pobud delničarjev in zaposlenih nadzornemu svetu.	1.14.1./str. 25
4.5	Povezava med nagrajevanjem članov nadzornega sveta in uprave z uspešnostjo poslovanja.	1.14.1./28, 29 Pojasnilo 32./str. 219
4.6	Postopki za preprečevanje konflikta interesov.	1.13./str. 23
4.7	Postopki za določanje sestave, kompetenc in strokovnosti članov nadzornega sveta in njegovih komisij.	1.14.1./str. 28, 1.15./str. 33
4.8	Interni kodeksi ravnanja, poslanstvo, vrednote.	1.10.1./str. 14, 2.9./str. 87–88 2.9.1./str. 87
4.9–4.11	Nadzor vodenja družbe z ekonomskega, okoljskega in družbenega vidika poslovanja, samoocena dela nadzornega sveta, previdnostno načelo.	1.10./str. 14, 1.13./str. 22–23
4.12– 4.13	Zaveze zunanjim pobudam, podpora zunanjim iniciativam, članstvo v združenjih.	1.7./str. 10
4.14– 4.15	Vključevanje deležnikov, kriteriji za izbor deležnikov, s katerimi je vzpostavljeno sodelovanje.	1.8./str. 11–12
4.16– 4.17	Pristopi k vključevanju deležnikov in pogostost sodelovanja po skupinah deležnikov. Ključne teme in vprašanja, izpostavljena v procesu sodelovanja z deležniki ter odziv organizacije nanje [tudi prek poročanja].	1.8./str. 11–12

STANDARDNA RAZKRITJA 2. DEL: Upravljalški pristopi [DMAs]

G3.1 DMAs	Razkritje	Obseg poročanja	Sklic [stran]	Razlogi za opustitev/pojasnila
DMA EC	Ekonomsko poslovanje.		1.10./str. 14–18	
	Prisotnost na trgih.		2.6.7./str. 79	
	Posredni ekonomski učinki.		1.10./str. 14–18	
DMA EN	Energija. Biodiverziteteta. Emisije, odpadki. Produkti in storitve. Skladnost poslovanja. Prevozi.		2.10./str. 96–104 2.10.3./str. 104	Vključeni so le bistveni vidiki.
	DMA LA	Zaposlovanje.		1.10.1./str. 14
Odnosi zaposleni/management.			2.9.1./str. 87 2.9.6./str. 93–95	
Zdravje in varstvo pri delu.			2.9.8./str. 93, 94	
Izobraževanje.			2.9.3./str. 89–91	
Različnost in enake možnosti.			2.9.1./str. 87	
Enakovredno nagrajevanje moških in žensk.			2.9.1./str. 87	
DMA HR	Prakse nabave in investiranja, nediskriminacija, svoboda združevanja in kolektivnih pogajanj, otroško in prisilno delo,		2.6.7./str. 79–80 2.9.1./str. 87	

	varnostne prakse, preverjanje uresničevanja politik, korektivni ukrepi.		
DMA SO	Lokalne skupnosti. Korupcija. Javne politike.		2.9.1./str. 87
	Varstvo konkurence.		2.5.4./str. 61-62
	Skladnost poslovanja [zakonodaja, regulativa].		1.3./str. 7
DMA PR	Zdravje in varstvo potrošnikov.		2.4.2./str. 49, 50
	Označevanje produktov in storitev.		2.4.2./str. 49, 50 2.6.4./str. 75-77
	Tržno komuniciranje.		2.6.6./str. 78-79
	Varstvo osebnih podatkov.		2.9.1./str. 87, 2.12./str. 104
	Skladnost poslovanja.		1.3./str. 7

STANDARDNA RAZKRITJA 3. DEL: Kazalniki poslovanja

Ekonomski kazalniki				
	Kazalniki ekonomskega učinka			
EC1	Neposredno ustvarjena in distribuirana ekonomska vrednost, prihodki, stroški dela in druga nadomestila zaposlenim, donacije in druga vlaganja v skupnost, izplačila delničarjem.	v celoti	1.2./str. 3-5, 2.1./str. 41 2.6.3./str. 71 2.8./str. 85-86, Pojasnilo 4./ str. 140 Pojasnilo 8./str. 143	
EC2	Finančni vplivi in druga tveganja ter priložnosti za dejavnosti organizacije, povezane s klimatskimi spremembami.	delno	2.4.1./str. 48	
EC3	Obveznosti iz pokojninskega načrta.	v celoti	2.9.2./str. 87, 89 2.9.3./str. 91	
EC4	Pomembnejše prejete državne pomoči.	v celoti	2.7.1./str. 80, 2.9.4./str. 91 Pojasnilo 26./str. 159 Pojasnilo 5./str. 192 Pojasnilo 24./ str. 212	
EC8	Razvoj in vpliv komercialnih, stvarnih ali pro bono infrastrukturnih naložb v javno korist.	v celoti	2.3./str. 46, 2.7.2./str. 81-83	
Okoljski kazalniki				
	Energija			
EN3	Neposredna poraba energije iz primarnih virov [goriva].	delno	2.10.2./str. 99-100	
EN4	Posredna poraba energije iz primarnih virov [el. energija].	delno	2.10.2./str. 99-100	Način zajema še ne zagotavlja vodenja ustreznih in primerljivih podatkov o proizvodnih virih.
EN5	Energetski prihranki zaradi izboljšane energetske učinkovitosti.	delno	2.10./str. 96, 2.10.1./str. 97-99	Način zajema podatkov še ne omogoča natančnega kvantitativnega izračuna prihrankov.

EN6	Pobude za zagotovitev energetske učinkovitih ali na obnovljivih virih energije temelječih produktov in storitev ter doseženo zmanjšanje porabe energije.	delno	2.10./str. 96, 2.10.1./str. 97-99	Glej pojasnilo pri EN5.
EN7	Pobude za znižanje posredne porabe energije in doseženo zmanjšanje.	delno	2.10.1./str. 97-99 2.10.3./str. 103	Glej pojasnilo pri EN5.
Biodiverziteteta				
EN11	Lokacija in velikost zemljišča, ki ga podjetje upravlja in se nahaja na zaščiteneh naravovarstvenih območjih.	v celoti	2.10.3./str. 102	
EN14	Strategije, aktualne dejavnosti in prihodnji načrti za upravljanje vplivov na biodiverziteteta.	v celoti	2.10.3./str. 102	
EN15	Število vrst z rdečega seznama IUCN in nacionalnega seznama zaščiteneh vrst, ki živijo na območjih vpliva dejavnosti podjetja.	v celoti	2.10.3./str. 102	
Emisije, odpadne vode in odpadki				
EN18	Pobude za znižanje emisij toplogrednih plinov in doseženo zmanjšanje.	delno	2.10./str. 100 2.10.3./str. 102-103	Kvantitativnih meritev še nismo izvajali.
EN22	Celotna količina odpadkov po vrsti odpadkov in načinu odstranjevanja.	delno	2.10.2./str. 101-102	Niso vključeni kvantitativni podatki o načinih odstranjevanja.
Proizvodi in storitve				
EN26	Pobude za zmanjšanje okoljskih vplivov proizvodov in storitev ter doseženo zmanjšanje.	delno	2.10.1./str. 97-99	Način zbiranja podatkov še ne omogoča natančnega kvantitativnega izračuna prihrankov.
Skladnost s predpisi				
EN28	Vrednost glob in število nefinančnih sankcij zaradi nespoštovanja okoljskih predpisov.	v celoti	2.10./str. 97	
Transport				
EN29	Pomembnejši vplivi na okolje zaradi prevozov v okviru dejavnosti.	delno	2.10.1./str. 97-99 2.10.2./str. 100	Celovitih meritev emisij v zrak še nismo izvajali.
Družbeni kazalniki: delovne prakse in dostojno delo				
Zaposlovanje				
LA1	Število zaposlenih po načinu zaposlitve, pogodbi, regiji in po spolu.	v celoti	2.9.2./str. 87-89	
LA2	Število in delež novih zaposlenih ter fluktuacija.	delno	2.9.2./str. 87-89	Podatkov ne prikazujemo po starostnih skupinah in po spolu.
LA3	Ugodnosti za zaposlene za polni delovni čas, ki niso na	v celoti	2.9.2./str. 91	

	voljo zaposlenim za določen ali skrajšan delovni čas glede na glavne dejavnosti.			
LA4	Delež zaposlenih po kolektivni pogodbi.	v celoti	2.9.2./str. 88	
LA14	Stopnja osnovne plače žensk v primerjavi z moškimi po kategorijah zaposlenih, po pomembnejših lokacijah in dejavnostih.	v celoti	2.9.3./ str. 91	
LA15	Vrnitev na delo in stopnja zadržanja zaposlenih po koriščenju starševskega dopusta [po spolu].	v celoti	2.9.9./str. 95	
	Odnosi med zaposlenimi in vodstvom			
LA5	Najkrajše obdobje vnaprejšnjega obveščanja o pomembnih spremembah v poslovanju, vključno s podatkom ali je le-to opredeljeno v kolektivni pogodbi.	v celoti	2.9.6./str. 93	
	Varstvo in zdravje pri delu			
LA7	Stopnja poškodb pri delu, poklicnih obolenj in izgubljenih dni; absentizem.	delno	2.9.8./str. 94	Poročanje se nanaša na število primerov.
LA9	Vključenost področja zdravja in varstva pri delu v formalne pogodbe s sindikati [kolektivna pogodba].	v celoti	2.9.8./str. 94	
	Izobraževanje			
LA10	Povprečno število ur izobraževanja po zaposlenem, po spolu in po kategorijah zaposlenih.	delno	2.9.3./str. 89-90	Vzrok za izobraževanje je zgolj potreba glede na delovno mesto.
LA11	Programi za usposabljanje in vseživljenjsko učenje.	v celoti	2.9.2./str. 87-89 2.9.3./str. 89-91	
LA12	Delež zaposlenih, ki so vključeni v redne preglede uspešnosti in razvoja poklicne kariere po spolu.	v celoti	2.9.4./str. 92	
	Družbeni kazalniki: človekove pravice			
HR3	Število ur izobraževanja zaposlenih o politiki človekovih pravic in postopkih v zvezi z njihovimi vidiki, pomembnimi za dejavnost podjetja ter delež zaposlenih, vključenih v takšno izobraževanje.	delno	2.9.3./str. 90	Poročamo o številu delavnic.
HR4	Število primerov diskriminacije in ukrepi za njeno odpravo.	v celoti	2.9.1./str. 87	
HR6	Dejavnosti in pomembnejši dobavitelji, pri katerih je bilo prepoznano pomembnejše tveganje za kršitve s področja otroškega dela in sprejeti ukrepi.	v celoti	2.9.1./str. 87	
HR7	Dejavnosti in pomembnejši dobavitelji, pri katerih je bilo prepoznano pomembnejše	v celoti	2.9.1./str. 87	

tveganje za kršitve s področja prisilnega dela in sprejeti ukrepi.

Družbeni kazalniki: družba

S07	Varstvo konkurence.	v celoti	2.5.5./str. 62	
S010	Preventiva in ukrepi za omejevanje vplivov pri dejavnostih s potencialnimi ali obstoječimi negativnimi vplivi na lokalno skupnost.	v celoti	2.6.4./str. 76–77 2.10.2./str. 101–102	

Družbeni kazalniki: odgovornost za proizvode

PR5	Praksa ugotavljanja zadovoljstva uporabnikov.	delno	2.6.4./str. 75 2.6.5./str. 76, 77	O kvantitativnih podatkih navzven ne poročamo.
PR6	Programi za spoštovanje pravil, standardov in kodeksov s področja tržnega komuniciranja, vključno z oglaševanjem, promocijami in sponzorstvi.	v celoti	2.6.6./str. 79	
PR7	Število kršitev zaradi neskladnosti z regulativo in s kodeksi na področju tržnega komuniciranja, vključno z oglaševanjem, promocijami in sponzorstvi, po vrstah kršitev in izidih postopkov.	v celoti	2.6.6./str. 79	
PR9	Vrednost denarnih glob zaradi neskladnosti z zakonodajo in regulativo v zvezi z zagotavljanjem in uporabo produktov in storitev.	v celoti	2.6.6./str. 79	

Specifični sektorski kazalniki (telekomunikacije)

	Notranje delovanje			
I01	Infrastrukturne investicije v telekomunikacijsko omrežje po regijah.	v celoti	2.3./str. 46, 2.7.2./str. 81–83	
I03	Ukrepi za zdravje in varnost terenskega osebja.	v celoti	2.9.8./str. 93	
	Zagotavljanje dostopa do IKT produktov in storitev			
PA1	Politike in prakse zagotavljanja dostopa do telekomunikacijske infrastrukture, produktov in storitev prebivalcem oddaljenih in manj naseljenih območij.	v celoti	1.10.3./str. 16, 2.6.1./str. 64, 2.6.4./str. 77–78	
PA2	Politike in prakse za premagovanje ovir pri dostopu in uporabi telekomunikacijskih produktov in storitev v zvezi z jezikom, kulturo, nepismenostjo, pomanjkljivo izobrazbo, prihodki, posebnimi potrebami in starostjo.	v celoti	2.6.4./str. 77, 78	
PA3	Politike in prakse zagotavljanja razpoložljivosti in zanesljivosti telekomunikacijskih produktov in storitev.	v celoti	2.7.2.1./str. 82	

PA4	Kvantitativna raven razpoložljivosti telekomunikacijskih produktov in storitev na območjih delovanja.	v celoti	2.6.1./str. 63–66, 2.6.3./str. 70–75 2.7.2.1./str. 81–82	
PA6	Programi za zagotavljanje in vzdrževanje telekomunikacijskih povezav in storitev in izrednih razmerah in v primeru naravnih katastrof.		2.7.2.1./str. 81–82	
PA8	Politike in prakse komuniciranja z javnostmi o vsebinah, povezanih z EMS.	v celoti	2.10.2./str. 101–102	
PA10	Pobude za zagotavljanje preglednosti stroškov in tarif.	v celoti	2.6.4./str. 76	
	Tehnološke aplikacije			
TA2	Primeri telekomunikacijskih produktov, storitev in aplikacij, ki lahko nadomestijo neko fizično obliko uporabe (npr. telefonski imenik na spletu, videokonference ipd.)	v celoti	2.6.3./str. 70–75	

Izjava o preverjanju trajnostnega poročila

Namen in obseg preveritve

Na zahtevo družbe Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, Slovenija smo na osnovi smernic za trajnostno poročanje (Sustainability Reporting Guidelines) GRI verzija 3.1, 2011 opravili neodvisno preverjanje trajnostnega poročila, ki je integrirano v Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d.d., za leto 2013. Pobudo za preveritev poročila je družba dala prostovoljno. Preverjali smo, ali so dejstva in podatki, navedeni v poročilu, verodostojni in odražajo dejansko stanje na področju trajnostnega razvoja družbe in skupine.

Omejitve

Trajnostno poročilo se nanaša na matično družbo Telekom Slovenije, d.d in Skupino Telekom Slovenije v okviru obsega in mej, kot so določeni v poglavju 1.9 letnega poročila.

Iz Vsebinskega kazala po smernicah poročanja GRI je razvidno vključevanje zahtev glede strategije in analiz, predstavitve organizacije, parametrov poročanja, upravljanja in zavez družbe ter vključevanja deležnikov, upravljaljskih pristopov ter kazalnikov poslovanja. Na pobudo preveriteljev je družba v času preverjanja izboljšala sklicevanje na ustrezne vsebine in tako nekatera razkritja prikazala celoviteje.

Metodologija preveritve

Preverjanje je zajemalo pregled trajnostnega poročila v letnem poročilu družbe in skupine, razgovor z odgovornimi predstavniki družbe ter preverjanje dokumentacije, navedb v poročilu in delovanja sistema vodenja v praksi na sedežu družbe. Podatkov v revidirani bilanci stanja nismo ponovno preverjali.

Odgovornost

Vodstvo družbe Telekom Slovenije, d. d. in Skupine Telekom Slovenije je odgovorno za informacije, predstavljene v poročilu in določanje meril za ocenjevanje. Odgovorno je tudi za zbiranje, razvrščanje in overjanje podatkov ter poročanje. SIQ in njegovi predstavniki niso sodelovali pri obdelavi in prikazu podatkov v poročilu. Predstavniki SIQ so odgovorni za neodvisno preverjanje skladnosti poročila s smernicami GRI in dejanskim stanjem ter za pripravo mnenja o trajnostnem poročilu.

Neodvisnost

SIQ je strokovna, neodvisna in nepristranska institucija, ki nudi celovite rešitve s področja preskušanja in certificiranja proizvodov, ocenjevanja sistemov vodenja, meroslovja in izobraževanja. Mednarodno veljavnost in visoko strokovno raven našega dela potrjujejo številne akreditacije in članstva v mednarodnih certifikacijskih shemah in združenjih. Preveritelja, ki sta izvedla preverjanje, sta registrirana presojevalca za sisteme vodenja kakovosti, ravnanja za okoljem oziroma EMAS ter vodenja varnosti in zdravja pri delu.

Ugotovitve

Preveritelja sta skrbno preverila upoštevanje smernic in načel poročanja ter obvezna razkritja smernic GRI za izbrano raven B+. Trajnosten razvoj je bil v letu 2013 opredeljen kot sestavni del strategije, ki jo je določal Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije do leta 2016. V decembru 2013 je bil sprejet nov Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2014-2018, v katerem je trajnostni razvoj prav tako opredeljen kot strateška usmeritev. Družba je od predhodnega poročanja število kazalnikov povečala, tako da je v poročilo vključila skupaj petdeset kazalnikov, od tega pet ekonomskih kazalnikov, trinajst okoljskih kazalnikov, dvanajst kazalnikov s področja delovnih praks in dostojnega dela, štiri kazalnike s področja človekovih pravic, dva kazalnika s področja družbe, štiri kazalnike s področja odgovornosti za proizvode ter deset kazalnikov iz nabora sektorskih smernic za telekomunikacije. Razkriti pristopi vodstva in rezultati kazalnikov uspešnosti potrjujejo trajnostno naravnano vodenje družbe in skupine. Na podlagi ugotovitev izjavljamo, da so dejstva in podatki, navedeni v trajnostnem poročilu, verodostojni in odražajo dejansko stanje sistemov vodenja in trajnostnega delovanja družbe Telekom Slovenije, d.d. in Skupine Telekom Slovenije. Trajnosten poročilo kot integralni del Letnega poročila Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d.d., za leto 2013 ustreza zahtevam smernic trajnostnega poročanja GRI verzija 3.1, 2011, raven B+.

Vodstvo družbe Telekom Slovenije, d.d. z odločitvijo o zunanjem neodvisnem preverjanju trajnostnega poročila v Sloveniji in v državah, v katerih je skupina prisotna, širi zavedanje o pomenu trajnostnega razvoja in prispeva k uveljavljanju mednarodno primerljivih dobrih praks na področju preverjanja poročanja o trajnostnem razvoju.

Priporočila

Med preverjanjem smo prepoznali nekaj priložnosti za izboljšanje delovanja in poročanja na področju trajnostnega razvoja, ki smo jih zapisali v poročilu o preverjanju. Na osnovi načel za zagotovitev kakovosti poročila izpostavljam priporočila glede jasnosti in preglednosti prikaza rezultatov in trendov, zaradi načela uravnoveženosti priporočila glede prikaza povratnih informacij zaposlenih in drugih deležnikov ter priporočila glede izboljšanja postopkov za nadzor spoštovanja zakonodaje pri vseh članicah Skupine Telekom Slovenije.

Za in v imenu SIQ

mag. Ana Pribaković Borštnik
Ocenjevanje sistemov vodenja

Ljubljana, 19.3.2014

Igor Bizjak

SKUPAJ OSVAJAMO **PRIHODNOST.**

Z odprtostjo, prilagodljivostjo ter nadgradljivostjo izdelkov, storitev in privlačnih vsebin uporabnikom ves čas zagotavljamo učinkovita, uporabna, zanesljiva, zabavna in vedno nova orodja za posel in prosti čas.

3. RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2013

Kazalo vsebine računovodskega poročila

3.1.	Uvodna pojasnila	115
3.2.	Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije	116
3.2.1.	Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije	116
3.2.2.	Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom	122
1.	Poročevalska družba	122
2.	Podlaga za sestavo	122
3.	Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev	128
4.	Poročanje po segmentih	139
5.	Čisti prihodki od prodaje	142
6.	Drugi prihodki od poslovanja	143
7.	Stroški storitev	143
8.	Stroški dela	143
9.	Drugi odhodki poslovanja	144
10.	Finančni prihodki in finančni odhodki	144
11.	Davek iz dobička, odložene terjatve in obveznosti za davek	145
12.	Dobiček na delnico	146
13.	Neopredmetena sredstva	147
14.	Opredmetena osnovna sredstva	148
15.	Naložbe v skupne podvige in pridružene družbe	151
16.	Druge finančne naložbe	151
17.	Ostala dolgoročna sredstva	153
18.	Naložbene nepremičnine	153
19.	Sredstva za odtujitev	154
20.	Zaloge	154
21.	Poslovne in druge terjatve	155
22.	Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	155
23.	Kratkoročne finančne naložbe	156
24.	Denar in denarni ustrezniki	156
25.	Kapital in rezerve	157
26.	Dolgoročno odloženi prihodki	159
27.	Rezervacije	159
28.	Prejeta posojila	160
29.	Druge dolgoročne finančne obveznosti	161
30.	Poslovne in druge obveznosti	162
31.	Druge kratkoročne finančne obveznosti	162
32.	Kratkoročno odloženi prihodki	162
33.	Potencialne in prevzete obveznosti	162
34.	Posli s povezanimi strankami	164
35.	Stroški revizorja	165
36.	Upravljanje finančnih tveganj	166
37.	Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih inštrumentov	168
38.	Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in številki	169
39.	Dogodki po datumu bilance	170
3.2.3.	Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije	171
3.3.	Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.	172
3.3.1.	Računovodski izkazi Telekoma Slovenije, d. d.	172
3.3.2.	Pojasnila postavk računovodskih izkazov Telekoma Slovenije, d. d., in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Telekoma Slovenije, d. d.	179
1.	Splošno o družbi	179
2.	Podlaga za sestavo	179
3.	Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev	182
4.	Čisti prihodki od prodaje	192

5.	Drugi prihodki od poslovanja	192
6.	Stroški storitev	193
7.	Stroški dela	193
8.	Drugi odhodki poslovanja	194
9.	Finančni prihodki in finančni odhodki	194
10.	Davek iz dobička, odložene terjatve in obveznosti za davek	195
11.	Neopredmetena sredstva	196
12.	Opredmetena osnovna sredstva	197
13.	Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige	200
14.	Druge finančne naložbe	204
15.	Ostala dolgoročna sredstva	205
16.	Naložbene nepremičnine	206
17.	Sredstva za odtujitev	206
18.	Zaloge	207
19.	Poslovne in druge terjatve	207
20.	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	208
21.	Kratkoročne finančne naložbe	208
22.	Denar in denarni ustrezniki	209
23.	Kapital in rezerve	209
24.	Dolgoročno odloženi prihodki	212
25.	Rezervacije	212
26.	Prejeta posojila	213
27.	Druge dolgoročne finančne obveznosti	214
28.	Poslovne in druge obveznosti	214
29.	Druge kratkoročne finančne obveznosti	214
30.	Kratkoročno odloženi prihodki	214
31.	Potencialne in prevzete obveznosti	215
32.	Posli s povezanimi strankami	216
33.	Stroški revizorja	219
34.	Upravljanje finančnih tveganj	219
35.	Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih inštrumentov	223
36.	Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in števil	223
37.	Učinek pripojitve	224
38.	Dogodki po dnevu bilance	227
3.3.3.	Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d. d.	228
4.	PRILOGA	229
4.1.	Družbe v Skupini Telekom Slovenije	229
4.2.	Slovar strokovnih kratic, tujk in strokovnih izrazov	232

3. RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2013

3.1. Uvodna pojasnila

Računovodsko poročilo poleg uvodnih pojasnil sestavljata dve vsebinsko zaokroženi poglavji, in sicer:

- Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije in
- Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d.d.

Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije in Telekoma Slovenije, d.d., je pripravljeno v skladu z veljavno zakonodajo in z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU (v nadaljevanju MSRP).

Revizijska družba KPMG SLOVENIJA, d.o.o., je revidirala oba sklopa računovodskih poročil in za vsakega od njiju izdala ločeno mnenje, ki je priloženo vsakemu od obeh poročil.

3.2. Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije

3.2.1. Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije

Uskupinjeni izkaz poslovnega izida za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnilo	2013	2012 prilagojeno
Čisti prihodki od prodaje	5	779.360	786.086
Drugi prihodki od poslovanja	6	19.819	9.174
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov		5.097	4.797
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		-66.804	-50.169
Stroški materiala in energije		-19.260	-21.921
Stroški storitev	7	-320.976	-320.915
Stroški dela	8	-142.440	-153.499
Amortizacija	13, 14, 18	-166.371	-176.993
Drugi odhodki poslovanja	9	-16.692	-12.391
Skupaj odhodki poslovanja		-732.543	-735.888
Dobiček iz poslovanja		71.733	64.169
Finančni prihodki	10	4.961	8.022
Finančni odhodki	10	-21.408	-24.666
Delež poslovnega izida pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij	10	-4.930	6
Dobiček pred obdavčitvijo		50.356	47.531
Davek iz dobička	11	-136	205
Odloženi davki	11	2.342	-3.147
Čisti dobiček poslovnega leta		52.562	44.589
Dobiček na delnico – osnovni in popravljeni v EUR	12	8,08	6,85

Izkaz poslovnega izida za leto 2012 je prilagojen zaradi spremembe računovodske usmeritve merjenja po pripoznanju za kabelsko kanalizacijo z modela poštene vrednosti na model nabavne vrednosti, prikaza odprave rezervacij, spremembe prikaza oblikovanja rezervacij za dana jamstva, spremembe izkazovanja usredstvenih lastnih proizvodov in storitev ter spremembe za aktuarski izračun za odpravnine in jubilejne nagrade v skladu s spremembo MRS 19. Spremembe in učinki so razkriti v točki f. poglavja 2.

Uskupinjeni izkaz drugega vseobsegajočega donosa za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnilo	2013	2012 prilagojeno
Čisti dobiček obdobja		52.562	44.589
<i>Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida</i>			
Prevedbene rezerve		267	783
Sprememba presežka iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke		600	528
Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	10	141	405
Odloženi davek	11	-24	-61
Sprememba prerazvrstitve presežka iz prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, v poslovni izid		0	-371
Odloženi davek od spremembe prerazvrstitve prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, v poslovni izid	11	0	56
Sprememba odloženih davkov zaradi preračuna davčne stopnje	11	-14	34
Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, v neto znesku		103	63
<i>Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti ne bo smel prenesti v izkaz poslovnega izida</i>			
Sprememba presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva		0	-2.304
Odloženi davek od spremembe presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	11	0	345
Sprememba odloženih davkov zaradi preračuna davčne stopnje	11	-197	635
Sprememba presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva v neto znesku		-197	-1.324
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta po davkih		773	50
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		53.335	44.639

Uskupinjeni izkaz drugega vseobsegajočega donosa za leto 2012 je prilagojen za znesek čistega dobička obdobja, zaradi spremembe računovodske usmeritve, prikaza spremembe za aktuarski izračun za odpravnine ob upokojitvi v skladu s spremembo MRS 19 in prikaza preračuna za odložene davke zaradi spremembe davčne stopnje. Spremembe so podrobneje opisane v točki f. poglavja 2.

Uskupinjena bilanca stanja na dan 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnilo	31. 12. 2013	31. 12. 2012 prilagojeno	1. 1. 2012 prilagojeno
SREDSTVA				
Neopredmetena sredstva	13	144.309	148.955	157.418
Opredmetena osnovna sredstva	14	840.721	903.833	958.892
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige	15	44.576	42.914	42.225
Druge finančne naložbe	16	11.168	7.516	8.277
Ostala dolgoročna sredstva	17	27.447	19.482	28.884
Naložbene nepremičnine	18	4.119	6.378	6.463
Odložene terjatve za davek	11	24.444	21.238	22.561
Skupaj dolgoročna sredstva		1.096.784	1.150.316	1.224.720
Sredstva za odtujitev	19	4.478	3.846	4.485
Zaloge	20	23.876	22.386	22.787
Poslovne in druge terjatve	21	155.903	187.888	185.105
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	22	38.277	33.105	17.163
Terjatve za davek iz dobička		618	17.566	2.659
Kratkoročne finančne naložbe	23	10.866	61.807	21.584
Denar in denarni ustrezniki	24	59.234	44.074	61.265
Skupaj kratkoročna sredstva		293.252	370.672	315.048
Skupaj sredstva		1.390.036	1.520.988	1.539.768
KAPITAL IN OBVEZNOSTI				
Vpoklicani kapital	25	272.721	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	25	169.459	172.910	172.910
Rezerve iz dobička	25	265.217	254.021	229.309
<i>Zakonske rezerve</i>		<i>51.637</i>	<i>51.619</i>	<i>51.663</i>
<i>Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže</i>		<i>3.671</i>	<i>3.671</i>	<i>3.671</i>
<i>Lastne delnice in lastni poslovni deleži</i>		<i>-3.671</i>	<i>-3.671</i>	<i>-3.671</i>
<i>Statutarne rezerve</i>		<i>54.854</i>	<i>54.924</i>	<i>54.854</i>
<i>Druge rezerve iz dobička</i>		<i>158.726</i>	<i>147.478</i>	<i>122.792</i>
Zadržani čisti poslovni izid		44.666	78.609	103.699
<i>Zadržani poslovni izid preteklih let</i>		<i>2.995</i>	<i>58.494</i>	<i>78.725</i>
<i>Poslovni izid tekočega leta</i>		<i>41.671</i>	<i>20.115</i>	<i>24.974</i>
Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	25	7.722	8.359	10.108
Presežek iz prevrednotenja za finančne inštrumente	25	714	611	187
Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in preseške	25	1.128	528	0
Prevedbene rezerve	25	-1.498	-1.765	-2.096
Skupaj kapital in rezerve		760.129	785.994	786.838
Dolgoročno odloženi prihodki	26	9.800	7.747	8.579
Rezervacije	27	40.421	45.706	45.619
Dolgoročne poslovne obveznosti		1.001	210	286
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	28	59.586	92.534	127.896
Druge dolgoročne finančne obveznosti	29	317.124	315.278	308.484
Odložene obveznosti za davek	11	1.728	1.583	2.676
Skupaj dolgoročne obveznosti		429.660	463.058	493.540
Poslovne in druge obveznosti	30	126.237	193.030	155.692
Obveznost za davek iz dobička		32	230	35
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	28	33.012	35.284	35.580
Druge kratkoročne finančne obveznosti	31	1.885	8.834	16.508
Kratkoročno odloženi prihodki	32	10.789	10.621	24.010
Vnaprej vračunani stroški in odhodki		28.292	23.937	27.565
Skupaj kratkoročne obveznosti		200.247	271.936	259.930
Skupaj obveznosti		629.907	734.994	752.930
Skupaj kapital in obveznosti		1.390.036	1.520.988	1.539.768

* Bilanca stanja za leto 2012 je prilagojena zaradi prenosa presežka iz prevrednotenja v kapitalske rezerve, prerazvrstitve dolgoročnih poslovnih terjatev iz postavke finančne naložbe v postavko ostala dolgoročna sredstva, aktuarskega izračuna vrednotenja rezervacij za odpravnine ob upokojitvi, skladno s spremembami MRS 19, in popravka napake, ki se nanaša na odpis zalog v letu 2012. Prilagoditve so opisane v poglavju 2, v točki f.

Uskupinjeni izkaz gibanja kapitala za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2013¹

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	Presežek iz prevrednotenja za finančne naložbe, razpoložljive za prodajo, v neto znesku	Presežek iz prevrednotenja aktuarskih primanjkljajev in presežkov	Prevedbena rezerva	Skupaj kapital večinskega lastnika
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička						
Stanje 1. 1. 2013	272.721	172.910	51.619	3.671	-3.671	54.924	147.478	78.609	8.359	611	528	-1.765	785.994
Čisti poslovni izid obdobja								52.562					52.562
Druzi vseobsegajoči poslovni izid obdobja									-197	103	600	267	773
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	52.562	-197	103	600	267	53.335
Izplačilo dividend								-78.556					-78.556
Transakcije z lastniki		0	0	0	0	0	0	-78.556	0	0	0	0	-78.556
Sprostitev drugih rezerv													0
Prenos v zadržani čisti poslovni izid								440	-440				0
Prenos na rezerve po sklepu uprave							11.645	-11.645					0
Drugo		-3.451	18			-70	-397	3.256					-644
Stanje 31. 12. 2013	272.721	169.459	51.637	3.671	-3.671	54.854	158.726	44.666	7.722	714	1.128	-1.498	760.129

¹ Več v pojasnilu 25.

Uskupinjeni izkaz gibanja kapitala za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	Presežek iz prevrednotenja za finančne naložbe, razpoložljive za prodajo, v neto znesku	Presežek iz prevrednotenja a aktuarskih primanjkljajev in presežkov	Prevedbena rezerva	Skupaj kapital večinskega lastnika
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička						
Stanje 1. 1. 2012 Prvotno poročano	272.721	137.609	51.663	3.671	-3.671	54.854	122.792	103.699	73.846	187	0	-2.096	815.275
Vpliv spremembe računovodske usmeritve		8.348							-36.785				-28.437
Vpliv prenosa presežka iz prevrednotenja v kapitalske rezerve		26.953							-26.953				0
Stanje 1. 1. 2012 preračunano	272.721	172.910	51.663	3.671	-3.671	54.854	122.792	103.699	10.108	187	0	-2.096	786.838
Čisti poslovni izid obdobja								44.589					44.589
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja									-1.324	63	528	783	50
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	44.589	-1.324	63	528	783	44.639
Izplačilo dividend								-45.538					-45.538
Transakcije z lastniki		0	0	0	0	0	0	-45.538	0	0	0	0	-45.538
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve		0						516	-425	361		-452	0
Prenos na rezerve iz dobička po sklepu uprave			-44			70	24.686	-24.712					0
Drugo								55					55
Stanje 31. 12. 2012 preračunano	272.721	172.910	51.619	3.671	-3.671	54.924	147.478	78.609	8.359	611	528	-1.765	785.994

Uskupinjeni izkaz denarnih tokov za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnilo	2013	2012
Denarni tokovi pri poslovanju			
Čisti dobiček pred obdavčitvijo		50.356	47.531
Prilagoditve za:			
Amortizacijo neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	13, 14, 18	166.371	176.993
Slabitve in odpise opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev		2.427	6.600
Dobiček/izgubo pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		-23	-983
Dobiček pri prodaji naložbenih nepremičnin		258	0
Finančne prihodke	10	-4.961	-8.028
Finančne odhodke	10	26.338	24.666
Spremembo sredstev za odtujitev		-632	639
Spremembo poslovnih in drugih terjatev		31.985	-2.783
Spremembo aktivnih časovnih razmejitev		-5.172	-15.942
Spremembo drugih dolgoročnih sredstev		-5.756	9.403
Spremembo zalog		-1.490	401
Spremembo rezervacij		-5.285	87
Spremembo dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov		2.221	-14.221
Spremembo vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov		4.355	-3.628
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti		-66.411	40.455
Plačani davek iz dobička		15.134	-15.644
Čista denarna sredstva iz poslovanja		209.715	245.546
Denarni tokovi iz naložbenja			
Prejemki pri naložbenju		71.046	40.026
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev		2.480	994
Prejete dividende		3.581	4.186
Prejete obresti		1.529	3.792
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin		990	0
Odtujitev dolgoročnih finančnih naložb		1.288	3.912
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb		61.178	27.142
Izdatki pri naložbenju		-134.066	-203.672
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev		-79.146	-100.342
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev		-31.619	-27.749
Nakup finančnih naložb		-5.469	-64.707
Naložbe v odvisne in pridružene družbe, zmanjšane za prevzeta denarna sredstva, in odkupi manjšinskih deležev		-8.061	0
Finančne naložbe v obliki danih posojil		-9.771	-10.874
Čista denarna sredstva, porabljena pri naložbenju		-63.020	-163.646
Denarni tokovi iz financiranja			
Prejemki pri financiranju		0	390
Vplačani kapital		0	390
Izdatki pri financiranju		-131.535	-99.481
Odplačila dolgoročnih posojil		-35.260	-35.582
Plačane obresti		-17.616	-18.426
Izplačilo dividend		-78.658	-45.473
Čista denarna sredstva, porabljena pri financiranju		-131.535	-99.091
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		15.160	-17.191
Končno stanje denarnih sredstev		59.234	44.074
Začetno stanje denarnih sredstev		44.074	61.265

3.2.2. Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom

1. Poročevalska družba

Telekom Slovenije, d.d., [v nadaljevanju »Telekom Slovenije« ali »družba«] in njene odvisne družbe, skupni podvigi in pridružene družbe predstavljajo Skupino Telekom Slovenije [v nadaljevanju »skupina« ali »Skupina Telekom Slovenije«].

Telekom Slovenije je delniška družba s sedežem na Cigaletovi 15, Ljubljana, Slovenija, ustanovljena in delujoča v Sloveniji. Delnice matične družbe so uvrščene v redno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

Na 31. 12. 2013 ima Republika Slovenija 4.087.569 delnic oziroma 62,54 % delež v družbi Telekom Slovenije.

Glavna dejavnost skupine je ponujanje telekomunikacijskih storitev in izdelkov, v okviru katerih nudimo fiksne in mobilne storitve, internet in televizijo, gradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, systemske integracije poslovnih komunikacij, digitalne vsebine in oglaševanje.

2. Podlaga za sestavo

a. Izjava o skladnosti

Priloženi uskupinjeni računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [MSRP], ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde [IASB] in kot jih je sprejela EU, ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja [OPMSRP].

Skupinske računovodske izkaze je odobrila uprava 18. 4. 2014.

b. Odvisne in skupaj obvladovane družbe

Skupino Telekom Slovenije sestavljajo matična družba Telekom Slovenije in naslednje odvisne ter skupaj obvladovane družbe oziroma skupine:

Odvisne družbe

Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %	Delež glasovalnih pravic v %	Knjigovodska vrednost kapitala na dan		Poslovni izid		
								31. 12. 2013	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2012	
SLOVENIJA												
1	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.	Cigaletova ulica 10, Ljubljana	Slovenija	gradbena in vzdrževalna dela na telekomunikacijskem kablenskem omrežju	17 %	100 %	100 %	100 %	15.994	15.237	778	3.043
2	Avtenta, napredne poslovne rešitve, d.o.o.*	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	sistemske integrator	17 %	100 %	100 %	100 %	5.477	5.754	115	-59
3	TSmedia, medijske vsebine in storitve, d.o.o.	Cigaletova ulica 15, Ljubljana	Slovenija	multimedijske in internetne vsebine	17 %	100 %	100 %	100 %	5.257	9.236	-1.023	-3.771
4	SOLINE Pridelava soli, d.o.o.	Seča 115, Portorož	Slovenija	pridelava soli ter ohranjanje in upravljanje krajinskega parka	17 %	100 %	100 %	100 %	3.697	4.808	-717	26
TUJINA												
5	IPKO Telecommunications LLC	Lagija Ulpiana, Rruga "Zija Shemsiu", nr 34, Prishtine	Kosovo	telekomunikacijske storitve	10 %	93 %	93 %	93 %	5.981	4.586	1.395	-1.791
6	Blicnet, d.o.o., Banja Luka	Majke Jugovića 25, Banja Luka	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	70 %	12.660	9.228	435	263
7	ONE DOO Skopje	Bul. Kuzman Josifovski Pitu 15, Skopje	Makedonija	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	100 %	26.758	28.354	-1.051	-7.009
8	DIGI PLUS MULTIMEDIA Društvo za telekomunikacijske usluge DOOEL Skopje	Bul. Partizanski odredi, no. 70, DTC Aluminka, Skopje	Makedonija	storitve digitalne televizije	10 %	100 %	100 %	100 %	304	249	57	-27

Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %	Delež glasovalnih pravic v %	Knjigovodska vrednost kapitala na dan		Poslovni izid		
								31. 12. 2013	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2012	
9	SIOL, d.o.o.	Margaretska 3, Zagreb	Hrvaška	telekomunikacijske storitve	20 %	100 %	100 %	100 %	516	597	43	10
10	"SIOL", d.o.o., društvo za pružanje telekomunikacijskih uslug, Sarajevo	Tešanjnska ulica 24 a, Sarajevo	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	100 %	1.631	1.659	-29	-44
11	DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE "SIOL" DOO PODGORICA	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 106, Podgorica	Črna gora	telekomunikacijske storitve	9 %	100 %	100 %	100 %	2.652	2.365	7	29
12	GVO Telecommunication GmbH	Daimlerstr. 3, Stadthohn,	Nemčija	gradbena in vzdrževalna dela na telekomunikacijskem omrežju	15 %	100 %	100 %	100 %	-530	-	-555	-

* Prilagojeni izkazi za leto 2012

Skupaj obvladovane in pridružene družbe

Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %	Delež glasovalnih pravic v %	Knjigovodska vrednost kapitala na dan		Poslovni izid		
								31. 12. 2013	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2012	
1.	M-PAY, Družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino, d.o.o.	Ul. Vita Kraigherja 3, Maribor	Slovenija	obdelava mobilnih plačil	17 %	50 %	50 %	50 %	208	197	11	13
2.	Gibtelecom Limited	Gibtelecom, Suite 942, Europort	Gibraltar	telekomunikacijske storitve	20 %	50 %	50 %	50 %	32.840	31.937	10.194	9.593
3.	Antenna TV SL, d.o.o.	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	televizijska dejavnost	17 %	49 %	49 %	49 %	-6.186	-	-10.073	-

18. februarja 2013 je družba GVO ustanovila odvisno družbo GVO Telekommunikation GmbH v Nemčiji, ki je v njeni 100 % lasti. Družba je vključena v uskupinjene izkaze od dneva ustanovitve.

Telekom Slovenije je 30. aprila 2013 v sodni register vpisal prevzem dela družb Avtenta in TSmedia. Z dnem vpisa prevzema v sodni register prevzemna družba Telekom Slovenije kot univerzalna pravna naslednica vstopi v vsa pravna razmerja, povezana s premoženjem, katerega subjekt sta bili prenosni družbi Avtenta in TSmedia, in ki se s pogodbo o delitvi ter prevzemu prenašajo na prevzemno družbo. S prevzemom dela dejavnosti navedenih družb Telekom Slovenije sledi strateškim usmeritvam konsolidacije družb Skupine Telekom Slovenije in združuje med seboj povezane dejavnosti z namenom stroškovne optimizacije ter sinergij kot posledice upravljanja na enem mestu.

30. julija 2013 se je hčerinska družba Aneks, d.o.o., iz Banja Luke s ciljem večje korporativne prepoznavnosti na trgu preimenovala v družbo Blicnet, d.o.o., Banja Luka.

Telekom Slovenije je 3. oktobra 2013 z družbo AD – TRADE SHPK podpisal pogodbo o prodaji 100 % deleža v albanski odvisni družbi PRIMO Communications SHPK. Prenos 100 % deleža v Primo Communications SHPK je bil skladno z albansko zakonodajo izvršen ob pridobitvi soglasja albanskega organa, pristojnega za konkurenco, 6. 11. 2013. S tem dnem je bila družba Primo Communications SHPK tudi izključena iz uskupinjenih izkazov tako, da je v izkazu poslovnega izida družba Primo zajeta le za obdobje od januarja do oktobra 2013.

V Skupini Ipko ima matična družba Ipko Telecommunications 100 % lastništvo v družbi N.B. »Media Works«, Sh.p.k, Kosovo, IpkoNet Albania, d.o.o., ter skupni podvig v družbi DSN, d.o.o. Telekom Slovenije ima v družbi Ipko 100 % ekonomsko lastništvo zaradi dogovora o nakupu preostalega deleža z manjšinskimi lastniki. Skupina ekonomsko obvladuje družbo Ipko, zato v uskupinjenih izkazih ne izkazuje obveznosti do manjšinskih lastnikov.

Naložbo v skupni podvig predstavljata 50 % delež v družbi Gibtelecom Limited in 50 % delež v družbi M-Pay. Obe družbi sta v uskupinjene izkaze vključeni po kapitalski metodi.

Družba TSmedia ima naložbo v pridruženo podjetje Antenna TV SL z 49 % lastništvom. V Skupino Telekom Slovenije je vključena po kapitalski metodi.

c. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi skupine so pripravljani ob predpostavki nadaljevanja poslovanja Skupine v prihodnosti. Pripravljani so na podlagi izvirnih vrednosti, razen finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, ki so vrednoteni po pošteni vrednosti, ter zemljišč in zgradb, za katere skupina uporablja model poštene vrednosti [glej računovodsko usmeritev pod točko 3. e. Opredmetena osnovna sredstva].

d. Predstavitvena in funkcionalna valuta in poslovni dogodki v tuji valuti

Uskupinjene računovodski izkazi se predstavijo v evrih, zaokroženi na tisoč enot. Euro je tudi funkcijska in predstavitvena valuta obvladujoče družbe.

Denarna sredstva, terjatve in obveznosti se na dan bilance stanja preračuna v funkcionalno valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjeni po izvorni vrednosti, se preračuna z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti, merjeni po pošteni vrednosti, se preračuna z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost. Vse tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

e. Uporaba pomembnih ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstev določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družb v skupini ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družb v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se le te spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem skupina deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisani v usmeritvah k posameznim postavkam v poglavju 3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, za katerega se ocene spremenijo, ter za vsa prihodnja obdobja, na katera spremembe vplivajo.

Amortizacijska doba opredmetenih in neopredmetenih sredstev

Določanje dobe koristnosti sredstva temelji na preteklih izkušnjah s podobnimi sredstvi, na pričakovanem tehnološkem razvoju in spremembah v širšem gospodarskem okolju. Skupina letno preverja ustreznost ocenjene dobe koristnosti.

Popravki vrednosti dvomljivih terjatev

Skupina oblikuje popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev na osnovi kreditne sposobnosti posameznih kupcev. Kreditno sposobnost kupcev skupina ocenjuje s pomočjo interno razvitega bonitetnega modela, ki temelji na kombinaciji zunanje bonitetne ocene in plačilnih navad za pravne osebe ter plačilne zgodovine.

Odloženi davki

Poslovodska presoja oziroma ocena je potrebna za preračun dejanskih in odloženih davkov. Odložene terjatve za davek so pripoznane za vse odbitne začasne razlike, kolikor je verjetno, da se bo pojavil razpoložljiv obdavčljiv dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti te odbitne začasne razlike.

Za oceno te verjetnosti mora poslovodstvo upoštevati več dejavnikov, vključno s preteklimi poslovnimi rezultati, poslovnimi načrti, preneseno davčno izgubo in z načrtovanjem davčne strategije. Če dejanski rezultati odstopajo od teh ocen ali če morajo biti ocene prilagojene v prihodnjih obdobjih, imajo lahko negativen vpliv na poslovne rezultate, bilanco stanja in denarne tokove. V primeru, da se ocena prihodnje porabe odloženih davkov spremeni, morajo biti že pripoznani odloženi davki zmanjšani v izkazu poslovnega izida ali direktno v kapitalu, odvisno načina prvotne pripoznave.

Mednarodno povezovanje

Poslovodstvo sprejema ocene tudi glede pripoznavanja prihodkov in stroškov v zvezi z mednarodnim povezovanjem. Prihodki in stroški od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi ocene pričakovane vrednosti, glede na dejansko opravljen promet v preteklem mesecu. Razlike med ocenami in dejanskimi prihodki ter stroški nastajajo predvsem zaradi dovoljenega odstopanja pri podatkih o prometu in sprememb v ceni. Dovoljeno odstopanje je različno po pogodbah in znaša največ do 2 % pogodbene vrednosti. Razlike se vključijo v poslovni izid, ko se ugotovijo dejanski prihodki oziroma stroški.

Rezervacije in pogojne obveznosti

Pomembne presoje poslovodstva Telekom Slovenije so potrebne pri merjenju in pripoznavanju izpostavljenosti skupine pogojnim obveznostim, ki izhajajo iz nerešenih sodnih sporov. Rezervacije za obveznosti za tožbe skupina presoja na podlagi ocen in mnenj strokovnih služb o verjetnem izidu za vsako posamezno tožbo. Odločitev glede oblikovanja rezervacije za posamezno tožbo se presoja glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka. Zaradi negotovosti, značilne za ta proces ocenjevanja, so lahko dejanske izgube drugačne od prvotno ocenjenih. Poslovodske ocene se lahko spremenijo, v kolikor skupina pridobi nove informacije. Popravki teh ocen lahko bistveno vplivajo na rezultate poslovanja.

f. Sprememba računovodskih usmeritev in popravek napak

S 1. 1. 2013 je bila spremenjena računovodska usmeritev merjenja po pripoznavanju za kabelsko kanalizacijo, in sicer z modela prevrednotenja na model nabavne vrednosti.

K navedeni spremembi je vodilo dejstvo, da večina evropskih telekomunikacijskih družb vrednoti telekomunikacijska sredstva, t. i. kabelsko kanalizacijo, po modelu nabavne vrednosti. Tako je možna boljša primerljivost z računovodskimi izkazi drugih podjetij, ki opravljajo enako ali podobno dejavnost.

MRS 16, ki obravnava opredmetena osnovna sredstva, ne vsebuje posebnih določil glede razkritij omenjene spremembe računovodske usmeritve, zato je Skupina Telekom Slovenije sledila določilom MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake in prilagodila računovodske izkaze za pretekla obdobja skladno z zahtevami MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov. Skupina je računovodske izkaze prilagodila za pretekla obdobja od 1. 1. 2010.

Rezultati spremembe računovodske usmeritve v skupinskih računovodskih izkazih od 1. 1. 2012 dalje so naslednji:

Stanje 1. 1. 2012	v tisoč EU
Znižanje vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev	-35.546
Znižanje vrednosti prevrednotovalnih rezerv za opredmetena osnovna sredstva	-36.785
Povečanje kapitalskih rezerv	8.348
Znižanje odloženih obveznosti za davek	-7.109
Sprememba čistega dobička leta	1.631
Sprememba zadržanega dobička	-1.631
Stanje 31. 12. 2012	
Znižanje vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev	-33.507
Znižanje vrednosti prevrednotovalnih rezerv za opredmetena osnovna sredstva	-36.347
Povečanje kapitalskih rezerv	7.866
Znižanje odloženih obveznosti za davek	-5.026
Sprememba čistega dobička leta	1.672
Sprememba zadržanega dobička	-1.672
Dobiček na delnico – osnovni in popravljene se je povečal za 0,26 EUR	
Stanje 31. 12. 2013	
Znižanje amortizacije za opredmetena osnovna sredstva	-2.033
Povečanje odloženih terjatev/obveznosti za davek	346
Povečanje čistega dobička	1.687
Dobiček na delnico – osnovni in popravljene se je povečal za 0,26 EUR	

Izkaz poslovnega izida Skupine Telekom Slovenije za primerjalno obdobje leta 2012 je razen za spremembo računovodske usmeritve prilagojen še za:

- prikaz odprave rezervacij v višini 1.240 tisoč evrov; odpravo rezervacij skupina z letom 2013 izkazuje med drugimi poslovnimi prihodki, v letu 2012 pa je bila izkazana kot znižanje drugih odhodkov poslovanja;
- spremembo oblikovanja rezervacij za dana jamstva v višini 963 tisoč evrov; oblikovanje skupina z leto 2013 izkazuje med drugimi odhodki poslovanja in ne več kot znižanje čistih prihodkov;
- spremembo izkazovanja usredstvenih lastnih proizvodov in storitev [kapitalizacije lastnega dela]; v letu 2012 so ti stroški zniževali druge odhodke poslovanja, z letom 2013 pa stroški v višini 4.232 tisoč evrov znižujejo stroške dela;
- aktuarski izračun vrednotenja rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad, skladno s spremembo MRS 19; na podlagi aktuarskega izračuna so se povečali stroški dela v višini 518 tisoč evrov in finančni odhodki v višini 375 tisoč evrov ter znižali drugi odhodki poslovanja v višini 365 tisoč evrov.

Skupina Telekom Slovenije je poslovni izid za leto 2012 popravila tudi za slabitve zalog v višini 242 tisoč evrov, ki bi jih morala oslabiti že v letu 2012. Odpis zalog je pripoznan med drugimi poslovnimi odhodki.

Prilagoditvi prikaza odprave rezervacij in izkazovanje usredstvenih lastnih proizvodov in storitev ne vplivata na čisti poslovni izid primerjalnega obdobja, medtem ko imata sprememba za aktuarski izračun vrednotenja rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad ter odpis zalog negativen vpliv na čisti poslovni izid primerjalnega obdobja v višini 770 tisoč evrov.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Telekom Slovenije za primerjalno obdobje leta 2012 je razen za spremembo računovodske usmeritve prilagojen še za:

- zmanjšanje čistega dobička obdobja v višini 770 tisoč evrov,
- prikaz spremembe presežka iz prevrednotenja za aktuarski izračun vrednotenja rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad, skladno s spremembo MRS 19, v znesku 528 tisoč evrov in
- spremembo odloženih davkov zaradi preračuna davčne stopnje.

Bilanca stanja Skupine Telekom Slovenije je razen za spremembo računovodske usmeritve, prilagojena še za:

- prerazvrstitev dolgoročnih poslovnih terjatev iz drugih finančnih naložb na ostala dolgoročna sredstva v višini 1.375 tisoč evrov,
- prenos presežka iz prevrednotenja iz naslova revalorizacije oziroma indeksacije v letih od 1993 do 2001 v kapitalne rezerve v višini 25.936 tisoč evrov,
- aktuarski izračun vrednotenja rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad, skladno s spremembo MRS 19: zmanjšanje zadržanega čistega poslovnega izida v višini 528 tisoč evrov in prenos na presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke,
- odpis zalog v višini 242 tisoč evrov, kar pomeni zmanjšanje vrednosti zalog in poslovnega izida tekočega leta.

Zaradi prilagoditev se bilančna vsota zniža za spremembo računovodske usmeritve v višini 33.507 tisoč evrov in za odpis zalog v višini 242 tisoč evrov. Skupno znižanje bilančne vsote na 31. 12. 2012 znaša 33.749 tisoč evrov.

3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

a. Osnove za uskupinjevanje

Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni iz računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenija in njenih odvisnih družb, skupnih podvigov in pridruženih družb na 31. 12. 2013. Računovodski izkazi družb v skupini so pripravljene za isto poročevalsko obdobje kot računovodski izkazi matične družbe, z uporabo istih računovodskih usmeritev. V primeru različnih računovodskih usmeritev posamezne družbe pripravijo potrebne prilagoditve svojih računovodskih izkazov, ki so podlaga za pripravo uskupinjenih računovodskih izkazov.

Odvisne družbe so tiste družbe, ki jih Telekom Slovenije neposredno ali posredno obvladuje. Obvladovanje obstaja, ko ima Telekom Slovenije možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah družbe za pridobivanje koristi iz njenega delovanja. Skupni podvig je skupni aranžma, ki ga skupaj obvladujeta družba Telekom Slovenije in druga družba. Skupno obvladovanje pa je pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja le, kadar je za odločitve o zadevah dejavnosti potrebno soglasje obeh strank, ki skupaj obvladujeta aranžma. Pridruženo podjetje je podjetje, kjer ima Telekom Slovenije pomemben vpliv, ne obvladuje pa njegove finančne in poslovne usmeritve.

Poslovne združitve se obračunavajo po prevzemni metodi na datum prevzema oziroma od dne, ko matična družba ali družba v skupini obvladuje odvisno družbo.

Iz skupine so odvisne družbe izključene v trenutku, ko preneha kontrolni vpliv matične družbe ali družbe v skupini. V primeru, da pomemben vpliv nad odvisno družbo preneha med letom, uskupinjeni računovodski izkazi vsebujejo rezultat skupine vse do dne, ko je še obstajal nadzor nad odvisno družbo.

Pri naložbah v skupne podvige in pridružene družbe se uporablja kapitalna metoda. Del dobička ali izgube iz naslova skupnih podvigov in pridružene družbe, ki pripadajo Skupini Telekom Slovenije, se pripozna v izkazu poslovnega izida skupine in je za del, ki se nanaša na telekomunikacijsko dejavnost, pripoznan med poslovnimi prihodki, del ki se nanaša na druge dejavnosti pa med finančnimi prihodki ali odhodki.

Ob pripravi uskupinjenih računovodskih izkazov so izločeni vsi posli, stanja in nerealizirani dobički transakcij med povezanimi družbami.

Pripojitve družb znotraj skupine se štejejo za poslovno združitve pod skupnim upravljanjem. Skupina za tovrstne pripojitve uporablja združitveno metodo, in sicer združi knjigovodske vrednosti prevzete družbe in prevzemne družbe, kot so poročane v uskupinjenih računovodskih izkazih. Celotno poslovanje prevzete družbe od obračunskega datuma pripojitve dalje je vključeno v računovodske izkaze prevzemne družbe.

b. Preračun tujih valut

Na poročevalski dan odvisne družbe v tujini, katerih funkcionalna valuta ni evro, preračunajo računovodske izkaze v evro z uporabo tečaja Evropske centralne banke [ECB] na dan bilance stanja, za izkaz poslovnega izida pa uporabijo povprečni tečaj poročevalskega obdobja.

Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu iz funkcionalnih v predstavitevno valuto, se izkažejo neposredno v kapitalu in v izkazu drugega vseobsegajočega poslovnega donosa kot prevedbena rezerva, vse dokler odvisna družba v tujini ni odtujena, tedaj pa se tečajne razlike pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

c. Novi standardi in pojasnila, ki so sprejeti in še niso stopili v veljavo

Družbe Skupine Telekom Slovenije niso predčasno uporabile nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo začelo veljati v prihodnosti.

Novi standardi in pojasnila, navedeni v nadaljevanju, še niso veljavni in se med pripravo računovodskih izkazov na 31. 12. 2013 niso upoštevali.

MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 27 [2011] – Ločeni računovodski izkazi

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 11, MSRP 12, MRS 27 [2011] in MRS 28 [2011].

Standard se uporablja za nazaj, če pride do spremembe v ugotovitvah glede obvladovanja.]

MSRP 10 predvideva za izvedbo analize obvladovanja enoten model za vse vrste podjetij, vključno podjetja, ki se v okviru pojasnil strokovnega odbora [SOP-12] trenutno obravnavajo kot podjetja za posebne namene. MSRP 10 uvaja nove zahteve glede ocene obvladovanja, ki se razlikujejo od obstoječih zahtev, kot jih določa MRS 27 [2008]. Skladno z novim modelom naložbenik obvladuje prejemnika finančne naložbe, če:

- je izpostavljen ali upravičen do spremenljivih donosov iz vpletenosti oziroma podjetja, v katero naložbi;
- ima možnost vplivati na zadevni donos na podlagi svojega obvladovanja podjetja, v katero naložbi, oziroma prejemnika finančne naložbe, ter
- obstaja povezava med močjo in donosom.

Spremenjeni standard vsebuje tudi zahteve po razkritjih in zahteve v zvezi s pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov. Te zahteve se prenesejo iz MRS 27 [2008].

Skupina predvideva, da novi standard ne bo vplival na računovodske izkaze, saj ocena obvladovanja skupine nad trenutnimi prejemniki naložb skladno z novim standardom ne bo vplivala na predhodne ugotovitve glede tovrstnega obvladovanja.

MSRP 11 – Skupni aranžmaji

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 12, MRS 27 [2011] in MRS 28 [2011].]

MSRP 11 – Skupni aranžmaji nadomešča MRS 31 – Naložbe v skupne podvige. MSRP 11 sicer ne uvaja bistvenih sprememb celovite definicije aranžmaja, ki je predmet skupnega obvladovanja, se pa definicija obvladovanja in posredno skupnega obvladovanja spremeni zaradi MSRP 10.

Novi standard določa dve vrsti aranžmajev, pri čemer ima vsak svoj računovodski model:

- Skupna dejavnost je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem.
- Skupni podvig je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja.

MSRP 11 je iz določil MRS 31 – Skupaj obvladovana podjetja učinkovito izločil primere, pri katerih je nosilec skupnega aranžmaja ločen od ostalih, ločitev pa se v nekaterih primerih izkaže kot neučinkovita. Ti aranžmaji se obravnavajo podobno kot skupaj obvladovana sredstva/delovanja, skladno z MRS 31, in se odslej imenujejo skupne dejavnosti. Nadalje MRS 31 za skupaj obvladovana podjetja oziroma skupne podvige ukinja možnost proste izbire med kapitalno metodo in sorazmerno konsolidacijo. Pri konsolidiranih računovodskih izkazih je treba odslej uporabiti kapitalno metodo.

Skupina predvideva, da novi standard ne bo vplival na računovodske izkaze, saj ocena skupnih aranžmajev skladno z novim standardom ne bo vplivala na spremembo obračunavanja obstoječih skupnih aranžmajev.

MSRP 12 – Razkritje deležev v drugih podjetjih

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.]

MSRP 12 zahteva dodatna razkritja glede pomembnih ocen in predpostavk v zvezi z določanjem vrste deležev v podjetjih ali aranžmajih, deležev v odvisnih družbah, skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih ter v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih.

Skupina predvideva, da novi standard ne bo pomembno vplival na računovodske izkaze.

MRS 28 (2011) – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

[Dopolnitve veljajo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporabljajo se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 27 (2011).]

Spremembe MRS 28 (2008) zajemajo:

- Pridružena podjetja in skupni podvigi za prodajo. MSRP 5 – Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje obravnava naložbo ali del naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki izpolnjuje sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo. Del naložbe, ki se ohrani in ne razvrsti za prodajo, se obračuna po kapitalski metodi do njegove odtujitve. Po odtujitvi se vsak zadržan oziroma ohranjen del naložbe obračuna po kapitalski metodi pod pogojem, da gre za delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu.
- Spremembe deležev v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih. Doslej sta MRS 28 (2008) in MRS 31 določala, da je treba pri odstopu pomembnega vpliva ali skupnega obvladovanja v vseh primerih ponovno izmeriti zadržane deleže, četudi se je pomembni vpliv prenesel na skupni podvig. Spremenjeni MRS 28 (2011) določa, da v tovrstnih primerih ni treba ponovno izmeriti zadržanih deležev v naložbi.

Predvideva se, da standard pri začetni uporabi ne bo pomembno vplival na računovodske izkaze. Ne glede na to skupina pred datumom začetne uporabe sprememb ne more oceniti njihovega vpliva na računovodske izkaze.

Dopolnitev k MRS 32 – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, je pa pogojena z razkritji, skladno z dopolnitvijo k MSRP 7 Razkritja – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti.]

Dopolnitev ne uvaja novih zahtev glede pobotanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti, temveč razjasni merila pobota in obravnava nedoslednosti, ki se pri tem pojavljajo.

Skladno z dopolnitvijo ima podjetje zakonsko izvršljivo pravico do pobota, če:

- pravica ni pogojena s prihodnjim dogodkom in
- če je pravica zakonsko izvršljiva samo v običajnem okviru poslovanja ali v primeru neplačila ali v primeru insolventnosti ali stečaja ene ali vseh nasprotnih strank.

Skupina predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze, saj se ne izvaja pobotanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti ter se ne sklepa okvirne dogovore o pobotu.

Dopolnitev k MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27 – Naložbena podjetja

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, je pa pogojena s prehodnimi določili.]

Dopolnitev nudi izjemo pri konsolidacijskih zahtevah, kot jih določa MSRP 10. V skladu z njo morajo naložbena podjetja meriti svoje naložbe v obvladujoča podjetja – in naložbe v pridružena in skupaj obvladovana podjetja – po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, namesto da jih konsolidirajo.

Izjema pri konsolidaciji je obvezna [tj. ni izbirna], pri čemer je treba odvisna podjetja, ki se obravnavajo kot del naložbenih dejavnosti naložbenega podjetja, še vedno vključiti v konsolidacijo.

Podjetje se obravnava kot naložbeno podjetje, če izpolnjuje vse osnovne kriterije. Naložbeno podjetje je skladno s temi kriteriji podjetje, ki:

- prejme finančna sredstva od enega ali več naložbenikov z namenom zagotavljanja storitev upravljanja finančnih naložb temu naložbeniku oziroma naložbenikom;
- se svojemu naložbeniku oziroma naložbenikom zaveže, da je njegov poslovni cilj nalaganje finančnih sredstev, izključno z namenom doseganja donosov iz povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb ali obojega; in
- uspešnost bolj ali manj vseh svojih finančnih naložb meri in ocenjuje na osnovi poštene vrednosti.

Dopolnitev zahteva tudi določena razkritja s strani naložbenih podjetij.

Skupina predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze, saj Telekom Slovenije ni družba, določena kot naložbeno podjetje.

Dopolnitev k MRS 36 – Razkritja nadomestljive vrednosti za nefinančna sredstva

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, podjetje pa dopolnitve ne sme upoštevati v obdobjih (vključno primerjalna obdobja), ko ne uporablja MSRP 13].

Dopolnilo določa, da mora podjetje razkriti nadomestljivo vrednost za posamezna sredstva (vključno z dobrim imenom) ali denar ustvarjajočo enoto, za katero se v obdobju pripozna ali razveljavi izguba zaradi oslabitev.

Če se oslabitev posameznih sredstev (vključno dobrega imena) ali denar ustvarjajočih enot pripozna ali razveljavi v obdobju in če nadomestljiva vrednost temelji na poštenu vrednosti, zmanjšani za stroške odtujitve, mora podjetje razkriti naslednje informacije:

- raven hierarhije poštene vrednosti [MSRP 13], znotraj katere se v celoti razvrsti merjenje poštene vrednosti sredstva (denar ustvarjajoče enote);
- merjenja poštene vrednosti, razvrščena na ravni 2 in 3 hierarhije poštene vrednosti, opis tehnike ali tehnik ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje; če pride do spremembe v zvezi s tehniko ocenjevanja, podjetje razkrije spremembo in razloge zanjo;
- merjenja poštene vrednosti, razvrščena na ravni 2 in 3 hierarhije poštene vrednosti, opis vseh ključnih predpostavk (oziroma predpostavk, na katere je nadomestljiva vrednost najbolj občutljiva), na podlagi katerih se določi poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve. Podjetje mora razkriti tudi diskontno(-e) stopnjo(-e), uporabljeno(-e) pri sedanjem merjenju in prejšnjem merjenju, če se poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, meri z uporabo tehnike sedanje vrednosti.

Skupina predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze.

Dopolnilo k MRS 39 – Novacija izpeljanih finančnih instrumentov in nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, podjetje pa dopolnitve ne sme upoštevati v obdobjih (vključno primerjalna obdobja), ko ne uporablja MSRP 13].

Dopolnilo omogoča nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem v primerih, ko se izvedeni finančni instrument, ki je bil označen kot instrument za varovanje pred tveganjem, prenese od ene nasprotne stranke na centralno nasprotno stranko v skladu z zakonom ali predpisi, in sicer ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- če je prenos posledica zakonov ali drugih predpisov;
- če klirinška nasprotna stranka nadomesti prvotno nasprotno stranko, da postane nova nasprotna stranka izvedenega finančnega instrumenta;
- če so spremembe instrumenta za varovanje pred tveganjem omejene na tiste, ki so potrebne za izvedbo take nadomestitve nasprotne stranke.

Skupina predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze.

d. Neopredmetena sredstva

Družbe v skupini pripoznajo neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo v skupino pritekale z njimi povezane gospodarske koristi, in ko je njihovo nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Vsa neopredmetena sredstva v skupini imajo končne dobe koristnosti.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- koncesije za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije,
- licence za programsko opremo,
- programsko opremo, pridobljeno ločeno od računalniške opreme in ki je v uporabi v obdobju, daljšem od enega leta, in
- druga neopredmetena sredstva.

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo iz oslabitve.

Skupina letno preverja dobo koristnosti in preostalo vrednost pri pomembnejših postavkah neopredmetenih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe skupina opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je prišlo do nje.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno dobo koristnosti sredstva in se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti skupin neopredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
• koncesije, patenti in blagovne znamke (licence)	10 do 22
• računalniški programi – aplikacijska programska podpora	3
• druge premoženjske pravice	3 do 5

Stroški pridobljenih koncesij za uporabo radiofrekvenčnega spektra se usredstviijo po nabavni vrednosti in se enakomerno časovno amortizirajo v dobi trajanja koncesijske pogodbe, kar je med 10 in 22 let (glej pojasnilo 38).

Stroški programske opreme se usredstviijo po nabavni vrednosti in enakomerno časovno amortizirajo v ocenjeni dobi koristnosti, ki je 3 leta, posamezne licence za uporabo programske opreme pa v dobi trajanja pogodbe, ki znaša običajno od 3 do 5 let

Ob koncu poslovnega leta skupina preveri knjigovodsko vrednost pomembnejših sredstev z namenom ugotovitve, ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je treba katero od neopredmetenih sredstev oslabiti. Pomembnejše neopredmeteno sredstvo je tisto, katerega knjigovodska vrednost presega 5 % knjigovodske vrednosti vseh neopredmetenih dolgoročnih sredstev, če so ta vsaj 5 % vrednosti vseh sredstev. Pri ocenjevanju, ali ti pokazatelji obstajajo, skupina preveri, ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb, spremembe trga oziroma bistvenega padca obrestnih mer. Če taki pokazatelji obstajajo, se ugotovi nadomestljiva vrednost sredstva. Slabitev se izvede, če nadomestljiva vrednost neopredmetenega sredstva pomembno presega knjigovodsko vrednost.

Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki poslovanja v postavki slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

e. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družb v skupini se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vključijo vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo, torej tudi stroški priprave gradbišča in enkratne odškodnine za služnost.

Ocenjeni stroški vzpostavitve najetih lokacij za sprejemno-oddajne postaje v prvotno stanje se izkažejo kot sestavni del nabavne vrednosti sredstva in se amortizirajo v njegovi preostali dobi koristnosti. Znesek rezervacij, potrebnih za vzpostavitev prvotnega stanja, diskontiran na sedanjo vrednost, se izkaže med dolgoročnimi rezervacijami.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v skupini, vključuje stroške materiala, neposredne stroške dela in ustrezen del režijskih stroškov. Stroški izgradnje ali izdelave opredmetenih osnovnih sredstev, ki so vključeni v nabavno vrednost, se pripoznajo kot znižanje stroškov v poslovnem izidu.

Kadar so posamezne postavke sredstev sestavljene iz delov, ki imajo različne dobe koristnosti, se ti deli obravnavajo kot posamezne postavke opredmetenih osnovnih sredstev.

Kot **finančni najem** je opredeljen tisti najem, ko najemnik prevzame vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Nepremičnine in oprema, pridobljene s finančnim najemom, se izkažejo po pošteni vrednosti ali sedanji vrednosti minimalnih plačil do konca najema, zmanjšani za nabrano amortizacijo in izgubo zaradi slabitev, in sicer po nižji izmed obeh. Osnovna sredstva, pridobljena s finančnim najemom, se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva. Če ni utemeljenega zagotovila, da bo najemnik prevzel lastništvo do konca trajanja finančnega najema, takšno opredmeteno osnovno sredstvo povsem amortiziramo med trajanjem finančnega najema ali v dobi njegove koristnosti, in sicer v tisti dobi, ki je krajša.

Vsak najem, ki ni opredeljen kot finančni najem, je **poslovni najem**. Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripozna kot strošek v izkazu poslovnega izida, v primeru plačila vnaprej pa se enakomerno časovno razmejuje. Če je pogodba o poslovnem najemu prekinjena pred datumom izteka pogodbe, potem se vsak znesek plačila, ki ga najemodajalec obračuna kot pogodbeno kazen, pripozna kot strošek v obdobju, v katerem je bila pogodba prekinjena.

Merjenje po pripoznanju

Kabelsko omrežje, kabelska kanalizacija, telefonske centrale, oprema za mobilno omrežje in druga oprema se po začetnem pripoznanju merijo po nabavni vrednosti in zmanjšujejo zaradi amortiziranja oziroma slabitev.

Zemljišča in zgradbe se po začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti na dan prevrednotenja, zmanjšani za stroške amortizacije in izgube zaradi oslabitve. Podlaga za prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev na njihovo pošteno vrednost je cenitveno poročilo neodvisnega cenilca vrednosti sredstev. Poštena vrednost se ugotavlja, ko se pomembno spremenijo tržni pogoji, ki vplivajo na vrednost zemljišč in zgradb, oziroma vsaj na pet let.

Povečanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu, in sicer po zmanjšanju za obveznosti za odložene davke, in v kapitalu kot presežek iz prevrednotenja, zmanjšan za odložene davke. Povečanje se pripozna v poslovnem izidu, v kolikor to povečanje odpravi predhodno znižanje iz presežka iz prevrednotenja istega sredstva, ki je bilo pred tem pripoznano v poslovnem izidu. Zmanjšanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna kot odhodek iz prevrednotenja v poslovnem izidu. Zmanjšanje pa se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu le do višine, kolikor je bila pri istem sredstvu pred tem pripoznana krepitev.

Skupina tekoče evidentira prenos v višini zneska obračunane amortizacije iz naslova prevrednotenega dela opredmetenih osnovnih sredstev iz postavke prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva v zadržani čisti poslovni izid.

Skupina letno preverja dobo koristnosti in preostalo vrednost pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek spremembe ocene skupina opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je prišlo do nje.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev.

Ocenjene dobe koristnosti skupin opredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
• zgradbe	20 do 50
• kabelska kanalizacija	30
• kabelsko omrežje	10 do 20
• drugo omrežje	2 do 12,5
• centrale	4 do 15
• druga oprema	2 do 11

Zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ne amortizirajo. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ob aktiviranju pripoznajo po nabavni vrednosti. Amortizacija se začne obračunavati, ko so razpoložljiva za uporabo.

Skupina letno preverja zunanje in notranje okoliščine (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizično poškodbo sredstva), ki bi lahko bile pomemben pokazatelj potrebe po slabitvi opredmetenih osnovnih sredstev. Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabiljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške pri prodaji, ali vrednost pri uporabi, in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so ti diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen v primeru, ko je bilo sedaj oslabiljeno sredstvo predhodno okrepljeno in je učinek okrepitve izkazan kot presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva v kapitalu. V takem primeru se najprej zmanjša presežek iz prevrednotovanja.

Odpravo oslabitev opredmetenih sredstev se pripozna le v primeru porasta njihove nadomestljive vrednosti, če je to porast mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Izguba zaradi oslabitve se odpravi le do višine knjigovodske vrednosti, ki bi se ugotovila po odštetju amortizacijskega odpisa, če v prejšnjih obdobjih ne bi bila pripoznana nobena izguba zaradi oslabitve sredstva.

f. Finančne naložbe

Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Pridruženo podjetje je podjetje, v katerem ima Telekom Slovenije pomemben vpliv, nima pa kontrolnega vpliva. Pomemben vpliv pomeni imeti moč sodelovati pri odločitvah o finančni in poslovni politiki podjetja, v katerega se naložbi, ne pa tudi moči obvladovati ali skupaj obvladovati politiko poslovanja ali podajati odločitve. Skupni podvig je skupni aranžma, ki ga skupaj obvladujeta družba Telekom Slovenije in druga družba. Skupno obvladovanje je pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja le, kadar je za odločitve o zadevah dejavnosti potrebno soglasje obeh strank, ki skupaj obvladujeta aranžma. Pri naložbah v pridružena podjetja in skupne podvige se uporablja kapitalsko metodo.

Po kapitalski metodi se finančna naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig najprej pripozna po nabavni vrednosti, knjigovodska vrednost pa se poveča ali zmanjša tako, da se pripozna delež v poslovnem izidu tega podjetja. Skupina pripozna naložbo v pridruženo družbo ali skupni podvig na pogodbeni datum, ko na skupino preide lastništvo te naložbe. Skupina preneha uporabljati kapitalsko metodo od dne, ko nima več pomembnega vpliva na pridruženo podjetje.

Po uporabi kapitalске metode skupina preveri, ali obstajajo objektivni razlogi, da je treba naložbe v pridružena podjetja oslabiti. Preizkus za oslabitev se opravi za celo naložbo skupaj, celotna knjigovodska vrednost naložbe se primerja z nadomestljivo vrednostjo naložbe (vrednost pri uporabi in poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, odvisno od tega, katera je večja). Naložba se oslabi, če je nadomestljiva vrednost višja od njene knjigovodske vrednosti.

Pripoznanje in merjenje finančnih naložb

Skupina finančne naložbe po začetnem pripoznanju razvrsti v eno izmed naslednjih skupin:

- finančne naložbe v posojila in terjatve ali
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Skupina pripozna posojila in terjatve na dan njihovega nastanka. Naložbe, razpoložljive za prodajo, se pripoznajo na dan sklenitve nakupa, ko je izvršen prenos pomembnih koristi na kupca.

Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo, so tiste naložbe, ki so označene kot razpoložljive za prodajo in niso uvrščene kot posojila in terjatve. Ob začetnem pripoznanju se finančne naložbe izmerijo po pošteni vrednosti, ki se ji prištejejo še transakcijski stroški posla, ki izhajajo neposredno iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva.

Naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki se razvrstijo med finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, se izkažejo po pošteni vrednosti. Poštena vrednost naložb v lastniške vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se meri po zaključnem borznem tečaju. Če se poštena vrednost finančnih naložb, s katerimi se ne trguje na borzi, ne da zanesljivo določiti (ker skupina ne more pridobivati informacij, da bi lahko ocenila pošteno vrednost), se merijo po nabavni vrednosti, skupina pa letno ugotavlja, ali obstajajo znamenja oslabitve teh naložb.

Dobički ali izgube iz prevrednotenja se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so prikazane neposredno v kapitalu kot presežek iz prevrednotenja v neto znesku. Ko se taka naložba odpravi, se odpravijo tudi nabrane izgube ali dobički, ki so bili predhodno pripoznani v okviru kapitala, ter se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Posojila in terjatve se ob začetnem pripoznanju merijo po izvorni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere, zmanjšani za izgubo zaradi oslabitve. Skupina pripozna posojila in terjatve na dan njihovega nastanka.

Oslabitev finančnih naložb

Na dan bilance stanja se preverja, ali obstajajo objektivni razlogi, da je treba finančne naložbe oslabiti. Objektivni razlogi za slabitev lastniških vrednostnih papirjev in danih posojil so večje finančne težave dolžnika (likvidnostne težave, zmanjšanje kapitala družbe, zamujanje pri izpolnjevanju pogodbenih obvez itd.), na podlagi katerih je upravičeno sklepati o prihodnjem stečaju. Preverjamo tudi, ali delujoči trg za posamezno finančno sredstvo deluje in ali obstajajo bistvene spremembe v tehnološkem, gospodarskem, pravnem in tržnem okolju ipd. V primeru naložb v lastniške vrednostne papirje so objektivni razlogi tudi, če katera izmed njih pomembno (več kot 30 % nabavne vrednosti) ali trajno (več kot 12 mesecev) izgublja vrednost ali če obstajajo pokazatelji, da bi družba, v kateri ima skupina delež, lahko šla v stečaj. V tem primeru je potrebno oblikovanje popravka njene začetno izkazane vrednosti v breme prevrednotovalnih finančnih odhodkov.

Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo

Če je pri finančnih naložbah, razvrščenih kot razpoložljivih za prodajo, ugotovljena slabitev, je treba kumulativno izgubo, pripoznano v kapitalu, odpraviti in jo pripoznati v poslovnem izidu, čeprav pri finančnem sredstvu ni bilo odpravljeno pripoznanje. Znesek kumulativne izgube, ki se prerazvrsti iz kapitala in pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo [po odštetju vseh vračil in odplačil glavnice] in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo iz oslabitve, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu. Izguba zaradi oslabitve, ki je pripoznana v poslovnem izidu, se ne more razveljaviti prek poslovnega izida.

Posojila in poslovne terjatve

Če obstajajo nepristranski dokazi, da je pri posojilih nastala izguba zaradi oslabitve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki so razobresteni (diskontirani) po izvorni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodsko vrednost sredstva se zmanjša s preračunom na kontu popravka vrednosti. Izguba zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Če se v naslednjem obdobju velikost izgube zaradi oslabitve zmanjša in če je mogoče zmanjšanje nepristransko povezati z dogodkom po pripoznanju oslabitve, je treba že prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve razveljaviti. Razveljavitev izgube zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu do višine, dokler knjigovodska vrednost finančnega sredstva ne presega njegove odplačne vrednosti na dan odprave.

g. Ostala dolgoročna sredstva

Vnaprej plačane najemnine in odškodnine se časovno razmejujejo za dobo trajanja pogodbenega razmerja ter se jih časovno enakomerno prenaša v stroške najemnin, pri čemer se prenos v stroške prične z začetkom veljavnosti pogodbe.

Prodajne vzpodbude, dane naročnikom, se pripoznajo v višini negativne razlike med prodajno in nabavno ceno pod pogojem, da bo ta razlika poravnana s povprečno naročnino v predvideni dobi trajanja razmerja. Negativna razlika med prodajno in nabavno ceno se izkaže v okviru dolgoročno oziroma kratkoročno razmejenih stroškov, odvisno od predvidene obvezne dobe vezave naročnika. V pogodbeni dobi naročniškega razmerja se tako razmejene stroške prodajnih vzpodbud mesečno enakomerno prenaša v stroške prodajnih vzpodbud, pri čemer se prenos v stroške prične z začetkom veljavnosti pogodbe. Če je naročniška pogodba prekinjena ali če se naročnika izključi iz omrežja zaradi neplačevanja računov, se dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud v celoti oslabijo.

Posrednikom se plačuje provizija za pridobivanje naročnikov storitev mobilne telefonije. Znesek provizije je odvisen od vrste naročniškega paketa. Stroški pridobivanja kupcev se, vključno s prodajnimi vzpodbudami, razmejujejo in se izkažejo kot druga dolgoročna sredstva ter se med stroške prenašajo sorazmerno skozi celotno naročniško obdobje. Stroški provizij, ki niso povezani s pridobivanjem kupcev, se ob nastanku izkažejo v izkazu poslovnega izida.

h. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine se ob začetnem pripoznanju izmerijo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost kupljene naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse njej neposredno pripisljive stroške. Naložbene nepremičnine se vrednotijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

Amortizacija naložbenih nepremičnin se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Zemljišča se ne amortizira.

Doba koristnosti naložbenih nepremičnin je 20 let.

i. Zaloge

Ob začetnem pripoznanju se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu pripoznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave.

Zaloge se vrednotijo po metodi tehtanih povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja, zastarele ali poškodovane zaloge se oslabijo na čisto izdržljivo vrednost, ki je nižja od knjigovodske vrednosti ali ocenjene prodajne vrednosti, dosežene v okviru rednega poslovanja, zmanjšane za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

j. Poslovne terjatve

Terjatve iz poslovanja se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve.

Skupina oblikuje popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev na osnovi kreditne sposobnosti posameznih kupcev. Kreditno sposobnost kupcev ocenjuje s pomočjo interno razvitega bonitetnega modela, ki temelji na kombinaciji zunanje bonitetne ocene in plačilnih navad za pravne osebe ter plačilne zgodovine za fizične osebe.

Pri oblikovanju popravka vrednosti terjatev so izločene terjatve, za katere je bila zaradi utemeljenih razlogov narejena individualna presoja izterljivosti s strani posloводства.

k. Aktivne časovne razmejitve

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami skupina evidentira kratkoročno nezaračunane prihodke in kratkoročno odložene stroške iz naslova mednarodnih storitev ter kratkoročno odložene stroške za vnaprej plačane zakupnine.

l. Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo denarna sredstva v blagajni in prosto razpoložljiva sredstva na računih v bankah ter kratkoročne depozite do treh mesecev zapadlosti, kjer je tveganje spremembe poštene vrednosti minimalno.

m. Dividende

Dividende se pripoznajo kot obveznost v obdobju, v katerem so potrjene na skupščini.

n. Dolgoročno odloženi prihodki

Med dolgoročno odloženimi prihodki se evidentirajo vnaprej zaračunane kolokacije in zakupi optike. Dolgoročno odloženi prihodki za kolokacije in zakupe se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas zakupa ali kolokacije.

o. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna) in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi, in je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Skupina obravnava obveznosti z nedoločeno višino in nedoločenim časovnim nastankom glede na oceno posloводства o višini in časovnem nastanku obveznosti ter verjetnosti odtoka sredstev, ki bi bila potrebna za poravnavo pravnih in posrednih obveznosti.

Potencialne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, saj bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa skupina ne more vplivati.

Poslovodstvo posamezne družbe v skupini redno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. V primeru, da ta postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se zanjo v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane.

Rezervacije za obveznosti za tožbe se oblikujejo na podlagi ocen strokovnih služb o verjetnem izidu tožb. Skupina preverja primernost oblikovanja rezervacij za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstoji zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. Rezervacije so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna, ki ga pripravi pooblaščen aktuar. Oblikovane so v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, upoštevajoč stroške odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višino tako oblikovanih rezervacij in se jih ustrezno poveča ali zmanjša. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije za stroške odstranitve baznih postaj se nanašajo na stroške odstranitve sprejemno-baznih postaj in vzpostavitev najetih nepremičnin v prvotno stanje. Znesek rezervacije je najboljša ocena odstranitve baznih postaj. Evidentira se v višini diskontirane vrednosti za čas trajanja koncesijske pogodbe. Uporabljena diskontna stopnja temelji na dolgoročni stopnji donosa netveganih vrednostnih papirjev. Podlaga za evidentiranje ocene je analiza dejanskih stroškov razgradnje baznih postaj, ki se jo pripravi praviloma vsake tri leta. Konec vsakega leta skupina oceni, ali so oblikovane rezervacije zadostne, in višino rezervacije ustrezno prilagodi.

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če jih je možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

p. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju izkažejo po pošteni vrednosti.

Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo učinkovite obrestne mere. Razlike med prvotno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe.

Skupina odpravi pripoznanje posojil, ko so pogodbene obveznosti izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

q. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa so izkazane po odplačni vrednosti.

r. Kratkoročne razmejitve

Kot kratkoročno odloženi prihodki se evidentirajo vnaprej zaračunani kratkoročno odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic, program zvestobe kupcev in druge vnaprej zaračunane storitve in blago.

Kot vnaprej vračunani stroški so evidentirani stroški za neizkoriščene letne dopuste, vnaprej vračunane plače, nagrade in stroški iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednotene po opravljenem prometu, za katere skupina še ni prejela računov, ter drugi vračunani stroški, ki se nanašajo na obdobje, za katerega skupina še ni prejela računov. Razlike se vključijo v poslovni izid po prejemu računov. Če skupina ne prejme računa za že vnaprej vračunane stroške, jih odpravi v roku 3 let. Izjema so stroški iz obračuna za mednarodne storitve.

s. Prihodki

Prihodki obsegajo vse prihodke od rednih poslovnih dejavnosti Skupine Telekom Slovenije. Zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev, opravljenih v obdobju. Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo, ko so storitve opravljene in ne obstaja nikakršna negotovost glede poravnave. Prihodki od prodaje blaga in materiala pa se pripoznajo ob prodaji.

Prihodki iz mobilnega segmenta vključujejo prihodke od prodaje mobilnih storitev ter prihodke od prodaje mobilnih telefonov in dodatne opreme.

Fiksni segment vključuje prihodke od prodaje fiksnih storitev ter prihodke od prodaje trgovskega blaga. Fiksne storitve zajemajo prihodke od širokopasovnih storitev, telefonije, fiksne VAS-storitve, podatkovne komunikacije, IT-storitve in blago, konvergenčne storitve in blago ter druge telekomunikacijske storitve.

Prihodki od prodaje na domačem in mednarodnem veleprodajnem trgu zajemajo medomrežno povezovanje, zakupe omrežja in mednarodne operaterske storitve.

Prihodki od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi ocene pričakovane vrednosti, glede na promet, ki je bil opravljen v preteklem mesecu. Razlike med ocenami in dejanskimi prihodki nastajajo predvsem zaradi dovoljenega odstopanja pri podatkih o prometu in sprememb v ceni. Dovoljeno odstopanje je različno po pogodbah, največ do 2 % pogodbene vrednosti. Razlike se vključijo v poslovni izid, ko se ugotovijo dejanski prihodki.

Prihodki iz predplačniških kartic se razmejujejo in se pripoznajo v obdobju, ko naročnik opravi pogovor. V primeru, da naročnik pogovora ne opravi, se prihodek pripozna, ko poteče veljavnost posameznega računa, to je od 10 dni do 5 let.

S programom zvestobe spodbujamo kupce k nakupu blaga in storitev. Z vključitvijo v program zvestobe in porabo [nakupi blaga ali storitev] je kupcu dodeljeno dobroimetje, ki znižuje prihodke. Kupec lahko nagradna dobroimetja unovči v obliki popustov pri nakupu blaga ali storitev. Obdobje zbiranja dobroimetja je koledarsko leto. Bonitetno obdobje je do 31. 3. naslednjega leta. Po tem datumu dobroimetja zapadejo in se pripoznajo prihodki.

t. Finančni prihodki in odhodki

Prihodki in odhodki od obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje v obdobju, v katerem so nastali [na osnovi metode efektivne obrestne mere, to je obrestna mera, ki neposredno diskontira ocenjene prihodnje denarne pritoke v obdobju uporabnosti finančnega inštrumenta], na neodpisano vrednost finančnih sredstev.

Prihodki od dividend drugih podjetij se pripoznajo na dan, ko družba uveljavi pravico do dividende.

u. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek.

Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali kapitalu. V tem primeru je pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu ali v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je treba poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, z uporabo davčnih stopenj, ki so veljavne na bilančni datum, ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo z uporabo metode obveznosti po bilanci stanja za vsečasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na datum bilance.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitnečasne razlike.

Odloženi davek se evidentira neposredno v breme ali dobro kapitala, če se davek nanaša na postavke, evidentirane v istem ali drugem obdobju neposredno v breme ali dobro kapitala.

Skupina obračunava odložene davke iz razlik med knjigovodsko in pošteno vrednostjo sredstev odvisnih družb.

v. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi na osnovi postavk v bilanci stanja z 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012, izkaza poslovnega izida za leto 2013 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

4. Poročanje po segmentih¹¹⁰

Skupina ima štiri poslovne segmente. Razkritja poslovanja po segmentih temeljijo na sistemu notranjega poročanja, ki ga poslovodstvo uporablja pri odločanju.

Kot segmenti poslovanja, o katerih se poroča, so opredeljena geografska območja, in sicer Slovenija, Makedonija, Kosovo in druge države. Za segmente je kot merilo uporabljen sedež opravljanja dejavnosti. Segmenti, o katerih poroča skupina, so:

Slovenija: v ta segment so zajete vse družbe, katerih sedež je v Sloveniji, zajema pa predvsem dejavnost na področju telekomunikacijskih storitev fiksne in mobilne telefonije, izgradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja, ponudbo multimedijskih in internetnih storitev in vsebin ter digitalno televizijo. V ta segment so zajete naslednje družbe: Telekom Slovenije, GVO, Avtenta, TSmedia, Soline, kot skupno vlaganje družba M-Pay in družba Antenna TV SL kot pridružena družba.

Makedonija: v segment sta zajeti družbi s sedežem v Makedoniji, in sicer One in Digi Plus Multimedia. Dejavnost tega segmenta je ponujanje integriranih telekomunikacijskih storitev in trženje storitve digitalne televizije.

Kosovo: predstavlja družbo Ipko, ki opravlja telekomunikacijske storitve na Kosovu.

Druge države: zajete so ostale družbe v skupini, in sicer Blicnet, Primo, Siol Zagreb, Siol Sarajevo, Siol Podgorica, GVO Telekommunikation GmbH iz Nemčije in Gibtelecom Gibraltar, ki je v segment vključen kot skupaj obvladovana družba po kapitalski metodi. Glavna dejavnost tega segmenta je ponujanje telekomunikacijskih storitev.

Predstavitev poslovanja po segmentih temelji na osnovnih računovodskih izkazih Skupine Telekom Slovenije, prodaja med segmenti pa se opravlja po tržnih vrednostih. V postopku uskupinjevanja so izločeni vsi medsebojni posli, ki so zajeti med izločitvami in prilagoditvami.

Skupina ne razkriva finančnih prihodkov in odhodkov po odsekih, saj financiranje skupine poteka centralno, na ravni matične družbe.

Razkritje o prihodkih zunanjih strank za vsak izdelek in storitev ali vsako skupino podobnih izdelkov in storitev je opisano v pojasnilu 5. Čisti prihodki od prodaje.

¹¹⁰ GRI 2.7

Poslovni segmenti 2013¹¹¹

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prodaja kupcem	654.416	60.876	51.884	12.184	0	779.360
Prodaja med segmenti	56.486	14.592	16.504	9.082	-96.664 ¹	0
Prihodki po segmentih skupaj	710.902	75.468	68.388	21.266	-96.664	779.360
Drugi prihodki	15.139	4.382	750	149	-601	19.819
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov	0	0	0	5.097	0	5.097
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-64.187	-2.992	-1.093	-74	1.542	-66.804
Stroški materiala	-20.096	-2.310	-1.729	-857	5.732	-19.260
Stroški storitev	-303.988	-52.177	-32.668	-14.990	82.847	-320.976
Stroški dela	-132.379	-5.761	-5.259	-2.056	3.015	-142.440
Amortizacija	-135.156	-13.204	-17.924	-2.867	2.780	-166.371
Drugi odhodki poslovanja	-12.353	-2.229	-1.813	-934	637	-16.692
Skupaj odhodki poslovanja	-668.159	-78.673	-60.486	-21.778	96.553	-732.543
Dobiček iz poslovanja za posamezni segment	57.882	1.177	8.652	4.734	-712²	71.733
Finančni prihodki						4.961
Finančni odhodki						-21.408
Delež poslovnega izida pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij						-4.930
Dobiček pred obdavčitvijo						50.356
Davek iz dobička						-136
Odloženi davki						2.342
Čisti dobiček poslovnega leta						52.562
Drugi podatki po segmentih Stanje 31. 12. 2013						
Sredstva segmenta poročanja	1.129.524	98.417	142.027	36.204	-16.136 ³	1.390.036
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige z uporabo kapitalne metode	-4.930	0	0	1.656	0	-3.274
Investicije v neopredmetena sredstva ⁴	17.642	11.931	1.877	169	0	31.619
Investicije v opredmetena osnovna sredstva ⁴	53.595	8.525	11.193	5.668	0	78.981
Obveznosti segmenta poročanja	206.724	23.412	14.658	11.333	373.780 ⁵	629.907

¹ Prihodki od prodaje med segmenti so izločeni iz skupinskih izkazov. Največ izločenih prihodkov je na veleprodajnem trgu ter pri drugih in drugem trgovskem blagu.

² Dobiček iz poslovanja za posamezni segment vključuje tudi dobiček iz transakcij med posameznimi segmenti v znesku -712 tisoč evrov.

³ Sredstva po segmentih poročanja ne vsebujejo posojil v znesku 10.280 tisoč evrov, drugih finančnih naložb v znesku 8.613 tisoč evrov, odloženih terjatev za davek v znesku 24.444 tisoč evrov, terjatev za davek od dobička v znesku 618 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -60.091 tisoč evrov.

⁴ Naložbe v neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva vsebujejo povečanja nabavne vrednosti (pridobitve) neopredmetenih sredstev, zemljišč, gradbenih objektov, opreme, vključno s sredstvi, pridobljenimi z nakupi odvisnih družb.

⁵ Obveznosti po segmentih poročanja ne vsebujejo prejetih posojil v znesku 92.598 tisoč evrov, izdanih obveznic v znesku 298.768 tisoč evrov, obveznosti za finančni najem v znesku 255 tisoč evrov, drugih finančnih obveznosti v znesku 19.986 tisoč evrov, obveznosti za odložene davke v znesku 1.728 tisoč evrov, obveznosti za davek od dobička v znesku 32 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -39.587 tisoč evrov.

¹¹¹ GRI EC1

Prihodki po geografskih trgih v letu 2013

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Uskupinjeno
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	510.816	55.897	35.020	11.943	613.676
Prihodki od prodaje blaga in materiala na domačem trgu	53.595	2.621	566	171	56.953
Skupaj prodaja na domačem trgu	564.411	58.518	35.586	12.114	670.629
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	89.815	2.358	16.298	70	108.541
Prihodki od prodaje blaga in materiala na tujem trgu	190	0	0	0	190
Skupaj prodaja na tujem trgu	90.005	2.358	16.298	70	108.731
Skupaj čisti prihodki od prodaje	654.416	60.876	51.884	12.184	779.360

Poslovni segmenti 2012 – prilagojeno

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prodaja kupcem	667.605	58.687	51.226	8.568	0	786.086
Prodaja med segmenti	51.266	13.468	18.151	10.077	-92.962 ¹	0
Prihodki po segmentih skupaj	718.871	72.155	69.377	18.645	-92.962	786.086
Drugi prihodki	8.543	1.483	123	149	-1.124	9.174
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov	0	0	0	4.797	0	4.797
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-47.794	-2.540	-1.084	-89	1.338	-50.169
Stroški materiala	-24.029	-2.248	-1.962	-327	6.645	-21.921
Stroški storitev	-300.172	-49.946	-33.892	-13.535	76.630	-320.915
Stroški dela	-142.218	-5.951	-4.911	-2.033	1.614	-153.499
Amortizacija	-143.792	-14.734	-18.736	-2.790	3.059	-176.993
Drugi odhodki poslovanja	-5.177	-3.442	-3.200	-1.550	978	-12.391
Skupaj odhodki poslovanja	-663.182	-78.861	-63.785	-20.324	90.264	-735.888
Dobiček iz poslovanja za posamezni segment	64.232	-5.223	5.715	-1.530	-3.822²	64.169
Finančni prihodki						8.022
Finančni odhodki						-24.666
Delež poslovnega izida pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij						6
Dobiček pred obdavčitvijo						47.531
Davek iz dobička						205
Odloženi davki						-3.147
Čisti dobiček poslovnega leta						44.589

Drugi podatki po segmentih Stanje 31. 12. 2012	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Sredstva segmenta poročanja	1.195.314	97.746	146.620	32.604	48.704 ³	1.520.988
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige z uporabo kapitalne metode	6	0	0	683	0	689
Investicije v neopredmetena sredstva ⁴	25.143	794	1.642	170	0	27.749
Investicije v opredmetena osnovna sredstva ⁴	66.531	8.338	15.053	5.059	0	94.981
Obveznosti segmenta poročanja	265.303	29.578	15.198	9.999	414.916 ⁵	734.994

¹ Prihodki od prodaje med segmenti so izločeni iz skupinskih izkazov.

² Dobiček iz poslovanja za posamezni segment vključuje tudi dobiček iz transakcij med posameznimi segmenti v znesku - 3.822 tisoč evrov.

³ Sredstva po segmentih poročanja ne vsebujejo posojil v znesku 14.473 tisoč evrov, drugih kratkoročnih finančnih naložb v znesku 50.515 tisoč evrov, odloženih terjatev za davek v znesku 21.238 tisoč evrov, terjatev za davek od dobička v znesku 17.566 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -55.088 tisoč evrov.

⁴ Naložbe v neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva vsebujejo povečanja nabavne vrednosti (pridobitve) neopredmetenih sredstev, zemljišč, gradbenih objektov, opreme, vključno s sredstvi, pridobljenimi z nakupi odvisnih družb.

⁵ Obveznosti po segmentih poročanja ne vsebujejo prejetih posojil v znesku 127.818 tisoč evrov, izdanih obveznic v znesku 298.196 tisoč evrov, obveznosti za finančni najem v znesku 1.828 tisoč evrov, drugih finančnih obveznosti v znesku 24.088 tisoč evrov, obveznosti za odložene davke v znesku 1.583 tisoč evrov, obveznosti za davek od dobička v znesku 230 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -38.827 tisoč evrov.

Prihodki po geografskih trgih v 2012 – prilagojeno

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Uskupinjeno
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	557.749	53.638	49.279	8.002	668.668
Prihodki od prodaje blaga in materiala na domačem trgu	26.591	2.114	450	84	29.239
Skupaj prodaja na domačem trgu	584.340	55.752	49.729	8.086	697.907
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	82.992	2.924	1.497	476	87.889
Prihodki od prodaje blaga in materiala na tujem trgu	273	11	0	6	290
Skupaj prodaja na tujem trgu	83.265	2.935	1.497	482	88.179
Skupaj čisti prihodki od prodaje	667.605	58.687	51.226	8.568	786.086

5. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Mobilni segment končni trg	326.900	327.621
Fiksni segment končni trg	243.919	257.337
Veleprodajni trg	182.397	172.270
Drugi prihodki in drugo trgovsko blago	26.144	28.858
Skupaj čisti prihodki od prodaje	779.360	786.086

Drugi prihodki in drugo trgovsko blago zajemajo prihodke iz investicijskih gradenj, vzdrževanja in odprave napak, prodaje drugega trgovskega blaga in podobno.

6. Drugi prihodki od poslovanja

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Prihodki od odprave rezervacij	6.650	1.941
Prihodki od prejetih državnih in drugih pomoči	2.616	2.163
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	231	983
Prevrednotovalni poslovni prihodki	87	3
Drugi prihodki	10.235	4.084
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	19.819	9.174

7. Stroški storitev

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Stroški telekomunikacijskih storitev	125.043	120.173
Stroški zakupa vodov	18.007	11.921
Stroški multimedijskih vsebin	27.113	20.955
Stroški prodajnih vzpodbud	21.861	24.843
Stroški prodajnih provizij	8.179	11.023
Stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev	28.651	33.744
Stroški najema opredmetenih osnovnih sredstev	18.379	18.258
Stroški sejmov, oglaševanja, sponzoriranja in reprezentance	23.901	23.808
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	12.288	14.911
Povračila stroškov v zvezi z delom	1.331	1.838
Stroški zavarovalnih premij	4.071	4.447
Stroški poštnih in prevoznih storitev	4.226	4.261
Stroški bančnih storitev	1.694	1.981
Stroški drugih storitev	26.232	28.752
Skupaj stroški storitev	320.976	320.915

Med pomembnejšimi stroški drugih storitev je največ stroškov podizvajalcev in stroškov izterjave, sodnih stroškov in upravnih taks.

8. Stroški dela¹¹²

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Plače in nadomestila plač	106.419	113.968
Prispevki za socialno varnost	22.913	24.911
• <i>od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje</i>	<i>14.051</i>	<i>9.990</i>
Drugi stroški dela	13.873	18.334
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	2.484	518
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-3.249	-4.232
Skupaj stroški dela	142.440	153.499

V povprečju je bilo v letu 2013 v Skupini Telekom Slovenije zaposlenih 4.655 (v 2012: 4.673) delavcev.

¹¹² GRI EC1

Struktura zaposlenih po stopnji izobrazbe v Skupini Telekom Slovenije

Število zaposlenih v poslovnem letu glede na zahtevano izobrazbo	Začetek leta 2013	Konec leta 2013	Spremembe v letu 2013	Povprečno število delavcev glede na izobrazbo v letu 2013	Povprečno število delavcev glede na izobrazbo v letu 2012
I. stopnja	3	3	0	3	3
II. stopnja	25	25	0	25	25
III. stopnja	4	5	1	5	8
IV. stopnja	586	604	18	595	633
V. stopnja	1.559	1.467	-92	1.513	1.451
VI. stopnja	939	957	18	948	984
VII. stopnja	1.574	1.489	-85	1.532	1.532
Magistri in doktorji	34	36	2	35	38
Skupaj	4.724	4.586	-138	4.655	4.673

9. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Rezervacije	-659	-1.511
Izguba pri prodaji in izločitvi neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	466	1.084
Odpisi zalog	801	1.135
Popravek in odpisi terjatev	10.320	2.261
Slabitev neopredmetenih in opredmetenih sredstev	2.427	5.515
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-789	-342
Ostali odhodki	4.126	4.249
Skupaj drugi odhodki poslovanja	16.692	12.391

10. Finančni prihodki in finančni odhodki

v tisoč EUR	2013	2012
Prihodki iz dividend	140	61
Drugi prihodki iz deležev	818	0
Prihodki od obresti	3.191	5.307
Drugi finančni prihodki	812	2.654
Skupaj finančni prihodki	4.961	8.022
Odhodki za obresti za izdane obveznice	15.122	15.124
Odhodki za obresti	2.446	3.124
Neto negativne tečajne razlike	962	160
Slabitev in odpisi finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	1.335	422
Slabitev in odpisi danih posojil	741	5.093
Drugi finančni odhodki	802	743
Skupaj finančni odhodki	21.408	24.666
Finančni izid	-16.447	-16.644
Delež poslovnega izida pridruženih in skupaj obvladovanih podjetij	-4.930	6

Čisti prihodki/odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, izkazani v poslovnem izidu

v tisoč EUR	2013	2012
Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo	-1.335	-422
• prihodki	0	0
• odhodki iz oslabitve	-1.335	-422

11. Davek iz dobička, odložene terjatve in obveznosti za davek

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Davek tekočega leta	-136	205
Odložene terjatve/obveznosti za davek	3.292	-1.303
Drugi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah	-950	-1.844
Odhodek za davek v breme rezultata	2.206	-2.942

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Dobiček/izguba pred obdavčitvijo	50.356	47.531
Davek iz dobička, upoštevajoč predpisano davčno stopnjo	-8.561	-8.556
Neobdavčene prejete dividende	597	724
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	4.357	133
Odprava davčnih olajšav, koriščenih v prejšnjih letih	3.526	0
Sprememba davčne stopnje	2.807	-5.641
Davčno nepriznani odhodki	-1.536	13.226
Drugo	972	-2.828
Skupaj odhodek za davek	2.206	-2.942

Efektivna davčna stopnja za leto 2013 je 4,38 % [2012: 0 %].

Skladno s predpisi o davku na dohodek pravnih oseb se je v letu 2013 v Sloveniji spremenila davčna stopnja z 18 % na 17 %.

V ostalih državah ni bilo sprememb zakonodaje glede davka iz dobička.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb v Sloveniji [Ur. list RS 30/2012] je predvideval postopno znižanje davčne stopnje na 15 % do leta 2015. Zato je skupina preračunala terjatve in obveznosti za odložene davke za leto 2012 po davčni stopnji 15 %. V letu 2013 pa je bil sprejet zakon [Ur. list RS 81/2013], ki je določil davčno stopnjo na 17 %, brez nadaljnjih zniževanj. Zato je skupina v letu 2013 ponovno preračunala odložene davke na stopnjo 17 %.

Zaradi spremembe davčne stopnje je Skupina Telekom Slovenije pripoznala povečanje terjatev za odložene davke v dobro poslovnega izida v višini 2.832 tisoč evrov. Obveznosti za odložene davke iz naslova prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev so se zaradi spremembe davčne stopnje povečale v breme presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva v višini 197 tisoč evrov, obveznosti za odložene davke iz naslova finančnih naložb pa so se povečale v breme presežka iz prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, v višini 14 tisoč evrov.

Terjatve za odložene davke

v tisoč EUR	2013	2012	Preko poslovnega izida
Opredmetena osnovna sredstva	7.057	5.713	1.340
Finančne naložbe	2.627	2.327	300
Terjatve iz poslovanja	5.469	4.480	989
Davčna izguba	5.363	4.829	534
Rezervacije	3.928	3.889	39
Odložene terjatve za davek	24.444	21.238	3.202

Obveznosti za odložene davke

v tisoč EUR	2013	2012	Preko poslovnega izida	Preko vseobsegajočega donosa
Opredmetena osnovna sredstva	1.582	1.475	90	-197
Naložbe in finančne naložbe	146	108	0	-38
Odložene obveznosti za davek	1.728	1.583	90	-235

12. Dobiček na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da čisti dobiček obračunskega obdobja, ki pripada navadnim delničarjem, delimo s tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih delnic.

Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic se izračuna iz podatkov o številu uveljavljajočih se navadnih delnic, ob upoštevanju morebitnih odkupov in prodaj znotraj obdobja ter ob upoštevanju časa, v katerem so bile delnice udeležene pri ustvarjanju dobička.

Popravljeni čisti dobiček na delnico se ne izračunava, saj družba nima popravljalnih potencialnih rednih delnic.

v tisoč EUR	2013	2012
Čisti poslovni izid, namenjen razdelitvi delničarjem, lastnikom navadnih delnic matične družbe	52.562	44.589
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.505.478	6.505.478

Pri izračunu tehtanega povprečnega števila navadnih delnic nismo upoštevali lastnih delnic, ki jih ima družba.

Tehtano povprečno število navadnih delnic

v tisoč EUR	2013	2012
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.535.478	6.535.478
Manj lastne delnice družbe	-30.000	-30.000
Skupaj	6.505.478	6.505.478

13. Neopredmetena sredstva

Koncesije in licence

Koncesije praviloma predstavljajo pravice do uporabe frekvence spektra GSM 900 in 1800 ter UMTS mobilne telefonije na področju Republike Slovenije, GSM na Kosovu ter GSM 900 in UMTS v Makedoniji v skupnem znesku 86.740 tisoč evrov. Ostale licence se nanašajo na licence za uporabo računalniških programov. Neodpisane vrednosti pridobljenih koncesij na 31. 12. 2013 znašajo: v Sloveniji za UMTS 32.017 tisoč evrov [v 2012: 36.159 tisoč evrov], za GSM pa 3.837 tisoč evrov [v letu 2012: 1.327 tisoč evrov]. Na Kosovu znaša neodpisana vrednost koncesij za GSM 38.420 tisoč evrov [v letu 2012: 43.553 tisoč evrov], v Makedoniji pa znašajo koncesije za UMTS 3.343 tisoč evrov [v letu 2012: 3.824 tisoč evrov] in za GSM 9.123 tisoč evrov [v letu 2012: 10.108 tisoč evrov].

Družbe v skupini nimajo omejene lastninske pravice na neopredmetenih sredstvih, prav tako pa sredstva niso predmet obremenitve.

Gibanje neopredmetenih sredstev na 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2013	107.922	263.086	132.373	32.438	27.141	0	562.960
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	-224	-105	-38	0	0	-367
Povečanja	0	1.055	618	37	29.627	0	31.337
Povečanja z notranjim razvijanjem	0	36	1.494	0	-1.248	0	282
Prenosi v uporabo	0	10.667	8.369	3.856	-22.892	0	0
Odpisi	-1.535	-1.069	-6.571	-242	0	0	-9.417
Zmanjšanja	0	-403	-734	0	0	0	-1.137
Drugi prenosi ¹	0	-14.749	-12.380	-4.869	0	15	-31.983
Stanje 31. 12. 2013	106.387	258.399	123.064	31.182	32.628	15	551.675
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2013	105.471	163.370	116.369	28.528	267	0	414.005
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	-121	-96	-20	0	0	-237
Odpisi	-1.535	-985	-6.197	-243	0	0	-8.960
Zmanjšanja	0	-27	-36	0	0	0	-63
Slabitev	919	0	0	0	0	0	919
Drugi prenosi ¹	0	-14.754	-12.820	-2.470	0	0	-30.044
Amortizacija	0	16.286	15.201	259	0	0	31.746
Stanje 31. 12. 2013	104.855	163.769	112.421	26.054	267	0	407.366
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2013	2.451	99.716	16.004	3.910	26.874	0	148.955
Stanje 31. 12. 2013	1.532	94.630	10.643	5.128	32.361	15	144.309

¹ V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi v zaloge.

Gibanje neopredmetenih sredstev na 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druge neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2012	107.922	258.519	134.428	36.257	10.126	0	547.252
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	0	280	93	46	0	0	419
Povečanja	0	372	1.576	628	25.173	0	27.749
Prenosi v uporabo	0	1.098	7.057	3	-8.158	0	0
Odpisi	0	-1.169	-12.736	-2.184	0	0	-16.089
Drugi prenosi ¹	0	3.986	1.955	-2.312	0	0	3.629
Stanje 31. 12. 2012	107.922	263.086	132.373	32.438	27.141	0	562.960
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2012	105.471	146.704	109.542	27.850	267	0	389.834
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	0	70	148	18	0	0	236
Slabitev	0	0	142	0	0	0	142
Odpisi	0	-1.169	-12.731	-422	0	0	-14.322
Drugi prenosi ¹	0	3.667	1.827	-476	0	0	5.018
Amortizacija	0	14.098	17.441	1.558	0	0	33.097
Stanje 31. 12. 2012	105.471	163.370	116.369	28.528	267	0	414.005
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2012	2.451	111.815	24.886	8.407	9.859	0	157.418
Stanje 31. 12. 2012	2.451	99.716	16.004	3.910	26.874	0	148.955

¹ V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi v zaloge.

14. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, razen zemljišč in zgradb, ki so izkazana po pošteni vrednosti.

S 1. 1. 2013 je skupina spremenila računovodsko usmeritev merjenja po pripoznanju za kabelsko kanalizacijo in je prešla z modela prevrednotenja na model nabavne vrednosti. Učinki in podrobnejša razlaga so navedeni v točki f. Sprememba računovodskih usmeritev in popravek napak v poglavju 2. Podlaga za sestavo.

Zemljišča in zgradbe je pooblaščenca neodvisna ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na pošteno vrednost na 1. 10. 2012. Za potrebe cenitve so se nepremičnine razdelile v tri skupine glede na višino knjigovodske vrednosti na datum cenitve:

- nepremičnine nad 5 milijonov evrov knjigovodske vrednosti (ki predstavljajo 62 % skupne knjigovodske vrednosti),
- nepremičnine od 1 do 5 milijonov evrov knjigovodske vrednosti,
- nepremičnine do 1 milijon evrov knjigovodske vrednosti.

Za nepremičnine, katerih knjigovodska vrednost je znašala nad 5 milijonov, so bile uporabljene vse tri metode ocenjevanja vrednosti (metoda tržnih primerjav, na donosu zasnovan način in nabavnovrednostni način), kot so določene z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti (MSOV). Za nepremičnine od 1 milijona do 5 milijonov sta bila uporabljena metoda tržnih primerjav in nabavnovrednostni način, za nepremičnine s knjigovodsko vrednostjo do 1 milijona pa je bila uporabljena metoda tržnih primerjav. Glede na namen uporabe je bila upoštevana hierarhija poštene vrednosti, za vsako sredstvo posebej.

Na 31. 12. 2013 je pooblaščenka ocenjevalka vrednosti nepremičnin preverila vrednosti, ki so bile ugotovljene na 1. 10. 2012. Na podlagi analize primerljivih in razpoložljivih tržnih podatkov je ugotovila, da vrednost nepremičnin na 31. 12. 2013 odraža pošteno vrednost ocenjenih nepremičnin.

Knjigovodska vrednost opreme na 31. 12. 2013 iz naslova finančnega najema je 1.448 tisoč evrov.

Družbe v skupini nimajo omejene lastninske pravice na opredmetenih osnovnih sredstvih, prav tako sredstva niso predmet obremenitve.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev na 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 1. 1. 2013	425.578	928.659	277.172	767.827	495.928	56.586	702	2.952.452
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	-103	-39	-42	-972	-365	-66	0	-1.587
Povečanja	142	1.799	7	2.254	12.420	62.521	3	79.146
Povečanje z notranjim razvijanjem	8	0	239	142	346	-735	0	0
Prenos iz sredstev v izgradnji	6.366	17.400	2.009	23.038	23.709	-72.522	0	0
Odpisi	-768	0	-295	-1.900	-6.978	-72	0	-10.013
Zmanjšanja	-1.655	-2.453	-4.254	-1.778	-15.883	-63	0	-26.086
Drugi prenosi ¹	-9.150	652	-2	-89.898	-15.637	630	-667	-114.072
Stanje 31. 12. 2013	420.418	946.018	274.834	698.713	493.540	46.279	38	2.879.840
Popravek vrednosti								
Stanje 1. 1. 2013	108.189	696.961	262.812	574.235	394.988	11.434	0	2.048.619
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	-77	-7	-23	-749	-336	0	0	-1.192
Povečanja	56	0	0	56	74	0	0	186
Odpisi	-662	0	-295	-1.859	-6.953	0	0	-9.769
Zmanjšanja	-152	-949	-4.168	-312	-11.442	0	0	-17.023
Slabitev	0	0	0	-243	-220	0	0	-463
Amortizacija	17.063	27.463	5.214	47.012	37.823	0	0	134.575
Drugi prenosi ¹	-9.151	0	-2	-89.629	-17.032	0	0	-115.814
Stanje 31. 12. 2013	115.266	723.468	263.538	528.511	396.902	11.434	0	2.039.119
Neodpisana vrednost								
Stanje 1. 1. 2013	317.389	231.698	14.360	193.592	100.940	45.152	702	903.833
Stanje 31. 12. 2013	305.152	222.550	11.296	170.202	96.638	34.845	38	840.721

¹ V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi v zaloge.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev na 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 31. 12. 2011 prvotno poročano	432.347	921.284	281.514	795.412	483.156	49.892	393	2.963.998
Vpliv spremembe računovodske usmeritve	-39.626	0	0	0	0	0	0	-39.626
Stanje 1. 1. 2012 - preračunano	392.721	921.284	281.514	795.412	483.156	49.892	393	2.924.372
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	138	29	24	28.400	-26.984	84	-36	1.655
Učinek prevrednotenja - povečanje	586	0	0	0	0	0	0	586
Učinek prevrednotenja - zmanjšanje	-30.798	0	0	0	0	0	0	-30.798
Povečanja	113	2.150	0	2.886	13.944	75.884	4	94.981
Povečanja v poslovnih združitvah	0	0	0	0	0	0	0	0
Prenos iz sredstev v izgradnji	10.405	8.360	3.639	17.038	29.073	-68.515	0	0
Odpisi	-2	-188	-2.640	-1.000	-9.777	-23	0	-13.630
Zmanjšanja	-1.138	-2.976	-5.378	-3.297	-10.002	-625	-7	-23.423
Drugi prenosi ¹	53.553	0	13	-71.612	16.518	-111	348	-1.291
Stanje 31. 12. 2012	425.578	928.659	277.172	767.827	495.928	56.586	702	2.952.452
Popravek vrednosti								
Stanje 31. 12. 2011 prvotno poročano	89.355	669.264	262.536	563.540	373.431	11.434	0	1.969.560
Vpliv spremembe računovodske usmeritve	-4.080	0	0	0	0	0	0	-4.080
Stanje 1. 1. 2012 - preračunano	85.275	669.264	262.536	563.540	373.431	11.434	0	1.965.480
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	88	-146	36	13.690	-12.461	0	0	1.207
Učinek prevrednotenja	-25.989	0	0	0	0	0	0	-25.989
Povečanja	84	0	0	0	0	0	0	84
Slabitev	0	1.364	49	559	1.161	0	0	3.133
Odpisi	-1	-188	-2.638	-1.000	-8.758	0	0	-12.585
Zmanjšanja	-41	-1.963	-5.264	-3.289	-11.283	0	0	-21.840
Amortizacija	16.828	28.630	8.080	51.537	38.737	0	0	143.812
Drugi prenosi ¹	31.945	0	13	-50.802	14.161	0	0	-4.683
Stanje 31. 12. 2012	108.189	696.961	262.812	574.235	394.988	11.434	0	2.048.619
Neodpisana vrednost								
Stanje 31. 12. 2011 prvotno poročano	342.992	252.020	18.978	231.872	109.725	38.458	393	994.438
Stanje 1. 1. 2012 - preračunano	307.446	252.020	18.978	231.872	109.725	38.458	393	958.892
Stanje 31. 12. 2012	317.389	231.698	14.360	193.592	100.940	45.152	702	903.833

¹ V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi iz zalog.

15. Naložbe v skupne podvige in pridružene družbe

Skupina ima 50 % lastniški delež v družbi Gibtelecom Limited, ki je ponudnik telekomunikacijskih storitev v Gibraltarju, in 50 % lastniški delež v družbi M-Pay, ki je družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino. V februarju 2013 je skupina pridobila delež v pridruženi družbi Antenna TV SL, ki upravlja TV-program in se ukvarja z razvojem komercialne televizije v Sloveniji.

Družbe ne kotirajo na nobeni od javnih borz vrednostnih papirjev. V uskupinjene izkaze so vključene po kapitalski metodi.

v tisoč EUR	2012	Nakupi/ Dokapitalizacije	Dobički/ Izgube	Izplačane dividende	2013
Gibtelecom	42.814	0	5.097	-3.441	44.470
M-Pay	100	0	6	0	106
Antenna SL TV	0	4.936	-4.936	0	0
Skupaj naložbe v skupne podvige	42.914	4.936	167	-3.441	44.576

v tisoč EUR	Skupna vlaganja	Pridružene družbe
Datum poročanja	31. 12. 2013	31. 12. 2013
Lastniški delež	50 %	49 %
Dolgoročna sredstva	53.722	2.480
Kratkoročna sredstva	19.897	7.556
Skupaj sredstva	73.619	10.036
Dolgoročne obveznosti	24.596	9.100
Kratkoročne obveznosti	15.974	7.013
Skupaj obveznosti	40.570	16.113
Skupaj neto sredstva	33.049	-6.077
Prihodki	49.559	4.203
Stroški/odhodki	-36.276	-14.092
Finančni prihodki	14	28
Finančni odhodki	-545	-212
Davki	-2.548	0
Čisti poslovni izid	10.204	-10.073
Delež skupine v neto sredstvih	16.525	-2.978
Knjigovodska vrednost	44.576	0
Delež skupine v čistem poslovnem izidu	5.103	-4.936

16. Druge finančne naložbe

v tisoč EUR	2013	2012
Naložbe v delnice bank	0	1.335
Naložbe v druge delnice in deleže	3.141	3.000
Skupaj finančne naložbe, razpoložljive za prodajo	3.141	4.335
Posojila drugim podjetjem	6.967	1.884
Posojila zaposlencem	1.060	1.297
Skupaj dana posojila	8.027	3.181
Skupaj druge finančne naložbe	11.168	7.516

Vse naložbe v delnice in deleže so razporejene kot finančne naložbe, razpoložljive za prodajo. Od skupne vrednosti v znesku 3.139 tisoč evrov se 1.177 tisoč evrov (2012: 1.301 tisoč evrov) nanaša na finančne naložbe, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev in so pripoznane po pošteni vrednosti.

Na 31. 12. 2013 je skupina odpisala naložbe v delnice bank, ki so skladno z odločbami Banke Slovenije prenehale in bile izbrisane iz centralnega registra vrednostnih papirjev, ter oslabila naložbe v delnice drugih slovenskih bank.

Ostale finančne naložbe, razvrščene v skupino namenjene prodaji, ki ne kotirajo na borzi, so pripoznane po nabavni vrednosti, saj skupina ne more pridobivati informacij, da bi lahko ocenila pošteno vrednost. Skupina letno ugotavlja znamenja oslabitve za te naložbe.

Finančne naložbe ne služijo kot zavarovanje in so proste bremen.

Tabela danih posojil

v tisoč EUR	2013	2012
Dolgoročna dana posojila	8.027	3.181
Dana posojila drugim podjetjem	6.967	1.884
Posojila zaposlencem	1.060	1.297
Kratkoročna dana posojila	2.253	11.292
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih – dana posojila	1.729	678
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih – posojila zaposlencem	212	265
Kratkoročna dana posojila in obresti	312	10.349
Stanje konec obdobja dana posojila	10.280	14.473

Obrestna mera posojil, danih drugim, se giblje med 1,34 % in 4,23 %.

Vsa dana posojila so zavarovana z bianco menicami, z odstopom obstoječih in bodočih terjatev, delnicami oziroma z zastavnimi pravicami na premičninah in nepremičninah.

Roki zapadlosti danih posojil

v tisoč EUR	2013	2012
• v manj kot 3 mesecih	1.324	10.433
• od 3 do 12 mesecev	929	859
• od 1 do 5 let	7.759	2.814
• več kot 5 let	268	367
Skupaj	10.280	14.473

Hierarhija poštene vrednosti

Pri pripoznavanju in razkrivanju poštene vrednosti finančnih instrumentov z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti je bila uporabljena sledeča hierarhija:

1. kategorija: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu,
2. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno,
3. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, in naložbe, vrednotene po nabavni vrednosti.

Hierarhija poštene vrednosti

Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	2013	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji in druge finančne naložbe	1.177	1.177	0	0

Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	2012	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji in druge finančne naložbe	1.301	1.301	0	0

Družba za vrednostne papirje, ki jih ima vrednotene po nabavni vrednosti, v skupni višini 1.962 tisoč evrov (2012: 3.034 tisoč evrov), ne ugotavlja poštene vrednosti, saj nima podatkov, letno pa za te papirje ugotavlja znamenja oslabitve. Zato skupina teh vrednostnih papirjev ni razvrstila v nobeno od kategorij poštene vrednosti.

17. Ostala dolgoročna sredstva

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Vnaprej plačane najemnine	11.077	10.345
Dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud	3.156	4.692
Drugi dolgoročno odloženi stroški	2.964	3.070
Dolgoročne poslovne terjatve	10.250	1.375
Skupaj ostala dolgoročna sredstva	27.447	19.482

Med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami skupina od februarja 2013 izkazuje prodajo subvencioniranega blaga na obroke.

Gibanje razmejitev brez drugih dolgoročnih finančnih sredstev

v tisoč EUR	Najemnine	Prodajne vzpodbude
Stanje 1. 1. 2012	11.916	14.734
Povečanje	-8	7.573
Prenos med stroške	-1.563	-17.615
Stanje 31. 12. 2012	10.345	4.692
Povečanje	2.260	16.790
Prenos med stroške	-1.528	-18.326
Stanje 31. 12. 2013	11.077	3.156

18. Naložbene nepremičnine

v tisoč EUR	2013	2012
Stanje 1. 1.	6.378	6.462
Odtujitve	-1.248	0
Slabitev	-961	0
Amortizacija	-50	-84
Stanje konec poročevalskega obdobja	4.119	6.378

Naložbene nepremičnine so zemljišča in zgradbe v Sečovljah. Nepremičnina na Vojkovi 58 v Ljubljani je bila prodana 1. 2. 2013.

Skupina vodi naložbene nepremičnine po nabavni vrednosti, v letu 2013 pa je pristopila k ugotavljanju poštene (tržne) vrednosti naložbene nepremičnine v Sečovljah.

Cenitev naložbenih nepremičnin je opravil sodni cenilec in izvedenec gradbene stroke na 12. 7. 2013 in 23. 8. 2013. Glede na namen in metodiko vrednotenja nepremičnin je ugotovljena vrednost opredeljena kot tržna vrednost.

Na podlagi opravljene cenitve se je evidentirala slabitev zemljišč v višini razlike med ocenjeno in knjigovodsko vrednostjo v višini, 961 tisoč evrov, preko izkaza poslovnega izida. Cenilne vrednosti objektov, višje od knjigovodske vrednosti, se skladno s standardi ne krepijo navzgor.

Prihodki od najemnin za naložbene nepremičnine, pripoznani v poslovnem izidu v letu 2013, znašajo 35 tisoč evrov [2012: 125 tisoč evrov]. Stroške, povezane z naložbenimi nepremičninami, je skupina v izkazu poslovnega izida v letu 2013 pripoznala v višini 88 tisoč evrov in jih izkazuje v stroških storitev, pod postavkama stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev in stroški drugih storitev [pojasnilo 7], ter na postavki ostali odhodki [pojasnilo 9] v drugih odhodkih poslovanja.

19. Sredstva za odtujitev

Sredstva za odtujitev so večinoma zemljišča in zgradbe, ki jih družbe v skupini ne nameravajo uporabljati v poslovne namene in za katere so uprave družb sprejele sklepe o njihovi prodaji. Ta je predvidena v naslednjih dvanajstih mesecih. Sredstva za odtujitev se prenesejo med kratkoročna sredstva za odtujitev po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je nižja. Vsa prenesena sredstva je pred prenosom ocenil zunanji cenilec vrednosti nepremičnin. Na 31. 12. 2013 izkazuje skupina sredstva za odtujitev v višini 4.478 tisoč evrov.

v tisoč EUR	Nepremičnine, namenjene prodaji
Stanje 1. 1. 2012	4.485
Povečanja	384
Prodaja	-736
Prenos na opredmetena osnovna sredstva	-11
Slabitev	-277
Stanje 31. 12. 2012	3.845
Povečanja	1.216
Prodaja	-432
Slabitev	-151
Stanje 31. 12. 2013	4.478

V letu 2013 je skupina pripoznala izgubo zaradi oslabitve iz razlike med knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo, zmanjšano za stroške prodaje v višini 151 tisoč evrov. Izguba zaradi oslabitve sredstev za odtujitev je pripoznana v izkazu poslovnega izida pod postavko drugi odhodki poslovanja, slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev [pojasnilo 9].

20. Zaloge

V letu 2013 so bile zaloge vrednotene po iztržljivi vrednosti, odpis zalog pa je bil pripoznan med drugimi odhodki poslovanja. V letu 2013 je skupina odpisala 801 tisoč evrov zalog. Po čisti iztržljivi vrednosti je vrednoteno za 468 tisoč evrov materiala in 383 tisoč evrov trgovskega blaga. Ostale zaloge so vrednotene po prvotni nabavni vrednosti, ker odpisi niso bili potrebni.

v tisoč EUR	2013	2012
Material	7.003	6.397
Proizvodi	708	817
Trgovsko blago	16.147	15.148
Predejmi za zaloge	18	25
Skupaj zaloge	23.876	22.386

21. Poslovne in druge terjatve

v tisoč EUR	2013			2012
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Neto vrednost
Poslovne terjatve	163.663	-49.498	114.165	91.316
Terjatve do tujih operaterjev	16.949	-615	16.334	15.379
Terjatve do domačih operaterjev	24.639	-8.998	15.641	68.021
Skupaj terjatve	205.251	-59.111	146.140	174.716
Dani predujmi	1.027	-46	981	4.168
Terjatve za DDV in druge davke	7.547	0	7.547	8.091
Druge terjatve	1.242	-7	1.235	913
Skupaj druge terjatve	9.816	-53	9.763	13.172
Skupaj poslovne in druge terjatve	215.067	-59.164	155.903	187.888

Poslovne terjatve se ne obrestujejo.

Popravek vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2013	2012
Stanje 1. 1.	-56.639	-66.470
Popravki v letu	-17.996	-10.130
Odprava popravkov	13.564	10.160
Odpisi	1.630	10.001
Tečajne razlike	277	-200
Stanje 31. 12. 2013	-59.164	-56.639

Analiza starosti terjatev na datum poročanja

v tisoč EUR	2013			2012		
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Prilagojeno Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost
Skupaj terjatve do kupcev	205.251	-59.111	146.140	231.199	-56.483	174.716
Nezapadle terjatve do kupcev	118.383	-5	118.378	88.957	-12	88.945
Zapadle						
do vključno 30 dni	14.510	-150	14.360	20.240	-717	19.523
od vključno 31 do vključno 60 dni	6.358	-184	6.174	6.580	-300	6.280
od vključno 61 do vključno 90 dni	2.377	-58	2.319	4.203	-218	3.985
od vključno 91 do vključno 120 dni	2.185	-944	1.241	3.600	-281	3.319
od vključno 121 dni naprej	61.438	-57.770	3.668	107.619	-54.955	52.664
Skupaj zapadle terjatve do kupcev	86.868	-59.106	27.762	142.242	-56.471	85.771
Druge poslovne terjatve	9.816	-53	9.763	13.328	-156	13.172
Skupaj terjatve	215.067	-59.164	155.903	244.527	-56.639	187.888

22. Kratkoročne aktivne časovne razmejitev

v tisoč EUR	2013	2012
	Bruto vrednost	Neto vrednost
Odloženi stroški in vračunani prihodki	18.169	18.494
Kratkoročni del prodajnih vzpodbud	20.108	14.611
Skupaj aktivne časovne razmejitve	38.277	33.105

23. **Kratkoročne finančne naložbe**

v tisoč EUR	2013	2012
Druga kratkoročna posojila	2.253	11.292
Druga kratkoročna finančna sredstva	0	4
Depoziti pri bankah	8.613	50.511
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	10.866	61.807

Zapadlost kratkoročnih posojil in drugi podatki so razkriti v pojasnilu 16 Druge finančne naložbe. V letu 2013 je bila najmanjša obrestna mera za vezavo depozita 0,10 % p. a., najvišja pa 3,20 % p. a. Povprečna obrestna mera v letu 2013 je 1,17 % p. a.

Vsa dana posojila, razen stanovanjskih posojil, danih zaposlenim, so zavarovana z bianco menicami, poroštvenimi izjavami, z odstopom obstoječih in bodočih terjatev oziroma z zastavnimi pravicami na premičninah in nepremičninah. Če se za določeno posojilo oceni, da zavarovanje ni več ustrezno oziroma zadostno, se zanj oblikujejo ustrezni popravki vrednosti.

24. **Denar in denarni ustrezniki**

v tisoč EUR	2013	2012
Denarna sredstva v blagajni in na računih v banki	57.923	25.602
Kratkoročni depoziti pri bankah z zapadlostjo do treh mesecev	1.311	18.472
Skupaj denar in denarni ustrezniki	59.234	44.074

Denarna sredstva na računih v banki se obrestujejo po obrestnih merah bank za pozitivna stanja na računih, nočni depoziti pa po pogodbenih obrestnih merah.

Kratkoročni depoziti so sklenjeni za obdobje od enega do treh mesecev. Depoziti se obrestujejo po obrestnih merah, ki so določene za posamezno depozitno obdobje.

25. Kapital in rezerve

Kapital in rezerve

v tisoč EUR	31. 12. 2013	31. 12. 2012 prilagojeno
KAPITAL IN REZERVE		
Vpoklicani kapital	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	169.459	172.910
Rezerve iz dobička	265.217	254.021
Zakonske rezerve	51.637	51.619
Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	3.671	3.671
Lastne delnice in lastni poslovni deleži	-3.671	-3.671
Statutarne rezerve	54.854	54.924
Druge rezerve iz dobička	158.726	147.478
Zadržani čisti poslovni izid	44.666	78.609
Zadržani poslovni izid preteklih let	2.995	58.494
Poslovni tekočega leta	41.671	20.115
Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	7.722	8.359
Presežek iz prevrednotenja za finančne inštrumente	714	611
Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke	1.128	528
Prevedbene rezerve	-1.498	-1.765
Skupaj kapital in rezerve	760.129	785.994

Vpoklicani kapital

Odobreni, izdani in v celoti vplačani kapital znaša 272.721 tisoč evrov in je razdeljen na 6.535.478 navadnih imenskih kosovnih delnic.

Delničar	31. 12. 2013		31. 12. 2012	
	Število delnic	Delež v %	Število delnic	Delež v %
Republika Slovenija	4.087.569	62,54	4.087.569	62,54
Individualni delničarji	732.594	11,21	694.347	10,62
Pravne osebe	579.434	8,87	599.742	9,18
Kapitalska družba, d.d.	365.175	5,59	365.175	5,59
Tuje pravne osebe	322.296	4,93	321.788	4,92
Slovenska odškodninska družba, d.d.	277.839	4,25	277.839	4,25
Banke	60.208	0,92	66.906	1,02
Vzajemni in ostali skladi	56.897	0,87	66.037	1,02
Lastne delnice	30.000	0,46	30.000	0,46
Zavarovalnice	10.970	0,17	10.970	0,17
Borzne hiše	8.046	0,12	8.046	0,12
Investicijske družbe in DZU	4.450	0,07	7.059	0,11
Skupaj	6.535.478	100,00	6.535.478	100,00

Stanje in gibanje kapitala sta predstavljena v izkazu gibanja kapitala. V letu 2013 ni bilo sprememb v številu izdanih delnic.

Kapitalske rezerve

V okviru kapitalskih rezerv sta bila v preteklih letih evidentirana vplačani presežek kapitala iz naslova lastninskega preoblikovanja v znesku 130.118 tisoč evrov in prenos neobdavčenega dela prevrednotovalnih rezerv za opredmetena osnovna sredstva v skupnem znesku 42.792 tisoč evrov. Gibanje kapitalskih rezerv je vidno v izkazu gibanja kapitala. Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namen, ki jih določa zakon, in niso namenjene delitvi.

Rezerve iz dobička

Skupina ima oblikovane spodaj navedene rezerve iz dobička.

Zakonske rezerve družbe oblikujejo tako, da skupaj s kapitalskimi rezervami znašajo 20 % njihovega osnovnega kapitala.

Rezerve za **lastne deleže** se oblikujejo v višini zneska pridobitve lastnih delnic in niso namenjene delitvi. V poročanem obdobju skupina ni pridobila novih lastnih delnic.

Na 31. 12. 2013 je imela matična družba 30.000 lastnih delnic, kar predstavlja 0,46 % delniškega kapitala. Lastne delnice so evidentirane v vrednosti 3.671 tisoč evrov in njihovo število je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003. Skupina lahko pridobiva lastne delnice za namene, kot jih določa in dovoljuje zakon.

Statutarne rezerve se uporabljajo za oblikovanje rezerv za lastne delnice, za kritje izgube, za povečanje osnovnega kapitala ter za kritje vseh vrst poslovnih in drugih tveganj. Družbe v skupini oblikujejo statutarne rezerve, dokler njihova višina ne doseže 20 % osnovnega kapitala posamezne družbe. Te rezerve niso namenjene delitvi.

Ob sestavitvi letnega poročila lahko skupina oblikuje **druge rezerve iz dobička** do višine 50 % čistega poslovnega izida poslovnega leta, zmanjšane za oblikovane statutarne ali zakonske rezerve. Druge rezerve iz dobička se lahko uporabijo za katerekoli namene, skladno z zakonom, statutom, poslovno politiko in sklepi skupščine.

Zadržani čisti poslovni izid

Zadržani čisti poslovni izid vključuje prenesene dobičke prejšnjih let in čisti poslovni izid za leto 2012.

Na podlagi sklepa skupščine delničarjev s 1. 7. 2013 se je bilančni dobiček za leto 2012 v znesku 100.839 tisoč evrov razporedil za izplačilo vmesne dividende v znesku 24.070 tisoč evrov, kar predstavlja 3,70 evra na delnico, ter za izplačilo dividende v znesku 53.995 tisoč evrov, kar predstavlja 8,30 evra na delnico. Preostali del v znesku 22.774 tisoč evrov je prenesen v naslednje leto. [V letu 2012 so bile izplačane dividende za leto 2011 v znesku 45.538 tisoč evrov, kar predstavlja 7,00 evra na delnico.]

Predlagano izplačilo dividend za leto 2013:

Znesek za izplačilo dividende: 21.663.241,74 evra

Dividenda na navadno delnico: 3,33 evra

Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva

Spremembe prevrednotovalnih rezerv za pošteno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev za zemljišča in zgradbe

v tisoč EUR	2013	2012 - prilagojeno
Stanje 1. 1.	8.359	10.108
Prevrednotenje zemljišč in zgradb (povečanje)	0	586
Prevrednotenje zemljišč in zgradb (zmanjšanje)	0	-2.890
Odloženi davki	0	345
Prenos v zadržani čisti poslovni izid	-440	-425
Sprememba davčne stopnje	-197	635
Stanje 31. 12. 2013	7.722	8.359

Zmanjšanje v višini 197 tisoč evrov se nanaša na preračun obveznosti za odložene davke zaradi povišanja davčne stopnje s 15 % na 17 %.

Presežek iz prevrednotenja za finančne instrumente

Presežek iz prevrednotenja za finančne instrumente vključuje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, in konec leta 2013 znaša 714 tisoč evrov.

Sprememba presežka iz prevrednotenja za pošteno vrednost finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo

v tisoč EUR	2013	2012
Stanje 1. 1.	611	187
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo (krepitev)	141	405
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo (negativna sprememba poštene vrednosti)	0	-371
Odloženi davki	-24	-5
Sprememba davčne stopnje	-14	34
Drugo	0	361
Stanje 31. 12. 2013	714	611

Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke

Kot aktuarski presežek ali primanjkljaj se izkazujejo spremembe sedanje vrednosti obveznosti do zaposlenecv zaradi sprememb v aktuarskih predpostavkah in na podlagi izkustvenih prilagoditev.

Konec leta 2013 presežek iz prevrednotenja znaša 1.127 tisoč evrov.

Prevedbene rezerve

Prevedbene rezerve izhajajo iz valutnih razlik, nastalih pri vključevanju računovodskih izkazov odvisnih družb v uskupinjene računovodske izkaze. V letu 2013 se je prevedbena rezerva povečala za 267 tisoč evrov.

26. Dolgoročno odloženi prihodki¹¹³

v tisoč EUR	2013	2012
Vnaprej zaračunane kolokacije	5.590	4.561
Prejete državne pomoči in brezplačni prevzem OOS	1.870	1.357
Drugi dolgoročno odloženi prihodki	2.340	1.829
Skupaj dolgoročno odloženi prihodki	9.800	7.747

Vnaprej vračunane kolokacije se nanašajo na oddajo prostorov in opreme drugim operaterjem.

27. Rezervacije

v tisoč EUR	2012	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	Sprememba diskontne stopnje	Tečajne razlike	2013
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	28.084	-861	-4.273	70	0	-51	22.969
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	9.369	-295	-621	1.095	0	0	9.548
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	3.750	-100	-959	30	309	0	3.030
Druge rezervacije	2.658	-1.130	-64	362	0	0	1.826
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	1.845	-797	0	2.000	0	0	3.048
Skupaj rezervacije	45.706	-3.183	-5.917	3.557	309	-51	40.421

¹¹³ GRI EC4

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida, ki je opravljena z visoko stopnjo previdnosti. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti. Tožbe se nanašajo predvsem na zahtevke za odškodnino zaradi domnevne zlorabe monopolnega položaja na trgih, na katerih posluje Telekom Slovenije. Dodatno je Agencija za varstvo konkurence Republike Slovenije (AVK) po uradni dolžnosti proti družbi Telekom Slovenije v preteklih letih uvedla več postopkov ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja na trgu. Zadeve, za katere so oblikovane rezervacije, so v različnih fazah postopka. V do sedaj pravnomočno zaključenih zadevah je bila Skupina Telekom Slovenije v večji meri uspešna, kar tekoče objavlja, skladno s Pravili borze.

Proti družbam Skupine Telekom Slovenije so vložene tožbe v skupnem znesku 585.360 tisoč evrov [v letu 2012: 614.438 tisoč evrov]. Znesek ne vključuje potencialne globe s strani AVK, ki lahko znaša od 0,5 % do 10 % letnih prihodkov. Rezervacije so oblikovane v postopkih, katerih seštevke tožbenih zahtevkov na 31. 12. 2013 je bil 161.944 tisoč evrov.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na osnovi aktuarskih izračunov. Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 4,10 %, stopnja fluktuacije zaposlenih pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3,5 % [v letu 2012: diskontna stopnja 4,70 %, stopnja fluktuacije od 0 % do 3 %]. Obveznosti posameznih družb v skupini so enake sedanji vrednosti ocenjenih bodočih izplačil.

Družbe v skupini nimajo drugih pokojninskih obveznosti.

Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj

Rezervacije so bile oblikovane v višini predvidenih stroškov odstranitve, diskontirane z diskontno stopnjo 4,10 % letno [2012: 4,70 % letno], kolikor je konec novembra 2013 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju, povečana za pribitek za lokalno tveganje.

28. Prejeta posojila

To pojasnilo vsebuje informacijo o pogodbenih pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti obrestnemu in tečajnemu tveganju je navedenih v pojasnilu 36 Upravljanje finančnih tveganj.

v tisoč EUR	2013	2012
Prejeta dolgoročna posojila		
Bančna posojila	92.473	127.733
• tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-32.887	-35.199
• dolgoročni del posojil	59.586	92.534
Skupaj dolgoročni del	59.586	92.534
Prejeta kratkoročna posojila		
Bančna posojila	62	62
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	32.887	35.199
Obresti od posojil	63	23
Skupaj kratkoročni del	33.012	35.284

Skupina ima odprte kratkoročne in dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila, ki so zavarovana z bianco menicami. Kratkoročno revolving posojilo s 3,50 % pogodbeno obrestno mero zapade v letu 2014, dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila pa zapadejo v letu 2015 in imajo spremenljivo obrestno mero in pribitek od 3,80 % do 4,80 %. Prav tako ima skupina z bankami podpisane pogodbe o koriščenju limita na transakcijskih računih z obrestno mero od 5,50 % do 6,30 %.

Pogodbena določila prejetih posojil

v tisoč EUR	Dolgoročni del 31. 12. 2013	Kratkoročni del 31. 12. 2013	Pogodbena obrestna mera	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	59.586	32.887	3mEURIBOR + 1,900 %	2014	bianco menice
			3mEURIBOR + 2,100 %	2014	nezavarovano
			3mEURIBOR + 2,900 %	2014	bianco menice
			6mEURIBOR - 0,025 %	2017	bančna garancija
			3mEURIBOR + 0,083 %	2017	nezavarovano
			3mEURIBOR - 0,018 %	2017	bančna garancija
			3mEURIBOR + 0,105 %	2017	nezavarovano
Kratkoročne obveznosti do bank		62	6mEURIBOR +3,75 %	2020	bianco menice + poroštvo
			5,950%	2014	korporativna garancija

Vsa posojila bank so v evrih [EUR] in se obrestujejo z uporabo spremenljivih obrestnih mer ali z uporabo fiksne obrestne mere. Banke, ki so odobrile dolgoročna posojila, zahtevajo vzdrževanje v posojilnih pogodbah opredeljenih vrednosti bilančnih postavk in finančnih kazalnikov: konsolidiran skupni dolg, konsolidirano neto stvarno premoženje, EBITDA, konsolidiran skupni dolg/EBITDA. Nedoseganje predpisane vrednosti kazalnikov je lahko razlog za predčasno zapadlost posojil v plačilo. Na 31. 12. 2013 skupina ne dosega določila pogodb, vendar banka soglaša s spregledom neizpolnitve.

V skladu z določili dveh tujih posojilnih pogodb morajo biti obveznosti iz teh pogodb zavarovane z garancijo bank ali finančnih institucij. Pri posojilih, prejetih pri domačih bankah, pa je Telekom v zavarovanje obveznosti po posojilnih pogodbah bankam predložil menice z meničnimi izjavami. Prejeta posojila hčerinskih družb so zavarovana s korporativno garancijo ali poroštveno izjavo Telekoma in zastavo osnovnih sredstev.

29. Druge dolgoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2013	2012
Obveznice	298.899	298.327
Finančni najemi	74	249
Drugo	18.151	16.702
Skupaj druge dolgoročne obveznosti	317.124	315.278

Telekom Slovenije je decembra 2009 izdal globalno obveznico v nominalni vrednosti 300.000 tisoč evrov z obrestno mero 4,875 % in rokom dospelosti december 2016. Obveznica je vrednotena po metodi odplačne vrednosti po 5,047 % efektivni obrestni meri.

30. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	2013	2012
Obveznosti do dobaviteljev	86.377	94.889
Obveznosti do domačih operaterjev	6.417	61.258
Obveznosti do tujih operaterjev	8.437	14.521
Obveznost za DDV in druge davčne obveznosti	6.848	3.887
Obveznosti do zaposlenih	8.829	9.881
Obveznosti za predujme	893	759
Druge obveznosti	8.436	7.835
Skupaj poslovne in druge obveznosti	126.237	193.030

Poslovne obveznosti niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 120 dni. Obveznosti do operaterjev prav tako niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 90 dni od dneva izstavitve računa.

31. Druge kratkoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2013	2012
Obveznosti iz izdanih obveznic	-131	-131
Obveznosti za obrestno zamenjavo	314	1.118
Obveznosti iz finančnega najema	181	1.579
Druge finančne obveznosti	1.521	6.268
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	1.885	8.834

32. Kratkoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2013	2012
Odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic	5.332	6.674
Razmejene naročnine in kratkoročni del kolokacij	3.386	2.820
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	125	159
Drugi odloženi prihodki	1.946	968
Skupaj kratkoročno odloženi prihodki	10.789	10.621

33. Potencialne in prevzete obveznosti

Obveznosti iz poslovnega najema

Družbe v skupini kot najemobjemalci

Družbe v skupini izkazujejo obveznosti iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Te zajemajo zakupe vodov, najeme poslovnih prostorov in najem baznih postaj.

Najemnine za zakupe vodov na mednarodnem področju se oblikujejo glede na povpraševanje in ponudbo z upoštevanjem cenovnih okvirjev, ki veljajo za domače operaterje. Medoperaterski zakupi v Sloveniji so v večini storitev regulirani z javno objavljenimi ceniki. Za dolgoročne najeme se sklepajo pogodbe s točno določenim obdobjem, večinoma za 15 let.

Za poslovne prostore in bazne postaje je najemnina določena glede na cenik lastnikov ter primerjavo z lastnim cenikom za oddajo prostorov in baznih postaj. Najemne pogodbe so sklenjene za nedoločen čas ali za 15 let z možnostjo podaljšanja na podlagi novih pogajanj. Pri pomembnejših najemnih pogodbah ima skupina opredelitev, da ima v primeru prodaje predmeta najema kot najemnik enake pogoje za odkup.

Nepreklicni poslovni najemi so plačljivi na naslednji način:

Rok zapadlosti	2013	2012
• do 1 leta	19.332	16.662
• od 1 do vključno 5 let	71.646	55.159
• nad 5 let	80.557	74.491

V poročanem obdobju so v izkazu poslovnega izida pripoznani stroški poslovnega najema 22.859 tisoč evrov (2012: 19.228 tisoč evrov).

Družbe v skupini kot najemodajalci

Družbe v skupini izkazujejo terjatve iz naslova poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Nanašajo se predvsem na kolokacije, najem prostorov in najem baznih postaj. Podlaga za opredelitev možnih plačil najemnin so za regulirane storitve vzorčne pogodbe, za neregulirane pa komercialni ceniki storitev.

Rok zapadlosti	2013	2012
• do 1 leta	3.353	2.981
• od 1 do vključno 5 let	13.412	11.922
• nad 5 let	16.766	14.902

V poročanem obdobju so celotni prihodki od najemnin, izkazani v izkazu poslovnega izida, znašali 2.535 tisoč evrov (2012: 2.981 tisoč evrov).

Obveznosti iz naslova finančnega najema

Skupina ima finančni najem za računalniško IP-opremo. Prihodnje najmanjše vsote najemnin v finančnem najemu so naslednje:

Obveznosti iz naslova finančnega najema

Rok zapadlosti	2013	2012
• do 1 leta	149	1.544
• od 1 do vključno 5 let	0	150
• nad 5 let	0	0
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	149	1.694

Možne obveznosti iz naslova tožb

v tisoč EUR	2013	2012
Možne obveznosti iz naslova tožb	585.360	614.438

Na dan bilance stanja je proti skupini vloženih 60 tožb, pri čemer na največjih tožbah in v znesku obveznosti iz naslova največjih vloženih tožbenih zahtevkov ni sprememb. Zadeve so v različnih fazah postopkov, in sicer:

- teče postopek na prvi stopnji z vlaganjem vlog na obeh straneh, ali
- je že opravljen narok za glavno obravnavo in je zadeva v fazi izvajanja dokazov, ali
- zadeva je zaključena na prvi stopnji z izdano sodbo, ki zaradi vloženih pritožb še ni pravnomočna, ali
- izdana je bila tudi odločba na drugi stopnji in je sodba pravnomočna, je pa bila vložena revizija kot izredno pravno sredstvo.

Uprave družb Skupine Telekom Slovenije na osnovi pravnih mnenj ocenjujejo, da bo znesek teh obveznosti znašal 22.969 tisoč evrov [pojasnilo 27]. Glede na potek postopkov je težko z zadostno stopnjo verjetnosti napovedati čas zaključka posamezne zadeve.

Pogodbene obveze za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Na 31. 12. 2013 izkazujejo družbe v skupini pogodbene obveze za neopredmetena sredstva v višini 2.799 tisoč evrov [v letu 2012 5.047 tisoč evrov] in se nanašajo na vzpostavitev računalniških sistemov ter za licence za računalniške programe.

Pogodbene obveze za opredmetena osnovna sredstva na 31. 12. 2013 znašajo 6.584 tisoč evrov [v letu 2012 7.414 tisoč evrov] in se v največji meri nanašajo na izgradnjo telekomunikacijskega omrežja.

Dane garancije

Skupina je na 31. 12. 2013 zagotovila naslednja jamstva:

- garancije za dolgoročna posojila v višini 119.987 tisoč evrov,
- garancije za dobro opravljeno delo in za odpravo napak v višini 4.969 tisoč evrov,
- garancije za zavarovanje pogodbenih obveznosti v višini 20.240 tisoč evrov,
- garancije za zavarovanje plačil v višini 3.949 tisoč evrov,
- druga jamstva v višini 1.375 tisoč evrov.

Nobena od naštetih obveznosti ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje med bilančne postavke, skupina pa iz tega naslova ne pričakuje materialnih posledic.

34. Posli s povezanimi strankami

Povezane stranke družb v skupini so poleg Republike Slovenije, ki je večinski lastnik družbe Telekom Slovenije, še drugi delničarji, poslovodstvo, člani nadzornega sveta in njihovi družinski člani.

Posli s fizičnimi osebami

Fizične osebe [predsednik in člani uprave, predsednik in člani nadzornega sveta] imajo skupaj v lasti 1.912 delnic družbe, kar predstavlja 0,0292 % lastniški delež.

V letu 2013 ni bilo odobrenih posojil povezanim fizičnim osebam.

Podatki o skupinah oseb

v tisoč EUR	Skupni znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31. 12. 2013	Odplačila v 2013
<i>Člani uprave skupaj</i>	832	-	-	-
• Rudolf Skobe	170	-	-	1
• Zoran Vehovar	165	-	-	-
• Mateja Božič	158	-	-	-
• Zoran Janko	175	-	-	-
• Darja Senica	164	-	-	-
<i>Člani nadzornega sveta</i>	207	-	-	-
<i>Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe</i>	4.292	-	31	21

Posojila drugim vodilnim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so odobrena s 4,01% do 4,53 % letno obrestno mero in z odplačilno dobo od 5 do 20 let.

Družba ni nobeni od skupin oseb odobrila predujmov ali poroštev niti ne izkazuje obveznosti.

Prejemki članov uprave – razčlenjeno

v EUR	Plača	Drugi prejemki	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	Druga plačila – PDPZ II	Skupaj
Rudolf Skobe	151.117	-	2.360	-	479	12.812	2.819	169.587
Zoran Vehovar	151.117	-	1.598	-	1.135	8.068	2.819	164.737
Mateja Božič	151.117	-	1.346	-	642	5.413	-	158.518
Zoran Janko	159.932	-	1.405	-	479	10.125	2.819	174.760
Darja Senica	151.117	-	1.442	-	1.157	7.965	2.819	164.500
Skupaj	764.400	0	8.151	0	3.892	44.383	11.276	832.102

Člani uprave niso prejeli udeležbe v dobičku, opcij, provizij in drugih izplačil.

Prejemki članov nadzornega sveta – razčlenjeno

v EUR	Seje	Mesečna plačila	Komisije	Potni stroški	Skupaj
Zunanji člani					
Tomaž Berginc [1. 1.-30. 4.]	1.650	5.958	1.100	-	8.708
Tomaž Kalin [1. 1.-30. 4.]	1.650	4.858	1.320	-	7.828
Marko Hočevar [1. 1.-30. 4. in 1. 7.-31. 12.]	3.448	14.625	1.760	-	19.833
Jaroslav Berce [1. 1.-30. 4.]	1.650	4.492	1.100	-	7.242
Nataša Štelcer [1. 1.-30. 4.]	1.375	4.033	440	391	6.239
Franci Mugerle [1. 1.-30. 4.]	1.375	4.033	220	111	5.739
Borut Jamnik [1. 5.-31. 12.]	2.750	16.933	1.452	-	21.135
Tomaž Berložnik [1. 5.-31. 12.]	2.475	11.871	440	-	14.786
Adolf Zupan [1. 5.-31. 12.]	2.750	15.425	1.892	-	20.067
Bernarda Babič [1. 5.-31. 12.]	2.687	11.688	1.980	276	16.631
Matej Matzele Golob [1. 7.-31. 12.]	1.925	10.500	1.100	-	13.525
Notranji člani					
Milan Richter [1. 1.-31. 12.]	3.575	18.350	2.675	-	24.600
Martin Gorišek [1. 1.-31. 12.]	4.400	14.800	880	78	20.158
Branko Sparavec [1. 1.-13. 11.]	3.300	12.515	1.320	23	17.158
Dean Žigon [14. 11.-31. 12.]	602	2.285	440	124	3.451
Skupaj	35.612	152.366	18.119	1.003	207.100

Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Posli z vlado Republike Slovenije ter osebami in institucijami pod njenim nadzorom

Družbe v skupini posredujejo telekomunikacijske storitve vladi Republike Slovenije ter različnim organom, agencijam in podjetjem, v katerih slovenska država nastopa kot večinski ali manjšinski lastnik.

Prihodek od prodaje vladnim organizacijam je v letu 2013 znašal 25.127 tisoč evrov (2012: 28.112 tisoč evrov). Družba ne spremlja niti ne zbira podatkov o prodaji podjetjem, ki so v delni ali popolni lasti države ali pod njenim nadzorom.

35. Stroški revizorja

v tisoč EUR	2013	2012
Revidiranje letnih poročil	217	217
Druge storitve dajanja zagotovil	9	40
Storitve davčnega svetovanja	11	15
Druge nerevizijske storitve	122	0
Skupaj stroški revizorja	359	272

36. Upravljanje finančnih tveganj

Osnova sistema upravljanja tveganj je Politika obvladovanja tveganj v Skupini Telekom Slovenije. Dokument je zavezujoč za vse družbe v skupini in vsebuje osnovne smernice za obvladovanje tveganj, vključno s pristojnostmi in odgovornostmi. Ocenjevanje tveganj poteka po sprejeti metodologiji. Pri njihovem obvladovanju se odločamo med strategijami sprejetja tveganja, izogibanja tveganju, prenosa tveganja na tretjo osebo in zmanjšanja tveganja.

Tveganja so razvrščena v štiri glavne skupine, in sicer: strateška oziroma poslovna tveganja, finančna, operativna in regulatorna oziroma tveganja skladnosti poslovanja. V skupini finančnih tveganj so najpomembnejša tveganja kreditno tveganje, tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti ter obrestno tveganje. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za njihovo obvladovanje izvajamo in presojamo na podlagi učinkov na denarne tokove in odhodke financiranja. Izpostavljenost valutnim tveganjem ocenjujemo kot nizko, zato ne uporabljamo instrumentov zavarovanja. V nadaljevanju so podrobneje prikazana pomembna finančna tveganja, ki jih redno ocenjujemo in preverjamo ustreznost ukrepov za njihovo obvladovanje.

Kreditno tveganje

Najpomembnejši vir kreditnega tveganja (tveganja neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke) predstavlja neplačevanje obveznosti s strani naročnikov (maloprodaja) in s strani operaterjev (veleprodaja).

Skupina Telekom Slovenije ima veliko število kupcev, ki obsegajo fizične in pravne osebe. Na ravni skupine obsegajo terjatve do domačih kupcev 94 % vseh terjatev. Večino poslovnih in drugih terjatev skupine predstavljajo terjatve družbe Telekom Slovenije in družbe One.

V družbah v skupini so uvedeni postopki upravljanja terjatev, ki zajemajo spremljanje bonitete poslovnih partnerjev, zavarovanje terjatev, spremljanje visokega prometa naročnikov in izterjavo. Izterjava se izvaja po vnaprej postavljenem terminskem načrtu, zunanja izterjava pa poteka preko specializiranih agencij. V družbi Telekom Slovenije je za sklenitev in spremembo naročniškega razmerja potrebna predhodna avtorizacija, v teku je uvedba avtorizacij pri prodaji mobilnih aparatov. Kot dodaten ukrep za obvladovanje kreditnega tveganja je družba One v letu 2013 uvedla sistem za preprečevanje zlorab (FMS – Fraud Management System), v teku pa je projekt uvedbe bonitetnega modula (CMS – Credit Management System).

Kreditno tveganje je zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev ocenjeno kot obvladljivo. Najvišja izpostavljenost kreditnemu tveganju izhaja iz naslova neodpisane vrednosti poslovnih in drugih terjatev.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

v tisoč EUR	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Dana posojila	10.280	14.473
Finančne naložbe	11.754	54.850
Poslovne in druge terjatve	155.903	187.888
• <i>Od tega terjatve do kupcev</i>	<i>146.140</i>	<i>174.716</i>
Denar in denarni ustrezniki	59.234	44.074
SKUPAJ	237.171	301.285

Analiza danih posojil je prikazana v računovodskem poročilu v pojasnilu 16 Druge finančne naložbe, analiza poslovnih terjatev ter gibanje popravka vrednosti terjatev pa v pojasnilu 21 Poslovne in druge terjatve.

Tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti

Plačilna sposobnost je odvisna od učinkovitega upravljanja z denarjem in dinamike investiranja. Družbe v Skupini Telekom Slovenije upravljajo tveganje plačilne sposobnosti s spremljanjem likvidnosti sredstev, obveznosti do virov sredstev in denarnih tokov iz poslovanja. Kratkoročne primanjkljaje rešujejo z najemanjem kratkoročnih posojil pri domačih bankah in pri družbah Skupine Telekom Slovenije, kratkoročne presežke pa plasirajo v bančne depozite in vrednostne papirje. Velik del plačil strank je relativno predvidljiv in stabilen.

Matična družba skrbi za uravnavanje obsega zadolževanja vseh družb v skupini in s tem povezane likvidnosti in solventnosti družb v skupini. Plačilna sposobnost družb v skupini je zagotovljena na podlagi upravljanja z denarnimi sredstvi, načrtovanja denarnih tokov ter kratkoročnega in dolgoročnega financiranja znotraj skupine.

Zapadlost obveznosti skupine na 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2013							
Posojila in krediti	0	0	7.780	25.232	59.245	341	92.598
Predvidene obresti od posojil	0	0	274	427	273	0	974
Druge finančne obveznosti	141	0	306	1.438	317.050	74	319.009
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	29.250	0	43.875
Obveznosti do dobaviteljev	12.142	2.649	104.865	6.581	992	9	127.238
Skupaj	12.283	2.649	113.225	48.303	406.809	424	583.694
2012							
Posojila in krediti	0	0	7.364	27.920	92.132	402	127.818
Predvidene obresti od posojil	0	0	399	1.084	854	0	2.337
Druge finančne obveznosti	0	0	0	8.834	315.278	0	324.112
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	43.875	0	58.500
Obveznosti do dobaviteljev	59.008	14.796	108.360	10.866	201	9	193.240
Skupaj	59.008	14.796	116.123	63.329	452.340	411	706.007

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje negativnega vpliva spremembe tržnih obrestnih mer na poslovanje posamezne družbe. Obrestna struktura aktivnih in pasivnih bilančnih postavk ni usklajena, saj imajo družbe v skupini več prejetih posojil kot obrestovanih naložb. Izpostavljenost obrestnemu tveganju za družbe predstavlja neugodno gibanje (dvig) spremenljive obrestne mere Euribor za prejeta posojila. Večina dolgoročnih posojil se obrestuje z variabilno obrestno mero, ki je vezana na 3- oziroma 6- mesečni Euribor.

Tabela obrestnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljena analiza občutljivosti realno možne spremembe obrestnih mer na dobiček pred obdavčitvijo (zaradi vpliva spremembe obrestne mere prejetih posojil z upoštevanjem varovanja pred tveganjem spremembe obrestnih mer), pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne. Sprememba obrestnih mer ne vpliva na kapital Skupine Telekom Slovenije.

	Zvišanje/znižanje osnovne obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v tisoč EUR
2013		
EURO	+100 bt	-925
EURO	-100 bt	925
2012		
EURO	+100 bt	-1.278
EURO	-100 bt	1.278

V tabeli niso vključeni neobrestovani finančni instrumenti, saj niso izpostavljeni obrestnemu tveganju.

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družb v skupini je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za delničarje.

Družbe v skupini spremljajo gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto obveznosti, s skupnim zneskom neto obveznosti in celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti družbe vključujejo prejeta posojila in kredite ter druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti. Pri sprejemanju odločitev o upravljanju s kapitalom sledimo tudi kazalnikom in finančnim zavezam iz kreditnih pogodb.

v tisoč EUR	2013	2012
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	411.607	451.930
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-70.100	-105.881
Neto obveznosti	341.507	346.049
Kapital	760.129	785.994
Kapital in neto obveznosti	1.101.636	1.132.043
Kazalnik finančnega vzvoda	31 %	31 %

37. Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih inštrumentov

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih inštrumentov na 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Dolgoročna finančna sredstva		
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	3.141	3.141
Dana posojila	8.027	8.027
Poslovne terjatve	27.447	27.447
Druga dolgoročna finančna sredstva	0	0
Kratkoročna finančna sredstva		
Dana posojila	2.253	2.253
Depoziti pri bankah	8.613	8.613
Denar, denarni ustrezniki in terjatve za davek od dohodka	59.852	59.852
Poslovne terjatve	155.903	155.903
Dolgoročne finančne obveznosti		
Obveznice	298.899	304.500
Prejeta posojila	59.586	59.586
Druge poslovne obveznosti	18.225	18.225
Kratkoročne finančne obveznosti		
Obveznice	-131	-131
Prejeta posojila	33.012	33.012
Druge finančne obveznosti	2.016	2.016
Poslovne obveznosti	126.237	126.237

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov na 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Dolgoročna finančna sredstva		
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.335	4.335
Dana posojila	3.181	3.181
Poslovne terjatve	19.482	19.482
Kratkoročna finančna sredstva		
Dana posojila	11.292	11.292
Druga finančna sredstva	4	4
Depoziti pri bankah	50.511	50.511
Denar, denarni ustrezniki in terjatve za davek od dohodka	61.640	61.640
Poslovne terjatve	187.888	187.888
Dolgoročne finančne obveznosti		
Obveznice	298.327	310.500
Prejeta posojila	92.534	92.534
Druge poslovne obveznosti	16.951	16.951
Kratkoročne finančne obveznosti		
Obveznice	-131	-131
Prejeta posojila	35.284	35.284
Druge finančne obveznosti	8.965	8.965
Poslovne obveznosti	193.030	193.030

38. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in števil

Storitve fiksne in mobilne telefonije

Družba Telekom Slovenije ima splošno pooblastilo za posredovanje elektronskega komunikacijskega omrežja oziroma storitev elektronske komunikacije. Pred začetkom opravljanja storitve javnega komunikacijskega omrežja v Sloveniji mora družba pisno obvestiti Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve [v nadaljevanju: agencija]. Pred začetkom opravljanja storitve na podlagi pooblastila družbi ni treba pridobiti nikakršne izključne odločbe ali zagotoviti administrativnega dejanja lokalnega upravnega organa.

V preteklosti je družba Telekom Slovenije obvestila agencijo o posredovanju naslednjih pomembnejših storitev elektronske komunikacije:

- javne glasovne storitve prek fiksne javnega telekomunikacijskega omrežja,
- govorne storitve v javnem mobilnem omrežju,
- telekomunikacijske storitve v mednarodnem prometu,
- storitve prenosa podatkov,
- storitve zakupa lokalnih in mednarodnih vodov.

Na podlagi obvestila je skupina dolžna plačati letno nadomestilo v znesku 775 tisoč evrov (2012: 992 tisoč evrov). Znesek nadomestila je določen na podlagi tarife iz splošnega akta agencije.

Koncesijska pogodba	Datum podelitve pooblastila	Obdobje	Nadomestilo
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM v frekvenčnih pasovih 890–915 MHz in 935–960 MHz po standardih GSM	2. 4. 1998	15 let	Začetni znesek nadomestila 9.863 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM, ki deluje v omrežju DCS 1800	3. 1. 2001	15 let	Začetni znesek nadomestila 4.173 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za opravljanje storitev UMTS/IMT-2000	27. 11. 2001	15 let, podaljšano do 21. 9. 2021	Začetni znesek nadomestila 91.804 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za izgradnjo, vzdrževanje in delovanje druge generacije GSM v mobilnem omrežju na območju Kosova	6. 3. 2007	15 let	Začetni znesek nadomestila 75.000 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije 2G-GSM 900 na območju Makedonije	21. 11. 2001	22 let	Začetni znesek nadomestila 28.000 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za opravljanje storitev 3G-UMTS na območju Makedonije	2. 11. 2008	10 let	Začetni znesek nadomestila 10.000 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije v frekvenčnih pasovih 890–1800 MHz v Makedoniji	1. 12. 2013	20 let	Začetni znesek nadomestila 10.300 tisoč evrov

Letna nadomestila, ki jih skladno z zakonom plačujejo družbe v skupini za opravljanje storitev telefonije:

- nadomestilo od prihodkov od storitev javnega telekomunikacijskega omrežja,
- nadomestilo za uporabo radiofrekvenčnega spektra,
- nadomestilo za dodeljene številke.

V letu 2013 je skupni znesek nadomestil znašal 7.118 tisoč evrov [2012: 5.156 tisoč evrov].

39. Dogodki po datumu bilance

Januar

- Nadzorni svet Telekom Slovenije je obravnaval in potrdil aktivnosti, povezane s širitvijo poslovanja Skupine Telekom Slovenije na trgu Bosne in Hercegovine.
- Kosovska odvisna družba Ipko Telecommunications LLC je na podlagi pogodbe o prodaji in prenosu 100 % deleža v svoji odvisni družbi Media Works, sklenjene 18. 12. 2013, dokončno prenesla lastništvo na družbi Media Works na kupca z 9. 1. 2014.

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Telekom Slovenije d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze družbe Telekom Slovenije d.d. in njenih odvisnih družb (Skupina Telekom Slovenije), ki vključujejo skupinsko bilanco stanja na dan 31. decembra 2013, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz drugega vseobsegajočega donosa, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja Skupine Telekom Slovenije na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Damjan Ahčin, ACCA
pooblaščen revizor

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Katarina Sitar Šuštar
partner

KPMG Slovenija, d.o.o.

Ljubljana, 22. april 2014

3.3. Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.

3.3.1. Računovodski izkazi Telekoma Slovenije, d. d.

Izkaz poslovnega izida družbe Telekom Slovenije, d.d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnilo	2013	2012 prilagojeno*
Čisti prihodki od prodaje	4	658.493	660.679
Drugi prihodki od poslovanja	5	11.362	5.442
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		-63.315	-46.477
Stroški materiala in energije		-12.448	-13.671
Stroški storitev	6	-279.643	-270.226
Stroški dela	7	-111.691	-122.825
Amortizacija	11, 12, 16	-132.759	-141.530
Drugi odhodki poslovanja	8	-11.506	-5.665
Skupaj odhodki poslovanja		-611.362	-600.394
Dobiček iz poslovanja		58.493	65.727
Finančni prihodki	9	18.345	22.561
Finančni odhodki	9	-27.984	-33.625
Dobiček pred obdavčitvijo		48.854	54.663
Davek iz dobička		0	0
Odloženi davki	10	2.287	-2.894
Čisti dobiček poslovnega leta		51.141	51.769

* Prilagoditve so razkrite v točki e. Sprememba računovodskih usmeritev in preračun za nazaj v poglavju 2. Podlaga za sestavo in pojasnilu 37 Učinek pripojitve.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Telekom Slovenije, d.d., za obdobje, ki se je končalo
31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnilo	2013	2012 prilagojeno*
Čisti dobiček obdobja		51.141	51.769
<i>Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida</i>			
Sprememba presežka iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke		584	528
Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	23	141	405
Odloženi davek	10	-24	-61
Sprememba preračunskih presežka iz prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v poslovni izid	23	0	-371
Odloženi davek od spremembe preračunskih prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v poslovni izid	10	0	56
Sprememba odloženih davkov zaradi preračuna davčne stopnje	10	-14	34
Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, v neto znesku		103	63
<i>Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti ne bo smel prenesti v izkaz poslovnega izida</i>			
Sprememba presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	23	0	-2.304
Odloženi davek od spremembe presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	10	0	345
Sprememba odloženih davkov zaradi preračuna davčne stopnje	10	-197	635
Sprememba presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva v neto znesku		-197	-1.324
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta po davkih		490	-733
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		51.631	51.036

* Prilagoditve so razkrite v točki e. Sprememba računovodskih usmeritev in preračun za nazaj v poglavju 2. Podlaga za sestavo.

Bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d.d., na 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnilo	31. 12. 2013	31. 12. 2012 prilagojeno*	1. 1. 2012 prilagojeno*
SREDSTVA				
Neopredmetena sredstva	11	62.731	69.522	77.603
Opredmetena osnovna sredstva	12	688.245	747.324	805.740
Naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	13	117.796	121.918	116.145
Druge finančne naložbe	14	171.048	165.510	167.048
Ostala dolgoročna sredstva	15	31.863	22.606	34.939
Naložbene nepremičnine	16	4.119	6.378	6.463
Odložene terjatve za davek	10	23.697	20.549	21.649
Skupaj dolgoročna sredstva		1.099.499	1.153.807	1.229.588
Sredstva za odtujitev	17	4.478	3.846	4.485
Zaloge	18	16.278	14.168	14.364
Poslovne in druge terjatve	19	139.950	167.444	164.215
Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	20	28.420	25.433	12.676
Terjatve za davek iz dobička		22	17.497	746
Kratkoročne finančne naložbe	21	30.285	79.254	43.918
Denar in denarni ustrezniki	22	52.894	31.824	43.957
Skupaj kratkoročna sredstva		272.327	339.466	284.361
Skupaj sredstva		1.371.826	1.493.273	1.513.949

* Prilagoditve so razkrite v točki e. Sprememba računovodskih usmeritev in preračun za nazaj v poglavju 2. Podlaga za sestavo in pojasnilu 37 Učinek pripojitve.

Bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d.d., na 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnilo	31. 12. 2013	31. 12. 2012 prilagojeno*	1. 1. 2012 prilagojeno*
KAPITAL IN OBVEZNOSTI				
Vpoklicani kapital	23	272.721	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	23	168.927	168.927	168.927
Rezerve iz dobička	23	263.609	251.701	227.236
<i>Zakonske rezerve</i>		<i>50.434</i>	<i>50.434</i>	<i>50.434</i>
<i>Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže</i>		<i>3.671</i>	<i>3.671</i>	<i>3.671</i>
<i>Lastne delnice in lastni poslovni deleži</i>		<i>-3.671</i>	<i>-3.671</i>	<i>-3.671</i>
<i>Statutarne rezerve</i>		<i>54.544</i>	<i>54.544</i>	<i>54.544</i>
<i>Druge rezerve iz dobička</i>		<i>158.631</i>	<i>146.723</i>	<i>122.258</i>
Zadržani čisti poslovni izid		65.055	103.350	121.051
<i>Zadržani poslovni izid preteklih let</i>		<i>25.822</i>	<i>76.046</i>	<i>108.093</i>
<i>Poslovni izid tekočega leta</i>		<i>39.233</i>	<i>27.304</i>	<i>12.958</i>
Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	23	7.721	8.358	10.154
Presežek iz prevrednotenja za finančne inštrumente	23	714	611	548
Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke	23	1.112	528	0
Skupaj kapital in rezerve		779.859	806.196	800.637
Dolgoročno odloženi prihodki	24	9.010	8.252	7.995
Rezervacije	25	35.916	39.125	42.403
Dolgoročne poslovne obveznosti		992	12	277
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	26	59.245	92.104	127.185
Druge dolgoročne finančne obveznosti	27	312.401	311.977	305.135
Odložene obveznosti za davek	10	1.728	1.583	2.676
Skupaj dolgoročne obveznosti		419.292	453.053	485.671
Poslovne in druge obveznosti	28	110.156	168.264	141.725
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	26	32.869	35.101	35.502
Druge kratkoročne finančne obveznosti	29	473	8.795	16.424
Kratkoročno odloženi prihodki	30	5.351	4.699	17.842
Vnaprej vračunani stroški in odhodki		23.826	17.165	16.149
Skupaj kratkoročne obveznosti		172.675	234.024	227.641
Skupaj obveznosti		591.967	687.077	713.312
Skupaj kapital in obveznosti		1.371.826	1.493.273	1.513.949

* Prilagoditve so razkrite v točki e. Sprememba računovodskih usmeritev in preračun za nazaj v poglavju 2. Podlaga za sestavo in pojasnilu 37 Učinek pripojitve.

Izkaz gibanja kapitala družbe Telekom Slovenije, d.d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2013¹

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	Presežek iz prevrednotenja za finančne naložbe, razpoložljive za prodajo, v neto znesku	Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke	Skupaj
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička					
Stanje 1. 1. 2013	272.721	168.927	50.434	3.671	-3.671	54.544	146.723	103.350	8.358	611	528	806.196
Čisti poslovni izid obdobja								51.141				51.141
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja									-197	103	584	490
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	51.141	-197	103	584	51.631
Izplačilo dividend								-78.065				-78.065
Transakcije z lastniki		0	0	0	0	0	0	-78.065	0	0	0	-78.065
Prenos v zadržani čisti poslovni izid								440	-440	0		0
Prenos na rezerve po sklepu uprave							11.908	-11.908				0
Drugo								97				97
Stanje 31. 12. 2013	272.721	168.927	50.434	3.671	-3.671	54.544	158.631	65.055	7.721	714	1.112	779.859

¹Več v pojasnilu 23.

Izkaz gibanja kapitala družbe Telekom Slovenije, d.d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	Presežek iz prevrednotenja za finančne naložbe, razpoložljive za prodajo, v neto znesku	Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke	Skupaj
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička					
Stanje 1. 1. 2012 Prvotno poročano	272.721	133.626	50.434	3.671	-3.671	54.544	122.258	119.698	73.892	548	0	827.721
Pripojitev								1.353				1.353
Vpliv spremembe računovodske usmeritve		8.348							-36.785			-28.437
Prenos presežka iz prevrednotenja v kapitalske rezerve		26.953							-26.953			0
Stanje 1. 1. 2012 Preračunano	272.721	168.927	50.434	3.671	-3.671	54.544	122.258	121.051	10.154	548	0	800.637
Čisti poslovni izid obdobja								51.769				51.769
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja									-1.324	63	528	-733
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	51.769	-1.324	63	528	51.036
Izplačilo dividend								-45.538				-45.538
Transakcije z lastniki		0	0	0	0	0	0	-45.538	0	0	0	-45.538
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve								533	-472			61
Prenos na druge rezerve po sklepu uprave							24.465	-24.465				0
Stanje 31. 12. 2012 Preračunano	272.721	168.927	50.434	3.671	-3.671	54.544	146.723	103.350	8.358	611	528	806.196

Izkaz denarnih tokov družbe Telekom Slovenije, d.d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2013

v tisoč EUR	Pojasnila	2013	2012 prilagojeno
Denarni tokovi pri poslovanju			
Čisti dobiček pred obdavčitvijo		48.854	54.663
Prilagoditve za:			
Amortizacijo neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	11, 12, 16	132.759	141.530
Slabitve in odpise opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev		2.041	3.135
Dobiček/izgubo pri prodaji osnovnih sredstev		3	-1.194
Dobiček/izgubo pri prodaji naložbenih nepremičnin		258	0
Finančne prihodke	9	-18.345	-22.561
Finančne odhodke	9	27.984	33.625
Spremembo sredstev za odtujitev	17	-632	639
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	19	27.494	-3.229
Spremembo aktivnih časovnih razmejitev	20	-2.987	-12.757
Spremembo drugih dolgoročnih sredstev	15	-6.998	12.418
Spremembo zalog	18	-2.110	196
Spremembo rezervacij	25	-3.209	-3.278
Spremembo dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov	24, 30	1.410	-12.886
Spremembo vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov		6.661	1.016
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti	28	-58.451	32.262
Plačani davek iz dobička		16.014	-16.334
Čista denarna sredstva iz poslovanja		170.746	207.245
Denarni tokovi iz naložbenja			
Prejemki pri naložbenju		94.677	64.564
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev		0	994
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin		990	0
Prejete dividende		3.697	4.237
Prejete obresti		10.902	15.983
Odtujitev dolgoročnih finančnih naložb		9.186	15.768
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb		69.902	27.582
Izdatki pri naložbenju		-114.326	-185.544
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev		-54.542	-65.749
Nakup neopredmetenih sredstev		-16.632	-16.022
Nakup finančnih naložb		-5.125	-64.707
Naložbe v odvisne in pridružene družbe		-11.701	-11.470
Finančne naložbe v obliki danih posojil		-26.326	-27.596
Čista denarna sredstva, porabljena pri naložbenju		-19.649	-120.980
Denarni tokovi iz financiranja			
Prejemki pri financiranju		350	0
Prejeta kratkoročna posojila		350	0
Izdatki pri financiranju		-130.377	-98.398
Odplačila kratkoročnih posojil		-350	0
Odplačila dolgoročnih posojil		-35.080	-35.456
Plačane obresti		-16.770	-17.469
Izplačilo dividend		-78.177	-45.473
Čista denarna sredstva, porabljena pri financiranju		-130.027	-98.398
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		21.070	-21.133
Končno stanje denarnih sredstev	24	52.894	31.824
Začetno stanje denarnih sredstev	24	31.824	43.957

3.3.2. Pojasnila postavk računovodskih izkazov Telekoma Slovenije, d. d., in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Telekoma Slovenije, d.d.

1. Splošno o družbi

Telekom Slovenije je delniška družba s sedežem na Cigaletovi 15, Ljubljana, Slovenija. Njene delnice so uvrščene v redno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Na 31. 12. 2013 je najpomembnejši lastnik Republika Slovenija, ki ima v lasti 4.087.569 delnic, oziroma 62,54 % delež.

Telekom Slovenije je 30. 4. 2013 v sodni register vpisal oddelitev s prevzemom dela družb Avtenta in TSmedia. Z dnem vpisa oddelitve s prevzemom v sodni register prevzemna družba Telekom Slovenije kot univerzalna pravna naslednica vstopi v vsa pravna razmerja, ki so v zvezi s premoženjem, katerega subjekt sta bili prenosni družbi Avtenta in TSmedia, in ki se s pogodbo o delitvi in prevzemu prenašajo na prevzemno družbo.

Telekom Slovenije zasebnim in poslovnim uporabnikom ponuja storitve s področja mobilnih, fiksnih in IP-komunikacij, infrastrukturne in omrežne rešitve, IT-varnostne in ePoslovne rešitve ter storitve v oblaku. Poleg ponudbe multimedijskih vsebin in storitev izvaja tudi tehnično podporo in razvoj multimedijskih platform.

2. Podlaga za sestavo

a. Izjava o skladnosti

Priloženi posamični računovodski izkazi družbe Telekom Slovenije so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde (IASB), ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in kot jih je sprejela Evropska unija.

Računovodske izkaze je odobrila uprava 18. 4. 2014.

Računovodski izkazi primerjalnega obdobja prevzemne družbe Telekom Slovenije so bili prilagojeni, kot da bi bila oddelitev s prevzemom obeh družb izvedena že v primerjalnem obdobju (podrobneje v točki 37. Učinek pripojitve).

Družba sestavlja tudi uskupinjene računovodske izkaze za Skupino Telekom Slovenije, ki so objavljeni v poglavju Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije, na razpolago pa so tudi v Telekomu Slovenije, Cigaletova ulica 15, Ljubljana, Slovenija. Uprava družbe jih je odobrila 18. 4. 2014.

b. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi Telekoma Slovenije so pripravljani ob predpostavki nadaljevanja poslovanja družbe v prihodnosti.

Poslovanje družbe Telekom Slovenije ni sezonske narave.

Pripravljani so na podlagi izvirnih vrednosti, razen finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, ki se vrednotijo po pošteni vrednosti, ter zemljišč in zgradb, za katere družba uporablja model poštene vrednosti.

c. Funkcionalna in predstavitvena valuta ter poslovni dogodki v tuji valuti

Računovodski izkazi Telekoma Slovenije so predstavljeni v evrih, ki je funkcionalna in predstavitvena valuta. Postavke v posamičnih računovodskih izkazih so izražene v evrih, zaokrožene na tisoč enot.

Transakcije, izražene v tuji valuti, so preračunane v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Denarna sredstva in obveznosti so na dan bilance stanja preračunani v funkcionalno valuto po dnevnem tečaju menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjeni po izvorni vrednosti, so preračunani po tečaju, veljavnem na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti in merjeni po pošteni vrednosti, so preračunani po tečaju na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

d. Uporaba pomembnih ocen in presoje

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovanja določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter

zneskov prihodkov in odhodkov družbe v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se te spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem družba deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisani v usmeritvah k posameznim postavkam v poglavju 3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, za katerega se ocene spremenijo, ter za vsa prihodnja obdobja, na katera spremembe vplivajo.

Amortizacijska doba opredmetenih in neopredmetenih sredstev

Določanje dobe koristnosti sredstva temelji na preteklih izkušnjah s podobnimi sredstvi, na pričakovanem tehnološkem razvoju in spremembah v širšem gospodarskem okolju. Družba letno preverja ustreznost ocenjene dobe koristnosti.

Popravki vrednosti dvomljivih terjatev

Družba oblikuje popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev na osnovi kreditne sposobnosti posameznih kupcev. Kreditno sposobnost kupcev ocenjuje s pomočjo interno razvitega bonitetnega modela, ki temelji na kombinaciji zunanje bonitetne ocene in plačilnih navad za pravne osebe ter plačilne zgodovine.

Odloženi davki

Poslovodska presoja oziroma ocena je potrebna za preračun dejanskih in odloženih davkov. Odložene terjatve za davek so pripoznane za vse odbitne začasne razlike, kolikor je verjetno, da se bo pojavil razpoložljiv obdavčljiv dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti te odbitne začasne razlike.

Za oceno te verjetnosti mora poslovodstvo upoštevati več dejavnikov, vključno s preteklimi poslovnimi rezultati, poslovnimi načrti, preneseno davčno izgubo in z načrtovanjem davčne strategije. Če dejanski rezultati odstopajo od teh ocen ali če morajo biti ocene prilagojene v prihodnjih obdobjih, imajo lahko negativen vpliv na poslovne rezultate, bilanco stanja in denarne tokove. V primeru, da se ocena prihodnje porabe odloženih davkov spremeni, morajo biti že pripoznani odloženi davki zmanjšani v izkazu poslovnega izida ali direktno v kapitalu, odvisno od načina prvotne pripoznave.

Mednarodno povezovanje

Poslovodstvo sprejema ocene tudi glede pripoznavanja prihodkov in stroškov v zvezi z mednarodnim povezovanjem. Prihodki in stroški od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi ocene pričakovane vrednosti, glede na dejansko opravljen promet v preteklem mesecu. Razlike med ocenami in dejanskimi prihodki ter stroški nastajajo predvsem zaradi dovoljenega odstopanja pri podatkih o prometu in sprememb v ceni. Dovoljeno odstopanje je različno po pogodbah in znaša največ do 2 % pogodbene vrednosti. Razlike se vključijo v poslovni izid, ko se ugotovijo dejanski prihodki oziroma stroški.

Rezervacije in pogojne obveznosti

Pomembne presoje poslovodstva Telekom Slovenije so potrebne pri merjenju in pripoznavanju izpostavljenosti družbe pogojnimi obveznostim, ki izhajajo iz nerešenih sodnih sporov. Rezervacije za obveznosti za tožbe družba presoja na podlagi ocen in mnenj strokovnih služb o verjetnem izidu za vsako posamezno tožbo. Odločitev glede oblikovanja rezervacije za posamezno tožbo se presoja glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka. Zaradi negotovosti, značilne za ta proces ocenjevanja, so lahko dejanske izgube drugačne od prvotno ocenjenih. Poslovodske ocene se lahko spremenijo, v kolikor družba pridobi nove informacije. Popravki teh ocen lahko bistveno vplivajo na rezultate poslovanja.

e. Sprememba računovodskih usmeritev in preračun za nazaj

S 1. 1. 2013 je bila spremenjena računovodska usmeritev, merjenja po pripoznavanju za kabelsko kanalizacijo, in sicer z modela prevrednotenja na model nabavne vrednosti.

K navedeni spremembi je vodilo dejstvo, da večina evropskih telekomunikacijskih družb vrednoti telekomunikacijska sredstva, t. i. kabelsko kanalizacijo, po modelu nabavne vrednosti. Tako je možna boljša primerljivost z računovodskimi izkazi drugih podjetij, ki opravljajo enako ali podobno dejavnost.

MRS 16, ki obravnava opredmetena osnovna sredstva, ne vsebuje posebnih določil glede razkritij omenjene spremembe računovodske usmeritve, zato je družba Telekom Slovenije sledila določilom MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake in prilagodila računovodske izkaze za pretekla obdobja skladno

z zahtevami MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov. Družba je računovodske izkaze prilagodila za pretekla obdobja od 1. 1. 2010.

Rezultati spremembe računovodske usmeritve v izkazih družbe Telekom Slovenije od 1. 1. 2012 dalje so naslednji:

Stanje 1. 1. 2012	v tisoč EUR
Znižanje vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev	-35.546
Znižanje vrednosti presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	-36.785
Povečanje kapitalskih rezerv	8.348
Znižanje odloženih obveznosti za davek	-7.109
Sprememba čistega dobička leta	1.631
Sprememba zadržanega dobička	-1.631
Stanje 31. 12. 2012	
Znižanje vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev	-33.507
Znižanje vrednosti presežka iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	-36.347
Povečanje kapitalskih rezerv	7.866
Znižanje odloženih obveznosti za davek	-5.026
Sprememba čistega dobička leta	1.672
Sprememba zadržanega dobička	-1.672
Stanje 31. 12. 2013	
Znižanje amortizacije za opredmetena osnovna sredstva	-2.033
Povečanje odloženih terjatev/obveznosti za davek	346
Povečanje čistega dobička	1.687

Izkaz poslovnega izida družbe Telekom Slovenije za primerjalno obdobje leta 2012 je razen za spremembo računovodske usmeritve prilagojen še za:

- prikaz odprave rezervacij v višini 1.174 tisoč evrov; odpravo rezervacij družba z letom 2013 izkazuje med drugimi poslovnimi prihodki, v letu 2012 pa je bila izkazana kot znižanje drugih odhodkov poslovanja;
- spremembo izkazovanja usredstvenih lastnih proizvodov in storitev; v letu 2012 so ti stroški zniževali druge odhodke poslovanja, z letom 2013 stroški v višini 727 tisoč evrov znižujejo stroške dela; in
- aktuarski izračun vrednotenja rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad, skladno s spremembo MRS 19: na podlagi aktuarskega izračuna so se povečali stroški dela v višini 518 tisoč evrov in finančni odhodki v višini 375 tisoč evrov ter znižali drugi odhodki poslovanja v višini 365 tisoč evrov.

Prilagoditvi prikaz odprave rezervacij in izkazovanje usredstvenih lastnih proizvodov in storitev ne vplivata na čisti poslovni izid primerjalnega obdobja, medtem ko ima aktuarski izračun vrednotenja rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad negativen vpliv na čisti poslovni izid primerjalnega obdobja v višini 528 tisoč evrov.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Telekom Slovenije za primerjalno obdobje leta 2012 je razen za spremembo računovodske usmeritve prilagojen še za:

- zmanjšanje čistega dobička obdobja v višini 528 tisoč evrov iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad skladno s spremembo MRS 19,
- prikaz spremembe presežka iz prevrednotenja za aktuarski izračun vrednotenja rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad, skladno s spremembo MRS 19 v znesku 528 tisoč evrov in
- prikaz spremembe odloženih davkov zaradi preračuna davčne stopnje v višini 34 tisoč evrov prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo in 635 tisoč evrov prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva.

Bilanca stanja Telekom Slovenije za primerjalno obdobje leta 2012 je razen za spremembo računovodske usmeritve prilagojena še za:

- prenos presežka iz prevrednotenja iz naslova revalorizacije oziroma indeksacije v letih od 1993 do 2001 v kapitalske rezerve v višini 25.936 tisoč evrov,
- prerazvrstitev dolgoročnih poslovnih terjatev iz drugih finančnih naložb na ostala dolgoročna sredstva v višini 1.375 tisoč evrov in
- aktuarski izračun vrednotenja rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad, skladno s spremembo MRS 19: zmanjšanje zadržanega čistega poslovnega izida v višini 528 tisoč evrov in prenos na presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke.

Zaradi prilagoditev obdobja leta 2012 se bilančna vsota zniža za spremembo računovodske usmeritve v višini 33.507 tisoč evrov. Ostale prilagoditve ne vplivajo na spremembo bilančne vsote.

3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Računovodske usmeritve, uporabljene pri pripravi zgoščenih računovodskih izkazov so enake kot pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto, končano 31. 12. 2012, z izjemo spremenjene računovodske usmeritve vrednotenja kableske kanalizacije z modela prevrednotenja na model nabavne vrednosti, kar je podrobneje pojasnjeno v predhodni točki e. v poglavju 2. Podlaga za sestavo.

a. Novi standardi in pojasnila, ki so sprejeti in še niso stopili v veljavo

Družba Telekom Slovenije ni predčasno uporabila nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo začelo veljati v prihodnosti.

Novi standardi in pojasnila, navedeni v nadaljevanju, še niso veljavni in se med pripravo računovodskih izkazov na 31. 12. 2013 niso upoštevali.

MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 27 (2011) – Ločeni računovodski izkazi

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 11, MSRP 12, MRS 27 (2011) in MRS 28 (2011).

Standard se uporablja za nazaj, če pride do spremembe v ugotovitvah glede obvladovanja.]

MSRP 10 predvideva za izvedbo analize obvladovanja enoten model za vse vrste podjetij, vključno podjetja, ki se v okviru pojasnil strokovnega odbora (SOP-12) trenutno obravnavajo kot podjetja za posebne namene. MSRP 10 uvaja nove zahteve glede ocene obvladovanja, ki se razlikujejo od obstoječih zahtev, kot jih določa MRS 27 (2008). Skladno z novim modelom naložbenik obvladuje prejemnika finančne naložbe, če:

- je izpostavljen ali upravičen do spremenljivih donosov iz vpletenosti oziroma podjetja, v katero naložbi;
- ima možnost vplivati na zadevni donos na podlagi svojega obvladovanja podjetja, v katero naložbi, oziroma prejemnika finančne naložbe, ter
- obstaja povezava med močjo in donosom.

Spremenjeni standard vsebuje tudi zahteve po razkritjih in zahteve v zvezi s pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov. Te zahteve se prenesejo iz MRS 27 (2008).

Družba predvideva, da novi standard ne bo vplival na računovodske izkaze, saj ocena obvladovanja družbe nad trenutnimi prejemki naložb skladno z novim standardom ne bo vplivala na predhodne ugotovitve glede tovrstnega obvladovanja.

MSRP 11 Skupni aranžmaji

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 12, MRS 27 (2011) in MRS 28 (2011).]

MSRP 11 – Skupni podvigi (aranžmaji) nadomešča MRS 31 – Naložbe v skupne podvige. MSRP 11 sicer ne uvaja bistvenih sprememb celovite definicije aranžmaja, ki je predmet skupnega obvladovanja, se pa definicija obvladovanja in posredno skupnega obvladovanja spremeni zaradi MSRP 10.

Novi standard določa dve vrsti aranžmajev, pri čemer ima vsak svoj računovodski model:

- Skupna dejavnost je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem.
- Skupni podvig je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja.

MSRP 11 je iz določil MRS 31 – Skupaj obvladovana podjetja učinkovito izločil primere, pri katerih je nosilec skupnega aranžmaja ločen od ostalih, ločitev pa se v nekaterih primerih izkaže kot neučinkovita. Ti aranžmaji se obravnavajo podobno kot skupaj obvladovana sredstva/delovanja, skladno z MRS 31, in se odslej imenujejo skupne dejavnosti. Nadalje MRS 31 za skupaj obvladovana podjetja oziroma skupne podvige ukinja možnost proste izbire med kapitalsko metodo in sorazmerno konsolidacijo. Pri konsolidiranih računovodskih izkazih je odslej treba uporabiti kapitalsko metodo.

Družba predvideva, da novi standard ne bo vplival na računovodske izkaze, saj ocena skupnih aranžmajev skladno z novim standardom ne bo vplivala na spremembo obračunavanja obstoječih skupnih aranžmajev.

MSRP 12 – Razkritje deležev v drugih podjetjih

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.]

MSRP 12 zahteva dodatna razkritja glede pomembnih ocen in predpostavk v zvezi z določanjem vrste deležev v podjetjih ali aranžmajih, deležev v odvisnih družbah, skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih ter v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih.

Družba predvideva, da novi standard ne bo pomembno vplival na računovodske izkaze.

MRS 27 [2011] – Ločeni računovodski izkazi

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 28 [2011].]

Obstoječe zahteve glede razkritij v ločenih računovodskih izkazih so se iz MRS 27 [2008] prenesle v MRS 27 [2011], vendar z manjšimi napotki, ki razjasnijo uporabo. Dopolnjeni MRS 27 [2011] tudi vključuje obstoječe zahteve glede ločenih računovodskih izkazov iz MRS 28 [2008] in MRS 31. Standard ne obravnava več načela obvladovanja in zahtev v zvezi s pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki so vključeni v MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi.

Družba predvideva, da novi standard ne bo vplival na računovodske izkaze.

MRS 28 [2011] – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

[Dopolnitve veljajo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporabljajo se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 27 [2011].]

Spremembe MRS 28 [2008] zajemajo:

- Pridružena podjetja in skupni podvigi za prodajo. MSRP 5 – Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje obravnava naložbo ali del naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki izpolnjuje sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo. Del naložbe, ki se ohrani in ne razvrsti za prodajo, se obračuna po kapitalski metodi do njegove odtujitve. Po odtujitvi se vsak zadržan oziroma ohranjen del naložbe obračuna po kapitalski metodi, pod pogojem, da gre za delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu.
- Spremembe deležev v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih. Doslej sta MRS 28 [2008] in MRS 31 določala, da je treba pri odstopu pomembnega vpliva ali skupnega obvladovanja v vseh primerih ponovno izmeriti zadržane deleže, četudi se je pomembni vpliv prenesel na skupni podvig. Spremenjeni MRS 28 [2011] določa, da v tovrstnih primerih ni treba ponovno izmeriti zadržanih deležev v naložbi.

Predvideva se, da bodo dopolnitve standarda pri začetni uporabi vplivale na računovodske izkaze. Ne glede na to pa družba pred datumom začetne uporabe sprememb ne more oceniti njihovega vpliva na računovodske izkaze.

Dopolnitev k MRS 32 – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, je pa pogojena z razkritji, skladno z dopolnitvijo k MSRP 7 – Razkritja – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti.]

Dopolnitev ne uvaja novih zahtev glede pobotanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti, temveč razjasni merila pobota in obravnava nedoslednosti, ki se pri tem pojavljajo.

Skladno z dopolnitvijo ima podjetje zakonsko izvršljivo pravico do pobota, če:

- pravica ni pogojena s prihodnjim dogodkom in
- če je pravica zakonsko izvršljiva samo v običajnem okviru poslovanja ali v primeru neplačila ali v primeru insolventnosti ali stečaja ene ali vseh nasprotnih strank.

Družba predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze, saj se ne izvaja pobotanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti ter se ne sklepa okvirnih dogovorov o pobotu.

Dopolnitev k MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27 – Naložbena podjetja

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, je pa pogojena s prehodnimi določili.]

Dopolnitev nudi izjemo pri konsolidacijskih zahtevah, kot jih določa MSRP 10. V skladu z njo morajo naložbena podjetja meriti svoje naložbe v obvladujoča podjetja – in naložbe v pridružena in skupaj obvladovana podjetja – po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, namesto da jih konsolidirajo.

Izjema pri konsolidaciji je obvezna [tj. ni izbirna], pri čemer je treba odvisna podjetja, ki se obravnavajo kot del naložbenih dejavnosti naložbenega podjetja, še vedno vključiti v konsolidacijo.

Podjetje se obravnava kot naložbeno podjetje, če izpolnjuje vse osnovne kriterije. Naložbeno podjetje je skladno s temi kriteriji podjetje, ki:

- prejme finančna sredstva od enega ali več naložbenikov z namenom zagotavljanja storitev upravljanja finančnih naložb temu naložbeniku oziroma naložbenikom;
- se svojemu naložbeniku oziroma naložbenikom zaveže, da je njegov poslovni cilj nalaganje finančnih sredstev, izključno z namenom doseganja donosov iz povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb ali obojega; in
- uspešnost bolj ali manj vseh svojih finančnih naložb meri in ocenjuje na osnovi poštene vrednosti.

Dopolnitev zahteva tudi določena razkritja s strani naložbenih podjetij.

Družba predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze, saj Telekom Slovenije ni družba, določena kot naložbeno podjetje.

Dopolnitev k MRS 36 – Razkritja nadomestljive vrednosti za nefinančna sredstva

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, podjetje pa dopolnitve ne sme upoštevati v obdobjih [vključno primerjalna obdobja], ko ne uporablja MSRP 13].

Dopolnilo določa, da mora podjetje razkriti nadomestljivo vrednost za posamezna sredstva [vključno z dobrim imenom] ali denar ustvarjajočo enoto, za katero se v obdobju pripozna ali razveljavi izguba zaradi oslabitev.

Če se oslabitev posameznih sredstev [vključno dobrega imena] ali denar ustvarjajočih enot pripozna ali razveljavi v obdobju in če nadomestljiva vrednost temelji na pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške odtujitve, mora podjetje razkriti naslednje informacije:

- raven hierarhije poštene vrednosti [MSRP 13], znotraj katere se v celoti razvrsti merjenje poštene vrednosti sredstva [denar ustvarjajoče enote];
- merjenja poštene vrednosti, razvrščena na ravni 2 in 3 hierarhije poštene vrednosti, opis tehnike ali tehnik ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje; če pride do spremembe v zvezi s tehniko ocenjevanja, podjetje razkrije spremembo in razloge zanjo;
- merjenja poštene vrednosti, razvrščena na ravni 2 in 3 hierarhije poštene vrednosti, opis vseh ključnih predpostavk [oziroma predpostavk, na katere je nadomestljiva vrednost najbolj občutljiva], na podlagi katerih se določi poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve. Podjetje mora razkriti tudi diskontno[-e] stopnjo[-e], uporabljeno[-e] pri sedanjem merjenju in prejšnjem merjenju, če se poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, meri z uporabo tehnike sedanje vrednosti.

Družba predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze.

Dopolnilo k MRS 39 – Novacija izpeljanih finančnih instrumentov in nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem

[Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, podjetje pa dopolnitve ne sme upoštevati v obdobjih [vključno primerjalna obdobja], ko ne uporablja MSRP 13].

Dopolnilo omogoča nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem v primerih, ko se izvedeni finančni instrument, ki je bil označen kot instrument za varovanje pred tveganjem, prenese od ene nasprotne stranke na centralno nasprotno stranko v skladu z zakonom ali predpisi, in sicer ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- če je prenos posledica zakonov ali drugih predpisov;

- če klirinška nasprotna stranka nadomesti prvotno nasprotno stranko, da postane nova nasprotna stranka izvedenega finančnega instrumenta;
- če so spremembe instrumenta za varovanje pred tveganjem omejene na tiste, ki so potrebne za izvedbo take nadomestitve nasprotne stranke.

Družba predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze.

b. Neopredmetena sredstva

Družba pripozna neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo pritekale z njimi povezane gospodarske koristi, in ko je njihovo nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Vsa neopredmetena sredstva v družbi imajo končne dobe koristnosti.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- koncesije za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije,
- licence za programsko opremo,
- programska oprema, pridobljena ločeno od računalniške opreme, ki je v uporabi v obdobju, ki je daljše od enega leta, in
- druga neopredmetena sredstva.

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo iz oslabitve.

Družba letno preverja dobo koristnosti in preostalo vrednost pri pomembnejših postavkah neopredmetenih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe družba opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je prišlo do nje.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo, in se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstva.

Ocenjene dobe koristnosti skupin neopredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
• koncesije, patenti in blagovne znamke (licence)	15
• računalniški programi – aplikacijska programska podpora	3
• druge premoženjske pravice	3 do 5

Stroški pridobljenih koncesij za uporabo radiofrekvenčnega spektra se usredstviijo po nabavni vrednosti in se enakomerno časovno amortizirajo v dobi trajanja koncesijske pogodbe, ki znaša 15 let [glej pojasnilo 36].

Stroški programske opreme se usredstviijo po nabavni vrednosti in enakomerno časovno amortizirajo v ocenjeni dobi koristnosti, ki je 3 leta, posamezne licence za uporabo programske opreme pa v dobi trajanja pogodbe, ki znaša običajno od 3 do 5 let.

Družba najmanj enkrat letno, na dan računovodskih izkazov, preverja knjigovodsko vrednost pomembnejših sredstev z namenom ugotovitve, ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je treba katero od neopredmetenih sredstev oslabiti. Pomembnejše neopredmeteno sredstvo je tisto, katerega knjigovodska vrednost presega 5 % knjigovodske vrednosti vseh neopredmetenih dolgoročnih sredstev, če so ta vsaj 5 % vrednosti vseh sredstev. Pri ocenjevanju, ali ti pokazatelji obstajajo, družba preveri, ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb, spremembe trga oziroma bistvenega padca obrestnih mer. Če taki pokazatelji obstajajo, se ugotovi nadomestljiva vrednost sredstva.

Slabitev se izvede, če nadomestljiva vrednost neopredmetenega sredstva pomembno presega knjigovodsko vrednost.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki poslovanja v postavki slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

c. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družbe se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vključijo vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo, torej tudi stroški priprave gradbišča in enkratne odškodnine za služnost.

Ocenjeni stroški vzpostavitve najetih lokacij za sprejemno-oddajne postaje v prvotno stanje se izkažejo kot sestavni del nabavne vrednosti sredstva in se amortizirajo v njegovi preostali dobi koristnosti. Znesek rezervacij, potrebnih za vzpostavitev prvotnega stanja, diskontiran na sedanjo vrednost, se izkaže med dolgoročnimi rezervacijami.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v družbi, vključuje stroške materiala, neposredne stroške dela in ustrezen del režijskih stroškov. Stroški izgradnje ali izdelave opredmetenih osnovnih sredstev, ki so vključeni v nabavno vrednost, se pripoznajo kot znižanje stroškov v poslovnem izidu.

Kadar so posamezne postavke sredstev sestavljene iz delov, ki imajo različne dobe koristnosti, se ti deli obravnavajo kot posamezne postavke opredmetenih osnovnih sredstev.

Kot **finančni najem** je opredeljen tisti najem, ko najemnik prevzame skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Nepremičnine in oprema, pridobljene s finančnim najemom, se izkažejo po pošteni vrednosti ali sedanji vrednosti minimalnih plačil do konca najema, zmanjšani za nabrano amortizacijo in izgubo zaradi slabitev, in sicer po nižji izmed obeh. Osnovna sredstva, pridobljena s finančnim najemom, se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva.

Če ni utemeljenega zagotovila, da bo najemnik prevzel lastništvo do konca trajanja finančnega najema, takšno opredmeteno osnovno sredstvo povsem amortiziramo med trajanjem finančnega najema ali v dobi njegove koristnosti, in sicer v tisti dobi, ki je krajša.

Vsak najem, ki ni opredeljen kot finančni najem, **je poslovni najem**. Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripozna kot strošek v izkazu poslovnega izida, v primeru plačila vnaprej pa se enakomerno časovno razmejuje.

Če je pogodba o poslovnem najemu prekinjena pred datumom izteka pogodbe, potem se vsak znesek plačila, ki ga najemodajalec obračuna kot pogodbeno kazen, pripozna kot strošek v obdobju, v katerem je bila pogodba prekinjena.

Merjenje po pripoznanju

Kabelsko omrežje, kabelska kanalizacija, telefonske centrale, oprema za mobilno omrežje in druga oprema se merijo po nabavni vrednosti in zmanjšujejo zaradi amortiziranja oziroma slabitev.

Zemljišča in zgradbe se po začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti na dan prevrednotenja, zmanjšani za stroške amortizacije in izgube zaradi oslabitve. Podlaga za prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev na njihovo pošteno vrednost je cenitveno poročilo neodvisnega cenilca vrednosti sredstev. Poštena vrednost se ugotavlja, ko se pomembno spremenijo tržni pogoji, ki vplivajo na vrednost zemljišč in zgradb, oziroma vsaj na pet let.

Povečanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu, in sicer po zmanjšanju za obveznosti za odložene davke, in v kapitalu kot presežek iz prevrednotenja za osnovna sredstva, zmanjšan za odložene davke. Povečanje se pripozna v poslovnem izidu, v kolikor to povečanje odpravi predhodno znižanje iz prevrednotenja istega sredstva, ki je bilo pred tem pripoznano v poslovnem izidu. Zmanjšanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna kot odhodek iz prevrednotenja v poslovnem izidu. Zmanjšanje pa se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu le do višine, kolikor je bila pri istem sredstvu pred tem pripoznana krepitev.

Telekom Slovenije tekoče evidentira prenos v višini zneska obračunane amortizacije iz naslova prevrednotenega dela opredmetenih osnovnih sredstev iz postavke presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva v zadržani čisti poslovni izid.

Družba letno preverja dobo koristnosti in preostalo vrednost pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek spremembe ocene opiše družba v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je prišlo do nje.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Znotraj poslovnega leta se letna amortizacija enakomerno razdeli po obdobjih.

Družba obračunava amortizacijo posamično in samostojno določa letne amortizacijske stopnje glede na dobo koristnosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva.

Ocenjene dobe koristnosti skupin opredmetenih osnovnih sredstev

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
• zgradbe	20 do 50
• kabelska kanalizacija	30
• kabelsko omrežje	10 do 20
• centrale	4 do 15
• druga oprema	2 do 11

Zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ne amortizirajo.

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se pripoznajo po nabavni vrednosti in se začnejo amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko so razpoložljiva za uporabo.

Družba letno preverja zunanje in notranje okoliščine [pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizična poškodba sredstva], ki bi lahko bile pomemben pokazatelj potrebe po **oslabitvi opredmetenih osnovnih sredstev**.

Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabiljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške pri prodaji, ali vrednost pri uporabi, in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so ti diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen v primeru, ko je bilo sedaj oslabiljeno sredstvo predhodno okrepljeno in je učinek okrepitve izkazan kot presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva v kapitalu. V takem primeru se najprej zmanjša presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva.

Odpravo oslabitev opredmetenih sredstev se pripozna le v primeru porasta njihove nadomestljive vrednosti, če je ta porast mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Izguba zaradi oslabitve se odpravi le do višine knjigovodske vrednosti, ki bi se ugotovila po odštetju amortizacijskega odpisa, če v prejšnjih obdobjih ne bi bila pripoznana nobena izguba zaradi oslabitve sredstva.

d. Finančne naložbe

Naložbe v odvisne družbe se v posamičnih računovodskih izkazih matične družbe vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Naložbe v odvisne družbe se pripoznanje na dan, ko je na obvladujočo družbo izvršen prenos tveganj in koristi – ko dobi kontrolni vpliv.

Znamenja slabitve finančnih naložb v odvisne družbe preverja družba po dveh kriterijih, in sicer:

- Primerjava knjigovodske vrednosti finančne naložbe na presečni dan s sorazmernim delom knjigovodske vrednosti celotnega kapitala odvisne družbe. Kot znamenje slabitve se šteje preseganje knjigovodske vrednosti finančne naložbe na presečni dan za več kot 30 % od sorazmernega dela kapitala.
- Primerjava realizacije ključnih kazalcev poslovnega leta s projekcijami poslovanja.

Družba je v letu 2013 pristopila k oceni poštene vrednosti dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe s pomočjo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij. Več v razkritju 13.

Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige se v posamičnih računovodskih izkazih vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve.

Pridruženo podjetje je podjetje, v katerem ima Telekom Slovenije pomemben vpliv, nima pa kontrolnega vpliva. Pomemben vpliv pomeni imeti moč sodelovati pri odločitvah o finančni in poslovni politiki podjetja, v katerega se naložbi, ne pa tudi moči obvladovati ali skupaj obvladovati politiko poslovanja ali podajati odločitve. Skupni podvig je skupni aranžma, ki ga skupaj obvladujeta družba Telekom Slovenije in druga družba. Skupno obvladovanje je pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja le, kadar je za odločitve o zadevah dejavnosti potrebno soglasje obeh strank, ki skupaj obvladujeta aranžma.

Ob začetnem pripoznanju družba razvrsti finančne naložbe v eno izmed naslednjih skupin:

- finančne naložbe, razpoložljive za prodajo,
- finančne naložbe v posojila in terjatve.

Pripoznanje in merjenje finančnih naložb

Ob začetnem pripoznanju se finančne naložbe izmerijo po pošteni vrednosti, ki se ji prištejejo še transakcijski stroški posla, ki izhajajo neposredno iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva razen pri sredstvu, ki je uvrščeno v skupino sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo, so tiste naložbe, ki so označene kot razpoložljive za prodajo ali niso uvrščene kot posojila in terjatve.

Naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki se razvrstijo med finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, se izkažejo po pošteni vrednosti.

Poštena vrednost naložb v lastniške vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se meri po zaključnem borznem tečaju. Če se poštena vrednost finančnih naložb, s katerimi se ne trguje na borzi, ne da zanesljivo določiti [ker družba ne more pridobiti informacij, da bi lahko ocenila pošteno vrednost], se meri po nabavni vrednosti, družba pa letno ugotavlja, ali obstajajo znamenja oslabitve teh naložb.

Dobički ali izgube iz prevrednotenja se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so prikazani neposredno v kapitalu kot presežek iz prevrednotenja v neto znesku. Ko se taka naložba odpravi, se odpravijo tudi nabrane izgube ali dobički, ki so bili predhodno pripoznani v okviru kapitala, ter se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Naložbe, razpoložljive za prodajo, se pripoznajo na dan sklenitve nakupa.

Obresti dolžniških vrednostnih papirjev se pripoznajo v izkazu poslovnega izida z uporabo učinkovite obrestne mere.

Posojila in poslovne terjatve ob začetnem pripoznanju se merijo po izvorni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo učinkovite obrestne mere, zmanjšani za izgubo zaradi oslabitve. Družba pripozna posojila in terjatve na dan njihovega nastanka.

Oslabitev finančnih naložb

Na dan bilance stanja se preverja, ali obstajajo objektivni razlogi, da je treba finančne naložbe oslabiti. Objektivni razlogi za slabitev dolžniških vrednostnih papirjev in danih posojil so večje finančne težave dolžnika, na podlagi katerih je upravičeno sklepati o prihodnjem stečaju, ali če delujoči trg za posamezno finančno sredstvo izgine, pa tudi bistvene spremembe v tehnološkem, gospodarskem, pravnem in tržnem okolju in podobno. V primeru naložb v skupna vlaganja in naložb v lastniške vrednostne papirje so objektivni razlogi, če katera izmed njih pomembno [več kot 30 % nabavne vrednosti] ali trajno [več kot 12 mesecev] izgublja vrednost ali če obstajajo pokazatelji, da bi družba lahko šla v stečaj. V tem primeru je potrebno oblikovanje popravka njene začetno izkazane vrednosti v breme prevrednotovalnih finančnih odhodkov.

Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo

Če je pri finančnih naložbah, razvrščenih kot razpoložljivih za prodajo, ugotovljena slabitev, je treba kumulativno izgubo, pripoznano v kapitalu, odpraviti in jo pripoznati v poslovnem izidu, čeprav pri finančnem sredstvu ni bilo odpravljen pripoznanje. Znesek kumulativne izgube, ki se prerazvrsti iz kapitala in pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo [po odštetju vseh vračil in odplačil glavnice] in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo iz oslabitve, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Izguba zaradi oslabitve, ki je pripoznana v poslovnem izidu, se ne more razveljaviti prek poslovnega izida, razen če se v naslednjem obdobju poštena vrednost dolžniškega instrumenta, razvrščenega kot razpoložljivega za prodajo, poveča in je mogoče to povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se pojavi po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, se taka izguba zaradi oslabitve razveljavi in se znesek razveljavljene izgube pripozna v izkazu poslovnega izida.

Posojila in poslovne terjatve

Družba spremlja dinamiko vračanja posojil in v primeru zamud pristopi k preverbi znakov za ugotavljanje slabitve. Pretežen del danih posojil se nanaša na odvisne družbe. Eden od pokazateljev slabitve je nižanje naložbe. Če obstajajo nepristranski dokazi, da je pri posojilih nastala izguba zaradi oslabitve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki so razobresteni po izvorni učinkoviti obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodska vrednost sredstva se zmanjša s preračunom na kontu popravka vrednosti. Izguba zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Če se v naslednjem obdobju velikost izgube zaradi oslabitve zmanjša in če je zmanjšanje možno nepristransko povezati z dogodkom po pripoznanju oslabitve, je treba že prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve razveljaviti. Razveljavitev izgube zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu do višine, dokler knjigovodska vrednost finančnega sredstva ne presega njegove odplačne vrednosti na dan odprave.

e. Ostala dolgoročna sredstva

Vnaprej plačane najemnine in odškodnine se časovno razmejujejo za dobo trajanja pogodbenega razmerja in se jih časovno enakomerno prenaša v stroške najemnin, pri čemer se prenos v stroške prične z začetkom veljavnosti pogodbe.

Prodajne vzpodbude, dane naročnikom, se pripoznajo v višini negativne razlike med prodajno in nabavno ceno pod pogojem, da se bo ta razlika pokrila s povprečno naročnino v predvideni dobi trajanja razmerja.

Negativna razlika med prodajno in nabavno ceno se izkaže v okviru dolgoročno oziroma kratkoročno razmejenih stroškov, odvisno od predvidene obvezne dobe vezave naročnika.

V pogodbeni dobi naročniškega razmerja se tako razmejene stroške prodajnih vzpodbud mesečno enakomerno prenaša v stroške prodajnih vzpodbud, pri čemer se prenos v stroške začne z začetkom veljavnosti pogodbe. Če je naročniška pogodba prekinjena ali se naročnika izključi iz omrežja zaradi neplačevanja računov, se dolgoročno in kratkoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud v celoti oslabijo.

f. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine se ob začetnem pripoznanju izmerijo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost kupljene naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse njej neposredno pripisljive stroške. Naložbene nepremičnine se po začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

Amortizacija naložbenih nepremičnin se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Zemljišče se ne amortizira.

Doba koristnosti naložbenih nepremičnin je 20 let.

g. Zaloge

Ob začetnem pripoznanju se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu priznani popusti, uvozne in druge nevratljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave.

Zaloge se vrednotijo po metodi tehtanih povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja, zastarele ali poškodovane zaloge se oslabijo na čisto iztržljivo vrednost, ki je nižja od knjigovodske vrednosti ali ocenjene prodajne vrednosti, dosežene v okviru rednega poslovanja, zmanjšane za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

Vsaj na koncu poslovnega leta se zaloge zaradi oslabitve prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost.

h. Poslovne terjatve

Terjatve iz poslovanja se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve.

Družba oblikuje popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev v državi in do tujine na osnovi kreditne spodobnosti posameznih kupcev. Kreditno sposobnost kupcev družba ocenjuje s pomočjo interno razvitega bonitetnega modela, ki temelji na kombinaciji zunanje bonitetne ocene in plačilnih navad za pravne osebe ter plačilne zgodovine za fizične osebe.

Pri oblikovanju popravka vrednosti terjatev do domačih in tujih kupcev so izločene terjatve do odvisnih družb in terjatve, za katere je bila iz utemeljenih razlogov narejena individualna presoja izterljivosti s strani poslovodstva.

V posamičnih primerih se popravek vrednosti terjatev lahko oblikuje tudi individualno. Terjatve, za katere se oblikuje popravek vrednosti terjatev, se v celoti izkažejo kot dvomljive.

i. Aktivne časovne razmejitve

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami skupina evidentira kratkoročno nezaračunane prihodke in kratkoročno odložene stroške iz naslova mednarodnih storitev ter kratkoročno odložene stroške za vnaprej plačane zakupnine.

j. Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo denarna sredstva v blagajni in prosto razpoložljiva sredstva na računih pri bankah ter kratkoročne depozite do treh mesecev zapadlosti, kjer je tveganje spremembe poštene vrednosti minimalno.

k. Dividende

Dividende so pripoznane kot obveznost v obdobju, v katerem so potrjene na skupščini.

l. Dolgoročno odloženi prihodki

Med dolgoročno odloženimi prihodki družba evidentira vnaprej zaračunane kolokacije in zakupe optike. Dolgoročno odloženi prihodki za kolokacije in zakupe se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas zakupa ali kolokacije.

m. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna) in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi, in je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Družba obravnava obveznosti z nedoločeno višino in nedoločenim časovnim nastankom glede na oceno posloводства o višini in časovnem nastanku obveznosti ter verjetnosti odtoka sredstev, ki bi bila potrebna za poravnavo pravnih in posrednih obveznosti.

Rezervacija je pripoznana, ko ima družba sedanjo obvezo za posledico preteklih dogodkov in je verjetno, da bo za njeno poravnavo potreben odtok gospodarskih dejavnikov, prav tako pa se da dokaj zanesljivo oceniti njeno višino.

Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, saj bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa družba ne more vplivati.

Posloводство družbe redno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. V primeru, da ta postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se zanjo v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane.

Rezervacije za obveznosti za tožbe družba oblikuje na podlagi ocene o možnem izidu tožb. Primernost oblikovanja rezervacij preverja za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstaja zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. Rezervacije so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna, ki ga pripravi pooblaščen aktuar. Oblikovane so v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, upoštevajoč stroške odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve po metodi aktuarskega izračuna. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višino tako oblikovanih rezervacij in se jih ustrezno poveča ali zmanjša.

Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije za stroške odstranitve baznih postaj se nanašajo na stroške odstranitve sprejemno-baznih postaj in vzpostavitev najetih nepremičnin v prvotno stanje. Znesek rezervacije je najboljša ocena odstranitve baznih postaj. Evidentira se v višini diskontirane vrednosti za čas trajanja koncesijske pogodbe. Uporabljen diskontna stopnja temelji na dolgoročni stopnji donosa netveganih vrednostnih papirjev. Podlaga za evidentiranje ocene je analiza dejanskih stroškov razgradnje baznih postaj, ki se jo pripravi praviloma vsake tri leta. Konec vsakega leta družba oceni, ali so oblikovane rezervacije zadostne, in višino rezervacije ustrezno prilagodi.

n. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju izkažejo po pošteni vrednosti.

Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere. Razlike med nabavno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se prejeta posojila v bilanci stanja izkažejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

Družba odpravi pripoznanje posojil, ko so pogodbene obveznosti izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

o. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa so izkazane po odplačni vrednosti.

p. Kratkoročne razmejitev

Kot kratkoročno odloženi prihodki se evidentirajo vnaprej zaračunani kratkoročno odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic, program zvestobe kupcev in druge vnaprej zaračunane storitve in blago.

Kot vnaprej vračunani stroški so evidentirani stroški za neizkoriščene letne dopuste, vnaprej vračunane plače, nagrade in stroški iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednotene po opravljenem prometu, za katere družba še ni prejela računov, ter drugi vračunani stroški, ki se nanašajo na obdobje, za katere družba še ni prejela računov. Razlike se vključijo v poslovni izid po prejemu računov.

Če družba ne prejeme računov za že vnaprej vračunane stroške, jih odpravi v roku 3 let. Izjema so stroški iz obračuna za mednarodne storitve.

q. Prihodki

Prihodki zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev, opravljenih v obdobju. Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo, ko so storitve opravljene in ne obstaja nikakršna negotovost glede poravnave. Prihodki od prodaje blaga in materiala pa se pripoznajo ob prodaji.

Prihodki iz mobilnega segmenta vključujejo prihodke od prodaje mobilnih storitev ter prihodke od prodaje mobilnih telefonov in dodatne opreme.

Fiksni segment vključuje prihodke od prodaje fiksnih storitev ter prihodke od prodaje trgovskega blaga. Fiksne storitve zajemajo prihodke od širokopasovnih storitev, telefonije, fiksne VAS-storitve, podatkovne komunikacije, IT-storitve in blago, konvergenčne storitve in blago ter druge telekomunikacijske storitve.

Prihodki od prodaje na domačem in mednarodnem veleprodajnem trgu zajemajo medomrežno povezovanje, zakupe omrežja in mednarodne operaterske storitve.

Prihodki od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi ocene pričakovane vrednosti, glede na promet, ki je bil opravljen v preteklem mesecu. Razlike med ocenami in dejanskimi prihodki nastajajo predvsem zaradi dovoljenega odstopanja pri podatkih o prometu in sprememb v ceni. Dovoljeno odstopanje je različno po pogodbah, največ do 2 % pogodbene vrednosti. Razlike se vključijo v poslovni izid, ko se ugotovijo dejanski prihodki.

Prihodki iz predplačniških kartic se razmejujejo in se pripoznajo v obdobju, ko naročnik opravi pogovor. V primeru, da naročnik pogovora ne opravi, se prihodek pripozna, ko poteče veljavnost posameznega računa.

S programom zvestobe spodbujamo kupce k nakupu blaga in storitev. Z vključitvijo v program zvestobe in porabo (nakupi blaga ali storitev) je kupcu dodeljeno dobroimetje, ki znižuje prihodke. Kupec lahko nagradna dobroimetja unovči v obliki popustov pri nakupu blaga ali storitev. Obdobje zbiranja dobroimetja je koledarsko leto. Bonitetno obdobje je do 31. 3. naslednjega leta. Po tem datumu dobroimetja zapadejo in se pripoznajo prihodki.

Drugi prihodki in drugo trgovsko blago zajemajo prihodke od podpore hčerinskim družbam, prihodke iz investicijskih gradenj in vzdrževanja, prihodke od najemov opreme in prostorov, gostinstva in turizma ter drugih netelekomunikacijskih storitev.

r. Finančni prihodki in odhodki

Prihodki in odhodki od obresti so pripoznani v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje v obdobju, v katerem so nastali [na osnovi metode efektivne obrestne mere], na neodpisano vrednost finančnih sredstev.

Prihodki od dividend drugih podjetij se pripoznajo na dan, ko družba uveljavi pravico do dividende.

s. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek.

Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali kapitalu. V tem primeru je pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu ali v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je treba poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, ob uporabi davčnih stopenj, ki so veljavne na datum poročanja, ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo ob uporabi metode obveznosti po bilanci stanja za vse začasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo pričakovanih davčnih stopenj.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitne začasne razlike.

Odloženi davek se evidentira neposredno v breme ali dobro kapitala, če se davek nanaša na postavke, evidentirane v istem ali drugem obdobju neposredno v breme ali dobro kapitala.

t. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi na osnovi postavk v bilanci stanja z 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012, izkaza poslovnega izida za leto 2013 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

4. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Mobilni segment končni trg	268.565	269.054
Fiksni segment končni trg	205.068	219.144
Veleprodajni trg	171.605	160.326
Drugi prihodki in drugo trgovsko blago	13.255	12.155
Skupaj čisti prihodki od prodaje	658.493	660.679

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Prihodki od prodaje storitev na domačem trgu	499.756	537.304
Prihodki od prodaje storitev na tujem trgu	101.574	92.097
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na domačem trgu	56.758	30.705
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na tujem trgu	405	573
Skupaj čisti prihodki od prodaje	658.493	660.679

5. Drugi prihodki od poslovanja¹¹⁴

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Prihodki od odprave rezervacij	2.749	1.174
Prihodki od prejetih državnih in drugih pomoči	806	437
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	196	1.195
Prevrednotovalni poslovni prihodki	43	3
Drugi prihodki	7.568	2.633
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	11.362	5.442

¹¹⁴ GRI EC4

6. Stroški storitev

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Stroški telekomunikacijskih storitev	128.681	120.204
Stroški zakupa vodov	10.795	8.341
Stroški multimedijjskih vsebin	23.271	22.438
Stroški prodajnih vzpodbud	19.082	18.639
Stroški prodajnih provizij	6.302	6.967
Stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev	35.352	34.339
Stroški najema opredmetenih osnovnih sredstev	12.411	10.845
Stroški sejmov, oglaševanja, sponzoriranja in reprezentance	17.751	15.702
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	7.775	9.491
Povračila stroškov v zvezi z delom	639	1.087
Stroški zavarovalnih premij	3.282	3.625
Stroški poštnih in prevoznih storitev	3.681	4.181
Stroški bančnih storitev	1.130	1.409
Stroški drugih storitev	9.491	12.958
Skupaj stroški storitev	279.643	270.226

Med pomembnejšimi stroški drugih storitev je največ stroškov izterjave, sodnih stroškov in upravnih taks, stroškov komunalnih storitev in stroškov za delo dijakov in študentov.

7. Stroški dela

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Plače in nadomestila plač	83.015	89.481
Prispevki za socialno varnost	18.089	19.741
• <i>od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje</i>	12.070	8.669
Drugi stroški dela	10.641	14.692
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	2.369	518
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-2.423	-1.607
Skupaj stroški dela	111.691	122.825

V povprečju je bilo, na podlagi delovnih ur, v letu 2013 v družbi zaposlenih 2.907 delavcev (v letu 2012: 2.850 delavcev).

Struktura zaposlenih po stopnji izobrazbe

Število zaposlenih v poslovnem letu glede na zahtevano izobrazbo	Začetek leta 2013	Konec leta 2013	Spremembe v letu 2013	Povprečno število delavcev glede na izobrazbo v letu 2013	Povprečno število delavcev glede na izobrazbo v letu 2012 prilagojeno
IV. stopnja	163	158	-5	161	170
V. stopnja	1.254	1.225	-29	1.240	1.196
VI. stopnja	588	596	8	592	591
VII. stopnja	920	907	-13	914	892
Magistri in doktorji	1	1	0	1	1
Skupaj	2.926	2.887	-39	2.907	2.850

8. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Rezervacije	-797	-2.361
Izguba pri prodaji in izločitvi neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	458	916
Odpisi zalog	766	667
Slabitev in odpisi terjatev	6.937	1.561
Slabitev neopredmetenih in opredmetenih sredstev	2.041	2.219
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-355	-272
Ostali odhodki	2.456	2.935
Skupaj drugi odhodki poslovanja	11.506	5.665

9. Finančni prihodki in finančni odhodki

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Prihodki iz dividend	4.307	4.175
Prihodki od obresti	13.234	15.847
Drugi finančni prihodki	804	2.539
Skupaj finančni prihodki	18.345	22.561
Odhodki za obresti za izdane obveznice	15.122	15.124
Odhodki za obresti	2.196	2.951
Neto negativne tečajne razlike	9	69
Slabitev finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	1.335	422
Slabitev finančnih naložb v odvisne družbe	7.890	5.932
Slabitev danih posojil	741	8.393
Drugi finančni odhodki	691	734
Skupaj finančni odhodki	27.984	33.625
Finančni izid	-9.639	-11.064

Čisti prihodki/odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, izkazani v poslovnem izidu

v tisoč EUR	2013	2012
Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo	-1.335	-422
• prihodki	0	0
• odhodki iz oslabitve	-1.335	-422

Družba Telekom Slovenije je v zadnjem kvartalu leta 2013 pristopila k preverbi poštene vrednosti naložb v odvisne družbe One, Digi Plus Multimedia in TSmedia.

Družba je slabila finančne naložbe v odvisne družbe v višini razlike med knjigovodsko in nadomestljivo vrednostjo naložb ter razliko pripoznala v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Višina slabitev po posameznih naložbah v odvisne družbe je razkrita v pojasnilu 13 Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige.

10. Davek iz dobička, odložene terjatve in obveznosti za davek

Davčni odhodek, izkazan v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Davek tekočega leta	0	0
Odložene terjatve/obveznosti za davek	3.238	-1.050
Drugi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah	-951	-1.844
Odhodek za davek v breme rezultata	2.287	-2.894

Med drugimi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah, družba izkazuje davčni odtegljaj odhodkov iz naslova davčne izgube.

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Dobiček pred obdavčitvijo	48.854	54.663
Davčna stopnja	17%	18%
Davek iz dobička, upoštevajoč predpisano davčno stopnjo	-8.305	-9.839
Neobdavčene prejete dividende	597	724
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	4.210	0
Odprava davčnih olajšav, koriščenih v prejšnjih letih	3.526	0
Sprememba davčne stopnje	2.740	-5.375
Davčno nepriznani odhodki	-1.454	13.440
<i>V preteklih obdobjih nepriznani davčni odhodki</i>	<i>260</i>	<i>16.911</i>
<i>Tekoči davčno nepriznani odhodki</i>	<i>-1.714</i>	<i>-3.471</i>
Ostale postavke	973	-1.844
Skupaj odhodek za davek	2.287	-2.894

Efektivna davčna stopnja za leto 2013 je 4,68 % [za leto 2012: 0 %].

Terjatve za odložene davke

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno	Preko poslovnega izida
Opredmetena osnovna sredstva	7.037	5.697	1.340
Finančne naložbe	2.627	2.327	300
Terjatve iz poslovanja	5.170	4.219	951
Davčna izguba	5.345	4.829	516
Rezervacije	3.518	3.477	41
Odložene terjatve za davek	23.697	20.549	3.148

Obveznosti za odložene davke

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno	Preko poslovnega izida	Preko vseobsegajočega donosa
Opredmetena osnovna sredstva	1.582	1.475	90	-197
Finančne naložbe	146	108	0	-38
Odložene obveznosti za davek	1.728	1.583	90	-235

Odložene terjatve in obveznosti za davke so izračunane na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja glede na stopnjo obdavčitve dohodka pravnih oseb v naslednjih letih. V obravnavanem obdobju je dohodek pravnih oseb obdavčen s 17 % davčno stopnjo [2012: 18 %]. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb v Sloveniji [Ur. list RS 30/2012] je predvideval postopno znižanje davčne stopnje na 15 % do leta 2015. Zato je družba preračunala terjatve in obveznosti za odložene davke za leto 2012 po davčni stopnji 15 %. V letu 2013 pa je bil sprejet zakon [Ur. list RS 81/2013], ki je določil davčno stopnjo na 17 %, brez nadaljnjih zniževanj. Zato je družba v letu 2013 ponovno preračunala odložene davke na stopnjo 17 %.

Zaradi spremembe davčne stopnje je družba pripoznala povečanje terjatev za odložene davke v dobro poslovnega izida v višini 2.740 tisoč evrov in povečanje obveznosti za odložene davke v breme kapitala v višini 211 tisoč evrov [več v pojasnilu 23].

11. Neopredmetena sredstva

Koncesije predstavljajo pravice do uporabe frekvence spektra GSM 900 in 1800 ter UMTS. Neodpisana vrednost koncesije za UMTS na 31. 12. 2013 znaša 32.017 tisoč evrov (v letu 2012: 36.159 tisoč evrov), neodpisana vrednost koncesije za GSM pa 3.837 tisoč evrov (v letu 2012: 1.327 tisoč evrov). Licence pa se nanašajo predvsem na licence za uporabo računalniških programov.

Pomembnejša povečanja neopredmetenih sredstev v uporabi v letu 2013 se nanašajo predvsem na nabavo računalniške programske opreme v višini 7.367 tisoč evrov in nabavo licenc v višini 10.216 tisoč evrov.

Družba nima omejene lastninske pravice na neopredmetenih sredstvih, prav tako pa niso predmet obremenitve.

Gibanje neopredmetenih sredstev 2013

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druge neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2013	919	124.560	108.760	188	13.374	247.801
Povečanja	0	0	0	0	16.632	16.632
Povečanja z notranjim razvijanjem	0	36	1.494	0	-1.530	0
Prenosi v uporabo	0	10.216	7.367	0	-17.583	0
Odpisi	0	-966	-6.029	0	0	-6.995
Stanje 31. 12. 2013	919	133.846	111.592	188	10.893	257.438
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2013	0	83.485	94.612	182	0	178.279
Odpisi	0	-953	-5.999	0	0	-6.952
Slabitev	919	0	0	0	0	919
Amortizacija	0	9.703	12.757	1	0	22.461
Stanje 31. 12. 2013	919	92.235	101.370	183	0	194.707
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2013	919	41.075	14.148	6	13.374	69.522
Stanje 31. 12. 2013	0	41.611	10.222	5	10.893	62.731

Gibanje neopredmetenih sredstev 2012

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. 12. 2011 prvotno poročano	0	120.850	106.536	194	5.965	233.545
Sredstva, pridobljena s pripojitvijo	919	416	10.584	0	0	11.919
Stanje 1. 1. 2012	919	121.266	117.120	194	5.965	245.464
Povečanja	0	0	0	0	15.293	15.293
Prenosi v uporabo	0	833	7.051	0	-7.884	0
Odpisi	0	-1.169	-11.781	-6	0	-12.956
Drugi prenosi	0	3.630	-3.630	0	0	0
Stanje 31. 12. 2012	919	124.560	108.760	188	13.374	247.801
Popravek vrednosti						
Stanje 31. 12. 2011 prvotno poročano	0	73.161	86.970	182	0	160.313
Sredstva pridobljena s pripojitvijo	0	313	7.235	0	0	7.548
Stanje 1. 1. 2012	0	73.474	94.205	182	0	167.861
Odpisi	0	-1.169	-11.777	-6	0	-12.952
Drugi prenosi	0	2.924	-2.922	0	0	2
Amortizacija	0	8.256	15.106	6	0	23.368
Stanje 31. 12. 2012	0	83.485	94.612	182	0	178.279
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2012	919	47.792	22.915	12	5.965	77.603
Stanje 31. 12. 2012	919	41.075	14.148	6	13.374	69.522

12. Opredmetena osnovna sredstva

S 1. 1. 2013 je družba spremenila računovodsko usmeritev merjenja po pripoznanju za kabelsko kanalizacijo in je prešla z modela prevrednotenja na model nabavne vrednosti. Učinki in podrobnejša razlaga so navedeni v točki e. Sprememba računovodskih usmeritev in preračun za nazaj v poglavju 2. Podlaga za sestavo.

Opredmetena osnovna sredstva so v družbi Telekom Slovenije izkazana po nabavni vrednosti. Zemljišča in zgradbe se merijo po pošteni vrednosti.

Zemljišča in zgradbe je pooblaščenca neodvisna ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na pošteno vrednost na 1. 10. 2012. Za potrebe cenitve so se nepremičnine razdelile v tri skupine glede na višino knjigovodske vrednosti na datum cenitve:

- nepremičnine nad 5 milijonov evrov knjigovodske vrednosti [ki predstavljajo 62 % skupne knjigovodske vrednosti],
- nepremičnine od 1 do 5 milijonov evrov knjigovodske vrednosti,
- nepremičnine do 1 milijon evrov knjigovodske vrednosti.

Za nepremičnine, katerih knjigovodska vrednost je znašala nad 5 milijonov, so bile uporabljene vse tri metode ocenjevanja vrednosti (metoda tržnih primerjav, na donosu zasnovan način in nabavnovrednostni način), kot so določene z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti (MSOV). Za nepremičnine od 1 milijona do 5 milijonov sta bili uporabljena metoda tržnih primerjav in nabavnovrednostni način, za nepremičnine s knjigovodsko vrednostjo do 1 milijona pa je bila uporabljena metoda tržnih primerjav. Glede na namen uporabe je bila upoštevana hierarhija poštene vrednosti, za vsako sredstvo posebej.

31. 12. 2013 je pooblaščenca ocenjevalka vrednosti zemljišč in zgradb preverila vrednosti, ki so bile ugotovljene na 1. 10. 2012. Na podlagi analize primerljivih in razpoložljivih tržnih podatkov je ugotovila, da vrednost nepremičnin na 31. 12. 2013 odraža pošteno vrednost ocenjenih nepremičnin.

Pomembnejša povečanja opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi v letu 2013 se nanašajo predvsem na pridobitev nepremičnin in kabelske kanalizacije v višini 3.973 tisoč evrov, izgradnjo in posodobitev kabelskega omrežja v višini 8.202 tisoč evrov, pridobitev telekomunikacijske in druge opreme v višini 42.676 tisoč evrov.

Knjigovodska vrednost opreme na 31. 12. 2013 iz naslova finančnega najema je 1.448 tisoč evrov.

Opredmetena osnovna sredstva niso predmet obremenitve.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2013

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 1. 1. 2013	386.652	878.468	272.740	531.851	440.555	34.757	2.545.023
Povečanja	0	0	0	543	4.738	49.426	54.707
Povečanja z notranjim razvijanjem	8	0	239	142	346	-735	0
Prenos iz sredstev v izgradnji	3.973	8.202	2.009	16.806	23.861	-54.851	0
Odpisi	-768	0	-295	-1.900	-6.750	-72	-9.785
Zmanjšanja	-1.426	0	-1.023	-930	-9.734	-17	-13.130
Drugi prenosi	73	0	-2	-49	-22	0	0
Stanje 31. 12. 2013	388.512	886.670	273.668	546.463	452.994	28.508	2.576.815
Popravek vrednosti							
Stanje 1. 1. 2013	94.464	669.549	258.380	415.046	360.260	0	1.797.699
Povečanja	55	0	0	56	72		183
Odpisi	-662	0	-295	-1.859	-6.728	0	-9.544
Zmanjšanja	-122	0	-966	-60	-8.868	0	-10.016
Amortizacija	15.602	23.262	5.206	33.049	33.129		110.248
Drugi prenosi	73	0	-2	-28	-43		0
Stanje 31. 12. 2013	109.410	692.811	262.323	446.204	377.822	0	1.888.570
Neodpisana vrednost							
Stanje 1. 1. 2013	292.188	208.919	14.360	116.805	80.295	34.757	747.324
Stanje 31. 12. 2013	279.102	193.859	11.345	100.259	75.172	28.508	688.245

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2012

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druge oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost							
Stanje 31. 12. 2011 prvotno poročano	393.500	871.951	277.106	587.061	410.299	28.331	2.568.248
Sredstva, pridobljena s pripojitvijo	92	0	0	0	9.384	0	9.476
Vpliv spremembe računovodske usmeritve	-39.626	0	0	0	0	0	-39.626
Stanje 1. 1. 2012 preračunano	353.966	871.951	277.106	587.061	419.683	28.331	2.538.098
Učinek prevrednotenja	-30.212	0	0	0	0	0	-30.212
Povečanja	0	0	0	12	3.834	62.895	66.741
Prenos iz sredstev v izgradnji	9.253	6.803	3.639	13.571	22.559	-55.825	0
Odpisi	-2	-188	-2.640	-1.000	-9.587	-23	-13.440
Zmanjšanja	-1.138	-98	-5.378	0	-8.925	-625	-16.164
Drugi prenosi	54.785	0	13	-67.793	12.991	4	0
Stanje 31. 12. 2012	386.652	878.468	272.740	531.851	440.555	34.757	2.545.023
Popravek vrednosti							
Stanje 31. 12. 2011 prvotno poročano	77.059	645.397	258.204	419.493	330.411	0	1.730.564
Sredstva, pridobljena s pripojitvijo	33	0	0	0	5.841	0	5.874
Vpliv spremembe računovodske usmeritve	-4.080	0	0	0	0	0	-4.080
Stanje 1. 1. 2012 preračunano	73.012	645.397	258.204	419.493	336.252	0	1.732.358
Učinek prevrednotenja	-25.989	0	0	0	0	0	-25.989
Povečanja	84	0	0	0	0	0	84
Odpisi	-1	-188	-2.638	-1.000	-8.569	0	-12.396
Zmanjšanja	-41	-73	-5.264	0	-9.217	0	-14.595
Amortizacija	15.620	24.413	8.065	36.081	34.056	0	118.235
Drugi prenosi	31.779	0	13	-39.528	7.738	0	2
Stanje 31. 12. 2012	94.464	669.549	258.380	415.046	360.260	0	1.797.699
Neodpisana vrednost							
Stanje 31. 12. 2011 prvotno poročano	316.441	226.554	18.902	167.568	79.888	28.331	837.684
Stanje 1. 1. 2012 preračunano	280.954	226.554	18.902	167.568	83.431	28.331	805.740
Stanje 31. 12. 2012	292.188	208.919	14.360	116.805	80.295	34.757	747.324

13. Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige

Naložbe v odvisne družbe

	Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %		Knjigovodska vrednost kapitala na dan		Poslovni izid	
							2013	2012	31. 12. 2013	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2012
SLOVENIJA												
1	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.	Cigaletova ulica 10, Ljubljana	Slovenija	gradbena in vzdrževalna dela na telekomunikacijskem kablenskem omrežju	17 %	100 %	100 %	100 %	15.994	15.237	778	3.043
2	Avtenta, napredne poslovne rešitve, d.o.o.*	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	sistemski integrator	17 %	100 %	100 %	100 %	5.477	5.754	115	-59
3	TSmedia, medijske vsebine in storitve, d.o.o.	Cigaletova ulica 15, Ljubljana	Slovenija	multimedijske in internetne vsebine	17 %	100 %	100 %	100 %	5.257	9.236	-1.023	-3.771
4	SOLINE Pridelava soli, d.o.o.	Seča 115, Portorož	Slovenija	pridelava soli ter ohranjanje in upravljanje krajinskega parka	17 %	100 %	100 %	100 %	3.697	4.808	-717	26
TUJINA												
5	IPKO Telecommunications LLC	Lagija Ulpiana, Rruga "Zija Shemsiu", nr 34, Prishtina	Kosovo	telekomunikacijske storitve	10 %	93 %	93 %	93 %	5.981	4.586	1.395	-1.791
6	Blicnet, d.o.o., Banja Luka	Majke Jugovića 25, Banja Luka	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	70 %	12.660	9.228	435	263
7	ONE DOO Skopje	Bul. Kuzman Josifovski Pitu 15, Skopje	Makedonija	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	100 %	26.758	28.354	-1.051	-7.009
8	DIGI PLUS MULTIMEDIA Društvo za telekomunikacijske usluge DOOEL Skopje	Bul. Partizanski odredi, no. 70, DTC Aluminka, Skopje	Makedonija	storitve digitalne televizije	10 %	100 %	100 %	100 %	304	249	57	-27
9	SIOL, d.o.o.	Margaretska 3, Zagreb	Hrvaška	telekomunikacijske storitve	20 %	100 %	100 %	100 %	516	597	43	10
10	"SIOL", d.o.o., društvo za pružanje telekomunikacijskih usluga, Sarajevo	Tešanjska ulica 24 a, Sarajevo	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	100 %	1.631	1.659	-29	-44
11	DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE "SIOL" DOO PODGORICA	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 106, Podgorica	Črna gora	telekomunikacijske storitve	9 %	100 %	100 %	100 %	2.652	2.365	7	29

* Prilagojeni izkazi za leto 2012

Naložbe v odvisne družbe

v tisoč EUR	31. 12. 2012	Povečanje	Slabitev	31. 12. 2013
GVO	5.758			5.758
TSmedia	16.482		-1.988	14.494
Avtenta	4.923			4.923
Soline	147			147
Ipko	5.730			5.730
Blicnet	10.989	3.488		14.477
SIOL, Zagreb	501			501
One	36.261		-5.863	30.398
Digi Plus multimedia	239		-39	200
SIOL, Podgorica	2.340	280		2.620
SIOL, Sarajevo	1.710			1.710
Naložbe v odvisne družbe	85.080	3.768	-7.890	80.958
Gibtelecom	36.775			36.775
M-Pay	63			63
Naložbe v skupne podvige	36.838	0	0	36.838
Skupaj naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	121.918	3.768	-7.890	117.796

Na skupščini Aneksa je Telekom Slovenije kot večinski družbenik te družbe sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala z denarnim vložkom v višini 954.610,70 BAM; transakcija se je izvršila 28. 2. 2013.

Telekom Slovenije je 19. marca 2013 kot edini družbenik družbe Aneks sprejel sklep, da se osnovni kapital družbe Aneks, ki znaša 14.092.086,00 BAM, poveča za novo vplačilo. Transakcija se je izvršila 17. 4. 2013.

Telekom Slovenije je 30. 4. 2013 v sodni register vpisal prevzem dela družb Avtenta in TSmedia. Z dnem vpisa prevzema v sodni register prevzemna družba Telekom Slovenije kot univerzalna pravna naslednica vstopi v vsa pravna razmerja, ki so povezana s premoženjem, katerega subjekt sta bili prenosni družbi Avtenta in TSmedia, in ki se s pogodbo o delitvi ter prevzemu prenašajo na prevzemno družbo.

Družba Aneks, d.o.o., se je 30. 7. 2013 s ciljem večje korporativne prepoznavnosti na trgu preimenovala v družbo Blicnet, d.o.o., Banja Luka.

Skupni znesek povečanja osnovnega kapitala družbe Blicnet v poročanem obdobju 2013 znaša 3.488 tisoč evrov.

Telekom Slovenije je kot edini družbenik družbe SIOL, Podgorica, sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala z denarnim vložkom 280 tisoč evrov. Osnovni kapital družbe po povečanju in vpisu v sodni register 24. 10. 2013 znaša 2.620 tisoč evrov.

Telekom Slovenije je na podlagi pogodbe o prodaji 100 % deleža v albanski družbi PRIMOCcommunications SHPK, ki je bila sklenjena 3. oktobra 2013, ter soglasja albanskega organa, pristojnega za konkurenco, 6. 11. 2013 dokončno prenesel lastništvo 100 % deleža v tej družbi na kupca AD – TRADE SHPK.

Oslabitev finančnih naložb

Družba Telekom Slovenije spremlja plane in realizacijo kazalnikov poslovanja v odvisnih družbah. Na podlagi preverbe znamenj slabitve je družba pristopila k oceni poštene vrednosti dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe One, Skopje, Digi Plus Multimedia, Skopje, in TSmedia, Ljubljana.

Družbi s sedežem v Makedoniji, One in Digi Plus Multimedia sta bili zaradi medsebojne prepletenosti poslovanja obeh družb vrednoteni skupaj. Nadomestljiva vrednost, ki je enaka vrednosti pri uporabi, je bila določena na osnovi metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, ki temelji na petletnih

projekcijah družbe. Uporabljena diskontna stopnja pred davki pri projekciji je 12,51 %, denarni tokovi nad pet let pa so ekstrapolirani s povprečno 2 % stopnjo rasti. Dolgoročni finančni naložbi v družbi One in Digi Plus Multimedia sta se na osnovi cenitve oslabili v skupni višini 5.902 tisoč evrov. Analiza občutljivosti nadomestljive vrednosti v odvisnosti od tehtanih povprečnih stroškov celotnega kapitala v razponu od 11,51 % do 13,51 % [od -1 do + 1 % od uporabljene diskontne stopnje] in stopnje rasti reziduala v razponu od 1 % do 3 % glede na uporabljene stopnje spreminja nadomestljivo vrednost v razponu med 22.994 tisoč evri pri 13,51 % diskontni stopnji in 1 % stopnji rasti in 41.282 tisoč evri pri 11,51 % stopnji in 3 % stopnji rasti.

Nadomestljiva vrednost družbe TSmedia predstavlja vrednost pri uporabi, ki je bila določena na osnovi metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, ki temelji na petletnih projekcijah družbe. Uporabljena diskontna stopnja pred davki pri projekciji je 14,17 %, denarni tokovi nad pet let pa so ekstrapolirani s povprečno 2 % stopnjo rasti. Dolgoročna finančna naložba v družbo TSmedia se je na osnovi cenitve oslabila v višini 1.988 tisoč evrov. Analiza občutljivosti nadomestljive vrednosti v odvisnosti od tehtanih povprečnih stroškov celotnega kapitala v razponu od 13,17 % do 15,17 % [od -1 do + 1 % od uporabljene diskontne stopnje] in stopnje rasti reziduala v razponu od 1 % do 3 % glede na uporabljene stopnje spreminja nadomestljivo vrednost v razponu med 13.081 tisoč evri pri 15,17 % diskontni stopnji in 1 % stopnji rasti in 16.454 tisoč evri pri 13,17 % diskontni stopnji in 3 % stopnji rasti.

Naložbe v skupne podvige

Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %	Delež glasovalnih pravic v %	Knjigovodska vrednost kapitala na dan		Poslovni izid	
						2012	2013	31. 12. 2013	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2012
1. M-PAY, Družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino, d.o.o.	Ul. Vita Kraigherja 3, Maribor	Slovenija	obdelava mobilnih plačil	17 %	50 %	50 %	50 %	208	197	11	13
2. Gibtelecom Limited	Gibtelecom, Suite 942, Europort	Gibraltar	telekomunikacijske storitve	20 %	50 %	50 %	50 %	32.840	31.937	10.194	9.593

Telekom Slovenije je v aprilu 2007 pridobil 50 % lastniški delež v družbi Gibtelecom Limited, ki je ponudnik telekomunikacijskih storitev v Gibraltarju in kot zasebna družba ne kotira na nobeni od javnih borz vrednostnih papirjev.

M-Pay je s pripojitvijo družbe Mobitel k Telekomu Slovenije v 50 % lastništvu družbe Telekom Slovenije.

14. Druge finančne naložbe

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Naložbe v delnice bank	0	1.335
Naložbe v druge delnice in deleže	3.139	2.998
Skupaj druge finančne naložbe razpoložljive za prodajo	3.139	4.333
Posojila drugim podjetjem	166.956	160.013
Posojila zaposlencem	953	1.164
Skupaj dana posojila	167.909	161.177
Skupaj druge finančne naložbe	171.048	165.510

Vse naložbe v delnice in deleže so razporejene v skupino finančne naložbe, razpoložljive za prodajo. Od skupne vrednosti v znesku 3.139 tisoč evrov se 1.177 tisoč evrov (2012: 1.301 tisoč evrov) nanaša na finančne inštrumente, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev in so pripoznani po pošteni vrednosti.

Na 31. 12. 2013 je družba odpisala naložbe v delnice bank, ki so skladno z odločbami Banke Slovenije prenehale in bile izbrisane iz centralnega registra vrednostnih papirjev, ter oslabila naložbe v delnice drugih slovenskih bank.

Ostale finančne naložbe, razvrščene v skupino namenjene prodaji, ki ne kotirajo na borzi, so pripoznane po nabavni vrednosti, saj družba ne more pridobivati informacij, da bi lahko ocenila pošteno vrednost. Družba letno ugotavlja znamenja oslabitve za te naložbe.

Finančne naložbe ne služijo kot zavarovanje in so proste bremen.

Tabela danih posojil

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Dolgoročna dana posojila	167.909	161.177
Dana posojila	166.956	160.013
Posojila zaposlencem	953	1.164
Kratkoročna dana posojila	21.822	28.939
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih – dana posojila	7.028	12.076
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih – posojila zaposlencem	187	236
Kratkoročna dana posojila in obresti	14.607	16.627
Stanje konec obdobja dana posojila	189.731	190.116

Dolgoročno dana posojila predstavljajo predvsem posojila dana odvisnim družbam v skupini (99%) in posojila, dana tretjim.

V strukturi kratkoročnih danih posojil prevladujejo posojila, dana odvisnim družbam, v skupini z 93 %, razliko predstavlja naložba v kratkoročne vrednostne papirje denarnega trga (potrdila o vlogi – CD). Posojila, dana odvisnim družbam v Sloveniji, so večinoma obrestovana po davčno priznani obrestni meri, skladno s Pravilnikom o priznani obrestni meri, ki se giblje med 1,48 % in 3,17 %. Posojila, dana odvisnim družbam v tujini v letu 2013, pa so obrestovana po obrestni meri, ki je enaka ponderirani letni obrestni meri, po kateri se na trgu zadolžuje matična družba, povečani za določen pribitek iz naslova kreditnega tveganja, skladno z internim pravilnikom, ki se giblje med 4,93 % in 5,1 %.

Obrestna mera posojil, danih drugim, se giblje med 1,345 % in 4,00 %, obrestna mera stanovanjskih posojil, danim zaposlenim, pa med 3,7% in 6,2%.

Vsa dana posojila, razen stanovanjskih posojil, danih zaposlenim, so zavarovana z bianco menicami, poroštvenimi izjavami, z odstopom obstoječih in bodočih terjatev oziroma z zastavnimi pravicami na premičninah in nepremičninah. Če se za določeno posojilo oceni, da zavarovanje ni več ustrezno oziroma zadostno, se zanj oblikujejo ustrezni popravki vrednosti.

Roki zapadlosti danih posojil

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
• v manj kot 3 mesecih	1.475	10.407
• od 3 do 12 mesecev	20.347	18.576
• od 1 do 5 let	154.295	135.106
• več kot 5 let	13.614	26.027
Skupaj	189.731	190.116

Hierarhija poštene vrednosti

Pri pripoznavanju in razkrivanju poštene vrednosti finančnih instrumentov z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti je bila uporabljena sledeča hierarhija:

1. kategorija: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu,
2. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno,
3. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, in naložbe, vrednotene po nabavni vrednosti. Vsi vrednostni papirji v tretji kategoriji se vodijo po nabavni vrednosti.

Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	31. 12. 2013	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji	1.177	1.177	0	0
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	31. 12. 2012	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji	1.301	1.301	0	0

Družba za vrednostne papirje, ki jih ima vrednotene po nabavni vrednosti v skupni višini 1.962 tisoč evrov (2012: 3.032 tisoč evrov), ne ugotavlja poštene vrednosti, saj nima podatkov, letno pa za te papirje ugotavlja znamenja oslabitve. Zato družba teh vrednostnih papirjev ni razvrstila v nobeno od ravni hierarhije poštene vrednosti.

15. Ostala dolgoročna sredstva

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Vnaprej plačane najemnine	16.106	15.919
Dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud	3.239	4.692
Drugi dolgoročno odloženi stroški	2.268	620
Dolgoročne poslovne terjatve	10.250	1.375
Skupaj ostala dolgoročna sredstva	31.863	22.606

Med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami družba od februarja 2013 izkazuje prodajo subvencioniranega blaga na obroke.

Gibanje razmejitev brez drugih dolgoročnih finančnih sredstev

v tisoč EUR	Najemnine	Prodajne vzpodbude
Stanje 1. 1. 2012	17.982	14.734
Povečanje	-1.536	7.573
Prenos med stroške	-527	-17.615
Stanje 31. 12. 2012	15.919	4.692
Povečanje	2.242	16.897
Prenos med stroške	-2.055	-18.350
Stanje 31. 12. 2013	16.106	3.239

16. Naložbene nepremičnine

Gibanje naložbenih nepremičnin

v tisoč EUR	2013	2012
Stanje 1. 1.	6.378	6.462
Pridobitve	0	0
Odtujitve	-1.248	0
Slabitev	-961	0
Amortizacija	-50	-84
Stanje konec poročevalskega obdobja	4.119	6.378

Naložbene nepremičnine so zemljišča in zgradbe v Sečovljah. Nepremičnina na Vojkovi 58 v Ljubljani je bila prodana 1. 2. 2013.

Telekom Slovenije vodi naložbene nepremičnine po nabavni vrednosti, v letu 2013 pa je družba pristopila k ugotavljanju poštene (tržne) vrednosti naložbene nepremičnine v Sečovljah.

Cenitev naložbenih nepremičnin je opravil sodni cenilec in izvedenec gradbene stroke na 12. 7. 2013 in 23. 8. 2013. Glede na namen in metodiko vrednotenja nepremičnin je ugotovljena vrednost opredeljena kot tržna vrednost.

Na podlagi opravljene cenitve se je evidentirala slabitev zemljišč v višini razlike med ocenjeno in knjigovodsko vrednostjo, 961 tisoč evrov, preko izkaza poslovnega izida.

Prihodki od najemnin za naložbene nepremičnine, pripoznani v poslovnem izidu v letu 2013, znašajo 35 tisoč evrov (2012: 125 tisoč evrov). Stroške, povezane z naložbenimi nepremičninami, je družba v izkazu poslovnega izida v letu 2013 pripoznala v višini 88 tisoč evrov in jih izkazuje v stroških storitev, pod postavkama stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev in stroški drugih storitev (pojasnilo 6), ter na postavki ostali odhodki (pojasnilo 8 Drugi odhodki poslovanja).

17. Sredstva za odtujitev

Sredstva za odtujitev so v večini zemljišča in zgradbe, ki jih družba Telekom Slovenije, skladno s procesom racionalizacije in optimizacije nepremičnin, v prihodnosti ne namerava uporabljati v poslovne namene. Zanje je uprava družbe sprejela sklep o njihovi prodaji, kar se predvideva v naslednjih dvanajstih mesecih. Sredstva za odtujitev se prenesejo med kratkoročna sredstva za odtujitev po knjigovodski vrednosti ali poštene vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je nižja. Vsa prenesena sredstva je pred prenosom ocenil zunanji cenilec vrednosti nepremičnin. Na 31. 12. 2013 izkazuje družba sredstva za odtujitev v višini 4.478 tisoč evrov.

v tisoč EUR	Nepremičnine, namenjene prodaji
Stanje 1. 1. 2012	4.485
Povečanja	384
Prodaja	-736
Prenos na opredmetena osnovna sredstva	-11
Slabitev	-277
Stanje 31. 12. 2012	3.845
Povečanja	1.216
Prodaja	-432
Prenos na opredmetena osnovna sredstva	0
Slabitev	-151
Stanje 31. 12. 2013	4.478

V letu 2013 je družba pripoznala izgubo zaradi oslabitve iz razlike med knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo, zmanjšano za stroške prodaje v višini 151 tisoč evrov. Izguba zaradi oslabitve sredstev za odtujitev je pripoznana v izkazu poslovnega izida pod postavko drugi odhodki poslovanja, slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev (pojasnilo 8).

18. Zaloge

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Material	5.636	5.143
Trgovsko blago	10.642	9.025
Skupaj zaloge	16.278	14.168

V letu 2013 so bile zaloge vrednotene po iztržljivi vrednosti, odpis zalog v višini 766 tisoč evrov pa je bil pripoznan med stroški v izkazu poslovnega izida pod postavko drugi odhodki poslovanja, odpisi obratnih sredstev (pojasnilo 8). Po čisti iztržljivi vrednosti je vrednoteno za 359 tisoč evrov trgovskega blaga in za 229 tisoč evrov materiala, ostale zaloge pa so vrednotene po prvotni nabavni vrednosti, ker odpisi niso bili potrebni. Zaloge niso obremenjene ali zastavljene.

19. Poslovne in druge terjatve

v tisoč EUR	2013			2012 Neto vrednost prilagojeno
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	
Poslovne terjatve	123.947	-21.439	102.508	75.904
Terjatve do tujih operaterjev	18.112	-615	17.497	19.506
Terjatve do domačih operaterjev	22.916	-8.998	13.918	65.222
Skupaj terjatve do kupcev	164.975	-31.052	133.923	160.632
Dani predujmi	212	0	212	1.111
Terjatve za DDV in druge davke	4.707	0	4.707	4.598
Druge terjatve	1.108	0	1.108	1.103
Skupaj druge terjatve	6.027	0	6.027	6.812
Skupaj poslovne in druge terjatve	171.002	-31.052	139.950	167.444

Poslovne terjatve se ne obrestujejo.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Stanje 1. 1.	-28.884	-38.756
Popravki v letu	-15.922	-8.460
Odprava popravkov	11.662	7.736
Odpisi	2.092	10.596
Stanje 31. 12. 2013	-31.052	-28.884

Analiza starosti terjatev na datum poročanja

v tisoč EUR	2013			2012 prilagojeno		
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost
Skupaj terjatve do kupcev	164.975	-31.052	133.923	189.516	-28.884	160.632
Nezapadle terjatve do kupcev	113.394	-5	113.389	83.826	-12	83.814
Zapadle			0			0
• do vključno 30 dni	11.534	-118	11.416	13.525	-661	12.864
• od vključno 31 do vključno 60 dni	5.052	-56	4.996	5.177	-158	5.019
• od vključno 61 do vključno 90 dni	1.551	-27	1.524	3.497	-101	3.396
• od vključno 91 do vključno 120 dni	1.525	-760	765	2.141	-804	1.337
• od vključno 121 dni naprej	31.919	-30.086	1.833	81.350	-27.148	54.202
Skupaj zapadle terjatve do kupcev	51.581	-31.047	20.534	105.690	-28.872	76.818
Druge poslovne terjatve	6.027	0	6.027	6.812	0	6.812
Skupaj terjatve	171.002	-31.052	139.950	196.328	-28.884	167.444

20. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Odloženi stroški in vračunani prihodki	14.217	10.822
Kratkoročni del prodajnih vzpodbud	14.203	14.611
Skupaj aktivne časovne razmejitve	28.420	25.433

21. Kratkoročne finančne naložbe

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Druga kratkoročna posojila	21.822	28.939
Druga kratkoročna finančna sredstva	0	4
Depoziti pri bankah	8.463	50.311
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	30.285	79.254

Med drugimi kratkoročnimi posojili je zajetih 19.735 tisoč evrov posojil hčerinskim družbam, skupaj s kratkoročnim delom dolgoročnih danih posojil ter zaračunanih obresti. Zapadlost kratkoročnih posojil in drugi podatki so razkriti v pojasnilu 14.

Na datum poročanja je imela družba pri bankah vezana 2 depozita (na 31. 12. 2012: 29 depozitov) v skupni višini 8.463 tisoč evrov (2012: 50.311 tisoč evrov) z zapadlostjo od 91 do 102 dni (2012: od 92 do 116 dni). Ponderirana letna obrestna mera znaša 0,83 % (2012: 3,28 %).

Depoziti so bili namenjeni predvsem za uravnavanje likvidnosti v prvih treh mesecih leta 2014. Vsi depoziti imajo določeno fiksno obrestno mero, zato podjetje ni bilo izpostavljeno obrestnemu tveganju.

22. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Denarna sredstva v blagajni in na računih v banki	51.989	19.823
Kratkoročni depoziti pri bankah z zapadlostjo do treh mesecev	905	12.001
Skupaj denar in denarni ustrezniki	52.894	31.824

Denarna sredstva na računih v banki se obrestujejo po bančnih obrestnih merah za pozitivna stanja na računih od 0,01 % do 0,50 % letno. Nočni depoziti se obrestujejo po pogodbenih obrestnih merah od 0,70 % do 0,80 % letno [2012: 0,55 % do 1,35 % letno]. Obrestna mera za depozitni račun 1 dan znaša 0,10 % letno.

Na datum poročanja je imela družba pri banki vezan en depozit na odpoklic [na 31. 12. 2012: 7 depozitov do treh mesecev], po letni obrestni meri 0,70 % [2012: ponderirana letna obrestna mera 2,50 %].

23. Kapital in rezerve

Kapital in rezerve

v tisoč EUR	31. 12. 2013	31. 12. 2012 prilagojeno
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		
Vpoklicani kapital	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	168.927	168.927
Rezerve iz dobička	263.609	251.701
<i>Zakonske rezerve</i>	<i>50.434</i>	<i>50.434</i>
<i>Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže</i>	<i>3.671</i>	<i>3.671</i>
<i>Lastne delnice in lastni poslovni deleži</i>	<i>-3.671</i>	<i>-3.671</i>
<i>Statutarne rezerve</i>	<i>54.544</i>	<i>54.544</i>
<i>Druge rezerve iz dobička</i>	<i>158.631</i>	<i>146.723</i>
Zadržani čisti poslovni izid	65.055	103.350
<i>Zadržani poslovni izid preteklih let</i>	<i>25.822</i>	<i>76.046</i>
<i>Poslovni izid tekačega leta</i>	<i>39.233</i>	<i>27.304</i>
Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	7.721	8.358
Presežek iz prevrednotenja za finančne instrumente	714	611
Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke	1.112	528
Skupaj kapital in rezerve	779.859	806.196

Vpoklicani kapital

Izdani in v celoti vplačani kapital znaša 272.721 tisoč evrov in je razdeljen na 6.535.478 navadnih imenskih kosovnih delnic.

Lastniška struktura

Delničar	31. 12. 2013		31. 12. 2012	
	Število delnic	Delež v %	Število delnic	Delež v %
Republika Slovenija	4.087.569	62,54	4.087.569	62,54
Individualni delničarji	732.594	11,21	694.347	10,62
Pravne osebe	579.434	8,87	599.742	9,18
Kapitalska družba, d.d.	365.175	5,59	365.175	5,59
Tuje pravne osebe	322.296	4,93	321.788	4,92
Slovenska odškodninska družba, d.d.	277.839	4,25	277.839	4,25
Banke	60.208	0,92	66.906	1,02
Vzajemni in ostali skladi	56.897	0,87	66.037	1,02
Lastne delnice	30.000	0,46	30.000	0,46
Zavarovalnice	10.970	0,17	10.970	0,17
Borzne hiše	8.046	0,12	8.046	0,12
Investicijske družbe in DZU	4.450	0,07	7.059	0,11
Skupaj	6.535.478	100,00	6.535.478	100,00

Stanje in gibanje kapitala sta predstavljena v izkazu gibanja kapitala. V letu 2013 družba ni izdala niti umaknila delnic, tako da je ostalo njihovo število nespremenjeno.

Kapitalske rezerve

V okviru kapitalskih rezerv sta bila v preteklih letih evidentirana vplačan presežek kapitala iz naslova lastninskega preoblikovanja v višini 126.135 tisoč evrov in prenos neobdavčenega dela prevrednotovalnih rezerv za opredmetena osnovna sredstva v višini 42.792 tisoč evrov. Gibanje kapitalskih rezerv je vidno v izkazu gibanja kapitala. Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, kot jih določa zakon, in niso namenjene delitvi.

Rezerve iz dobička

Družba pri svojem poslovanju oblikuje spodaj navedene rezerve kot del rezerv iz dobička.

Družba oblikuje **zakonske rezerve** v taki višini, da znaša vsota zakonskih rezerv in kapitalskih rezerv, ki se tem prištejajo na podlagi zakona za namene ugotavljanja potrebne višine zakonskih rezerv, 20 % osnovnega kapitala družbe.

Za leto 2013 je družba skladno z Zakonom o gospodarskih družbah in statutom družbe upoštevala obvezno uporabo čistega dobička in predpisan vrstni red ter ni oblikovala zakonskih in statutarne rezerv, saj že dosegajo maksimalno dovoljeno višino.

Rezerve za lastne deleže se oblikujejo v višini zneska pridobitve lastnih delnic in niso namenjene delitvi. V letu 2013 družba ni pridobila novih lastnih delnic.

Na 31. 12. 2013 je imela družba 30.000 **lastnih delnic**, kar predstavlja 0,46 % delniškega kapitala. Lastne delnice so evidentirane v skupni vrednosti 3.671 tisoč evrov, njihovo število pa je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003. Družba lahko pridobiva lastne delnice za namene, kot jih določa in dovoljuje zakon.

Statutarne rezerve se uporabljajo za oblikovanje rezerv za lastne delnice, za kritje izgube, za povečanje osnovnega kapitala ter za kritje vseh vrst poslovnih in drugih tveganj. Družba oblikuje statutarne rezerve, dokler njihova višina ne doseže 20 % osnovnega kapitala družbe. Te rezerve niso namenjene delitvi. V posameznem poslovnem letu se za oblikovanje statutarne rezerv nameni 20 % zneska čistega dobička, zmanjšanega za morebitne zneske, uporabljene za kritje prenesene izgube, oblikovanje zakonskih rezerv in rezerv za lastne delnice.

Druge rezerve iz dobička se lahko uporabijo za katerekoli namene v skladu z zakonom, statutom, poslovno politiko in sklepi skupščine. Družba je za leto 2013 11.908 tisoč evrov razporedila za povečanje drugih rezerv iz dobička.

Zadržani čisti poslovni izid

Zadržani čisti poslovni izid vključuje prenesene dobičke prejšnjih let in čisti poslovni izid obdobja.

Na podlagi sklepa skupščine delničarjev s 1. 7. 2013 se je bilančni dobiček za leto 2012 v znesku 100.839 tisoč evrov razporedil za izplačilo vmesne dividende v znesku 24.070 tisoč evrov, kar predstavlja 3,70 evra na delnico, ter za izplačilo dividende v znesku 53.995 tisoč evrov (2012: 45.538 tisoč evrov), kar predstavlja 8,30 evra na delnico (2012: 7,00 evra). Preostali del v znesku 22.774 tisoč evrov je prenesen v naslednje leto.

Ugotovitev bilančnega dobička leta 2013

	v EUR
Čisti poslovni izid leta 2013	51.140.828,06
Preneseni čisti poslovni izid	25.822.379,47
Povečanje rezerv iz dobička	-11.908.427,53
	65.054.780,00

Predlagano izplačilo dividend za leto 2013

Znesek za izplačilo dividende: 21.663.241,74 evra

Dividenda na navadno delnico: 3,33 evra

Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva

Spremembe presežka iz prevrednotenja za pošteno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev za zemljišča in zgradbe

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Stanje 1. 1. 2013	8.358	10.154
Prevrednotenje zemljišč in zgradb (povečanje)	0	586
Prevrednotenje zemljišč in zgradb (zmanjšanje)	0	-2.890
Odloženi davki	0	345
Prenos v zadržani čisti poslovni izid	-440	-472
Sprememba davčne stopnje	-197	635
Stanje 31. 12. 2013	7.721	8.358

Zmanjšanje v višini 197 tisoč evrov se nanaša na preračun obveznosti za odložene davke zaradi povišanja davčne stopnje s 15 % na 17 %.

Presežek iz prevrednotenja za finančne instrumente

Presežek iz prevrednotenja za finančne instrumente vključuje spremembo vrednosti finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, in znaša 714 tisoč evrov.

Spremembe presežka iz prevrednotenja za pošteno vrednost finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo

v tisoč EUR	2013	2012
Stanje 1. 1. 2013	611	548
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo (krepitev)	141	405
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo (slabitev)	0	-371
Odloženi davki	-24	-5
Sprememba davčne stopnje	-14	34
Stanje 31. 12. 2013	714	611

Presežek iz prevrednotenja za aktuarske primanjkljaje in presežke

Kot aktuarski presežek ali primanjkljaj se izkazujejo spremembe sedanje vrednosti obveznosti do zaposlencev zaradi sprememb v aktuarskih predpostavkah in na podlagi izkustvenih prilagoditev.

Konec leta 2013 znaša 1.112 tisoč evrov.

24. Dolgoročno odloženi prihodki¹¹⁵

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Vnaprej zaračunane kolokacije	5.590	4.561
Prejete državne pomoči	553	620
Brezplačni prevzem OS	465	478
Drugi dolgoročno odloženi prihodki	2.402	2.593
Skupaj dolgoročno odloženi prihodki	9.010	8.252

Vnaprej vračunane kolokacije se nanašajo na oddajo prostorov in opreme drugim operaterjem.

25. Rezervacije

v tisoč EUR	31. 12. 2012 prilagojeno	Sprememba diskontne stopnje	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	31. 12. 2013
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	25.163		-861	-2.749		21.553
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	8.121		-177	-584	726	8.086
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	3.750	309	-100	-959	30	3.030
Druge rezervacije	246		-193		146	199
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	1.845		-797		2.000	3.048
Skupaj rezervacije	39.125	309	-2.128	-4.292	2.902	35.916

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida, ki je opravljena z visoko stopnjo previdnosti. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti. Tožbe se nanašajo predvsem na zahtevke za odškodnino zaradi domnevne zlorabe monopolnega položaja na trgih, na katerih posluje Telekom Slovenije. Dodatno je Agencija za varstvo konkurence Republike Slovenije (AVK) po uradni dolžnosti proti družbi Telekom Slovenije v preteklih letih uvedla več postopkov ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja na trgu. Zadeve, za katere so oblikovane rezervacije, so v različnih fazah postopka. V do sedaj pravnomočno zaključenih zadevah je bil Telekom Slovenije v večji meri uspešen, kar tekoče objavlja, skladno s Pravili borze. Na podlagi ocene posloводства in na osnovi pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tožb in postopkov pred AVK v višini 21.553 tisoč evrov.

Proti družbi so bile vložene tožbe v skupnem znesku 584.991 tisoč evrov (v letu 2012: 614.379 tisoč evrov), kar je razloženo v pojasnilu 31. Znesek ne vključuje potencialne globe s strani AVK, ki lahko znaša od 0,5 do 10 % letnih prihodkov. Rezervacije so oblikovane v postopkih, katerih seštevek tožbenih zahtevkov na 31. 12. 2013 je bil 161.944 tisoč evrov.

Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve baznih postaj

Rezervacije so bile oblikovane v višini predvidenih stroškov odstranitve, diskontirane z diskontno stopnjo 4,10 % letno (2012: 4,70 % letno), kolikor je konec novembra 2013 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju, povečana za pribitek za lokalno tveganje.

¹¹⁵ GRI EC4

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na osnovi aktuarskega izračuna. Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 4,10 %, stopnja fluktuacije zaposlenih pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3,5 % [v letu 2012: diskontna stopnja 4,70 %, stopnja fluktuacije od 0 % do 3 %]. Obveznosti družbe so enake sedanji vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil. Drugih pokojninskih obveznosti družba nima.

26. Prejeta posojila

To pojasnilo vsebuje informacijo o pogodbenih pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti obrestnemu in tečajnemu tveganju je navedenih v pojasnilu 34 Upravljanje finančnih tveganj.

v tisoč EUR	2013	2012
Prejeta dolgoročna posojila		
Bančna posojila bank	92.105	127.184
• tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-32.860	-35.080
• dolgoročni del posojil	59.245	92.104
Skupaj dolgoročni del	59.245	92.104
Prejeta kratkoročna posojila		
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil bank	32.860	35.080
Obresti od posojil	9	21
Skupaj kratkoročni del	32.869	35.101

Pogodbena določila prejetih posojil

v tisoč EUR	Dolgoročni del 31. 12. 2013	Kratkoročni del 31. 12. 2013	Pogodbena obrestna mera	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	59.245	32.860	3 m EURIBOR + 1,900 %	2014	bianco menice
			3 m EURIBOR + 2,100 %	2014	nezavarovano
			3 m EURIBOR + 2,900 %	2014	bianco menice
			6 m EURIBOR - 0,025 %	2017	bančna garancija
			3 m EURIBOR + 0,083 %	2017	nezavarovano
			3 m EURIBOR - 0,018 %	2017	bančna garancija
			3 m EURIBOR + 0,105 %	2017	nezavarovano

Družba ima odprte kratkoročne in dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila, ki so zavarovana z bianco menicami. Kratkoročno revolving posojilo s 3,50 % pogodbeno obrestno mero zapade v letu 2014. Dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila zapadejo v letu 2015 in imajo spremenljivo obrestno mero in pribitek od 3,80 % do 4,80 %. Prav tako ima družba z bankami podpisane pogodbe o koriščenju limita na transakcijskih računih z obrestno mero od 5,50 % do 6,30 %.

Vsa posojila tujih bank so v evrih (EUR) in se obrestujejo z uporabo spremenljivih obrestnih mer.

Banke, ki so odobrile dolgoročna posojila, zahtevajo vzdrževanje v posojilnih pogodbah opredeljenih vrednosti bilančnih postavk in finančnih kazalnikov: konsolidiran skupni dolg, konsolidirano neto stvarno premoženje, EBITDA, konsolidiran skupni dolg/EBITDA. Nedoseganje predpisane vrednosti kazalnikov je lahko razlog za predčasno zapadlost posojil v plačilo. Na 31. 12. 2013 družba ne dosega določila pogodb, vendar banka soglaša s spregledom neizpolnitve. V skladu z določili dveh tujih posojilnih pogodb morajo biti obveznosti iz teh pogodb zavarovane z garancijo bank ali finančnih institucij. Pri posojilih, prejetih pri bankah v Sloveniji, pa je Telekom Slovenije v zavarovanje obveznosti po posojilnih pogodbah bankam predložil menice z meničnimi izjavami.

27. Druge dolgoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2013	2012
Obveznosti iz izdanih obveznic	298.899	298.327
Obveznosti iz finančnega najema	0	148
Obveznosti za plačilo dokupa deleža odvisne družbe	13.502	13.502
Skupaj druge dolgoročne finančne obveznosti	312.401	311.977

Telekom Slovenije je decembra 2009 izdal eno globalno obveznico v nominalni vrednosti 300.000 tisoč evrov z obrestno mero 4,875 % in rokom dospelosti december 2016. Obveznica je vrednotena po metodi odplačne vrednosti po 5,047 % efektivni obrestni meri.

28. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Obveznosti do dobaviteljev	74.304	83.944
Obveznosti do domačih operaterjev	5.105	58.523
Obveznosti do tujih operaterjev	8.974	10.897
Obveznost za DDV in druge davčne obveznosti	5.070	2.696
Obveznosti do zaposlenih	7.397	8.010
Obveznosti za podjetja	8	138
Druge obveznosti	9.298	4.056
Skupaj poslovne in druge obveznosti	110.156	168.264

Poslovne obveznosti niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 120 dni, obveznosti do operaterjev prav tako niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 10 do 90 dni.

29. Druge kratkoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2013	2012
Obveznosti za izplačilo dividend	141	337
Obveznosti iz izdanih obveznic	-131	-131
Obveznosti za obrestno zamenjavo	314	1.118
Obveznosti iz finančnega najema	149	1.540
Druge finančne obveznosti	0	5.931
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	473	8.795

30. Kratkoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic	1.925	1.679
Razmejene naročnine in kratkoročni del kolokacij	1.568	1.160
Vnaprej zaračunane najemnine vodov	0	0
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	125	159
Drugi odloženi prihodki	1.733	1.701
Skupaj kratkoročno odloženi prihodki	5.351	4.699

31. Potencialne in prevzete obveznosti

Obveznosti in terjatve za poslovni najem

Družba kot najemjemalec

Družba izkazuje obveznosti iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev, ki se nanašajo predvsem na zakupe vodov, najem poslovnih prostorov in baznih postaj.

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2013	2012
• do 1 leta		20.129	17.351
• od 1 leta do vključno 5 let		77.166	61.439
• nad 5 let		88.468	82.761

Najemnine za zakupe vodov na mednarodnem področju se oblikujejo glede na povpraševanje in ponudbo z upoštevanjem cenovnih okvirjev, ki veljajo za domače operaterje. Medoperaterski zakupi v Sloveniji so v večini storitev regulirani z javno objavljenimi ceniki. Za dolgoročne najeme se sklepajo pogodbe s točno določenim obdobjem, večinoma za 15 let. Najemne pogodbe za kratkoročne najeme se v večini sklepajo za obdobje 12 mesecev z avtomatskim 1-mesečnim podaljševanjem.

Za poslovne prostore in bazne postaje je najemnina določena glede na cenik lastnikov ter primerjavo z lastnim cenikom za oddajo prostorov in baznih postaj. Najemne pogodbe so sklenjene za nedoločen čas ali za 15 let z možnostjo podaljšanja na podlagi novih pogajanj. Pri najpomembnejši najemni pogodbi ima družba opredelitev, da ima v primeru prodaje predmeta najema kot najemnik enake pogoje za odkup.

V letu 2013 je družba v izkazu poslovnega izida pripoznala stroške poslovnega najema v znesku 22.481 tisoč evrov [2012: 18.062 tisoč evrov].

Družba kot najemodajalec

Družba izkazuje terjatve iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Nanašajo se na skupne lokacije [kolokacije], najem prostorov in najem baznih postaj.

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2013	2012
• do 1 leta		4.202	4.329
• od 1 leta do vključno 5 let		16.808	17.316
• nad 5 let		21.011	21.642

Podlaga za opredelitev možnih plačil najemnin so za regulirane storitve vzorčne pogodbe, za neregulirane pa komercialni ceniki storitev. Najemne pogodbe za skupno uporabo prostorov, kolokacij in baznih postaj so v večini sklenjene za nedoločen čas.

V letu 2013 so prihodki od najemnin, izkazani v izkazu poslovnega izida, znašali 4.202 tisoč evrov [2012: 4.329 tisoč evrov].

Obveznosti iz naslova finančnega najema

Družba ima finančni najem za računalniško IP-opremo. Prihodnje najmanjše vsote najemnin v finančnem najemu so naslednje:

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2013	2012
• do 1 leta		149	1.540
• od 1 leta do vključno 5 let		0	148
• nad 5 let		0	0
Skupaj		149	1.688

Možne obveznosti iz naslova tožb

v tisoč EUR	2013	2012
Možne obveznosti iz naslova tožb	584.991	614.379

Na datum poročanja je bilo proti družbi vloženo 41 tožb, pri največjih tožbah in v znesku obveznosti iz naslova največjih vloženi tožbenih zahtevkov ni sprememb. Zadeve so v različnih fazah postopkov, in sicer:

- teče postopek na prvi stopnji z vlaganjem vlog na obeh straneh, ali
- že opravljen narok za glavno obravnavo in je zadeva v fazi izvajanja dokazov, ali
- zadeva je zaključena na prvi stopnji z izdano sodbo, ki zaradi vloženi pritožb še ni pravnomočna, ali
- izdana je bila tudi odločba na drugi stopnji in je sodba pravnomočna, je pa bila vložena revizija kot izredno pravno sredstvo.

Na podlagi ocene posloводства in na osnovi pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tožb in postopkov pred AVK v višini 21.553 tisoč evrov (pojasnilo 25).

Glede na potek postopkov je težko z zadostno stopnjo verjetnosti napovedati čas zaključka posamezne zadeve.

Dane garancije

Družba je na 31. 12. 2013 zagotovila naslednja jamstva:

- garancije za dolgoročno posojila v višini 119.987 tisoč evrov,
- garancije za dobro izvedbo dela in za odpravo napak v višini 3.411 tisoč evrov,
- garancije za poravnavo pogodbenih obveznosti v višini 8.779 tisoč evrov,
- garancije za zavarovanje plačila v višini 3.927 tisoč evrov,
- druga jamstva v višini 106 tisoč evrov.

Nobena od naštetih obveznosti ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje med bilančne postavke, družba pa iz tega naslova ne pričakuje materialnih posledic.

Pogodbene obveze za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Pogodbene obveze za neopredmetena sredstva na 31. 12. 2013 znašajo 2.845 tisoč evrov (4.861 tisoč evrov na 31. 12. 2012) in se pretežno nanašajo na nakup programske opreme in licenc, razvoj programske opreme, zbiranje in pripravo podatkov o tehnični dokumentaciji in WFM (work force management).

Pogodbene obveze za opredmetena osnovna sredstva na 31. 12. 2013 znašajo 10.323 tisoč evrov (9.760 tisoč evrov na 31. 12. 2012) in se pretežno nanašajo na izgradnjo omrežja TK, nakup TK-opreme, nakup in gradnjo nepremičnin, zagotavljanje napajanja in klime, nakup strojne opreme, osebnih računalnikov, opreme za nudenje storitev in nadgradnjo SWUS BNET-produktov.

Pogodbenih obvez za naložbene nepremičnine družba nima.

32. Posli s povezanimi strankami

Povezane stranke družbe so poleg Republike Slovenije kot večinskega lastnika družbe Telekom Slovenije še drugi delničarji, posloводство, člani nadzornega sveta in njihovi družinski člani.

Posli s fizičnimi osebami

Fizične osebe (predsednik in člani uprave, namestnika predsednika in člani nadzornega sveta) imajo skupaj v lasti 1.912 delnic družbe, kar predstavlja 0,0292 % lastniški delež.

Podatki o skupinah oseb

v tisoč EUR	Skupni znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31. 12. 2013	Odplačila v letu 2013
<i>Člani uprave skupaj</i>	<i>832</i>	-	-	-
• Rudolf Skobe	170	-	-	1
• Zoran Vehovar	165	-	-	-
• Mateja Božič	158	-	-	-
• Zoran Janko	175	-	-	-
• Darja Senica	164	-	-	-
<i>Člani nadzornega sveta</i>	<i>207</i>	-	-	-
<i>Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe</i>	<i>4.292</i>	-	31	21

Posojila drugim vodilnim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so odobrena s 4,01 % do 4,53 % letno obrestno mero. Odobrena so z odplačilno dobo od 5 do 20 let.

Družba ni nobeni od skupin odobrila predujmov ali poroštev niti ne izkazuje obveznosti.

Prejemki članov uprave (razčlenjeno)

v EUR	Plača	Drugi prejemki	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	Druga plačila - PDPZ II	Skupaj
Rudolf Skobe	151.117	-	2.360	-	479	12.812	2.819	169.587
Zoran Vehovar	151.117	-	1.598	-	1.135	8.068	2.819	164.737
Mateja Božič	151.117	-	1.346	-	642	5.413	-	158.518
Zoran Janko	159.932	-	1.405	-	479	10.125	2.819	174.760
Darja Senica	151.117	-	1.442	-	1.157	7.965	2.819	164.500
Skupaj	764.400	0	8.151	0	3.892	44.383	11.276	832.102

Člani uprave niso prejeli udeležbe v dobičku, opcij, provizij in drugih izplačil.

Prejemki članov nadzornega sveta (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečna plačila	Komisije	Potni stroški	Skupaj
Zunanji člani					
Tomaž Berginc [1. 1.-30. 4.]	1.650	5.958	1.100	-	8.708
Tomaž Kalin [1. 1.-30. 4.]	1.650	4.858	1.320	-	7.828
Marko Hočevar [1. 1.-30. 4. in 1. 7.-31. 12.]	3.448	14.625	1.760	-	19.833
Jaroslav Berce [1. 1.-30. 4.]	1.650	4.492	1.100	-	7.242
Nataša Štelcer [1. 1.-30. 4.]	1.375	4.033	440	391	6.239
Franci Mugerle [1. 1.-30. 4.]	1.375	4.033	220	111	5.739
Borut Jamnik [1. 5.-31. 12.]	2.750	16.933	1.452	-	21.135
Tomaž Berložnik [1. 5.-31. 12.]	2.475	11.871	440	-	14.786
Adolf Zupan [1. 5.-31. 12.]	2.750	15.425	1.892	-	20.067
Bernarda Babič [1. 5.-31. 12.]	2.687	11.688	1.980	276	16.631
Matej Matzele Golob [1. 7.-31. 12.]	1.925	10.500	1.100	-	13.525
Notranji člani					
Milan Richter [1. 1.-31. 12.]	3.575	18.350	2.675	-	24.600
Martin Gorišek [1. 1.-31. 12.]	4.400	14.800	880	78	20.158
Branko Sparavec [1. 1.-13. 11.]	3.300	12.515	1.320	23	17.158
Dean Žigon [14. 11.-31. 12.]	602	2.285	440	124	3.451
Skupaj	35.612	152.366	18.119	1.003	207.100

Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Posli s podjetji v skupini

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Terjatve do podjetij v skupini	201.869	198.314
Odvisne družbe	201.859	198.304
Skupaj obvladovane družbe	0	10
Pridružene družbe	10	0
Obveznosti do podjetij v skupini	18.836	28.180
Odvisne družbe	18.834	28.178
Skupaj obvladovane družbe	2	2
Čisti prihodki od prodaje	22.808	17.085
Odvisne družbe	21.338	17.043
Skupaj obvladovane družbe	157	42
Pridružene družbe	1.313	0
Nakup materiala in storitev v skupini	60.701	59.037
Odvisne družbe	58.724	59.027
Skupaj obvladovane družbe	8	10
Pridružene družbe	1.969	0

Družba ustvarja prihodke z dajanjem v najem poslovnih prostorov in opredmetenih osnovnih sredstev družbi GVO, opravljanjem telekomunikacijskih storitev ter izvajanjem storitev poslovne podpore. Telekom Slovenije poravnava stroške izgradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih kapacitet, do družbe GVO pa ima terjatve iz naslova dolgoročnega in kratkoročnega posojila ter obresti.

Telekom Slovenije ima terjatev do TSmedie iz dolgoročnega in kratkoročnega posojila ter obresti. TSmedia plačuje opravljanje telekomunikacijskih storitev in storitev klicnega centra, vzdrževanje, razvoj in nabavo multimedijskih platform in vsebin, storitev poslovne podpore ter najemnino za poslovne prostore. Matični

družbi pa zaračunava prodajo ter upravljanje multimedijskih storitev in vsebin, oglaševanje v svojih medijih in prihodke iz naslova storitev klicnega centra, ki jih Telekom Slovenije fakturira končnim uporabnikom.

Družba zaračunava odvisni družbi Avtenta najem poslovnih prostorov, telekomunikacijske storitve na lokaciji in storitve podpore, poravnava pa ji stroške storitev računalniške podpore.

Telekom Slovenije ima terjatev do Skupine Ipko iz dolgoročnega in kratkoročnega posojila ter obresti, zaračunava pa ji IP-storitve v mednarodnem prometu, storitev gostovanja njenih uporabnikov, storitev tranzitiranja prometa in druge storitve.

Terjatve do odvisne družbe One so pretežno iz dolgoročnih in kratkoročnih posojil. Telekom Slovenije plačuje mednarodne telefonske storitve in zaračunava zakupe vodov.

Terjatve Telekoma Slovenije do odvisne družbe Blicnet vključujejo dolgoročno in kratkoročno posojilo ter vnaprej plačane zakupe iz naslova IP-storitev v mednarodnem prometu. Odvisna družba zaračunava matični družbi zakupe vodov in telekomunikacijske storitve v mednarodnem prometu.

Medsebojne cene so oblikovane na enakih osnovah kot za ostale uporabnike.

Družba Telekom Slovenije ima na 31. 12. 2013 dane garancije za naslednje odvisne družbe: za One v višini 3.500 tisoč evrov, Blicnet v višini 2.532 tisoč evrov, Avtento v višini 827 tisoč evrov, GVO v višini 640 tisoč evrov in za družbo Soline v višini 600 tisoč evrov.

Posli z vlado Republike Slovenije ter osebami in institucijami pod njenim nadzorom

Družba posreduje telekomunikacijske storitve vladi Republike Slovenije ter različnim organom, agencijam in podjetjem, v katerih slovenska država nastopa kot večinski ali manjšinski lastnik.

Prihodek od prodaje vladnim organizacijam je za leto 2013 znašal 25.127 tisoč evrov (2012: 28.112 tisoč evrov). Družba ne spremlja niti ne zbira podatkov o prodaji podjetjem, ki so v delni ali popolni lasti države ali pod njenim nadzorom.

33. Stroški revizorja

v tisoč EUR	2013	2012
Revidiranje letnih poročil	142	79
Druge storitve dajanja zagotovil	9	29
Storitve davčnega svetovanja	11	12
Druge nerevizijske storitve	122	0
Skupaj stroški revizorja	284	120

34. Upravljanje finančnih tveganj

V skupini finančnih tveganj družbe so najpomembnejša tveganja kreditno tveganje, tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti ter obrestno tveganje. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za njihovo obvladovanje izvajamo in presojava na podlagi učinkov na denarne tokove in odhodke financiranja. Izpostavljenost valutnim tveganjem ocenjujemo kot nizko, zato ne uporabljamo instrumentov zavarovanja. V nadaljevanju so podrobneje prikazana pomembna finančna tveganja, ki jih skladno s sprejeto politiko redno ocenjujemo in preverjamo ustreznost ukrepov za njihovo obvladovanje.

Kreditno tveganje

Najpomembnejši vir kreditnega tveganja (tveganja neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke) predstavlja neplačevanje obveznosti s strani naročnikov (maloprodaja) in s strani operaterjev (veleprodaja).

Poslovne in druge terjatve predstavljajo 51 % kratkoročnih sredstev v družbi Telekom Slovenije. Delež maloprodaje v vseh terjatvah zajema 78 %, delež veleprodaje pa 22 %. Družba ima veliko število kupcev, kar

vpliva na razpršenost tveganja. Terjatve do domačih kupcev obsegajo 88 % vseh terjatev, razliko pa predstavljajo terjatve do tujih kupcev. Med tujimi kupci prevladujejo operaterji iz drugih držav.

Kreditno tveganje obvladujemo predvsem s sprotnim ugotavljanjem bonitete poslovnih partnerjev in aktivno izterjavo terjatev. Skladno s politiko upravljanja s kreditnim tveganjem zahtevamo od bolj tveganih poslovnih partnerjev zavarovanje potencialnih terjatev, in sicer na operaterskem delu bančne garancije in menice ter na maloprodajnem delu menice in poročila. Na 31. 12. 2013 so bile z bančnimi garancijami zavarovane terjatve na operaterskem delu v znesku 283 tisoč evrov.

Boniteto poslovnih uporabnikov določamo na osnovi lastnega bonitetnega modela, ki je namenjen učinkovitemu upravljanju s kreditnim tveganjem, obenem pa služi kot dodaten kazalnik pri zagotavljanju čim boljše skrbi za naše naročnike v prodajnih procesih. Osnovni ukrep za obvladovanje kreditnega tveganja je sprotno izvajanje izterjave po terminskem planu in na koncu izključevanje neplačnikov. Dodatni ukrepi za obvladovanje kreditnega tveganja so spremljanje visokega prometa in obveščanje kupcev o povečani porabi ter odkrivanje zlorab.

Postopke predsodne in sodne izterjave izvajamo v skladu s sprejeto politiko. Družba terjatve slabi skladno z računovodskimi usmeritvami, pri čemer upošteva kriterij starosti posamezne terjatve. Družba oblikuje popravke vrednosti terjatev do kupcev glede na izkušnje iz preteklih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev je kreditno tveganje obvladljivo.

Najvišja izpostavljenost kreditnemu tveganju izhaja iz naslova neodpisane vrednosti poslovnih in drugih terjatev. Najvišja izpostavljenost do posameznega kupca v letu 2013 predstavlja 6 % v celotni izpostavljenosti kreditnemu tveganju.

Kreditnemu tveganju je družba izpostavljena tudi iz naslova denarnih sredstev na računu in depozitov pri bankah, iz naslova posojil, odobrenih odvisnim družbam, ter izdanih garancij oziroma poroštev tretjim osebam, predvsem za obveznosti hčerinskih družb. Družba obvladuje tveganje neizpolnitve obveznosti z različnimi instrumenti zavarovanj v posojilnih in garancijskih pogodbah, pri čemer je višina zavarovanj najmanj tako visoka, kot je znesek posojila oziroma izdane garancije.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Dana posojila	189.731	190.116
Finančne naložbe	11.602	54.644
Poslovne in druge terjatve	139.950	167.444
• <i>od tega terjatve do kupcev</i>	133.923	160.632
Denar in denarni ustrezniki	52.894	31.824
SKUPAJ	394.177	444.028

Analizo danih posojil po zapadlosti družba prikazuje v pojasnilu 14 Druge finančne naložbe, analizo poslovnih terjatev ter gibanje popravka vrednosti terjatev pa v pojasnilu 19 Poslovne in druge terjatve.

Tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti

Plačilno-sposobnostno tveganje je povezano s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov oziroma s sposobnostjo zagotavljanja zunanjih virov likvidnosti in posledično s sposobnostjo za poravnavanje obveznosti ob njihovi zapadlosti.

V letu 2013 je bilo tveganje plačilne sposobnosti ocenjeno kot zmerno, kar izhaja predvsem iz velikosti vpliva, ki bi ga tveganje lahko povzročilo. Verjetnost uresničitve tveganja je bila nizka, saj je bila družba sposobna v vsakem trenutku poravnati vse dospele obveznosti.

Za obvladovanje tveganja kratkoročne plačilne sposobnosti ima družba vzpostavljen sistem upravljanja in načrtovanja denarnih tokov (dnevno spremljanje z 2-mesečno dnevno napovedjo), ki omogoča pravočasno zaznavanje morebitnih primanjkljajev likvidnih sredstev in odločanje o ukrepih. Likvidnostna rezerva v obliki dolgoročnih in kratkoročnih neizkoriščenih revolving linij, vezanih kratkoročnih depozitov pri bankah ter denarja

na računih je zagotavljala ustrezno kratkoročno uravnavanje denarnih tokov ter zmanjševala likvidnostno tveganje. Skupna likvidnostna rezerva Telekoma Slovenije je na 31. 12. 2013 znašala 152,4 milijona evrov.

Kot zmerno je bilo ocenjeno tudi tveganje dolgoročne plačilne sposobnosti, kar je rezultat predvidljivega denarnega toka, dolgoletnega stabilnega in uspešnega poslovanja, dokaj konzervativne politike strukture virov, ki je zagotovila stabilen delež lastniškega kapitala, ustreznega načrta za poplačevanje dolgoročnega dolga, aktivnega upravljanja z obratnim kapitalom ter posojilne sposobnosti.

Večina dolgoročnih finančnih obveznosti se nanaša na izdajo obveznic v višini 300 milijonov evrov, ki zapadejo v plačilo decembra 2016.

Zapadlost obveznosti Telekoma Slovenije na 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2013							
Posojila in krediti	0	0	7.726	25.143	59.245	0	92.114
Predvidene obresti od posojil	0	0	274	427	273	0	974
Druge finančne obveznosti	141	0	306	26	312.401	0	312.874
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	29.250	0	43.875
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	971	2.909	99.572	6.704	992	0	111.148
Skupaj zapadlost	1.112	2.909	107.878	46.925	402.160	0	560.985
2012 prilagojeno							
Posojila in krediti	0	0	7.363	27.738	92.104	0	127.205
Predvidene obresti od posojil	0	0	399	1.084	854	0	2.337
Druge finančne obveznosti	0	0	0	8.795	311.977	0	320.772
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	43.875	0	58.500
Obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti	47.582	14.921	102.006	3.755	12	0	168.276
Skupaj zapadlost	47.582	14.921	109.768	55.997	448.822	0	677.090

Obrestno tveganje

Izhaja iz tržnega nihanja obrestne mere in posledično negativnega vpliva na obrestno občutljive obveznosti iz financiranja, kar lahko privede do povečanih stroškov iz tega naslova.

Izpostavljenost obrestnemu tveganju je ocenjena kot nizka, saj večino finančnih obveznosti družbe predstavljajo obveznosti iz naslova izdanih obveznic, ki imajo fiksno obrestno mero. Ostale obveznosti iz naslova prejetih posojil se obrestujejo z uporabo spremenljivih obrestnih mer, vezanih na 3- oziroma 6-mesečni Euribor.

Tabela obrestnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljena analiza občutljivosti realno možne spremembe obrestnih mer na dobiček družbe pred obdavčitvijo (zaradi vpliva spremembe obrestne mere prejetih posojil z upoštevanjem varovanja pred tveganjem spremembe obrestnih mer), pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne. Sprememba obrestnih mer ne vpliva na kapital družbe, vpliva pa na poslovni rezultat družbe.

	Zvišanje/znižanje osnovne obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v tisoč EUR
2013		
EURO	+100 bt	-921
EURO	-100 bt	921
2012		
EURO	+100 bt	-1.272
EURO	-100 bt	1.272

V tabeli niso vključeni neobrestovani finančni instrumenti, saj niso izpostavljeni obrestnemu tveganju.

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družbe je zagotoviti čim boljše kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za delničarje.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo (neto) finančnih obveznosti s kapitalom in kazalnika deleža kapitala v bilančni vsoti. V okviru neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti. Pri sprejemanju odločitev o upravljanju s kapitalom sledimo tudi kazalnikom in finančnim zavezam iz kreditnih pogodb.

Družba izkazuje nizko zadolženost, kar predstavlja dobro izhodišče za doseganje ustrezne kreditne bonitete in s tem nižjih stroškov zadolževanja. Zaradi večinskega državnega lastništva je boniteta pogojena tudi z ratingom države.

v tisoč EUR	2013	2012 prilagojeno
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	404.988	447.977
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-83.179	-111.078
Neto obveznosti	321.809	336.899
Kapital	779.859	806.196
Kapital in neto obveznosti	1.101.668	1.143.095
Kazalnik finančnega vzvoda	29 %	29 %

35. Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih inštrumentov

v tisoč EUR	2013		2012	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Dolgoročna finančna sredstva				
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	3.139	3.139	4.333	4.333
Dana posojila	167.909	167.909	161.177	161.177
Poslovne terjatve	31.863	31.863	22.606	22.606
Kratkoročna finančna sredstva				
Dana posojila	21.822	21.822	28.939	28.939
Depoziti pri bankah	8.463	8.463	50.311	50.311
Denar, denarni ustrezniki in terjatve za davek od dohodka	52.916	52.916	49.321	49.321
Dolgoročne finančne obveznosti				
Obveznice	298.899	304.500	298.327	310.500
Prejeta posojila	59.245	59.245	92.104	92.104
Druge poslovne obveznosti	13.502	13.502	13.502	13.502
Kratkoročne finančne obveznosti				
Obveznice	-131	-131	-131	-131
Obveznosti za obrestno zamenjavo	314	314	1.118	1.118
Prejeta posojila	32.869	32.869	35.101	35.101
Druge finančne obveznosti	149	149	1.540	1.540
Poslovne obveznosti	110.156	110.156	168.264	168.264

36. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in števil

Storitve fiksne in mobilne telefonije

Družba Telekom Slovenije ima splošno pooblastilo za posredovanje elektronskega komunikacijskega omrežja oziroma storitev elektronskih komunikacij. Pred začetkom opravljanja storitve javnega komunikacijskega omrežja v Sloveniji mora družba pisno obvestiti Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju agencija). Pred začetkom opravljanja storitve na podlagi pooblastila družbi ni treba pridobiti nikakršne izključne odločbe ali zagotoviti administrativnega dejanja lokalnega upravnega organa.

V preteklosti je družba Telekom Slovenije obvestila agencijo o posredovanju naslednjih pomembnejših storitev elektronske komunikacije:

- javno dostopne telefonske storitve na fiksni lokaciji,
- storitve v javnem mobilnem omrežju,
- medoperaterske storitve in tranzit,
- podatkovne storitve in dostop do interneta,
- storitve dajanja javnega komunikacijskega omrežja v zakup in
- zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij.

Na podlagi obvestila je družba dolžna plačati letno nadomestilo v znesku 775 tisoč evrov (2012: 992 tisoč evrov). Znesek nadomestila je določen na podlagi tarife iz splošnega akta agencije.

Prav tako je družba Telekom Slovenije dolžna plačati letno nadomestilo za pravico do uporabe radijske frekvence in števil. Nadomestilo za uporabo radijske frekvence znaša 751 tisoč evrov (2012: 743 tisoč evrov), medtem ko nadomestilo za pravico do uporabe številskega prostora v istem obdobju znaša 453 tisoč evrov (2012: 514 tisoč evrov). Znesek nadomestil je določen na podlagi tarife iz splošnega akta agencije. Stroški so vključeni v izkazu poslovnega izida v stroških storitev, in sicer v zadnji postavki, stroški drugih storitev (pojasnilo 6).

Storitve mobilne telefonije

Koncesijska pogodba	Datum podelitve pooblastila	Obdobje	Nadomestilo
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM v frekvenčnih pasovih 890–915 MHz in 935–960 MHz po standardih GSM	2. 4. 1998	15 let	Koncesnina 9.863 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM, ki deluje v omrežju DCS 1800	3. 1. 2001	15 let	Koncesnina 4.173 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za opravljanje storitev UMTS/IMT-2000	27. 11. 2001	15 let, podaljšano do 21. 9. 2021	Koncesnina 91.804 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM 900	3. 4. 2013	do 3. 1. 2016	Koncesnina 4.302 tisoč evrov

37. Učinek pripojitve

V nadaljevanju povzemamo učinek oddelitve s prevzemom dela družb Avtenta in TSmedia k družbi Telekom Slovenije (vse ostale prilagoditve, pojasnjene v točki e. v poglavju 2. Podlaga za sestavo, niso zajete v prikazu učinka pripojitve). Ob pripojitvi je bila uporabljena združitvena metoda.

Primerjalni izkaz poslovnega izida družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2012

v tisoč EUR	2012 prilagojeno	2012
Čisti prihodki od prodaje	660.679	650.913
Drugi prihodki od poslovanja	4.268	4.263
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-46.477	-40.975
Stroški materiala in energije	-13.671	-13.224
Stroški storitev	-270.226	-279.154
Stroški dela	-123.034	-116.217
Amortizacija	-143.569	-139.393
Drugi odhodki poslovanja	-4.129	-4.133
Skupaj odhodki poslovanja	-601.106	-593.096
Dobiček iz poslovanja	63.841	62.080
Finančni prihodki	22.561	22.584
Finančni odhodki	-33.250	-33.204
Dobiček pred obdavčitvijo	53.152	51.460
Davek iz dobička	0	0
Odloženi davki	-2.527	-2.521
Čisti dobiček poslovnega leta	50.625	48.939

Primerjalna bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d. d., na 31. 12. 2012

v tisoč EUR	31. 12. 2012 prilagojeno	31. 12. 2012
SREDSTVA		
Neopredmetena sredstva	69.522	65.708
Opredmetena osnovna sredstva	780.831	777.265
Naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	121.918	121.918
Druge finančne naložbe	166.885	166.885
Ostala dolgoročna sredstva	21.231	21.012
Naložbene nepremičnine	6.378	6.378
Odložene terjatve za davek	20.549	20.432
Skupaj dolgoročna sredstva	1.187.314	1.179.598
Sredstva za odtujitev	3.846	3.846
Zaloge	14.168	13.461
Poslovne in druge terjatve	167.444	162.525
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	25.433	24.503
Terjatve za davek iz dobička	17.497	17.497
Kratkoročne finančne naložbe	79.254	85.512
Denar in denarni ustrezniki	31.824	31.803
Skupaj kratkoročna sredstva	339.466	339.147
Skupaj sredstva	1.526.780	1.518.745

Primerjalna bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d. d., na 31. 12. 2012

v tisoč EUR	31. 12. 2012 prilagojeno	31. 12. 2012
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		
Vpoklicani kapital	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	135.125	135.125
Rezerve iz dobička	251.701	251.701
<i>Zakonske rezerve</i>	50.434	50.434
<i>Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže</i>	3.671	3.671
<i>Lastne delnice in lastni poslovni deleži</i>	-3.671	-3.671
<i>Statutarne rezerve</i>	54.544	54.544
<i>Druge rezerve iz dobička</i>	146.723	146.723
Zadržani čisti poslovni izid	103.878	100.839
<i>Zadržani poslovni izid preteklih let</i>	77.718	76.365
<i>Poslovni izid tekočega leta</i>	26.160	24.474
Presežek iz prevrednotenja za opredmetena osnovna sredstva	70.641	70.641
Presežek iz prevrednotenja za finančne inštrumente	611	611
Skupaj kapital in rezerve	834.677	831.638
Dolgoročno odloženi prihodki	8.252	8.064
Rezervacije	39.125	38.737
Dolgoročne poslovne obveznosti	12	12
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	92.104	92.104
Druge dolgoročne finančne obveznosti	311.977	311.977
Odložene obveznosti za davek	6.609	6.609
Skupaj dolgoročne obveznosti	458.079	457.503
Poslovne in druge obveznosti	168.264	164.218
Obveznost za davek iz dobička	0	0
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	35.101	35.101
Druge kratkoročne finančne obveznosti	8.795	8.795
Kratkoročno odloženi prihodki	4.699	4.511
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	17.165	16.979
Skupaj kratkoročne obveznosti	234.024	229.604
Skupaj obveznosti	692.103	687.107
Skupaj kapital in obveznosti	1.526.780	1.518.745

38. Dogodki po dnevu bilance

Januar

- Nadzorni svet Telekoma Slovenije je obravnaval in potrdil aktivnosti, povezane s širitvijo poslovanja Skupine Telekom Slovenije na trgu Bosne in Hercegovine.
- Kosovska odvisna družba Ipko je na podlagi pogodbe o prodaji in prenosu 100 % deleža v svoji odvisni družbi Media Works, sklenjene 18. 12. 2013, dokončno prenesla lastništvo na družbi Media Works na kupca z 9. 1. 2014.

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Telekom Slovenije d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Telekom Slovenije d.d., ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2013, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe Telekom Slovenije d.d. na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

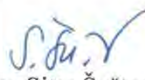
Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Damjan Ahčin, ACCA
pooblaščen revizor

Ljubljana, 22. april 2014

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Katarina Sitar Šuštar
partner

KPMG Slovenija, d.o.o.
1

4. PRILOGA

4.1. Družbe v Skupini Telekom Slovenije

Telekom Slovenije, d. d., je obvladujoča družba v Skupini Telekom Slovenije, ki deluje na trgih jugovzhodne Evrope, Nemčije in v Gibraltarju.

Družba:	Telekom Slovenije, d. d.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Telefon:	00386 1 234 10 00
Telefaks:	00386 1 231 47 36
Spletna stran:	http://www.telekom.si
Twitter:	@TelekomSlo
Facebook:	sl-si.facebook.com/TelekomSlovenije
LinkedIn:	www.linkedin.com/company/telekom-slovenije
Elektronski naslov:	info@telekom.si

Odvisne družbe v skupini

Družbe v Sloveniji

Družba:	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana
Telefon:	00386 1 234 1950
Telefaks:	00386 1 234 1803
Spletna stran:	http://www.gvo.si
Elektronski naslov:	gvo@telekom.si

Družba:	GVO Telekommunikation GmbH
Sedež:	DE 48703 Stadtlohn, NRW, Bundesrepublik Deutschland
Naslov:	Daimlerstr. 3
Telefon:	00386 1 234 19 50
Telefaks:	00386 1 234 18 03
Spletna stran:	http://www.gvo.si/de
Elektronski naslov:	gvo@telekom.si

Družba:	AVTENTA, napredne poslovne rešitve, d.o.o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Stegne 19, 1000 Ljubljana
Telefon:	00386 1 583 68 00
Telefaks:	00386 1 583 68 01
Spletna stran:	http://www.avtenta.si
Elektronski naslov:	prodaja@avtenta.si , marketing@avtenta.si

Družba:	TSmedia, medijske vsebine in storitve, d.o.o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Telefon:	00386 1 473 00 10
Telefaks:	00386 1 473 00 16
Spletna stran:	http://www.tsmedia.si

Družba: Antenna SL, televizijska dejavnost d.o.o.
Sedež: Ljubljana
Naslov: Stegne 19
Spletna stran: [http:// www.planet-tv.si](http://www.planet-tv.si)
Elektronski naslov: info@planet-tv.si

Družba: SOLINE Pridelava soli, d.o.o.
Sedež: Portorož
Naslov: Seča 115, 6320 Portorož/Portorose
Spletna stran: <http://www.soline.si>
Elektronski naslov: kpss@soline.si

Družba: M-PAY, Družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino, d.o.o.
Sedež: Maribor
Naslov: Ul. Vita Kraigherja 3, 2000 Maribor
Spletna stran: www.m-pay.com
Elektronski naslov: info@tsmedia.si

Družbe v tujini

Družba: IPKO Telecommunications, d.o.o.
Sedež: Priština, Kosovo
Naslov: Lagija Ulpiana
Rruga »Zija Shemsiu« Nr. 34, Prishtine
Spletna stran: www.ipko.com
Elektronski naslov: info@ipko.com

Družba: Ipko Net Albania, d.o.o.
Sedež: Tirana, Albanija
Naslov: Donika Kastrioti, Nr. 4 Tirana

Družba: N.B. »Media Works«, d.o.o.
Sedež: Priština, Kosovo
Naslov: Dardania SU1/1

Družba: DSN, d.o.o.
Sedež: Sojevo, Kosovo
Naslov: US Bondsteel Camp

Družba: ONE Telecommunications Services DOOEL
Sedež: Skopje, Makedonija
Naslov: Bulevar Kuzman Josifovski Pitu 15
Spletna stran: www.one.mk
Elektronski naslov: CAD@one.mk

Družba: DIGI PLUS MULTIMEDIA DOOEL, Skopje
Sedež: Skopje, Makedonija
Naslov: Bulevar Partizanski odredi 70, DTC Aluminka, 5. nadstropje

Družba: Blicnet, d.o.o., Banja Luka
Sedež: Banjaluka, Bosna in Hercegovina
Naslov: Majke Jugovića 25
Spletna stran: www.blic.net
Elektronski naslov: office@aneks.com

Družba: SIOL, d.o.o.
Sedež: Zagreb, Hrvaška
Naslov: Margaretska 3

Družba: SIOL, d.o.o., Sarajevo
Sedež: Sarajevo, Bosna in Hercegovina
Naslov: Tešanjaska 24a, Sarajevo Centar

Družba: SIOL, d.o.o., Podgorica
Sedež: Podgorica, Črna gora
Naslov: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 106

Družba: Gibtelecom Limited
Sedež: Gibraltar, Gibraltar
Naslov: 15/21 John Mackintosh Square
Spletna stran: www.gibtele.com
Elektronski naslov: info@gibtele.com

4.3. Slovar strokovnih kratic, tujk in strokovnih izrazov

Kratica	Angleški izraz	Slovenski prevod
APEK / AKOS	Post and Electronic Communications Agency / Agency for Communication Networks and Services of the Republic of Slovenia	Agencija za pošto in elektronske komunikacije / Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije
ARPU	Average Revenue Per User	Povprečni prihodek na uporabnika
BI	Business Intelligence	Poslovna inteligenca
AVK	Slovenian Competition Protection Agency	Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence
ATM	Asynchronous Transfer Mode	Asinhroni prenosni način
BB	BroadBand	Širokopasovni dostop
BI/DW	Business Intelligence / Data Warehouse	Poslovna inteligenca / podatkovno skladišče
-	Billing	Sistem za zaračunavanje
-	Branding	Znamčenje
BSS	Business Support System	Sistem za podporo poslovanju
BSS/OSS	Business/Operational Support System	Sistem za podporo poslovnega procesa / sistemi za operativni podporni proces
BU PURE LRIC	Long-Run Incremental Cost	Dolgoročno prirastni stroški od spodaj navzgor
-	Bundle [packet]	Skupek v paket povezanih storitev
-	BusinessConnect	Sodobna rešitev za upravljanje z dokumentarnim gradivom
B2B	Business-to-Business	Poslovanje med podjetji
CAGR	Compound Annual Growth Rate	Povprečni letni prirast
CAPEX	Capital Expenditure	Vrednost investicij
CATV	Cable Television	Kabelska televizija
CEM	Customer Experience Management	Upravljanje uporabniške izkušnje
	Cloud services	Storitve v oblaku
CRM	Customer relationship management	Sistemi za upravljanje z uporabniki
-	Cross-sale	Navzkrižna prodaja
CWDM	Coarse wavelength division multiplexing	Grobo valovno multipleksiranje
D2D	Door to door	Od vrat do vrat
-	Data offload	Razbremenjevanje mobilnih podatkovnih omrežij na druge tehnologije
DECT	Digital enhanced cordless telecommunications	Digitalne izboljšane brezvrvične telekomunikacije
DMS	Data management system	Sistem upravljanja podatkovnih knjižnic
Docsis	Data Over Cable Service Interface Specification	Specifikacija [standard] prenosa podatkov prek kabelskih sistemov
DTV	Digital television	Digitalna televizija
DVB-x/IP	Digital Video Broadcast – IP over x [C, S, T]	Digitalna video radiodifuzija s podporo prenosa IP podatkovnih paketov preko MPEG transportnega toka
DVB-T/C/S	Digital Video Broadcasting- Terrestrial/Cable/Satellite	Prizemna/kabelska/satelitska digitalna video radiodifuzija
DWDM	Dense Wavelength Division Multiplex	Gosti valovni multipleks
DVB-T	Digital Video Broadcasting-Terrestrial	Prizemna digitalna video radiodifuzija
DWDM ROADM	Dense Wavelength Division Multiplex	Gosti valovni multipleks Nastavljiv optični multipleksor za dodajanje in odvzemanje
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization	Dobiček iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo
EFQM	European Foundation for Quality Management	Evropska nagrada za poslovno odličnost
EU	European Union	Evropska unija
(Evolved) EDGE	Enhanced Data rates for GSM Evolution	Hiter prenos podatkov prek mobilnega omrežja – nadgradnja GPRS kodne sheme na višje hitrosti
FTTH	Fiber To The Home	Optično vlakno do hiše/stanovanja
FTTH/B/N	Fiber To The Home/Business/Node	Optika do hiše / podjetja / vozlišča
FTTx	Fiber To The Exchange	Optika do X
GOŠO	Construction of Open Broadband network	Gradnja odprtega širokopasovnega omrežja [bele lise – subvencionirano z EU sredstvi]

Kratica	Angleški izraz	Slovenski prevod
HFC	Hybrid Fiber Coax	Hibridno optično koaksialno omrežje
IKT	Information and Communication Technologies	Informacijsko-komunikacijske tehnologije
IMS	IP Multimedia Subsystem	Podsistem za IP večpredstavnostne komunikacije
IoT	Internet of Things	Internet stvari
IP	Internet Protocol	Internetni protokol
IP TV	IP television	Televizija preko internetnega protokola
IT	Information Technology	Informacijska tehnologija
KFI	Key Financial Indicators	Ključni finančni indikatorji poslovanja
KPI	Key Performance Indicators	Ključni kazalniki poslovanja
KPSS	Sečovlje Salina Nature park	Krajinski park Sečoveljske Soline
LTE	Long Term Evolution	4G, post 4G, po 3 GPP mobilnem standardu
M2M	Machine to Machine	Komunikacijska povezava med napravami
MBB	Mobile Broadband	Mobilni širokopasovni dostop
MMS	Multimedia Messaging Service	Multimedijski sporočilni sistem
MVNO	Mobile Virtual Network Operator	Mobilni operater navideznega omrežja
NGA	Next Generation Access	Dostop naslednje generacije
NGN	Next Generation Networks	Širokopasovna omrežja naslednje generacije
OHSAS 18001	Occupational Health and Safety Advisory Services Standard	Svetovni standard za varnost in zdravje pri delu
OMS	Order management system	Sistem upravljanja naročil
OPEX	Operational Expenditure	Stroški poslovanja brez amortizacije
OŠO	Construction of Open Broadband	Odprta širokopasovna omrežja
OTT	Over-the-top	Storitve, ki delujejo neodvisno od omrežja - distribucija video in audio vsebin preko interneta
-	Performance Management	Zagotavljanje uspešnosti zaposlenih
PLM	Product lifecycle management	Upravljanje življenjskega cikla produkta
POP	Point Of Presence	Dostopovno vozlišče
RAN	Radio Access Network	Radijsko mobilno dostopovno omrežje
RAS	Revenue Assurance System	Sistem za preprečevanje odtekanja prihodkov
-	Resale	Preprodaje maloprodajnih produktov
ROO	Regional Optical Network	Regionalno optično omrežje
SDV / VAS	Value Added Services	Storitve z dodano vrednostjo
SIST EN ISO 50001 / SIST IEC ISO 27001	International Organization for Standardization	Mednarodni standard za sisteme upravljanja z energijo
SME	Small and Medium Enterprises	mednarodni standard za vodenje informacijske varnosti
SMS	Short Message Service	Majhna in srednja podjetja
SOA/BPM	Service Oriented Architecture	Storitev kratkih sporočil
SOHO	Small Office Home Office	Proces upravljanja storitev
STS	Telekom Slovenije Group	Majhna pisarna, domača pisarna
SURS	Statistical office of Republic Slovenia	Skupina Telekom Slovenije
TDM	Time Division Multiplex	Statistični urad Republike Slovenije
UMTS/HSPA	Universal Mobile Telecommunications System/High Speed Packet Access	Časovni multipleks
USO	Universal Service Obligation	Univerzalni mobilni telekomunikacijski sistem/protokol 3G, ki pomeni nadgradnjo omrežja UMTS in omogoča večje prenosne hitrosti
VoIP	Voice over IP	Obveznost zagotavljanja univerzalnih storitev
WFM	Work Force Management	Govor prek IP protokola
WiFi	Wireless Fidelity	Sistem za optimizacijo terenskega dela
WMS	Warehouse management system	Brezžično omrežje po IEEE 802.11 standardih
XaaS storitve	Anything as a Service	Upravljanje skladišnega poslovanja
		Ponudba celostne palete storitev v oblaku